

MINISTRY OF EDUCATION
AND SCIENCE OF UKRAINE

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

NATIONAL AVIATION
UNIVERSITY

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Міжнародна науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти і молодих учених

2022

Політ

Сучасні проблеми науки

Abstracts
of XXII International
conference of higher education students
and young scientist

Тези доповідей
XXII Міжнародної
науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти і молодих учених

POLIT.
CHALLENGES OF SCIENCE TODAY

ПОЛІТ.
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ

INTERNATIONAL RELATIONS
Faculty of International Relations

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ
Факультет міжнародних відносин

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
FACULTY OF INTERNATIONAL RELATIONS

Abstracts of
XXII International
conference of higher education students
and young scientists

POLIT.
CHALLENGES OF SCIENCE TODAY

INTERNATIONAL RELATIONS

Kyiv 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Тези доповідей
XXII Міжнародної
науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти і молодих учених

ПОЛІТ.
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Київ 2022

POLIT. CHALLENGES OF SCIENCE TODAY. INTERNATIONAL RELATIONS: Abstracts of XXII International conference of higher education students and young scientists, Kyiv, 2022, National Aviation University / Editorial board Lutskyi M. [and others]. – K.: NAU, 2022. – 337 p.

The materials of the scientific-practical conference contain a summary of the reports of research works of higher education seekers and young scientists in the field of «INTERNATIONAL RELATIONS». The materials of the scientific-practical conference contain a summary of the reports of research works of higher education seekers and young scientists in the field of «INTERNATIONAL RELATIONS».

*Recommended for printing by academic council of the Faculty of International Relations
(Minutes No 4 from 25 May 2022)*

Editorial board

Chief editor:

Maksym Lutskyi, Rector of National Aviation University, Doctor of Engineering Science, Professor

Deputy Chief Editor:

Yevhen Romanenko, Vice-rector for research, Doctor of Science in Public Administration, Honored Lawyer of Ukraine, Professor

Yurii Voloshyn, Dean of the Faculty of International Relations, Doctor of Law, Professor, Honored Lawyer of Ukraine

Members of editorial board:

M. Vysotska, PhD, Associate Professor, Vice-dean

I. Les, PhD, Associate Professor, Vice-dean

K. Sydorenko, PhD, Associate Professor, Vice-dean

S. Loboda, Doctor of Education, Professor, Head of the Department of Computer Multimedia Technologies

I. Dudnuk, Doctor of Geographical Sciences, professor, Head of the Department International Tourism and Regional Studies

O. Strieltsova, Doctor of Law, Associate Professor, Head of the Department of International and Comparative Law

N. Rzhavska, Doctor of Political Sciences, Professor, Head of the Department of International Relations, Public Communications and Regional Studies

V. Vasylychenko, PhD, Associate Professor, Head of the Department of Journalism

A. Ivashchuk, PhD, Associate Professor, Head of the Department of Advertising and Public Relations

L. Pobochenko, PhD, Associate Professor, Head of the Department of International Economic Relations and Business

O. Bobarchuk, PhD, Associate Professor

O. Poveda, PhD, Associate Professor

O. Shyroкова-Murarash, PhD, Associate Professor

S. Markhonos, PhD, Associate Professor

Z. Pichkurova, PhD, Associate Professor

D. Kibets-Pashutina, PhD, Associate Professor

K. Kuzilova, student

Bild Redactors:

K. Kudriavtseva, K. Prudnikova, students

УДК 321:341:339.9

ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ: Тези доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Київ, 2022, Національний авіаційний університет / Редакційна колегія М.Луцький [та ін.]. – К.: НАУ, 2022. – 337 с.

Матеріали науково-практичної конференції містять узагальнення доповідей науково-дослідних робіт здобувачів вищої освіти та молодих учених у галузі «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ».

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету міжнародних відносин
(Протокол № 4 від 25 травня 2022 р.)*

Редакційна колегія

Головний редактор:

Максим Луцький, ректор Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, професор

Заступники головного редактора:

Євген Романенко, проректор з наукової діяльності, доктор наук з державного управління, заслужений юрист України, професор

Юрій Волошин, декан факультету міжнародних відносин, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Члени редколегії:

М. Висоцька, к.е.н., доцент, заступник декана

І. Лесь, к.ю.н., доцент, заступник декана

К. Сидоренко, к.е.н., доцент, заступник декана

С. Лобода, д.п.н., професор, завідувач кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій

І. Дудник, д.г.н., професор, завідувач кафедри міжнародного туризму та країнознавства

О. Стрельцова, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Н. Ржевська, д.політ.н., професор, завідувач кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

В. Васильченко, к.ф.н, доцент, завідувач кафедри журналістики

А. Іващук, к.н.соц.к., доцент, завідувач кафедри реклами і зв'язків з громадськістю

Л. Побоченко, к.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

О. Бобарчук, к.т.н., доцент

О. Поведа, к.політ.н., доцент

О. Широкова-Мурараш, к.і.н, доцент

С. Мархонос, к.г.н., доцент

З. Пічурова, к.е.н., доцент

Д. Кібець-Пашутіна, к.ю.н., доцент

К. Кузілова, студентка

Верстка:

К. Кудрявцева, К. Пруднікова, студентки

CONTENT / ЗМІСТ

SECTION «INTERNATIONAL RELATIONS AND INTERNATIONAL LAW: GLOBAL PROBLEMS AND TRENDS»	5
СЕКЦІЯ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ»	5
Акопян Г. Міжнародно-правовий захист прав дітей в умовах збройного конфлікту	5
Andriichuk Y., Kuzmenko V. Fake as a virtual weapon of hybrid warfare.....	7
Бакал С. Українсько-сербські відносини на сучасному етапі: здобутки, проблеми та перспективи розвитку	9
Бех Д. Проблематика виникнення територіальних суперечок та підходи до їх вирішення.....	11
Бойко Л. Значення віку для визначення особи суб'єктом злочину	14
Бурдуковська А. Міжнародно-правова відповідальність воюючих та повстанських груп	16
Велесь В. Реалізація принципу комплексності в сучасних кодифікаціях норм міжнародного приватного права	18
Глімбоцька Ю. Інформатизація міжнародної логістичної галузі.....	20
Данішура Л. Європейський суд з прав людини як механізм захисту трудових прав	22
Дорошенко М. Феномен нейтралітету в політиці країн Європи.....	24
Дринь І. Міжнародно-правовий захист прав дитини від економічної експлуатації	26
Дурицька Є. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй у міжнародному праві	28
Завірюха А. Категорія «біженці» в міжнародному та національному праві: порівняльний аспект	30
Залевська А. Міжнародно-правові аспекти обмеження прав і свобод людини і громадянина	32
Затолоцький В. Сутність та роль посередництва на глобальному фінансовому ринку	34
Зуєва А. Українсько-китайські міждержавні відносини на сучасному етапі.....	37
Ігнатенко Д. Співпраця України з ЄС у сфері освіти і науки	39
Казбанова Д. Роль ЄСПЛ у притягненні РФ до відповідальності за порушення прав людини у ході війни проти України.....	41
Кочергіна А. Відповідальність медіатора: зарубіжний досвід та українські реалії.....	44
Koshel N. Illegations of genocide under the convention on the prevention and punishment of the crime of genocide (Ukraine v. Russian federation)	46
Кривоклюб В. Переваги технології BIG DATA.....	47
Кузніцова Я. Імплементация до законодавства України міжнародно-правових норм щодо боротьби з катуванням, нелюдським або таким, що принижує гідність, поводженням або покаранням	49

Кузьменко В. Political crowdsourcing and its application in Ukraine.....	53
Кузьміна К. ООН У сучасних міжнародних політичних процесах	55
Кузьміна К. Динаміка розвитку українсько – румунських відносин в умовах збройної агресії Росії.....	57
Кульчановська К. Нормативно-правова основа міжнародної співпраці держав у подоланні злочинності	60
Les I. Judicial reform in Ukraine in 1864.....	62
Лещенко К. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод в системі протидії тероризму	64
Лісніченко К. Підстави та межі легального застосування сили в міжнародному праві	67
Медведенко І. Проблеми реалізації заборони примусу до служби у збройних силах окупаючої держави.....	71
Мирончук А. Гендерне питання на арабському сході: гендерна нерівність, арабський фемінізм та досягнення арабських жінок	74
Насібович В. Google Analytics в сучасному інформаційному бізнесі.....	77
Пелешенко А. Проблематика гендерно чутливої журналістики в сучасному медіапросторі.....	78
Пеньковська В. Право на життя: генеза розвитку та становлення у міжнародному праві.....	81
Пех В. Вихід Британії з ЄС та новий вектор відносин з Україною	83
Piddubnyak O. Electronic Voting: world practice and prospects of application in Ukraine	85
Пташинський М. Роль Ради Європи в забезпеченні прав людини	87
Руденко В. Універсальні договори щодо регулювання боротьби з торгівлею людьми в сучасному світі.....	89
Савченко В. Правосуб'єктність держави як основного суб'єкта міжнародного права	93
Сапсай А. Парадипломатія Республіки Татарстан: сучасні напрями та перспективи.....	94
Сіданич К. Українсько-американські політичні та гуманітарно-культурні відносини.....	99
Теплицька Н. Проблеми регулювання перехідного правосуддя в ПАР	102
Тищенко Т. Класифікація збройних конфліктів	104
Удовенко О. Гендерні стереотипи в засобах масової комунікації.....	107
Федун Д Українсько-канадські гуманітарно-культурні відносини	110
Фещенко А. The importance of information policy of the state	113
Хоменко А. Основні теорії співвідношення міжнародного права та внутрішнього права держави.....	117
Tsykalo K. The value of historical memory for the formation of public policy.....	117
Цикало К. Застосування технологій дистанційного зондування землі у військовій справі....	119
Shevchuk Y. Image attractiveness of Ukraine: current state and post-war perspectives.....	121

Шинкарчук В. Уніфікація українського й європейського законодавства у сфері соціальної забезпеченості	123
Шовкун П. Вплив міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів України щодо захисту прав людини.....	125
Щастлива Я. Тенденції та шляхи удосконалення спортивного права України, побудовані на міжнародному досвіді.....	129
Якубенко Н. Міжнародно-правове регулювання боротьби з допінгом у спорті.....	132
SECTION «GLOBAL PROBLEMS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS»	135
СЕКЦІЯ «ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН»	135
.....	135
Berdega A. The problem of ensuring the post-war economic development of Ukraine	135
Білоус М. Місце філософії в аналізі економічної сфери суспільного життя.....	137
Боднар О. Проблеми розвитку електронної комерції в Україні.....	139
Vashchenko A. Alternative Energy sources as a key solution to Europe’s energy crisis.....	140
Volod’ko A. Commercialization of higher educational institutions’ scientific research results in the global innovation economy	142
Врублевський О. Техніка проведення бесіди в економічній дипломатії	144
Dementieva O. Global economic challenges caused by russian aggression	146
Дідик А. Сучасні світові тенденції розвитку ринку морських перевезень під впливом COVID-19	147
Yerokhina V. Prospects for the development of the world labor market under the influence of digitalization.....	149
Ковбич Т. Рівні застосування фінансових важелів на ринку праці ЄС	151
Колесник М. Сучасні світові тенденції розвитку ринку лізингових операцій під впливом COVID-19	153
Кошелюк К. Аналіз інноваційної складової процесів транснаціоналізації під впливом пандемії COVID-19.....	155
Кошечкін А. Використання людського капіталу країнами світу у економічному відновленні після Першої та Другої світових війн	157
Kravchuk S. The impact of high technology on the inequality of socio-economic development of the world	159
Левченко А. Механізми координації економічної дипломатії в Україні	161
Lutskyi V. Prospects for the development of the global energy market	163
Мазуренко І. Інформаційні війни в сучасних міжнародних відносинах	165
Майданюк Б. Моделі валютних криз	167

Мироненко В. Італія у світовій економіці.....	169
Мисливець В. Глобальні трансформації угод злиття та поглинання під впливом пандемії COVID-19	171
Недєлькіна Т., Мироненко В. Перспективи електронної комерції у світовій економіці	173
Недєлькіна Т. Галузеві аспекти розвитку Німеччини.....	175
Pankiv N. The role and dynamics of bank development in the system of international financial centers	177
Petriv. D. Ways to solve the problem of inequality of opportunity in the regions and countries of the world	179
Сагайдак. Д. Перспективи відновлення американського ринку франчайзингового бізнесу в період пандемічної кризи	181
Сердюк Д. Проблема нестачі продовольства в світі.....	183
Симоненко Т. Стратегічний маркетинг у міжнародному бізнесі.....	184
Сударенко В. Особливості представництва інтересів закордонного бізнесу в Україні.....	186
Kharkovyna V. The impact of the war in Ukraine on the aviation sector in the world.....	188
Yanchenkova K. Problems of franchise business development in Ukraine.....	190
SECTION «TOURISM».....	192
СЕКЦІЯ «ТУРИЗМ».....	192
Антоненко К. Тематичні парки як чинник розвитку туризму Франції.....	192
Гняда Д. Глемпінг як перспективний напрям екологічного туризму в Україні	194
Демченко О. Вплив COVID-19 на туристичну сферу країн Європи	196
Завада Ю. Комунікація як важливий інструмент розвитку туризму в сучасних умовах.....	198
Захарчук М. Туристично-рекреаційна система Кіпру	199
Кмитюк О. Суть гастрономічного туризму	200
Лещенко А. Головні центри туризму в Японії: досвід для України.....	202
Lunko A. Treatment–wellness tourism in Ukraine.....	204
Макуцевич Я. Найбільші паломницькі центри Японії	206
Pchelovskyi V. Current conditions of climate and balneotherapy in Ukraine.....	208
Саєнко К. Маркетинг туристичної дестинації на прикладі Чорноморського узбережжя Одеської області	210
Салмін В. Туризмологія, як сучасна наука	212
Сорокіна Є. Центри гастрономічного туризму в Туреччині	214
Субот Т. Діджиталізація ресторанного бізнесу як фактор підвищення конкурентоспроможності.....	216
Тваринська А. Передумови розвитку винного туризму в Чилі	218

Успенська Я. Туристичні ресурси Китаю	221
Цімерман В. Основні релігійно-паломницькі центри в Україні.....	223
Chernenko A. The role of animation in modern tourism	225
Яковчук М. Особливості розвитку готельного господарства в Туреччині.....	226
Яригіна Г. Зарубіжний і вітчизняний досвід професійної підготовки фахівців сфери туризму	228
SECTION «MULTIMEDIA TECHNOLOGIES AND SYSTEMS»	231
СЕКЦІЯ «МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ».....	231
Барикіна А. Програмні засоби впровадження доповненої реальності у навчальні друковані видання	231
Візер М. Екологічний графічний дизайн	233
Вороніна Є., Кудрявцева К. Застосування моделі <i>HSB</i> у створенні макетів видань	235
Воронюк Г. Користувацькі дослідження.....	237
Гніденко С. Використання методу <i>layering</i> для розробки звукового супроводу мультимедійного контенту.....	239
Денисенко Д. Сучасні технології розпізнавання рукописних текстів.....	241
Дудківська Т., Пруднікова К. Як шрифти впливають на людський розум.....	243
Житник І. Стилістика графічного дизайну плакатів авіаційної тематики	244
Зелінська О. Переваги використання сучасних мультимедійних технологій в дошкільній освіті	248
Каплюк О. Застосування елементів мультимедійної підтримки у сучасних паперових науково-популярних виданнях	248
Кіндріцька Л. Комплекс програмних засобів для створення динамічного фірмового стилю	250
Кондратенко М. Проектування структури сучасних навчальних видань для дітей молодшого шкільного віку.....	252
Кузьменко Д. Тенденції розвитку видавничо-поліграфічної галузі України	254
Курило Д., Сідельнікова Д. Особливості створення та застосування комп'ютерних ігор у інклюзивному навчальному процесі	256
Лебедєв В. Сучасні тенденції оформлення (дизайну) науково-популярних видань.....	258
Неборак П. Дослідження використання кольорних гармоній в кінематографі	260
Побута А. Особливості застосування синього кольору в дизайні інтерфейсу користувача ..	261
Русецька О. Використання мультимедійних технологій в інклюзивній освіті.....	263
Сатир А. Сучасні тенденції поліграфічних рішень навчальних видань з 3D моделювання	265
Станіщук К. Розвиток мультимедійних технологій в умовах навчання.....	267

Чепіга З. Особливості створення та переваги використання електронних бібліотек для забезпечення дистанційного навчання	268
Чернякова В. Актуальні питання компонування матеріалів путівників музеїв авіації	269
SECTION «SOCIAL COMMUNICATIONS IN THE GLOBAL WORLD: THEORY AND PRACTICE»	272
СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»	272
Антонов О. Мова ворожнечі на українському телебаченні	272
Биковська С. Жанр ток-шоу серед програм на телебаченні.....	275
Гаранжа А. Фактчекінг як тренд у роботі сучасного диджитал-медіа.....	277
Голоско С. Місце журналістського розслідування в умовах воєнного стану	280
Гринчук В. Цілі таргетованої реклами в Facebook на прикладі діяльності малої дизайнерської кампанії Winark.....	281
Давидчук Д. Засади ефективної стратегії просування нового бренду в Інстаграм	284
Демух Т. Роль і вплив медіа в гібридних війнах: досвід України.....	286
Зотенко Д. Гібридна війна Російської Федерації проти України – комунікаційно-інформаційний прояв.....	288
Івановська П. Бізнес акаунт в інстаграм: інструменти для ефективного просування	290
Кирієнко Ю. Таргет в Tik Tok: особливості та тенденції	292
Кінащук В. Особливості кризових комунікаційних технологій українських локальних брендів	294
Корасташовець А. Типологічні особливості подкасту як новітнього явища сучасного медіапростору.....	296
Кошіль А. Театральний блогінг як жанр журналістики.....	299
Кузнєцова Д. Блог як альтернатива спілкування в реальному житті.....	301
Лебезко А. Специфіка кліпового монтажу.....	303
Назарчук А. Мережа інтернет як один із засобів ведення інформаційної війни	304
Онищук К. Соціальні мережі як джерело інформації для ЗМІ.....	306
Павліченко Ю. Спадок холодної війни: спорт та політика	307
Petrenko M. Employment problem and competitiveness of bachelor on the labor market.....	309
Семенчук А. Війна в Україні на сторінках світових журналів.....	311
Солоденко Д. Українська музична журналістика: важливість для питання культурної ідентифікації.....	312
Стаднійчук О. Особливості функціонування спільнот у соціальній мережі Інстаграм: правовий аспект	315

Сухенко А. Інформаційна складова гібридної війни	318
Фурдат О. Сторітелінг – використання методу у маркетингу та рекламі	321
Чернецька Л. Інформаційні комунікації в їх теоретичному осмисленні	323
Чулінда А. Механізми дотримання авторських прав у соціальній мережі «Ютуб»	326
Ющенко А. Сучасний стан та перспективи розвитку новинних телеграм-каналів	327

SECTION «INTERNATIONAL RELATIONS AND INTERNATIONAL LAW: GLOBAL PROBLEMS AND TRENDS»

Head of Section: **Nina Rzhevskya**, Doctor of Political Sciences, professor
Olga Shyrokovya-Murarash, PhD Historical Sciences, Associate Professor
Secretary: **Oleksandr Poveda**, PhD, Associate Professor
Daria Kibets-Pashutina, PhD, Associate Professor

СЕКЦІЯ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ»

Голова секції: **Ржевська Н.Ф.**, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій
Широкова-Мурараш О.Г., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства
Секретар: **Поведа О.П.**, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій
Кібець-Пашутіна Д.В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства

УДК 341.231.14 – 053.2:355.48(043.2)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Гаяне Акопян

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Аліна Замула, к.ю.н., доцент кафедри МППП

Ключові слова: права дітей, збройний конфлікт, Женевська Конвенція, Додатковий Протокол до Женевської Конвенції.

Актуальність теми дослідження полягає у тому що, захист дитини був постійною турботою міжнародної спільноти протягом усього двадцятого століття. Проте особливо з 1979 року (Рік дитини) інтерес у світі зріс. Сьогодні ця тема є надзвичайно актуальною для України, через війну розпочату Росією 24-ого лютого 2022 року. Величезна кількість дітей зазнали наслідків військових дій і тому механізми їх захисту є важливим питанням, що постало в цій війні.

Методологічну основу дослідження складає сукупність засобів і прийомів наукового пізнання. До них належать загально-філософські, загальнонаукові та спеціальні методи, які забезпечили об'єктивний аналіз досліджуваного предмету. З урахуванням специфіки мети і завдань дослідження використовувалися наступні методи: метод аналогії та структурно-функціональний та формально-юридичний метод – у процесі тлумачення положень міжнародно-правових актів та доктрини у сфері захисту прав дитини; порівняльно-правовий

метод застосовувався при дослідженні сутнісних ознак та відмінностей правового регулювання захисту прав дітей в умовах збройного конфлікту в різних нормативно-правових актах.

Діти є одними з найбільш уразливих серед жертв збройних конфліктів або їх наслідків. За останні роки інтерес до захисту дітей значно зріс. Більша частина цього нового інтересу є результатом висвітлення в ЗМІ подій у всьому світі та, як наслідок, суспільного інтересу до них [1].

Під час міжнародних збройних конфліктів діти потрапляють до категорії тих, кого захищає Четверта Женевська конвенція щодо захисту цивільних осіб під час війни [2]. Завдяки цьому вони користуються, зокрема, всіма положеннями щодо поводження з особами, які перебувають під захистом, які закріплюють основний принцип гуманного ставлення, включаючи повагу до життя та фізичної та моральної недоторканності, і забороняють, зокрема, примус, тілесні покарання, тортури, колективні покарання та репресії.

Як представники цивільного населення, діти користуються нормами міжнародного гуманітарного права щодо ведення бойових дій. Ці правила, що розвивають принципи розрізнення цивільних осіб і комбатантів і забороняють напади, спрямовані проти цивільного населення, виражені, оскільки вони стосуються міжнародних збройних конфліктів, у Протоколі I 1977 року [3].

У неміжнародних збройних конфліктах діти захищаються основними гарантіями, що стосуються поводження з особами, які не беруть активної участі у бойових діях, викладеними в статті 3, спільної для чотирьох Женевських конвенцій. Згідно з цією статтею, діти мають принаймні право, під час цих конфліктів, які часто є дуже жорстокими, на гуманне ставлення. Не повинно бути насильства над їхнім життям і особистістю чи їх гідністю.

Протокол II від 1977 року також кодифікує принципи, згідно з якими цивільне населення як таке, як і окремі цивільні особи, не може бути об'єктом нападу [3].

Дитина має бути об'єктом особливого інтересу та особливого захисту. Женевська Конвенція захисту прав цивільного населення гарантує особливу турботу про дітей, але саме Додатковий Протокол закладає принцип особливого захисту: «Діти повинні бути об'єктом особливої поваги і захищені від будь-якої форми непристойного посягання. Сторони, що перебувають у конфлікті, надають їм необхідну турботу та допомогу, чи то через їх вік, чи з будь-якої іншої причини» (ст. 77) [4]. Цей принцип також стосується неміжнародного збройного конфлікту.

Список використаних джерел

1. Children - Not Soldiers: Guidelines for working with child soldiers and children associated with fighting forces. Isobel McConnan and Sarah Uppard, Save the Children UK, London (2001).

2. Конвенція про захист цивільного населення під час війни Женева від 12 серпня 1949 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text

3. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text

UDC 070.16:32.019.52(043.2)

FAKE AS A VIRTUAL WEAPON OF HYBRID WARFARE

Yulia Andriichuk, Victoria Kuzmenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Vera Mazur, senior lecturer
of Department of IRIRS*

Abstract: Today's traditional wars have been replaced by hybrid wars, where the main weapons are not only submachine guns and fighters, but also information, propaganda, manipulation and fakes. The authors emphasize that fakes and propaganda in the information space are everywhere, and our common aim is to fight them, to debunk these myths, which have been imposed on the population for years in order to misinform and confuse.

Key words: fake, aggressor, methods of propaganda, hybrid war.

Formulation of the problem. The 21st century is an era of new technologies, an era of information boom and discoveries. Information is an important foundation of our lives, and whoever owns it owns the whole world. Today's traditional wars have been replaced by hybrid wars, where the main weapons are not only submachine guns and fighters, but also information, propaganda, manipulation and fakes.

The main text. A full-fledged hybrid war has been waged against Ukraine for 8 years, and now that the Russian Federation has begun active hostilities, this war has gained new momentum. According to modern realities, the dissemination of false information takes place over a short period of time, but the procedure for refuting it is quite problematic and lengthy. This is due to the fact that at present it is quite difficult to bring the guilty person to justice for spreading fake information. As for Ukraine, the number of false fake messages from Russian TV channels and web resources is extremely large. The Putin regime is waging a real information war against Ukraine with the help of the Russian media. Information aggression is often directed at young people, which means that the

emphasis in spreading fake messages is on social networks, which are very popular among young people.

The method of "rotten herring", the method of "inverted pyramid", the method of "big lie", the principle of "40 by 60", the method of "absolute obviousness" - all these methods and techniques by Russia are used to distort reality. For example, the "rotten herring" method works in such a way that a false accusation is selected (but it is important that it be as dirty and scandalous as possible). In particular, petty theft, child molestation or murder work well, preferably out of greed. The purpose of this "rotten herring" is not to prove the accusation, but to provoke a broad, public discussion of its injustice and injustice[1].

The 40 by 60 method was invented by Goebbels. It consists in the creation of the media, which provide 60% of their information in the interests of the enemy, that is, thus earning his trust, the remaining 40% they use for extremely effective, thanks to this trust, misinformation.

The "big lie" method is very effective. Its essence is to offer the audience with such confidence a global and horrible lie that it is almost impossible to believe it. The trick is that a properly composed and well-thought-out "big lie" causes the listener or viewer a deep emotional trauma, which then determines his views for a long time, contrary to any arguments of logic and reason [1].

This method is now effectively used by the Russian authorities primarily against its own population: the Nazis, the Banderas, who for 8 years allegedly destroyed the population in the Donbas war zone, and now all the Russian people have come to free us from this yoke. For us it is a complete absurdity, for the Russian population it is the whole truth.

However, the method of "absolute obviousness" is most respected, which gives a slow but reliable result. Despite its apparent simplicity, this method is incredibly effective, because the human psyche automatically responds to the opinion of the majority, seeking to join it. One of the classic ways to support the method of "absolute obviousness" is to publish the results of various opinion polls, which demonstrate absolute public unanimity on a particular issue [1]. One example is that about 80% of Russians support their country's war against Ukraine. And most importantly, these methods of "black" propaganda do not require that these reports at least in some way relate to reality.

There is a lot to be said about all these methods, because their list is quite large. However, something else is important. The methods of "black" propaganda affect the audience at the level of deep psychological mechanisms in such a way that the consequences of this influence cannot be removed by ordinary logical arguments. The boundaries of Russian propaganda have long gone beyond television, and there are now many different resources on the Internet, such as telegrams, chat roulettes, and so on. And in this case it is necessary to tell that fakes actively work not only against the population of the hostile party, but also against own population.

Conclusions

Today, as never before, we are players in an information war in which the truth will surely win, and no RIA Novosti will be able to lie further, as they usually do. Fakes and propaganda in the information space are everywhere, and our common goal is to fight against them, to debunk these myths, which have been imposed on the population for years in order to misinform and confuse. And in order not to become hostage to this "black" propaganda, you need to read official news sources and look at verified information that has evidence in the form of photo or video reports, etc., and in no case should you read the news of Russian TV or Internet publications.

References

1. Fake as an instrument of information warfare. URL: <https://yurgazeta.com/publications/practice/inshe/feyk-yak-instrument-informaciynoi-viyni.html> (Last accessed: 18.04.2022).
2. Fake as an instrument of information war against Ukraine. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Saprykin_Oleksandr/Feik_iak_instrument_informatsiinoi_viiny_proty_Ukrainy.pdf? (Last accessed: 19.04.2022).
3. Fake as one of the tools of negative impact on the national security of Ukraine in the conditions of hybrid warfare. URL: [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/20-Article%20Text-37-1-10-20191120%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/20-Article%20Text-37-1-10-20191120%20(1).pdf) . (Last accessed: 19.04.22).

УДК 327(477+497.11)(043.2)

УКРАЇНСЬКО-СЕРБСЬКІ ВІДНОСИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Самсон Бакал

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Сербсько-українські стосунки є досить дружніми. Сербія експортує для України важливі мінеральні ресурси, а Україна експортує в Сербію залізну руду для виробництва. Проте, Сербія не є і не буде ніколи перспективним військовим та політичним партнером для України, оскільки Сербія після початку повномасштабного російського вторгнення до нашої держави намагається дотримуватися нейтралітету, щоб зберегти нафтову та газову співпрацю з Російською Федерацією.

Ключові слова: Україна, Сербія, міждержавні відносини.

Сьогодні триває російсько-українська війна, уряд Сербії частково підтримує Росію, а саме насамперед фінансово і політично в особі теперішнього президента країни Александара Вучича.

Загалом відносини між Сербією та Україною є досить дружні. Це зумовлено взаємними зв'язками, особливо масовими еміграціями, які відбувалися переважно в 1752р. І також з початку 1890 р. на територію сучасної Сербії прибула велика кількість емігрантів з Північної Буковини, Галичини та Закарпаття. Одеський Чорноморський порт був центром зборів добровольців, які прямували на Салоніцький фронт у складі сербських дивізій. Якщо розглянути економічну галузь співробітництва між Україною та Сербією, то можна помітити присутність взаємного інтересу та простору для розвитку економічної кооперації. За останні роки товарообіг значно виріс, не враховуючи сьогоденню ситуацію, пов'язана з агресією Росії. Сербія експортує для України важливі мінеральні ресурси, а Україна експортує в Сербію залізну руду для виробництва.

Сербія останнім часом дотримувалася того ж пріоритетного зовнішньополітичного курсу, що і Україна, а саме - роботою над отриманням членства в ЄС. Сербія підтримала вихід Росії з Ради з прав людини ООН, однак нещодавно було помічено ввезення зброї Китаю в Сербію. Отже, між Сербією та Китаєм було таємно укладено угоду щодо співпраці, яка може сприяти Китаю створити біполярну систему міжнародних відносин разом із Сполученими Штатами, і участь Китаю у біполярності може утворити коаліцію між Китаєм, Росією та іншими державами, які прагнуть встановити багатополарний світ. На сьогодні співпраця Китаю та Росії в рамках BRICS та Шанхайської конференції співробітництва, зменшує частково сумніви щодо цієї думки. Ще в 2004 році був ратифікований договір про військове співробітництво між Україною та Сербією. Ця ратифікована угода таки не дала результату, особливо на сьогодні. Це можна підтвердити тим, що Александара Вучича звинуватили нібито у приховуванні контрактів на продаж зброї українським збройним силам. Однак він заявив, що зброя нібито була продана польській компанії, і потім потрапили в Україну без згоди уряду Сербії. Сербія навіть із скептичністю ставиться до перевезення небойової військової техніки через свою територію від Великобританії та Франції для України. Отже, перспективна співпраця в мілітарній галузі на жаль залишається малоімовірною. Український уряд ніколи не буде визнавати незалежності Косово, оскільки вважає, що Косово є частиною Сербії, Україна не приймає Косово до установи ООН ЮНЕСКО як окрему державу. Сербія та Україна мають непогані перспективи щодо співпраці в рамках Центральноєвропейської ініціативи - регіонального угруповання. Однак, після вторгнення Росії в Україну уряд Александра Вучича повністю відмовився вводити санкції проти Російської Федерації, відмовився засудити визнання Росією квазі держав ДНР та ЛНР, звинувачує українські служби у мінуванні літаків, а також відмовився розривати авіасполучення з Росією.

Всі вищенаведені відмови зумовлені лише однією причиною, а саме збереженням співпраці з Росією, особливо в галузі постачання газу і також політичні причини, а саме

взаємина, оскільки лише Росія, яка має право вето в Раді Безпеки ООН, відкликає визнання Сербії геноцидним народом під час різанини у Сребрениці.

Висновки

Таким чином, Сербія та Україна і надалі залишаються хорошими комерційними партнерами. Однак Сербія не є і не буде ніколи перспективним військовим та політичним партнером для України проти російської агресії, оскільки Сербія в даній ситуації може оголосити нейтралітет, щоб зберегти нафтову та газову співпрацю з Російською Федерацією. Поступово уряд Александра Вучича відходить від політики “Маріонетка Росії”, оскільки Сербія вже дала відмову від російських військових технологій, і це означає що присутнє наближення до Євросоюзу. Сербія замінила військові технології Росії на турецькі і прагне тісного військового співробітництва з Туреччиною, уряд якої помітно підтримує військово Україну у військовій агресії завдяки безпілотникам “Bayraktar” .

Список використаних джерел:

1. Український інформаційний портал «Тиждень» - <https://tyzhden.ua/World/254790>
2. Міністерство закордонних справ Республіки Сербія - <https://www.mfa.gov.rs/en/foreign-policy/bilateral-cooperation/ukraine>

УДК 341.1/8

ПРОБЛЕМАТИКА ВИНИКНЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ СУПЕРЕЧОК ТА ПІДХОДИ ДО ЇХ ВИРІШЕННЯ

Діана Бех

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Лькін Нуруллаєв, д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: проблематика територіальних суперечок, способи та підходи вирішення територіальних суперечок.

Вступ. Питання виникнення та підходи вирішення територіальних суперечок вважається дуже дискусійним питанням сучасного розвитку права. Головна причина війни в історії пов'язана з територіальними суперечками. Територіальні суперечки виникають, коли офіційні представники однієї країни роблять чіткі заяви, що вимагають суверенітету над конкретною ділянкою території, на яку претендує чи керує інша країна. На цьому фоні варто визначити які бувають найрозповсюджені підстави для виникнення територіальних суперечок та які можуть бути вжиті заходи для їх вирішення.

Матеріали та методи дослідження. Загальні цілі цього дослідження полягають у визначенні виникнення територіальних суперечок та можливих шляхів їх вирішення, а також у вивченні положення у сфері права щодо цих суперечок відповідно до міжнародного права.

Дослідження обґрунтоване тим, що головна мета міжнародного публічного права полягає у захисті міжнародного миру, безпеки та громадського порядку, а також тим, що ці конфлікти породжують дисбаланси у всьому світі, тому важливо об'єднати міждержавні зусилля, щоб мінімізувати наслідки, що породжуються внаслідок суперечок. Під час здійснення дослідження використовувався аналітико-описовий метод а також інші методи наукової класифікації.

Результати дослідження. Територіальні суперечки, як відомо, важко вирішувати. Уряди не бажають «програвати» суперечки, оскільки вони можуть зазнати політичних наслідків, а також втратити національні інтереси. Територіальні суперечки часто спалахують якщо вони пов'язані з важливими економічними чи соціальними інтересами. Спірні території можуть містити важливі природні ресурси, такі як, запаси корисних копалин або джерела води; також суперечка може виникнути для того щоб забезпечити доступ до моря або спільних наземних ресурсів, таких як пасовища; або для того щоб оволодіти стратегічним розташуванням. Такі території також можуть бути об'єктом претензій, заснованих на історичних або культурних факторах або вимогах самовизначення з боку їх мешканців. За останні роки конкуренція за суперечливі або спільні ресурси стала більш інтенсивною через економічні зміни, такі як підвищення цін на сировину, та екологічні зміни, та глобальні зміни клімату. Специфіка територіальних суперечок дозволяє багато кому віднести їх до категорії суперечок, що загрожують міжнародному миру та безпеці, що зумовлює підвищену увагу до них та участь у процедурі вирішення справи органів Організації Об'єднаних Націй. Крім того, у класифікації міжнародних суперечок виділяють згадані у ст. 52 Статуту ООН місцеві суперечки. Є наступне визначення місцевих суперечок - це суперечки між державами одного географічного регіону або між членами однієї і тієї ж організації або суперечки, пов'язаної з угодою про мирне вирішення суперечок у межах даного географічного району або даної регіональної організації [1].

Малоймовірно, що зростаючі суперечки між державами, що виникають у зв'язку з цими факторами, можна успішно вирішити за допомогою традиційних правових методів, зокрема судового розгляду. Ті самі чинники, які заважають сторонам, які беруть участь у територіальній суперечці, досягти згоди між собою, часто також призводять до того, що вони не бажають передавати свій спір на міжнародне розгляд або арбітраж. Такі процедури, як правило, зосереджуються на питаннях суверенітету, і сторони спору можуть боятися втратити свої претензії або бути змушеними піти на неприємні поступки. Щодо підходів регулювання то існують відмінності між підходами до вирішення територіальних суперечок становлять основу підходів. Перша відмінність – це між обов'язковими та необов'язковими процедурами, причому перша охоплює рішення та арбітраж, а друга включає «добрі послуги» або сприяння,

наприклад, використання послуг міжнародних лідерів або видатних осіб для примирення та посередництва. Медіація відрізняється від арбітражу тим, що отримане в результаті рішення має бути прийняте сторонами спору. Необов'язкові міжнародні засоби вирішення спорів, особливо добрі послуги та примирення, дозволяють сторонам брати участь у процесі вирішення спорів. Друга відмінність полягає між підходами, заснованими в основному на законі, і тими, які дозволяють агенту з вирішення спорів або експертній групі досліджувати альтернативні підходи, засновані на справедливості та природному праві. Залежно від їх компетенції арбітрам може бути надано повноваження виносити рішення на цій основі. Навіть Міжнародний Суд за своїм статутом може вирішувати справи на основі справедливості та добробуту на запит сторін. Незважаючи на це, сторони територіального спору можуть не захотіти подавати свої конкуруючі претензії до арбітражу або судового розгляду. Міжнародний Суд, що складається з суддів, має обмежені можливості для вирішення фактичних питань, пов'язаних із справедливістю, і в будь-якому випадку вона, швидше за все, залучила б спеціального майстра, щоб консультувати суддів з таких питань. Хоча арбітражні процедури є більш ефективними, а відповідна арбітражна комісія може бути обрана для вирішення фактичних або справедливих питань, сторони все ще можуть не захотіти прийняти рішення заздалегідь на основі таких факторів [2]. За винятком випадків, коли арбітраж або судове рішення було попередньо узгоджено, найбільш гнучкі підходи до вирішення територіальних суперечок поєднували б елементи необов'язкових методів і справедливих підходів до вирішення проблем. Це передбачає зосередження уваги на практичних елементах територіального спору, включаючи ресурси та інші питання, а також на способах їх вирішення прийнятним для сторін способом, уникаючи або принаймні відкладаючи юридичні питання, пов'язані із суверенітетом. Багато спільних підходів до питань ресурсів і кордонів було реалізовано державами на узгодженій основі або в результаті допомоги у вирішенні суперечок. Прикладами таких підходів є: спільне управління та експлуатація спірних або спільних ресурсів, включаючи наприклад договірний доступ до моря для держав, що не мають виходу до моря, через територіальні води для сусідніх держав; узгоджені права транзиту для різних держав; або зобов'язання поважати культурну, історичну або соціальну спадщину, а також політичну автономію національних меншин.

Висновки

Територіальні суперечки настільки бувають нерозв'язні, тому що цілями таких суперечок можуть бути значні економічні та політичні інтереси, чіткі юридичні права часто важко визначити, а недовіра між сторонами може перешкодити їм працювати разом, щоб досягти взаємно задовільного вирішення. У цій ситуації доступні засоби досягнення згоди — шляхом прямих переговорів, примирення чи інших форм сприяння та винесення судового рішення або використання арбітражу. Особи та організації, які прагнуть втрутитися в такі суперечки, сприяючи

прямим переговорам або застосовуючи інші засоби вирішення спорів, як правило, повинні застосовувати гнучкий підхід, застосовуючи переважно дипломатичні навички та навички ведення переговорів. Однак після того, як спір переходить до судового розгляду, арбітражу або офіційного посередництва, залучені треті сторони повинні ретельно дотримуватися законності та діяти суворо в межах повноважень, погоджених сторонами спору. Держави, як правило, готові застосовувати розумні, функціональні підходи для вирішення суперечок. У той же час багато територіальних питань залишаються невирішеними протягом тривалого періоду, протягом яких відсутність важливого міжнародного вирішення такого спору, як правило, має негативні економічні наслідки. Також було б дуже корисно, якби потенційні сторони, що втручаються у вирішення, мали можливість запропонувати альтернативні істотні засоби вирішення таких суперечок способом, про які сторони могли б домовитися і які могли б мати навіть позитивний результат. Сторони, що втручаються, повинні також допомогти сторонам визнати їх загальну зацікавленість у вирішенні їх спору шляхом співпраці, оскільки існування територіальних суперечок може створити величезні витрати з точки зору економічного розвитку та політичних відносин. Недоліком судового розгляду та арбітражу — і певною мірою примирення — є зосередження уваги на складних правових доктринах, які настільки непередбачувані у застосуванні, що сторони не можуть повністю оцінити свої ризики до початку цих процесів.

Список використаних джерел:

1. United Nations Charter (full text). URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>. (дата звернення: 29.05.2022).
2. Вирішення територіальних спорів міжнародним судом ООН: теорія і практика. URL: <http://elhekieabhbkpmcefcobjddigjcaadp/http://idpnan.org.ua/files/2019/virishennya-teritorialnih-sporiv-sudom-oon-teoriya-i-praktika-kononenko-v.-p.-.pdf> (дата звернення: 29.05.2022).

УДК 343.22-053(043.2)

ЗНАЧЕННЯ ВІКУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИ СУБ'ЄКТОМ ЗЛОЧИНУ

Леонтина Бойко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Патюк, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: суб'єкт злочину, фізична особа, вік, кримінальна відповідальність, підстава кримінальної відповідальності.

Актуальність дослідження. Вік особи у доктрині кримінального права – поняття складне, фундаментальне і багатоаспектне, внаслідок чого його дослідження є актуальним для різних наук. У кримінальному законодавстві України відсутнє визначення поняття віку, воно обмежується лише кількісним визначенням мінімального віку, з якого може наставати

кримінальна відповідальність, а тому визначення поняття віку особи у розрізі дослідження інституту суб'єкту злочину є дискусійним, актуальним та потребує дослідження.

Для наукового обґрунтування результатів досліджень використаний діалектичний метод дослідження, який передбачає розгляд явищ у їх взаємозв'язку та єдності, розвитку і взаємному впливі. Він дозволив дослідити юридичну природу віку фізичної особи, а також виділити його значення для визначення особи суб'єктом злочину.

Велике значення для притягнення особи до кримінальної відповідальності має настання віку кримінальної відповідальності, а також здатність особи усвідомлювати справжню природу та суспільну небезпеку злочину (діяння чи бездіяльності) при вчиненні кримінального правопорушення. Тому можна сказати, що у розрізі кримінально-правових відносин важливий біологічний та психологічний вік у їх взаємозв'язку, а також внутрішній та зовнішній стан розвитку особи, яка є суб'єктом злочину. Таким чином, саме сукупність ознак біологічного і психологічного віку складає поняття віку кримінальної відповідальності. Як кримінально-правова категорія, вік - це час, який особа проживає, а також ступінь її психологічного, фізіологічного та соціального розвитку, що характеризує здатність особи усвідомлювати суспільну небезпеку своїх дій і керувати ними. [1, с. 234].

Класифікація злочинів за віком суб'єкта злочину має кримінально-правове значення у випадках:

а) криміналізації правопорушення, тобто юридично визнання діяння саме злочином або кримінальним проступком, що відмежовує правопорушення від інших форм та видів правопорушень. При цьому необхідно встановити вік, з якого особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності за вчинення того чи іншого злочину;

б) вирішення питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Вік є однією з основних ознак об'єкта злочину, встановлення якого саме є необхідною передумовою для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, передбачене кримінальним законом [2, с. 46]; в) кваліфікація злочину. Для правильної кваліфікації злочину за суб'єктом злочину необхідно встановити, що особа, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, досягла віку, передбаченого Кримінальним кодексом України [3, с. 73]. Будучи однією з основ проблеми суб'єкта злочинності, епоха кримінальної відповідальності в нашій країні та в багатьох країнах світу є досить динамічною. Здається, що цю обставину можна пояснити, насамперед, волею законодавця, яка виходить із відповідних історичних умов життя суспільства та кримінальної політики держави щодо боротьби зі злочинністю на відповідних етапах її розвитку. При цьому при визначенні віку настання кримінальної відповідальності законодавець враховує дані медицини, психології, освіти та інших наук, а також виходячи з

типових для більшості підлітків умов їх розвитку та становлення на різних етапах розвитку і становлення.

Висновки

Враховуючи, що як в нашій державі, так й багатьох країнах світу вік кримінальної відповідальності є досить динамічним, «злочинність молодшає» та набуває нових форм, визначення віку, з якого людина може бути притягнута до кримінальної відповідальності, повинна залежати перш за все від рівня свідомості людини, її здатності розуміти характер своїх дій, соціальну небезпеку, а також здатність керувати своїми діями. У зв'язку з цим встановлюючи показників віку, на нашу думку, законодавець має керуватися також даними медицини, психології, педагогіки, криміналістичних досліджень злочинності неповнолітні та також виходити з типових для більшості підлітків умов їхнього розвитку і формування на різних стадіях життєвого шляху.

Список використаних джерел:

1. Савченко А. В., Грудзур О. М. Класифікація злочинів. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 17: Кримінальне право. редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2017. 1064 с.
2. Плашовецький О. Ю. Кримінально-правова диференціація віку: дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2017. 200 с.
3. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.

УДК 341.32-057.36(043.2)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВОЮЮЧИХ ТА ПОВСТАНСЬКИХ ГРУП

Анна Бурдуковська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Лькін Нуруллаєв, д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: міжнародна відповідальність, воюючі групи, повстанські групи.

Вступ. Аналіз міжнародної відповідальності воюючих і повстанських груп, що є актуальною темою в доктрині, проходить через дослідження міжнародної правосуб'єктності таких суб'єктів, а отже, і їх здатності укладати права та відповідати за зобов'язаннями на міжнародній арені. В жодному міжнародному договорі немає нормативного положення про характеристику груп воюючих чи повстанців, що є вимогою для ідентифікації їх міжнародної особистості і, відповідно, можливості відповідати за свої дії перед міжнародним правом.

Матеріали та методи дослідження. Основою дослідження визначення міжнародно-правової відповідальності воюючих та повстанських груп є аналіз Резолюції Інституту міжнародного права та статей Комісії міжнародного права про відповідальність держав. Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові (аналіз, синтез (дозволив сформулювати власні висновки на основі проведеного дослідження), системний підхід) та приватно-правові методи пізнання (формально юридичний, порівняльно-правовий).

Результати дослідження. Через незакріплення нормативного статусу воюючих та повстанських груп, ми виходимо з визначення, запропонованого Інститутом міжнародного права у 1900 році у доповіді під назвою «Права та обов'язки іноземних держав у разі повстанського руху до встановлених і визнаних урядів, які воюють проти повстання», який у своїй статті 4 встановлює, що присвоєння повстанським групам воюючого характеру може здійснюватися або урядом країни в якій почалася громадянська війна або третіми державами. Однак, інші держави зможуть визначати такі групи для цілей міжнародного права лише якщо: (а) група володіє частиною національної території; (б) вони не мають уряду, що здійснює фактичний суверенітет над цією територією; (в) боротьба ведеться від імені цієї групи організованими військами за умови дотримання військової дисципліни та дотримання законів і звичаїв війни, як це передбачено статтею 8 Резолюції Інституту міжнародного права [1].

Кваліфікація групи як повстанської або воюючої є суттєвою для ідентифікації її міжнародної сутності та її відповідальності. Оскільки, міжнародне право визнає, що за певних обставин такі організації так як фактично здійснюють управління конкретними територіями можуть укладати дійсні угоди. Доповідь Інституту міжнародного права також передбачає у своїй статті 2 заборону третім державам постачати повстанським або воюючим групам будь-яку зброю, боєприпаси, субсидії та військові активи, оскільки їх буде чекати відповідь перед міжнародною системою. Що стосується ефективної відповідальності воюючих і повстанців, то незважаючи на те, що в міжнародній юриспруденції немає рішень, які б конкретно визнавали їхню відповідальність у разі порушень прав людини або міжнародного права пов'язаних з цими групами. Неможливо визначити їх власну правосуб'єктність як і раніше, індивідуальна відповідальність її членів перед національним судом та перед МКС, за умови, що судитимуть по класифікації злочинів, що підпадають під його юрисдикцію.

Норма, закріплена у статті 10 статей Комісії міжнародного права про відповідальність держав, відповідно до яких порушення міжнародного права повстанцями, які згодом захоплюють владу приписуються державі, не ґрунтуються ні на вагомих прецедентних, ні на системних підставах [2]. В принципі, дії повстанців не можуть бути віднесені до якоїсь держави, оскільки повстанці не є органами держави. Проте, безперечно, що в деякі конкретні дії повстанців можуть вважатися діями держави, що є правильним, якщо ці повстанці, як і

будь-яка інша людина, яка не є державним чиновником діяли під контролем іншої держави. На жаль, надмірна драматизація розбіжностей, що виникли між міжнародними суддями щодо ступеня контролю необхідного в цій ситуації та суперечок, які вирішилися врешті-решт Міжнародним судом затьмарила друге питання згідно з яким держава може бути притягнута до відповідальності за дії вчинені повстанцями, тобто коли повстанці перемагають та стають новим урядом держави.

Висновки

Інститут визнання воюючих та повстанських груп в міжнародному праві є досить складним та невизначеним. Незважаючи на те, що відповідальність лягає переважно на державу, це не звільняє осіб, які вчинили злочини проти людства тощо. Необхідно офіційно кодифікувати норми та зазначити всі можливі прогалини. З цієї причини та з огляду на все вищезазначене, це дуже актуальне правове питання в національному та міжнародному контексті, яке заслуговує на подальшу увагу та аналіз серед юристів-міжнародників.

Список використаних джерел:

1. М.Резнева Визнання воюючої та повсталі сторони: історично-правовий аспект. URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:d8YnatU99kcJ:https://instzak.com/index.php/journal/article/download/1347/1257/+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua&client=opera>. (Last accessed: 30.05.2022).
2. Проект статей об ответственности государств за международно-противоправные деяния 2001 г. // Доклад Комиссии международного права о работе ее пятьдесят третьей сессии (А/56/10). – Нью-Йорк : ООН, 2001. (Last accessed: 30.05.2022).

УДК 341.9.018

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ КОМПЛЕКСНОСТІ В СУЧАСНИХ КОДИФІКАЦІЯХ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Вікторія Велесь

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Аліна Замула, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: принцип комплексності, міжнародне приватне право, кодифікація норм міжнародного приватного права, проблема зворотного відсилання.

Вступ. Актуальність дослідження теми є важливою, оскільки даний принцип є саме тим, що визначає порядок здійснення кодифікаційних робіт. Дане питання користувалося попитом у наукових працях таких відомих вчених, як В.І. Кисіль, Л. П. Ануфрієва, Т. В. Кашаніна.

Матеріали та методи. Об'єктами даного дослідження є принцип комплексності, який суттєво впливає на процес кодифікації, а також інші основні принципи міжнародного приватного права, які сприяють реалізації принципу комплексності, зокрема, автономія волі

сторін, принцип найтіснішого зв'язку, зворотне відсилання. Для наукового обґрунтування результатів досліджень даних принципів був використаний теоретичний метод, а саме шляхом аналізу, зокрема, принципу комплексності, та виявлення його особливостей.

Результати. Значною мірою реалізації доктринальних принципів міжнародного приватного права сприяє принцип комплексності кодифікації. Принцип комплексності означає, що процес кодифікації має узгоджувати максимальну кількість питань правового регулювання певних суспільних відносин. У міжнародному приватному праві принцип комплексності спрямований на взаємоузгоджене регулювання відносин у межах міжнародного обороту. Він забезпечує дотримання загальних для будь-якої кодифікації початків (системність, повнота, передбачуваність, визначеність, відсутність протиріч, зручність застосування). Найбільшою мірою цій вимозі відповідає автономна комплексна кодифікація, спрямована на дозвіл колізії законів, а також колізії юрисдикцій у максимально широкій сфері транскордонних приватноправових відносин [1].

Особливу увагу до принципу комплексності викликано тенденцією більшості сучасних законодавців, що чітко позначилася, приймати автономні комплексні закони про міжнародне приватне право та міжнародний цивільний процес [2]. У зв'язку з цією тенденцією принцип комплексності набуває нового значення. З одного боку, це проявляється у поширенні правового регулювання сучасних кодифікованих актів на порівняно недавно сформовані інститути. З іншого боку, у включенні деяких правил міжнародного цивільного процесу врозділі цивільних кодексів про міжнародне приватне право у європейських країнах романо-германської системи права.

Подібний прийом законодавчої техніки починає застосовуватися також у ході автономної кодифікації, яка систематизує норми про застосовне право. Це не було характерним для попередніх кодифікацій [3].

Оскільки кодифікація міжнародного приватного права зводиться до розробки питань регулювання транскордонних приватноправових відносин, то принципи кодифікації повинні ґрунтуватися на загальних принципах міжнародного приватного права і прагнути до їх реалізації в кодифікованому законі. З цієї причини варто зупинитися докладніше на основних принципах міжнародного приватного права, до яких доктрина відносить: автономію волі сторін, принцип найтіснішого зв'язку, зворотне відсилання.

Всі ці принципи отримують нормативне закріплення й у нормах міжнародного приватного права, й у нормах міжнародного цивільного процесу.

На окрему увагу заслуговують законодавчі підходи до вирішення проблеми зворотного відсилання, від яких багато в чому залежить ефективність кодифікації в цілому. Значимість проблеми відсилань підкреслена у резолюції Інституту міжнародного права «Про

застосування іноземного міжнародного права» (1998 р.): теорія посилянй покликана грати значну роль у забезпеченні гармонізації права. Особливо гостро питання застосування зворотного відсилання постає у зв'язку з визнанням і виконанням іноземних рішень [1].

Відмова враховувати приписи іноземних колізійних норм може призвести до «неправильного» (з погляду суду місця виконання рішення) вибору права, що, своєю чергою, може спричинити відмову у визнанні та примусовому виконанні іноземного рішення. Неналежний підхід законодавця до вирішення проблеми зворотного відсилання може перешкоджати належному визначенню застосовної правової системи. Подібна ситуація, крім цього, заважає оптимальній реалізації принципу комплексності.

Висновки

Суттєву роль у реалізації доктринальних принципів міжнародного приватного права відіграє принцип комплексності кодифікації. Ефективність принципу комплексності безпосередньо залежить від узгодженості міжнародно-правових та національно-правових підходів до використання понятійного апарату та специфічних механізмів правового регулювання у міжнародному приватному праві (автономії волі сторін, принципу найтіснішого зв'язку, захисних застережень та зворотного відсилання).

Список використаних джерел:

1. Ануфриева Л. П. Международное частное право: общая часть / Л. П. Ануфриева. – Москва, 2000.
2. Кашанина Т. В. Юридическая техника: учебник / Т. В. Кашанина. – Москва, 2010.
3. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації / В. І. Кисіль. – Київ, 2005.

УДК 656(100):004(043.2)

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Юлія Глімбоцька

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник - Віра Мазур, ст.викладач
кафеди МВІРС*

Анотація: Надзвичайно важливим проявом діяльності держави на міжнародних ринках є міжнародні логістичні послуги. З'ясовано, що активне запровадження інформаційних технологій у системи логістичного обслуговування бізнес-процесів дає змогу підвищити оперативність, повноту і достовірність інформації, необхідної для ефективної реалізації механізму управління системою міжнародних логістичних сервісів в умовах динамічного середовища.

Ключові слова: логістичні послуги, логістика, інформаційні технології.

Важливим проявом діяльності держави на міжнародних ринках є міжнародні логістичні послуги. Міжнародні перевезення безумовно залежать від ситуації на міжнародній арені та від стану світової економіки. Нерівномірність динаміки міжнаціональних перевезень на сучасному етапі впливає на стратегічний вибір організації ланцюга поставок товарів та послуг. Наприклад, події в Білорусії та їх засудження світовою спільнотою призвели до закриття повітряного простору на цією країною. Відповідно міжнародні пасажирські та вантажні авіаперевезення декількох регіонів потерпіли фінансових збитків. Інформаційні технології на сьогоднішній день є невід'ємною частиною більшості сфер людської діяльності, і логістичні послуги не є виключенням. Основні завдання інформаційних систем в сфері логістичних послуг: управління замовленнями; проведення наукових досліджень; відстеження взаємозв'язків логістичної системи; підтримка функціонування логістичних ланцюгів; генерування форм вихідних даних [1].

Неймовірного успіху в логістичній галузі набули Інтернет технології. Поява Інтернету трансформувала всю логістичну концепцію, з'явилися абсолютно нові способи зберігання, передачі та обробки даних, наприклад, такі як хмарні технології. Відбулася автоматизація багатьох процесів, що раніше здійснювались традиційним паперовим способом. Обмін даними між замовниками та власниками вантажів став простим та прозорим завдяки ресурсам Інтернет-пошти. Важливий внесок в систему логістики зробили нові можливості інформаційних технологій по відстеженню вантажів [2].

З появою Інтернету в логістичній галузі з'явилась потреба у такому сервісі як логістика обслуговування. Це концептуально новий науковий напрям, що досліджує різноманіття форм прояву сервісних потоків, об'єктів і суб'єктів управління сервісними потоками, а також закономірності розвитку логістичного обслуговування бізнес-процесів в економічних системах.

У рамках логістичного обслуговування надаються наступні послуги:

- послуги у сфері дослідження та аналізу логістичного середовища;
- послуги щодо логістичного забезпечення бізнес-процесів окремих підприємств і постачання в галузі у цілому;
- послуги у сфері оптимізації різних логістичних етапів [3].

Логістичне обслуговування також потребує інформаційної підтримки, тобто розробки відповідного інформаційного та програмного забезпечення. Існують й інші інформаційні технології, які на сьогоднішній день є атрибутами ефективної діяльності сфери міжнародних логістичних послуг, зокрема: інтерактивні інформаційні портали, інформаційно-аналітичні системи підтримки управлінських рішень, електронна комерція, системи прийому та

розподілу дзвінків, технології управління ланцюгами постачання мережевих компаній тощо [4].

Висновки

Міжнародні логістичні послуги стали невід’ємною частиною міжнародного співробітництва держав. Каталізатором даної тенденції стали процеси глобалізації, що зараз диктують правила у всіх сферах людської діяльності. Дані процеси принесли в логістику Інтернет, що значно покращило та пришвидшило надання послуг. З інформаційними технологіями також прийшла необхідність в логістичному обслуговуванні, тобто розробці відповідного інформаційного забезпечення. Активне запровадження інформаційних технологій у системи логістичного обслуговування бізнес-процесів дає змогу підвищити оперативність, повноту і достовірність інформації, необхідної для ефективної реалізації механізму управління системою міжнародних логістичних сервісів в умовах динамічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Сутницький О. І. Інформаційні технології в інфраструктурі глобальних логістичних мереж / О. І. Сутницький, М. А. Дашкуєв. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2014. – №122. – С. 104. 2. Яценко Р. М. Інформаційні системи в логістиці / Р. М. Яценко, І. В. Ніколаєв. – Харків: ХНЕУ, 2012. – 233 с.
2. Гоменюк М. О. Розвиток логістики на основі впровадження діджиталізації / М. О. Гоменюк. // Ефективна економіка. – 2020. – №2.
3. Крикавський Є. В. Логістика: традиційні і нетрадиційні сфери використання / Є. В. Крикавський. Вісник Національного університету “Львівська політехніка” “Логістика”. – Львів, 2006. – № 552. – С.62 – 75

УДК 431.64(4): 349.2(043.2)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ

Людмила Данішура

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Каспрук, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: міжнародно-правове регулювання праці; Європейський суд з прав людини; трудове право; основоположні права та свободи людини.

Вступ. Встановлені трудові права людини в міжнародно-правових актах та конвенціях дають чітке розуміння того, що більшість цивілізованих країн готові керуватись принципами, свободами та стандартами міжнародно-правового регулювання у сфері праці.

Трудові права відносяться до другого покоління прав людини, але вони тісно взаємопов’язані з основоположними свободами першого покоління прав.

Матеріали та методи. Захист трудових прав людини, як на національному рівні, так і на міжнародному доцільно описали в своїх працях такі вчені: В. Я. Бурак, Н. Б. Болотіна, Л.І. Лазор, Г. І. Чанишева, В.І. Щербина, І. А. Ветухова, О. М. Ярошенко, Гаращенко Л. П.

Під захистом прав І. А. Ветухова розуміє спосіб здійснення суб'єктивного права компетентними органами у встановленій законодавчо процедурі, з метою відновлення порушеного права [2].

Не можна не погодитись з В. Я. Бурак, що в системі захисту прав особи, судовий захист є одним з найефективнішим, адже органи судової влади мають більше механізмів забезпечення винесення обґрунтованого рішення по суті справи [1]. Проте, зважаючи на зміцнення правового нігілізму, необхідно вказати на вплив рішень, саме, Європейського суду з прав людини (далі- ЄСПЛ).

Захист своїх прав та свобод закріплено на національному рівні, а саме в ст. 55 Конституції України. Європейський суд з прав людини - є окремою інституцією, яку можна віднести до регіонального механізму захисту прав людини. Це авторитетна установа, яка розглядає звернення громадян, здебільшого європейських країн, що ратифікували відповідну Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод (далі- ЄКПЛ) [3].

Звернення ЄСПЛ розглядає у випадку використання всіх можливих, доступних, механізмів захисту прав особи на національному рівні. Варто зазначити, що Суд керується під час здійснення правосуддя виключно Конвенцією та Протоколами до неї. ЄКПЛ не встановлює конкретизуючих, всеосяжних трудових прав, як це можна спостерігати у конвенціях Міжнародної організації праці чи ООН. Статі, що стосуються права на працю проголошують заборону примусової праці, недопущення дискримінації, закріплення свободи об'єднання і профспілкової діяльності, а також окремі аспекти ст. 8, а саме- поваги до приватного та сімейного життя. З метою відновлення порушеного права розроблений чіткий механізм подачі звернення: заява має бути подана не пізніше 4-місяців після винесення остаточного рішення національною установою, містити обґрунтовані факти, стосуватись компетенції ЄСПЛ, і т.д. Із ст. 46 ЄКПЛ, що встановлює обов'язковість рішень ЄСПЛ, прослідковується особливий статус його висновків. Адже, рішення ЄСПЛ впливають на правозастосування державою норм ЄКПЛ, а також трансформації законодавства відповідно до європейських стандартів.

ЄСПЛ кожного року надаючи статистику демонструє, що має місце порушення з боку України трудових прав. Проте, більшість звернень стосуються питань термінів виплати заробітної плати та безпідставних звільнень, а саме- невиконання рішень судів першої інстанції. Гучними справами можна вважати: «Сокур проти України», «Мкртчян проти

України» (заборгованість заробітної плати), «Ліпівська проти України» (затримка повернення трудової книги), «Олександр Волков проти України» (незаконне звільнення).

Висновки

З цього ми бачимо, що чим більше існує способів неправильного розуміння трудових прав з боку найманих працівників та неправомірного застосування правил роботодавцями, тим більше Україна віддаляється від вектору побудови громадянського суспільства. Трудові права людини захищаються на двох рівнях- національному та міжнародному. Хоч і ЄСПЛ встановлює лише факт порушення державою права і вимагає змінити ситуацію, а також впливає на прийняття заходів індивідуального та загального характеру, держави повинні не просто враховувати такі висновки з метою не лише зміни ситуації, а й недопущення подібного у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Бурак В. Я. Правові засади захисту трудових прав працівників / В. Я. Бурак. – К.: Істина, 2013. – 186 с.
2. Ветухова І.А. До питання захисту трудових прав найманих працівників / І.А. Ветухова // Форми соціально-правового захисту працівників у службово-трудовах відносинах: Матеріали науково-практичної конференції; м. Суми, 2-4 червня 2005 р. /За ред. Професор В.С. Венедіктова. – Харків: Українська асоціація фахівців трудового права, 2005. – С. 15-19.
3. Європейська конвенція з прав людини від 04.11.1950 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

УДК 327.55(4)(043.2)

ФЕНОМЕН НЕЙТРАЛІТЕТУ В ПОЛІТИЦІ КРАЇН ЄВРОПИ

Максим Дорошенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: На сучасному етапі, коли по всьому світі тривають конфлікти питання безпеки стоїть надзвичайно гостро. З'ясовано, що в постбіполярній системі нейтралітет є динамічним явищем, що адаптується до нових умов, відкидаючи одні ознаки та набуваючи інших. Сучасний нейтралітет зводиться до того, що участь в безпекових інституціях не суперечить нейтральному статусу, доки не тягне за собою участі у колективній обороні.

Ключові слова: нейтралітет, безпека, неприєднання.

В умовах сьогодення, коли по всьому світі тривають конфлікти питання безпеки стоїть надзвичайно гостро. Класичним рішенням цієї проблеми є утворення та приєднання до військових блоків та альянсів. В окремих випадках держави притримуються політики нейтралітету як інституту безпеки.

Актуальність дослідження зумовлена трансформацією європейської системи та місцем України в ній. Серед вітчизняних дослідників дана проблематика розглядалася в працях Вдовенко В.М., Дирди А.О., Нагнибіди О.О

Початком блоковості правових та інституційних взаємодій можна вважати створення Вестфальської системи міжнародних відносин. Нового значення цей термін набув у ХХ столітті, коли держави на протязі двох воєн активно формували блокові союзи, що виступали основними силами протистояння в період воєн. На сьогоднішній день єдиною та найстарішою державою з визнаною політикою нейтралітету є Швейцарія, яка закріпила свій нейтралітет в конституції ще у 1848 році та притримується цього зовнішньополітичного курсу й по сьогоднішній день. Загалом політика “постійного та озброєного нейтралітету” у поєднанні з певними корективами та змінами дозволяє ефективно взаємодіяти з ООН, ЄС та НАТО на основі спеціальних угод та програм, тому нейтралітет виступає своєрідним фільтром для забезпечення внутрішніх інтересів держави. Політика нейтралітету Швейцарії зумовлена її вигідним геополітичним становищем, знаходячись в центрі Європи на перехресті важливих торгових шляхів та оточена дружлюбними країнами-членами НАТО, швейцарці можуть дозволити собі підтримувати політику нейтралітету, активно використовуючи його переваги та нівелюючи недоліки.

Другою країною Європи з нейтральним статусом є Австрія. Прийняття нейтралітету для Австрії було вимушеним кроком в обмін на визнання її суверенітету після поразки у другій Світовій війні, проте це не означало її відмову від інтеграційних процесів. Із закінченням “холодної війни” Австрія вступила до ЄС, розвиваючи свою економічну співпрацю з іншими країнами. Ще раніше вона вступила до ООН та навіть відряджала свої війська в якості миротворців. Загалом можна зрозуміти, що нейтралітет Австрії хоч і був нав’язаний силоміць, проте був значно м’якший в порівнянні зі швейцарською моделлю.

Подібно до Австрії Фінляндія була змушена прийняти умови нейтралітету аби зберегти свій суверенітет та уникнути конфронтації з Радянським Союзом. Сьогодні Фінляндія є членом Європейського Союзу та активно розглядає можливість вступу до НАТО. В рамках ЄС Фінляндія активно просуває ідеї створення спільної безпеки і оборони з наголосом на військовому співробітництві та укріпленні східних кордонів НАТО. На відміну від Фінляндії нейтралітет Швеції є „самопроголошеним” та не несе жодних гарантій з боку інших держав чи організацій.

Ще одним прикладом нейтралітету є Ірландія, яка за допомогою політики нейтралітету уникала гегемонії Великобританії та обумовлений складнощами відносин між двома країнами. Як і політика нейтралітету інших держав, ірландський нейтралітет змінювався та пристосовувався. Ірландія також стала членом ЄС та приєдналася до програми НАТО „Партнерство заради миру”.

Висновки

Проголошення нейтралітету - це більшою мірою вимушений крок держав, які опинилися під загрозою в минулому та навчилися отримувати перевагу від нього в сьогоденні. В постбіполярній системі нейтралітет є динамічним явищем, що адаптується до нових умов, відкидаючи одні ознаки та набуваючи інших. На відміну від позаблоковості, нейтралітет є сумісним з економічними інтеграціями та потребує міжнародного визнання, проте його головною складовою є неучасть у військових союзах як в мирний, так і у військовий час. Сучасний нейтралітет зводиться до того, що участь в безпекових інституціях не суперечить нейтральному статусу, доки не тягне за собою участі у колективній обороні. Саме тому приєднання до НАТО чи ЄС унеможливає дотримання нейтралітету.

Список використаних джерел:

1. Манжола В. А., Вдовенко В. М. Нейтралітет та позаблоковість у європейській системі міжнародних відносин: Монографія. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 167 с.
2. Дирда А. Особливості формування нейтралітету у зовнішній політиці європейських країн. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/2659/2363>

УДК 341.231.14-053.2:355.48

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ ВІД ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Грина Дринь

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Широкова-Мурараш,
к.і.н., доцент кафедри МППП*

Ключові слова: права дитини, економічна експлуатація, декларація прав дитини.

Вступ. Актуальність теми дослідження полягає у тому що, протягом усього розвитку міжнародного права прав людини правам дитини приділялася особлива увага. Першим міжнародноправовим актом, у якому знайшли своє відображення економічні права дитини, стала Декларація прав дитини 1924 року. Більшість її положень було продубльовано у Декларації прав дитини 1959 року. Економічна експлуатація дитини має місце тоді, коли фінансова винагорода або натуроплата дитині є нижчою, ніж заробіток дорослого, виплачений за ту ж саму роботу. Сама по собі праця також може бути експлуатацією, при цьому погіршується добробут дитини, котра внаслідок втрачає можливість отримати освіту, професійну підготовку.

Матеріали і методи. Методологічну основу дослідження складає сукупність засобів і прийомів наукового пізнання. До них належать загальнонаукові, загально-філософські, та спеціальні методи, які забезпечили об'єктивний аналіз досліджуваного предмету. Були

використані наступні методи: порівняльно-правовий метод застосовувався при дослідженні сутнісних ознак та відмінностей правового регулювання захисту прав дитини від економічної експлуатації, в різних міжнародно-правових актах, також метод аналогії та структурно-функціональний та формально-юридичний метод – у процесі тлумачення положень міжнародно-правових актів та доктрини у сфері захисту прав дитини.

Результати. Особливістю права дитини на працю та захист від економічної експлуатації є встановлення мінімального віку прийняття на роботу, а також пролонгація обов'язку держав-учасниць дотримуватися національної політики, спрямованої на ефективну заборону дитячої праці та поступового підняття мінімального віку дитячої зайнятості до рівня, який узгоджується з вимогами найповнішого фізичного та розумового розвитку дитини [1].

Найбільш впливовою міжнародною організацією, одним із напрямків діяльності якої є захист прав дитини, є ООН. Захистом економічних прав дитини прямо чи опосередковано займаються такі підрозділи та організації ООН, як ЕКОСОП, ВООЗ, МОП, ЮНІСЕФ.

Значну роль займає спеціалізований орган, створеному відповідно КПД - Комітет ООН з прав дитини. У структурі доповідей держав-учасниць КПД Комітету з прав дитини окремим блоком виділяються питання захисту та реалізації лише одного економічного права - права на працю та захист від економічної експлуатації [2].

Стаття 32 Конвенції про права дитини затверджує право дітей на захист від економічної експлуатації і від виконання будь-якої роботи, що може становити небезпеку для здоров'я чи бути перешкодою для одержання освіти [3]. Вона вимагає від урядів установити мінімальний вік для прийому на роботу, регламентувати тривалість робочого дня й умови праці для осіб молодше 18 років і передбачити відповідні міри для забезпечення здійснення законодавства. Положення Конвенції про права дитини були розвинуті в ряді конвенцій Міжнародної організації праці.

В рамках Ради Європи функціонує Європейський суд з прав людини, який неодноразово розглядав справи, пов'язані з реалізацією та захистом права на працю, на приватну власність та похідного від нього права на спадкування.

Висновки

Отже, закони і кампанії не зможуть миттєво змінити повсякденну реальність для мільйонів експлуатованих дітей. Необхідно змінити широко розповсюджене суспільне прийняття використання дитячої праці. Міжнародні і неурядові організації прагнуть переконати самих роботодавців, що діти, що на них працюють, мають права. Не допускається прийняття на роботу осіб молодше шістнадцяти років. За згодою одного із батьків або особи, що його замінює, можуть, як виняток, прийматись на роботу особи, які досягли п'ятнадцяти років.

Список використаних джерел:

1. Humanium. Rights of the Child. The meaning of the child and the rights of children. URL: <https://www.humanium.org/en/child-rights/#:~:text=Children's%20rights%20are%20economic%2C%20social,to%20benefit%20from%20protection%2C%20etc>
2. Children's Rights History. Historical overview of the Children's rights evolution. URL: <https://www.humanium.org/en/childrens-rights-history/> (дата звернення: 01.09.2018).
3. Декларація прав дитини від 20.11.1959. року // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384#Text

УДК 341.1/8

**МІЖНАРОДНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ НАРОДІВ І НАЦІЙ
У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ**

Євгенія Дурицька

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Сергій Савчук, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: нації, та народи, що борються за незалежність, міжнародне право, міжнародна правосуб'єктність.

Вступ. Актуальність дослідження теми міжнародної правосуб'єктності народів і націй у міжнародному праві є досить важливою, через те, що в сучасному світі існує багато груп людей, які згодом перетворюються народи та нації, все більше і більше потребують захисту своїх прав, та саме головне – своєї незалежності, яке можливо було урегулювати через міжнародну правосуб'єктність. До вчених, які розглядали та удосконалювали дане питання, можна віднести: Я. Броунлі, Я. Кастанед, Дж. Фавсет, Н. Фейнберг, Л. Гудрич, В.В. Любомудров, Л.В. Сперанський, Д.Б. Левін, Р.А. Тузмухаммедов та ін.

Матеріали та методи. Об'єктом даного дослідження є міжнародна правосуб'єктність народів і націй, яка дає їм можливість утворювати власну незалежну державу. Для наукового обґрунтування результатів досліджень міжнародної правосуб'єктності народів і націй був використаний теоретичний метод шляхом висвітлення необхідності існування міжнародної правосуб'єктності, що допомагає народам і націям у боротьбі за незалежність.

Результати. Варто почати з націй, та народів, що борються за незалежність які є визнаними в міжнародному праві, тобто вони є учасниками міжнародно-правових відносин. Міжнародне право та статус ООН дають можливість націям та народам утворювати власну незалежну державу. Ця можливість виходить із права націй на самовизначення – є найважливішою з міжнародно-правових засад. Існуючий термін «народ» як суб'єкт самовизначення використовується у Статуті ООН та інших міжнародно-правових документах,

а саме у певних розділах. Народи та нації що борються за незалежність мають можливість утворювати власні керівні органи, що виконують законодавчі та виконавчі функції та висловлювати суверенну волю націй.

Повною міжнародною правосуб'єктністю володіють нації та народи, що борються за незалежність, і можуть вступати у зносини з іншими державами, та направляти власних офіційних представників для того щоб відбувалися переговори, можливість приймати участь у роботі міжнародних конференцій, і насамперед укладення міжнародних договорів [1].

Сама міжнародна правосуб'єктність народів є пов'язаною із звільненням від колоніалізму, проте, це право є дійсним не тільки для постколоніальних країн. Було відкрито органи національного визволення, які стали засобами втілення залежними народами права на самовизначення, що презентували свої народи та нації, що борються за незалежність на міжнародній арені. Засобами ж здійснення права на самовизначення можуть бути: «створення суверенної і незалежної держави, вільне приєднання до незалежної держави чи об'єднання з нею, або встановлення будь-якого іншого політичного статусу» [2].

Існує думка, що набуття незалежності та утворення своєї держави таким чином не тільки не веде до руйнування міжнародної правосуб'єктності народу та нації, а зовсім навпаки, дає змогу повніше реалізувати та якнайкраще пообіцяти гарантування належної правосуб'єктності. Крім того, у науці та практиці міжнародного права і досі немає загально визнаного визначення народу та нації як суб'єкта права на самовизначення. Особливо актуальне це питання для держав, у яких дуже важливим є питання міжнаціональних відносин [3]. Суб'єкти, які є кандидатами на міжнародну правосуб'єктність, включають корпорації, компанії, суверенні держави, міжнародні організації та фізичних осіб. Ці суб'єкти повинні мати юридичні повноваження, можливість ефективно здійснювати свої повноваження та асоціації з державами на постійній основі [4].

Висновки

В ході проведення дослідження щодо теми міжнародної правосуб'єктності народів та націй, що борються за незалежність можна зробити певні висновки. Міжнародна правосуб'єктність в теперішній час дуже важлива для народів та націй, що борються за незалежність. Вона дає можливість суб'єкту права бути учасником міжнародних правовідносин, а також укладати та виконувати міжнародні договори.

Народи та нації, які ведуть боротьбу за незалежність в процесі боротьби за право на існування та їх волю, утворили органи національного визволення. Завдяки цьому органу суб'єкти міжнародного права, а саме нації та народи що борються за незалежність можуть представляти свою націю на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародне право URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1117/7.1.pdf>
2. Миллер А. Нация в рамках политической жизни/ А. Миллер //Pro et Contra. – 2007. – №3. – С. 16.
3. Міжнародна правосуб'єктність народів (націй) URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/240/9/>
4. Shukalo, Nemanja (2011). What is International Legal Personality and Why Does it Matter?. Nicosia. pp. 1–5. Retrieved 1 May 2015.

УДК 341.43:343.814-054.73(043.2)

**КАТЕГОРІЯ «БІЖЕНЦІ» В МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРАВІ:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ**

Анастасія Завірюха

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник- Михайло Буроменський д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: біженці, міжнародне право, правовий статус біженців, притулок.

Вступ. На сучасному етапі розвитку людства кількість локальних військових конфліктів значно перевищує ті, які відбувались у ХХ столітті. Відповідно виникає проблема появи такої категорії людей, які переміщуються через кордони держав, з метою втечі в більш безпечне місце. Біженці – глобальна проблема сучасного світу, адже такі люди, як правило, досить неоднозначно сприймаються населенням тієї країни, в яку вони потрапляють. Відтак виникає актуальність розгляду правового статусу в міжнародному та національному праві.

Матеріали та методи дослідження. Основою дослідження правового статусу біженців стало міжнародне та національне законодавство. Для досягнення поставленого завдання дослідження був використаний історико-правовий метод дослідження для виявлення тенденцій розвитку законодавства про біженців на міжнародному рівні. Методи аналізу та синтезу застосовували при дослідженні існуючої системи міжнародного права з врахуванням тенденцій його розвитку з погляду основних міжнародних угод щодо правового статусу біженців.

Результати дослідження. Інститут біженців має давнє історичне коріння. Проте відповідальність міжнародного співтовариства щодо забезпечення біженцям захисту та допомоги бере початок лише у минулому столітті. Як правова категорія поняття «біженець» стало застосовуватися лише з 1921 р., коли Рада Ліги Націй організувала та провела в Женеві конференцію з проблем біженців. Вперше визначення поняття «біженець» було сформульовано у міжнародно-правових документах (1928-1935 рр.). У 1933 р. Конвенція про

міжнародний статус біженців вперше закріпила принцип невидачі та невисилки біженців. Конвенція ООН про правовий статус біженців 1951 р., Статут УВКБ та Протокол 1967 р. становлять міжнародно-правову основу [1, с.10].

Визначення поняття «біженець», дане в Конвенції про статус біженця 1951 року, інкорпоровалося в національне право багатьох держав. Вона визначає біженців як осіб, які через цілком обґрунтовані побоювання стали жертвою переслідувань за ознакою раси, віросповідання, громадянства, приналежності до певної соціальної групи або політичних переконань і перебувають за межами країни своєї громадянської приналежності, тому не можуть користуватися захистом цієї країни або не бажають користуватися таким захистом через такі побоювання; або, не маючи певного громадянства і перебуваючи поза країною свого колишнього звичайного місця проживання в результаті подібних подій, не можуть або не бажають повернутися до неї через такі побоювання [2].

Відповідно до національного законодавства, біженець – особа, яка не є громадянином України і яка через цілком обґрунтовані побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою раси, віросповідання, громадянства, національності, належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває поза своєю громадянською належністю і не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися таким захистом через такі побоювання; або не маючи певного громадянства і перебуваючи поза країною свого колишнього місця проживання в результаті подібних подій, не може або не бажає повернутися до неї внаслідок таких побоювань [3].

Правовий статус біженця має міжнародний характер, причому негативне рішення будь-якої держави про визнання людини біженцем не звільняє іншу державу, до якої вона звертається, від розгляду прохання про визнання. Для набуття статусу біженця передбачається проходження певної процедури, що регламентована національним законодавством кожної держави та відповідно має свої особливості.

У законодавстві України передбачається характерна послідовність стадій набуття цього статусу:

- попередній розгляд клопотання;
- прийняття рішення про видачу свідоцтва про розгляд клопотання або про відмову у розгляді клопотання;
- видача свідоцтва чи повідомлення про відмову у розгляді клопотання;
- розгляд клопотання;
- ухвалення рішення про визнання біженцем;
- видача посвідчення біженця або повідомлення про відмову у визнанні біженцем.

Висновки

Міграція біженців визнається фактором, що не сприяє розвитку держав, зростанню їхнього економічного та інтелектуального потенціалу. Спостерігається жорстка адекватна політика світової спільноти у напрямку посилення законодавства, що регулює правовий статус біженців. Правоохоронні органи на сучасному етапі стали займати провідну роль в здійсненні забезпечення правового статусу біженців, іноземців, осіб без громадянства.

Список використаних джерел:

1. Беспалова О. І. Особливості визначення прав біженців у міжнародному законодавстві. Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 20 квітня 2017 р.). Ужгород, 2017. С. 10–19.
2. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 р. та Протокол щодо статусу біженців 31 січня 1967 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 17. Ст. 165.
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року // Офіційний вісник України. 2011. № 59. С. 83.

УДК 341.1/8

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Анастасія Залевська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Каспрук, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: обмеження, права людини, Європейський Суд з прав людини.

Вступ. Питання прав людини та їх дотримання є одним з найголовніших в 21-ому столітті. Саме тому аспекти законного обмеження цих прав та юридичний стандарт цього обмеження мають бути ретельно пропрацьованими, для недопущення зловживання.

Метою роботи є дослідження міжнародно-правових аспектів обмеження прав і свобод людини та громадянина.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що складаються у сфері міжнародно-правових обмежень прав і свобод людини і громадянина.

Методологічну основу дослідження складає сукупність наукових методів та принципів, які застосовуються для вирішення завдань дослідження та досягнення мети. До них належать загально-філософські, загальнонаукові та спеціальні методи, які забезпечили об'єктивний аналіз досліджуваного предмету.

Результати. Багато зобов'язань щодо поваги прав людини підпадають під дію так званих обмежувальних застережень. Наприклад, здійснення політичних свобод, таких як свобода

вираження поглядів, зібрань та асоціацій, тягне за собою обов'язки та відповідальність і, таким чином, може підлягати певним формальностям, умовам, обмеженням та покаранням в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, запобігання безладам чи злочинам, захист здоров'я чи моралі чи захист репутації чи прав і свобод інших осіб. Завдання міжнародних органів з прав людини — оцінювати в кожному конкретному випадку, чи слугує конкретна форма втручання законній меті, чи ґрунтується на чинному та передбачуваному внутрішньому законодавстві та чи є пропорційною легітимній меті.

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ), наприклад, тлумачив відповідні обмежувальні положення в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (ЄКПЛ) таким чином, що, з одного боку, надає урядам досить широку свободу розсуду [1], а з іншого боку вимагає від них демонструвати нагальну соціальну потребу, щоб виправдати обмеження.

За виняткових обставин, включаючи збройні конфлікти, заворушення, природні катаклізми або інші надзвичайні ситуації, що загрожують життю нації, уряди можуть вживати заходів, що відступають від своїх зобов'язань щодо прав людини, за умови, що виконуються певні умови, закріплені у відповідних правових документах [2].

Наприклад, міжнародний пакт про громадянські та політичні права (МПГПП) дозволяє певні обмеження основних прав і свобод, включаючи свободу вираження поглядів, за умови, що ці обмеження будуть визначені законом, служать законній меті (повага прав та репутації інших, захист національної безпеки чи громадського порядку, суспільної моралі чи здоров'я) та є необхідні в демократичному суспільстві [3].

Проте, сьогодні відсутнє визначення поняття обмеження прав людини, але при цьому в міжнародному праві існують, критерії, яким повинне відповідати таке обмеження. Саме тому основний напрям стосовно перспектив вдосконалення міжнародно-правового регулювання обмеження прав і свобод людини слід визначати необхідність сталого трактування.

Судова практика стосовно обмеження прав і свобод людини і громадянина пропонує трактування у своїх рішеннях, в залежності від обставин тієї чи іншої справи, через що існують приклади доволі протирічливих рішень у , здавалось би, майже однакових кейсах. Саме це підриває можливість адекватного реалізування захисту на судовому засіданні, адже посилаючись на справи, рішення котрих, прямо протирічать одне іншому, неможливо досягти рішення, що буде базуватися на принципах рівності і справедливості.

Висновки

Обмеження прав і свобод людини і громадянина є надзвичайно складним та багатогранним процесом. Права людини можуть, а в деяких випадках і мають бути законно обмежені на користь широкого загалу. Однак таке обмеження не завжди є правомірним,

оскільки невиключні випадки неправомірного зловживання його можливостями призводять до порушення прав людини та громадянина.

Список використаних джерел:

1. Добрянський С.П. Актуальні проблеми загальної теорії прав людини. Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва і місцевого самоврядування Академії правових наук України / редкол. П.М. Рабінович (голов. ред.) та ін. Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 10. Львів: Астрон, 2006. 120 с.

2. Загальне цивільне уложення Австрійської імперії (1811 р.). // Хрестоматія з історії держави і права України: навч. Посібник для студ. юрид. вищ. закл. освіти: в 2-х т./ за ред В.Д. Гончаренка. 2-ге вид. Київ: Ін Юре, 200. Т. 1: 3 найдавніших часів до початку XX ст. С. 333-389.

3. International Covenant on Civil and Political Rights Office of the United Nations High Commissioner of Human Rights. URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights>
УДК 339.72(043.2)

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПОСЕРЕДНИЦТВА НА ГЛОБАЛЬНОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

Віталій Затолоцький

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олексій Драчов, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: посередництво на глобальному фінансовому ринку, фінансовий ринок, фінансове посередництво, фінансова послуга, фінансові посередники.

Вступ. Фінансовий ринок є життєво важливим фундаментом для функціонування, розвитку й стабільності будь-якої національної економіки. Він є системою економічних та правових відносин, які пов'язані із купівлею-продажем і обігом фінансових активів, а також певною сукупністю інститутів, які зводять покупців та продавців й обслуговують їх фінансові відносини один з одним. Суб'єктами фінансового ринку виступають різноманітні суб'єкти, що бажають передати в користування свої вільні фінансові ресурси, а також ті, суб'єкти, які потребують інвестицій [1].

Таким чином, вивчення передового досвіду зарубіжних країн щодо діяльності фінансових посередників на глобальному ринку фінансових послуг та аналізу його провідних тенденцій є ключовим у систематизації даних процесів і підвищенні стабілізації українського фінансового ринку.

Метою роботи є розгляд теоретичних основ посередництва, а також аналіз сутності та ролі посередництва на глобальному фінансовому ринку.

Теоретико-методологічна основа дослідження питання, які пов'язані з функціонуванням системи послуг фінансового посередництва широко досліджувалися у

працях, як зарубіжних так і вітчизняних фахівців, а саме: Т. Adrian, D. Edwards, S. Rutberg, R. Levine, Л. Алексеєнко, Т. Ільїна, С. Корнєва, О. Лаврика, Ю. Матвєєва, В. Москвитина, О. Стрельцова, У. Шарпа, В. Шелудько, Л. Шкварчук та ін.

Об'єктом дослідження є процес функціонування фінансового посередництва.

Методологічною основою для дослідження посередництва на глобальному фінансовому ринку використовуються такі методи, як порівняльний, загальнонауковий та теоретичний.

Результати. Сьогодні існує значна кількість визначень понять «фінансова послуга» та «посередництво», які постійно зазнають доробки і удосконалення.

Так, в економічній літературі можна виділити різні підходи до визначення фінансових посередників та їх ролі в економіці. Відповідно до одного з них, фінансові посередники – це «сукупність фінансових фірм, таких, наприклад, як банки, фонди, а також страхові компанії, чий функції полягають в акумулюванні грошових коштів сімейних господарств і подальшому їх наданні в розпорядження фірм на комерційній основі» [2].

Посередництво, включаючи і фінансове, тісно пов'язане з таким процесом, як спекуляція. Посередництво – це перепродаж в разі, якщо ринок купівлі та ринок продажу різняться своїм місцем розташування. Спекуляція – це перепродаж, якщо ринок купівлі та ринок продажу різняться своїм становищем у часі.

С. Корнєва визначає фінансове посередництво як фінансову діяльність, яка полягає в акумуляції грошових коштів фізичних і юридичних осіб, у примноженні цих коштів і надання їх у вигляді кредитів господарюючим суб'єктам і іншим позичальникам [3].

Водночас, Д. Сухоруков розглядає фінансове посередництво не як категорію, а як частину еволюційного процесу – «як необхідний етап зародження і розвитку ринкових відносин». Намагаючись розділити типи посередників, він, з одного боку, відносить брокерів і дилерів до суб'єктів фінансового посередництва, з іншого боку – до суб'єктів, які «розширюють сферу фінансових послуг, роблячи фінансове підприємництво діяльністю ширшою, ніж фінансове посередництво» [4].

Варто також відмітити, що Т. Adrian акцентує увагу на тому, що основою діяльності посередників на фінансовому ринку є інформаційні асиметрії, тобто брак інформації про певні характеристики фінансового ринку у його суб'єктів. Окрім того, діяльність посередників на фінансовому ринку ґрунтується на різниці між ринковою ціною фінансових ризиків та фактичним ризиком за фінансовими операціям [5].

Таким чином, виходячи з розглянутих вище підходів до визначення сутності та ролі фінансових посередників, можна констатувати наступне:

–фінансове посередництво як необхідний етап зародження і розвитку ринкових відносин, в тому числі як основа фінансового підприємництва;

–фінансові посередники як особливий шар бізнесу, який бере на себе ризики і дає можливість іншим економічним агентам уникнути їх;

–фінансові посередники як сукупність фінансових та інших організацій, які акумулюють і трансформують заощадження в інвестиційний капітал (тобто розглядаються як учасники фінансових ринків, які здійснюють непряме фінансування);

–фінансові посередники, що залучають грошові кошти, які вивільнилися з господарського обороту, і надають їх у тимчасове користування іншим суб'єктам економіки у тимчасове користування (тобто як посередники між кредиторами і позичальниками).

Висновки

Фінансовими посередниками є фінансові установи, професійна діяльність яких пов'язана з акумулюванням тимчасово вільних коштів суб'єктів ринку для задоволення попиту у фінансових послугах учасників фінансових операцій з метою отримання прибутку. До них належать: банківська система (Національний банк, універсальні та спеціалізовані банки) та небанківські фінансові інститути. Однією із передумов розвитку глобального фінансового ринку є: активізація ролі міжнародних суб'єктів, держав та її органів у зміцненні їх національних сегментів; впровадження нових, більш привабливих та прогресивних видів послуг та технологій; подальша гармонізація та уніфікація законодавства у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок (Текст) : навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – Київ : Знання, 2013. – 382 с., С. 34.
2. Долан Э.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э.Дж. Долан, К.Д. Кэмпбелл, Р.Дж. Кэмпбелл; пер. с англ. В. Лукашевича. Л., 1991. – 123 с., С. 17.
3. Корнева С. С. Финансовое посредничество: институциональный анализ / С. С. Корнева / Известия ОГАУ. 2007. №16-1. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/finansovoe-posrednichestvo-institutsionalnyu-analiz>, С. 217.
4. Сухоруков Д. В. Региональный аспект развития организационно-правовых форм финансового предпринимательства на основе политики долевого участия (на примере Астраханской области) / Д. Б. Сухоруков: автореф. дис. к.э.н. – 2003. – 24 с., С. 12.
5. Adrian T. Shadow Banking and Market Based Finance/T. Adrian URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2017/09/13/sp091417-shadow-banking-and-market-based-finance>.

УДК 327(477+510)(043.2)

**УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКІ МІЖДЕРЖАВНІ ВІДНОСИНИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

Аліна Зуєва

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Враховуючи зміни та реформи, які відбулися в Україні за останні роки, Китай і Україна працюють над створенням та підтримкою розвитку двосторонніх відносин на новому рівні. Особливо тісними є торгівельно-економічні відносини, однак, зважаючи на відсутність підтримки з боку Китаю в російсько-українській війні, не можна бути впевненими щодо стратегічних планів цієї країни. Визначено, що Україні не слід нехтувати двосторонньою співпрацею з Китаєм, проте більшою мірою потрібно розраховувати на свої сильні сторони та потенціал задля зменшення ризиків загроз в майбутньому.

Ключові слова: Україна, Китай, міждержавні відносини.

На сьогоднішній день, питання взаємодії України з акторами на міжнародній арені є дуже важливим. Україна розглядає Китай як найбільшого торговельного партнера та зацікавлена в залученні китайських інвестицій у реалізації ряду проектів з розвитку інфраструктури морських портів, будівництва та модернізації доріг, розвитку залізниць, міських комунікацій.

Актуальність дослідження пов'язана зі зростаючою роллю Китаю як впливового глобального актора на міжнародній арені та збільшенням динаміки і покращенням українсько-китайських відносин в політичному, торговельно-економічному та гуманітарному аспектах, особливо в останні роки.

Двосторонні відносини між Україною та Китаєм – це стратегічне партнерство, яке відображає багаторічну культуру дружби та співпраці між двома країнами. Україна залишається відданою китайській політиці. Враховуючи зміни та реформи, які відбулися в Україні за останні роки, обидві сторони працюють над створенням та підтримкою розвитку двосторонніх відносин на новому рівні.

Сучасні відносини України та Китаю значною мірою зумовлені зростаючими політичними та економічними інтересами КНР щодо країн ЄС та нової Східної Європи (Білорусь, Україна, Молдова, Латвія, Литва, Естонія). Політично Китай хотів би бути важливим гравцем у пострадянських країнах Європи, що, насамперед, є сферою інтересів ЄС та Росії. Китай послідовно зміцнює відносини зі Східною Європою шляхом активізації політичного діалогу та поглиблення економічних відносин.

В 2020 році відбулося значне зростання політичних відносин між Україною та Китаєм. У геополітичному плані Китай є свідомим прихильником української євроінтеграції та завжди визначав Україну як «важливу державу в Європі». В торговельно-економічній сфері між країнами спостерігається збільшення економічних показників. Україна наразі є донором ресурсів та продуктів до КНР. А найбільше, в чому Китай зацікавлений у співробітництві з нашою державою, то це військова сфера та галузь сільського господарства.

Сфера гуманітарної допомоги в першу чергу пов'язана з COVID-19 та вторгненням Росії на територію України. Щодо COVID-19, Китай завжди надавав Україні допомогу, включаючи постачання ряду медичних пристроїв, необхідних для зупинки поширення цього інфекційного захворювання. Станом на 2022 р. матеріальна та моральна допомога КНР щодо цього питання постійно поступає до України.

Щодо вторгнення Росії на територію України, то повідомляється, що Китайський Червоний Хрест виділить Україні 1,57 мільйона доларів гуманітарної допомоги. Проте, як ми знаємо, своїх обіцянок КНР дуже часто не дотримується. Китай неодноразово запевняв, що не забезпечує зброєю або боєприпасами жодну зі сторін українсько-російської війни, а відправляє лише продукти, медикаменти, спальні мішки та дитяче харчування. Проте опісля з'явилася інформація про те, що КНР може надати певну підтримку Росії на тлі її повномасштабного вторгнення в Україну.

Зараз можна відстежити те, що розвиток України відстає від Китаю. Навряд чи Україні вдасться в майбутньому отримати багато уваги з боку Китаю та стати одним з головних партнерів. Проте співробітництво між Китаєм й Україною йшло дуже добре до 24 лютого 2022 року. Особливе місце займають торговельно-економічні відносини.

Отже, особливістю відносин між цими країнами є стійкий торговий зв'язок з постійно зростаючим об'ємом товарообігу. Україна і Китай зацікавлені у розвитку і зміцненні стратегічного партнерства, зокрема у контексті реалізації ініціативи «Один пояс, один шлях». Проте, не можна повністю бути впевненими щодо стратегічних планів своїх партнерів на світовій арені та повністю на них покладатися. В певний момент цілі держав можуть змінитися, або навіть привести до песимістичного сценарію. Саме тому Україні все ж таки не слід нехтувати підтримкою китайської сторони, проте більшою мірою потрібно розраховувати на свої сильні сторони та потенціал задля зменшення ризиків загроз в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. КНР. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. — Київ, 2021. — 115-119 с.
2. Політичні відносини між Україною та Китаєм. URL: <https://china.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/185-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-kitajem>

УДК 378.1(477+4) (043.2)

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З ЄС У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ**Дар'я Ігнатенко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Ольга Стрельцова, д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: європейські освітні стандарти, академічна мобільність, Болонський процес, інтеграція, науково-педагогічні кадри.

Вступ. Говорячи про Європейський простір вищої освіти в загальному, то він ґрунтується на міжнародному співробітництві та є міждержавною структурою співробітництва, яка офіційно заснована на Конференції міністрів країн-учасниць Болонського процесу. Болонський процес було засновано і підтримано на Конференції міністрів відповідальних за вищу освіту у Франції, Німеччині, Італії та Сполученому Королівстві у Болоньї ще в червні 1999 року. Метою ЄПВО є розвиток вищої освіти, який полягає в наступному: ґрунтується на академічній свободі, інституційній автономії та участі студентів і викладачів в управлінні вищою освітою; сприяє якості, економічній привабливості та соціальній згуртованості; заохочує студентів і викладачів вільно перемішатися; розвивається соціальний вимір вищої освіти; сприяє працевлаштуванню випускників і навчанню впродовж життя тощо. Дане питання користувалося попитом у наукових працях таких відомих вчених, як Хан Є., Круглашов А., Рашкевич Ю.

Результати дослідження. 19 травня 2005 року Україна, підписавши Болонську декларацію, стала офіційним учасником Болонського процесу, що мав на меті створення єдиного європейського, зрозумілого та сучасного освітнього простору. Разом з тим, наша держава мала дотримуватися основних принципів та загальних європейських освітніх стандартів, передбачених Болонською декларацією. На сьогоднішній день, як учасниця Болонського процесу, Україна вже вирішила низку ключових завдань, що передбачали запровадження Національної рамки кваліфікацій (НРК – NQF), інноваційної Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС–ECTS), Додатку до диплома європейського зразка (ДД – DS – Diploma Supplement) [3; с. 46].

Пріоритетність, важливість та необхідність такого роду реформування системи вищої освіти у зв'язку з переходом на європейські освітні стандарти було підтверджено у Законі України «Про вищу освіту» № 2984-III із змінами від 4 листопада 2005 р., та Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII. Також треба зауважити, що лише в новій редакції Закону України «Про вищу освіту» (2014 рік) нарешті дано означення: «академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи

проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами»

Участь у Болонському процесі – це відповідь на спільні виклики, що стоять перед системами вищої освіти європейських країн. ЄПВО – це не єдина система вищої освіти, а об'єднання 46 національних систем, що розвиваються відповідно до спільно погоджених принципів. ЄПВО сприяє визнанню різноманітних систем вищої освіти [2].

Основні принципи Болонського процесу щодо узгодження систем вищої освіти європейських країн було закладено у Сорбонській Декларації, яку підписали міністри Франції, Німеччини, Італії і Великої Британії у травні 1998 року.

Україна брала активну участь у інтеграції в ЄПВО, тому уже у грудні 2007 року Українська асоціація студентського самоврядування стала членом Європейського студентського союзу ESU (European Student's Union).

У квітні 2007 року Україна стала урядовим членом, одним із 18 країн-учасниць Болонського процесу, Європейського реєстру із забезпечення якості (ENQA). Практика європейських країн доводить важливість запровадження національної системи рейтингів вищих навчальних закладів [1; с. 116].

Таким чином, інтеграція системи вищої освіти України в ЄПВО сприяє: трансформації мережі вищих навчальних закладів – залучення університетів; підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів, вдосконаленню їх компетенції відповідно до сучасних вимог; сприянню мобільності студентів та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів у двосторонніх напрямках; запровадженню спільних ступенів та спільних (спеціальних) програм для іноземних студентів; а також забезпечує більш високий рівень самої вищої освіти та справедливий доступ до її отримання.

Висновки

Україна зі свого боку робить усе можливе задля забезпечення усіх вищезазначених благ у сфері науки та освіти, у тому числі і підготовка дієвих правових інструментів співпраці, проте залишається відкритим питання щодо недостатнього фінансування даної сфери, застарілої матеріально-технічної бази більшості ЗВО в країні, досить низького рівня володіння іноземними мовами як студентами, аспірантами, так і молодими науковцями та науково-педагогічними кадрами, а також проблема корупції та подолання бюрократичних перепон.

Список використаних джерел:

1. Круглашов А. Співпраця України та Європейського Союзу в галузі освіти і науки / А. Круглашов. – 2005. – №4. – С. 116–118.
2. Рашкевич Ю. М. Болонський процес: історія, стан та перспективи [Електронний ресурс] / Ю. М. Рашкевич. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2018/12/5_16_Rashkevich.pdf.

3. Хан Є. Участь України у Болонському процесі: 12 років нашляху до європейського освітнього простору / Євген Хан. // Європейські історичні студії. – 2017. – №7. – С. 46–49.

УДК 341.64

РОЛЬ ЄСПЛ У ПРИТЯГНЕННІ РФ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У ХОДІ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Діана Казбанова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Стрельцова, д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: ЄСПЛ, права людини, ЄКПЛ, воєнні злочини, збройна агресія, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод.

Вступ. Ми живемо в 21 столітті, але існує велика загроза порушення основоположних прав та свобод людини, закріплених Європейською Конвенцією з прав людини, державами, які слідує старим правилам і не намагаються йти в ногу з часом. Такі держави здійснюють провокації, теракти, окупації, починають війни. Тому на сьогоднішній день є важливим питання компетенції ЄСПЛ у розгляді справ між 2 державами про порушення законів та звичаїв ведення війни.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження моєї роботи є розгляд судових справ ЄСПЛ. Методом дослідження виступають теоретичний метод для висвітлення необхідності ЄСПЛ та ролі у вирішенні певних глобальних проблем.

Результати. Перш за все варто зазначити, що ЄСПЛ вже понад 60 років вважається символом справедливості та останньої можливості відновити свої порушені права. ЄСПЛ – це міжнародний судовий орган, юрисдикція якого поширюється на всі держави-члени Ради Європи, що ратифікували Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, і включає всі питання, які стосуються тлумачення і застосування конвенції, включно з міждержавними справами й скаргами окремих осіб.

Європейський суд з прав людини формувався протягом довгого часу. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод не тільки проголосила основні права людини, а й створила особливий механізм їхнього захисту. Компетенція ЄСПЛ щодо вирішення справ полягає у тому, що він може розглядати лише ті справи, які стосуються порушень прав і свобод людини, закріплених у Конвенції з прав людини, і всі рішення, які виносить Суд, ґрунтуються лише на нормах цієї Конвенції та вже раніше винесених рішеннях.

Рішення ЄСПЛ мають двояку природу, однак, самі по собі не є джерелом права, але стаття 46 ЄКПЛ зазначає про безумовний обов'язок держав-учасниць виконувати остаточні

рішення ЄСПЛ в будь-яких справах, у яких вони є сторонами, за цим здійснює нагляд Комітет Міністрів.

Після окупації східних територій України у 2014 році, російські військові вчинювали велику кількість злочинів на окупованій території. ЄСПЛ вже почав розглядати справу “Нідерланди та Україна проти Росії” щодо здійснення злочинів, об’єднавши скарги стосовно масових та систематичних порушень прав людини на тимчасово окупованих територіях Донбасу, щодо викрадення та спроб незаконного вивезення дітей-сиріт із Донецької та Луганської областей на територію РФ у 2014 році та стосовно збиття літака рейсу Малайзійських авіаліній МН17. Україна в заяві до ЄСПЛ наголошує на таких порушеннях норм Конвенції, як: ст. 2 (право на життя), ст. 3 (заборона катування), ст. 5 (право на свободу та особисту недоторканість), ст. 6 (право на справедливий суд), ст. 8 (право на повагу до приватного і сімейного життя), ст. 9 (свобода думки, совісті і релігії), ст. 10 (свобода вираження поглядів), ст. 11 (свобода зібрань та об’єднання), ст. 14 (заборона дискримінації) у поєднанні зі статтями 3, 8, 9, 10, 11 Конвенції та статтею 1 (захист права власності) Першого протоколу до Конвенції, статтею 2 (свобода пересування) Протоколу № 4 до Конвенції [1].

Ще у 2005 було запроваджено тимчасові заходи – це процедура Європейського суду з прав людини, яка полягає в негайному зупиненні порушень на вимогу ЄСПЛ. Суть процедури полягає в тому, що Суд на прохання однієї зі сторін або іншої зацікавленої особи, чи за власною ініціативою може застосувати будь-який тимчасовий (забезпечувальний) захід, який, на його думку, повинен бути прийнятий в інтересах сторін або належного проведення розгляду справи.

З початком повномасштабної війни на території України та активним наступом російських військ на територію України почалось здійснюватись масове порушення Конвенції та законів і звичаїв ведення війни, саме тому ЄСПЛ, з огляду на військові дії, зазначив, що вони створюють постійну загрозу порушенням статей 2 (право на життя), 3 (заборона катувань і нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання) і 8 (право на повагу до приватного та сімейного життя) Конвенції.

28 лютого 2022 року Європейський суд з прав людини отримав запит Уряду України проінформувати Уряд Російської Федерації про термінові тимчасові (забезпечувальні) заходи, відповідно до правила 39 Регламенту Суду, у зв’язку з «масовими порушеннями прав людини, які вчиняються російськими військами в ході військової агресії проти суверенної території України». Запит було зареєстровано за заявою № 11055/22 «Україна проти Росії (X)», і розглянуто Головою Суду 1 березня 2022 року [2].

Для запобігання таким порушенням Суд, застосовуючи статтю 39 Регламенту вирішує наказати уряду Росії утриматись від військових нападів на цивільне населення та цивільні

об'єкти, у тому числі житлові приміщення, автомобілі екстрених служб та інші, що особливо охороняються, а також забезпечити безпеку медичних закладів, особового складу та аварійно-рятувальних служб де ведуться бойові дії та на окупованих територіях. Суд також вирішив негайно повідомити про зазначені заходи забезпечення позову Комітет міністрів Ради Європи [3].

Правило 39 Регламенту надає ЄСПЛ право наказати державі-учасниці ЄКПЛ припинити порушення положень Конвенції, такий наказ носить обов'язковий характер, тому ухвалене рішення Суду є обов'язковим для Росії, як сторони Конвенції. Невиконання цього рішення та конкретних зобов'язань, зазначених у ньому, є додатковою підставою для відповідальності в межах розгляду справи «Україна проти Росії (X)» по суті в майбутньому судовому процесі.

За нормами Статуту Ради Європи, санкції за неналежне виконання зобов'язань державою-членом на першому етапі можуть набувати форму відмови від підтвердження повноважень національної делегації в Парламентській асамблеї та Комітеті міністрів. На другому етапі, якщо серйозні порушення продовжуються, Комітет міністрів може запропонувати державі (відповідно до статті 7 Статуту) вийти зі складу Ради Європи добровільно. У разі якщо держава не виконує такої рекомендації, Комітет міністрів може ухвалити рішення про припинення її членства в Раді Європи, починаючи з дати, яку може визначити Комітет міністрів [2].

Так як Росія проігнорувала цей наказ, то відповідно до вищезазначеного вона має вийти з Ради Європи і 16 березня було ухвалено рішення про виключення Росії з її складу. Після винесення рішення Судом уряд Росії вирішив діяти на випередження і заявив про вихід з Ради Європи та денонсацію ЄКПЛ протягом 6 місяців.

Що це значить для України? Чи буде продовжено розгляд справ і чи зможе Україна продовжити скаржитись на Росію? Так як розгляд справ проти Росії вже був розпочатий то ЄСПЛ має завершити розглядати їх навіть, коли пройде період денонсації ЄКПЛ, адже розгляд цих справ було розпочато коли Росія була підписантом ЄКПЛ, а також протягом цих 6 місяців, коли Росія ще є підписантом ЄКПЛ, Україна може продовжити направляти скарги до ЄСПЛ, більше того протягом цього періоду інші держави мають право приєднатись до скарг України проти Росії [4].

Висновки

Отже до компетенції розгляду справ ЄСПЛ належать не лише справи, де позивачем є лише громадяни проти держави, але і держави проти держав у випадку масового порушення прав, закріплених ЄКПЛ, громадян однієї держави іншою державою. В такому випадку держава звертається до ЄСПЛ на захист прав і свобод своїх громадян проти іншої держави, якою масово порушуються такі права.

Список використаних джерел:

1. Юридичний фронт: кого і як Україна може притягти до відповідальності у міжнародних судах URL: <https://dejure.foundation/tpost/1u106gg0r1-yuridichnii-front-kogo-yak-ukrana-mozhe>
2. Анцупова Т. Коментар ВС до рішення ЄСПЛ про припинення РФ нападів та бомбардування цивільних об'єктів в Україні URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/komentar-vs-do-rishennya-espl-pro-pripinennya-rf-napadiv-ta-bombarduvannya-civilnih-obektiv-v-ukrayi.html>.
3. ЄСПЛ вимагає від Росії припинити бомбардування цивільних об'єктів в Україні URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/03/01/novyna/pravo/yespl-vymahaye-rosiyi-prypynyty-bombarduvannya-cyvilnykh-obyektiv-ukrayini-zmi>.
4. Власенко В. Що тепер чекає на позови України проти Росії в ЄСПЛ? URL: <https://www.dw.com/uk/shcho-teper-chekaie-na-pozovy-ukrainy-proty-rosii-v-yespl/a-61173040>.

УДК 347.413-057(042.2)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДІАТОРА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Анастасія Кочергіна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Широкова-Мурараш,
к.і.н., доцент кафедри МППП*

Ключові слова: медіація, медіатор, відповідальність, спори, позасудові методи вирішення конфліктів, конфлікт.

Вступ. Позасудові методи вирішення спорів наразі набувають ще більшого значення у суспільстві. Так, з другої половини минулого століття свій активний розвиток розпочав інститут медіації, тому він потребує чіткого регулювання. Відповідно, чимало країн вже почали активну роботу над фундаментом інституту, проте окрему слід звернути на відповідальність посередника- медіатора. У даній роботі буде здійснено аналітичний огляд нормативно-правової бази, положення якої регулюють питання відповідальності медіатора під час здійснення своїх повноважень з метою усунення прогалин в українському законодавстві, адже свій розвиток даний інститут в державі розпочав відносно нещодавно.

Кожен спеціаліст відповідає за процес проведення медіації. Тому, медіатор, як суб'єкт права має вичерпний список прав та обов'язків, відповідно до яких в законодавчій базі формується ряд санкцій проти нього у разі їх порушення або недотримання.

Медіація, яка проводиться між суб'єктами права, що перебувають в одній площині законодавчої бази, регулюється внутрішніми правовими актами. Відповідно, санкційні положення та умови понесення відповідальності медіатором різняться. Проте, загальним фактом є те, що медіатори можуть нести як дисциплінарну та цивільну відповідальності, так і

кримінальну в окремих випадках. Варто зазначити, що перелік дій, за які спеціаліста може бути покарано нетотожний в різних країнах. Так, дослідник Артур А. Чайкін в одній із робіт вказує на те, що медіатор може нести відповідальність не лише за дії, які пов'язані на пряму з проведенням процедури медіації а й тих, що пов'язані з нею опосередковано. До таких дій належать здійснення неправдивої реклами послуг медіатора, втручання у приватне життя сторін, шахрайство, тощо [1, с.53].

Відповідно, в США не існує списку вичерпних дій, за які медіатора може бути притягнуто до відповідальності. Проте у випадку провадження, відкритого проти медіатора, суддя буде звертати увагу безпосередньо на дії з яскравим причинно-наслідковим зв'язком та їх збитками, незалежно від того, чи передбачена конкретно саме ця дія як правопорушення. А також, караються дії медіатора, через які зазнали втрат або інших ушкоджень треті особи, які не є сторонами конфлікту [2, с.173].

Практично кожна країна Європи наразі має окремий нормативно-правовий акт, який регулює роботу інституту медіації. Проте, цивільна відповідальність переслідує кожного посередника на території Європи. Так, ст. 35 нормативно-правового акту Сербії - Act on Mediation in Dispute Resolution передбачає покарання посередника за дії, які є прямим порушенням Кодексу етики медіаторів, що у свою чергу призвели до збитків сторін.

Адміністративної та дисциплінарної відповідальності медіаторам уникнути теж неможливо. Зокрема, Бельгія передбачає позбавлення волі на строк від одного до трьох років або штраф розміром від 100 до 1000 євро за розголошення конфіденційної інформації [3, с.16].

Проте, найбільш поширеним та дієвим методом відповідальності визнано дисциплінарну. Дане рішення було винесено у 2019 році Європейською комісією з питань ефективності правосуддя як результат дослідження. Форма здійснення заходів для притягнення до відповідальності є доганою, що в свою чергу може мати як і приватний так і публічний характер. А також, медіатор може бути позбавлений ліцензії та бути вилученим із реєстру медіаторів на певний період часу [3,с.34].

В Україні відносно нещодавно набув чинності Закон України про медіацію. Проте, межі відповідальності та санкції щодо медіатора недостатні. Так, нормативно-правовий акт містить лише одну статтю, яка регулює питання відповідальності медіатора прямо, інші лише опосередковано. А також, Закон наразі не має ряду санкцій, а лише перелік дій, які вважатимуться правопорушенням [4].

Висновки

Проаналізувавши дану інформацію можна однозначно стверджувати, що за рахунок більш тривалої практики інституції та більшого міжнародного впливу ряд країн мають більш конкретне регулювання питання відповідальності медіатора. Тому, для України, як для

держави, де платформа інституту медіації ще є відносно молодого на фоні інших альтернативних методів вирішення спорів, буде цінним не лише імплементація міжнародно-правових актів з цієї сфери до законодавства України, а й запозичення та адаптація до суспільних вимог вже працюючих форм відповідальності.

Список використаних джерел:

1. A A Chaykin. Liabilities and Immunities of Mediators - A Hostile Environment for Model Legislation / A A Chaykin. // Ohio State Journal on Dispute Resolution. – 1986. – С. 47-84 pages.
2. Exploring mediator liability in negligence. // Common Law World Review. – 2016. – С. 165– 185.
3. EUROPEAN COMMISSION FOR THE EFFICIENCY OF JUSTICE – Strasbourg: European Handbook for Mediation Lawmaking, 2019. – 90 с.
4. Закон України про медіацію- Документ 1875-IX.

UDC 341.645.5

ALLEGATIONS OF GENOCIDE UNDER THE CONVENTION ON THE PREVENTION AND PUNISHMENT OF THE CRIME OF GENOCIDE (UKRAINE v. RUSSIAN FEDERATION)

Nataliia Koshel

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Olga Shyrokova-Murarash,
PhD, Associate Professor*

Keywords: UN International Court of Justice, provisional measures, international crime, genocide.

Introduction. On February 26, 2022, Ukraine filed a lawsuit with the UN International Court of Justice alleging that Russia had violated the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide and requested provisional measures [1].

The aim of the work is to analyze the decision on provisional measures of March 16, 2022, of the UN International Court of Justice in The Hague in the case "Ukraine v. Russia" on charges of genocide.

The relevance of the study is that the study provides a detailed basis and legal characteristics of the decision in the case, and provides a comprehensive analysis of the current scale and positioning of the significance of genocide in international law.

The methodological basis of the work were special scientific methods, in particular: the method of interpretation of legal norms used to study the content of international documents and ICJ policy on their interpretation, comparative legal method used, in particular, to determine common and different legal positions of different scholars on the application of conventions.

Results. The case was provoked by false and baseless accusations by Russia of Ukraine of genocide as a pretext for the escalation of illegal armed aggression against Ukraine on February 24,

2022. The legal basis for the dispute was the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in 1948. In the order for interim measures, the Court recognized that it had prima facie jurisdiction [2].

In its lawsuit, Ukraine focuses on the fact that Russia is grossly abusing its obligation to prevent the crime of genocide provided for in the Convention (*erga omnes*). Ukraine demanded an end to the war.

This order fully reproduced Ukraine's demands and is a complete victory for Ukraine, the Court accepted Ukraine's argument as a plausible and imposed interim measures [3].

Conclusions

Therefore, this is a legally binding decision for Russia, a statement by the International Court of Justice of the UN International Court of Justice about the illegality of the Russian invasion of Ukraine, its illegality, and groundlessness. Based on the decision, Russia must cease its military action in order to preserve Ukraine's stated right to resolve the legal dispute on the merits.

References:

1. Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation) URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220316-ORD-01-00-EN.pdf>.
2. Summary Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation) Request for the indication of provisional measures URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/case-related/182/182-20220316-SUM-01-00-EN.pdf>.
3. Van den Berg S. Russian no show at U.N. court hearing on Ukrainian 'genocide' URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-russia-face-off-world-court-over-genocide-claim-2022-03-06/>.

УДК 004.6(043.2)

ПЕРЕВАГИ ТЕХНОЛОГІЇ BIG DATA

Вероніка Кривоклуб

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Віра Мазур, ст.викладач
кафедри МВІРС*

Анотація: За традиційного підходу дані знаходять, редагують, зберігають певний час і лише після цього проводять аналіз. З'ясовано, що технології Big Data дозволяють швидко та ефективно використовувати цей пакет даних. З їх допомогою державні органи, компанії та підприємства можуть оптимізувати різні процеси та надавати кращі послуги користувачам.

Ключові слова: Інформація, технології Big Data, Великі дані.

Технологія Big Data дозволяє працювати з величезними обсягами даних одночасно. Термін «Великі дані» відноситься до групи технологій і методів, які використовуються для

аналізу та обробки великих обсягів структурованих і неструктурованих даних з метою отримання якісно нових знань. Це величезна кількість інформації, яку неможливо обробити класичним способом [1].

Сьогодні світ перетворився на величезний цифровий простір. Ми управляємо, ділимося та фактично зберігаємо всі аспекти нашого життя онлайн. Наразі виникає проблема швидкої обробки великих обсягів даних. Інформація постійно збирається та передається по мережі з усіх наших пристроїв, таких як комп'ютери, планшети та смартфони, але насправді це лише початок процесу. Крім того, ми генеруємо гігабайти інформації під час спілкування з друзями в соціальних мережах, покупок в Інтернеті, пошуку інформації та навіть завантаження музики та програм.

Сам термін “ Big Data” був вперше введений у 1997 році Майклом Коксом та Девідом Елсвортом під час восьмої конференції IEEE з візуалізації (згідно з даними електронної бібліотеки Association for Computing Machinery) [2].

Існує п'ять основних характеристик технології, які називаються «п'ятьма V»: Volume (об'єм) - накопичена база даних містить велику кількість інформації, тому її практично неможливо обробити та зберегти традиційним способом. Вони потребують абсолютно нового підходу та вдосконалених інструментів; Velocity (швидкість) - постійно зростаюча швидкість збору та обробки даних. Останнім часом зростає попит на технології, що дозволяють обробляти дані в режимі реального часу; Variety (різноманітність) - здатність обробляти структуровану і неструктуровану інформацію; Veracity (достовірність) - розділення надійних даних. Якість записаних даних може сильно відрізнятися, що впливає на точність аналізу; Variability (мінливість) - невідповідність інформації може ускладнювати, а іноді й унеможливити обробку даних і керування ними [3].

Сьогодні технології Big Data допомагають вирішувати різноманітні проблеми в багатьох сферах людської діяльності, включаючи медицину, фінанси, промисловість, енергетику, роздрібну торгівлю, туризм, екологію та розваги. Завдяки обробці та аналізу великої кількості інформації уряди, підприємства, науковці, розробники та інші зацікавлені сторони покращують якість товарів і послуг та розвивають бізнес. В Україні мобільні оператори також використовують Великі дані. Вони аналізують інформацію про те, як переміщуються їхні клієнти. Це допомагає вирішувати різні проблеми. Наприклад, технологія Big Data дозволяє визначити, якими шляхами частіше їздять українці. Виходячи з отриманої інформації, виділяють автомагістралі, які потребують ремонту передусім. Великі дані широко використовуються в роздрібній торгівлі. Вони допомагають компаніям знайти райони з цільовою аудиторією та визначити, де потрібні торгові центри. Цим методом користуються такі компанії, як Vodafone (Україна), АТБ-Маркет, Сільпо, Епіцентр тощо. Технологію

Великих даних використовували для визначення переповнених парків Києва, моніторингу пасажиропотоку та оптимізації маршрутів громадського транспорту столиці [4].

Отже, у міру розвитку технологій у всьому світі кількість інформації різко зростає. Big Data працює за принципом - чим більшою кількістю інформації ми володіємо, тим точніший прогноз можливо зробити. Велика перевага технології – актуальність, оскільки аналіз відбувається в реальному часі. За традиційного підходу дані знаходять, редагують, зберігають певний час і лише після цього проводять аналіз. Технології Big Data дозволяють швидко та ефективно використовувати цей пакет даних. З їх допомогою державні органи, компанії та підприємства можуть оптимізувати різні процеси та надавати кращі послуги користувачам.

Список використаних джерел:

1. Прохорова Т. В., Колесніков В. О Застосування технологій big data та штучного інтелекту в нових технологічних процесах. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6126/1/11.pdf> (Last accessed: 19.04.2022)
2. Cox M. Application-Controlled Demand Paging for Out-of-Core Visualization / M. Cox, D. Ellsworth. – 2017. URL: https://www.evl.uic.edu/cavern/rg/20040525_renambot/Viz/par POLIT.Challenges of science today, 5-7 April 2022 allel_volviz/paging_outofcore_viz97.pdf (Last accessed: 19.04.2022)
3. Що таке Big Data і як це працює. URL: <https://qagroup.com.ua/publications/shcho-take-big-data-i-iaktce-pratciuiie/> (Last accessed: 19.04.2022)
4. Технології Big data: ключові характеристики. URL: <https://aiconference.com.ua/uk/news/tehnologii-big-data-kluchevie-harakteristiki-osobennosti-i-preimushchestva97883>(Last accessed: 19.04.2022)

УДК 341.1/8

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ НОРМ ЩОДО БОРТЬБИ З КАТУВАННЯМ, НЕЛЮДСЬКИМ АБО ТАКИМ, ЩО ПРИНИЖУЄ ГІДНІСТЬ, ПОВОДЖЕННЯМ АБО ПОКАРАННЯМ

Яна Кузніцова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Наталія Аляб'єва, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: катування, боротьба, покарання, поведження, міжнародно-правові стандарти, імплементація.

Вступ. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що прийняття загальних принципів права в широкому розумінні та визнання примату міжнародного права в Україні потребують приведення національного законодавства у відповідність до міжнародно-правових стандартів. Досить вагомою роль у національній правовій доктрині є питання імплементації в українське законодавство норм міжнародного права у сфері боротьби з

катуваннями та нелюдським або таким, що принижує гідність, поведженням чи покаранням. Інтеграція України до світового співтовариства є головним чинником, що визначає тенденції подальшого розвитку національного права. Дане питання набуло своєї актуальності у працях багатьох науковців-теоретиків сучасності, таких як: Ахтирська Н.М., Опришко В. Ф., Левицька Л. В., Маляренко В. Т., Денисова Т. А. та інші.

Матеріали та методи: Об'єктом даного дослідження є імплементація до законодавства України міжнародно-правових норм, щодо боротьби з катуванням, нелюдським або таким, що принижує гідність поведженням або покаранням. Для наукового обґрунтування результатів мого дослідження були використані такі методи, як: історичний метод наукового дослідження; спеціальні методи (порівняльно-правовий, формально-юридичний); метод спостереження (виявлення, добір, класифікація, систематизація).

Результати дослідження. Катування і нелюдське або таке, що принижує гідність, поведження чи покарання не можна виправдати ні за яких обставин. Організація Об'єднаних Націй засудила катування як таке, що суперечить її Статуту та як порушення прав людини та основних свобод, закріплених у Загальній декларації прав людини. Міжнародна спільнота розробила стандарти захисту прав людини від катувань, нелюдського або такого, що принижує гідність, поведження чи покарання, які застосовуються в багатьох країнах світу. Стандарти враховують різноманітність правових систем і встановлюють мінімальні гарантії, які кожна держава має надати своїм громадянам.

Процес адаптації національного законодавства до міжнародного права включає імплементацію міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною. У цьому контексті слід зазначити, що, відповідно до статті 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, затверджені Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Однак відповідно до частини 2 статті 9 Конституції України укладення міжнародних договорів можливе лише після внесення до неї відповідних змін. Отже, Конституція України посідає головне місце в системі права України.

Що ж до міжнародних договорів, то вони мають пріоритет перед нормами національного права, якщо однакові правовідносини по різному регулюються в цих джерелах права. Важливою в цьому плані також є Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року, ратифікована Україною 14 квітня 1986 року. Стаття 27 цієї Конвенції передбачає: Сторона не може посилається на положення свого внутрішнього законодавства як виправдання для невиконання договору. [1, С. 11]

Основою заборони катувань в Україні є ст. 28 Конституції України: «Ніхто не може бути підданий катуванням або жорстокому, нелюдському чи такому, що принижує гідність, поведженню чи покаранню», а також «ніхто не може бути підданий медичним, науковим чи

іншим експериментам без його вільної згоди». Однак такої «декларативної» заяви недостатньо для ефективної боротьби з будь-яким суспільно-небезпечним діянням, потрібен механізм притягнення до відповідальності винних у таких діяннях, зокрема катуваннях. [2]

Зі змісту Конвенції ООН проти катувань випливає, що основними складовими катування є: спричинення сильного болю або страждання; вчинене безпосередньо державними посадовими особами чи іншими «офіційними» особами, з їх підбурювання, чи з їх відома, чи з їх мовчазної згоди; вчинене з конкретною метою. [3]

Проаналізувавши Кримінальний Кодекс України я хочу сказати, що, на сьогоднішній день, ознаки складу катування, які в ньому зазначені істотно відрізняються від тих, що зафіксовані у міжнародно-правових актах, переважною мірою, це стосується ознак суб'єкта посягання.

На те, що законодавець, імплементуючи статтю 1 Конвенції проти катувань, не вказав спеціального суб'єкта, неодноразово зверталася увага в кримінально-правовій літературі. Безліч досліджень із цього питання дозволяють констатувати, що існування кримінальної відповідальності за катування, суб'єктом якого є фізична осудна особа, яка досягла 16-річного віку (загальний суб'єкт), є недоцільним, адже означені діяння, вчинені загальним суб'єктом, за відсутності статті 127 КК України в будь-якому випадку є злочинними, а «дублювання», яке з'явилося через існування статті 127 КК України в чинній редакції, лише ускладнює розмежування злочинів між собою та здійснення правильної кваліфікації. [4, С. 512]

Наразі, українське законодавство має ряд положень, що сприяють медіації у кримінальних справах, але досі немає чіткої регламентації вказаного процесу. З метою запровадити ефективну реалізацію медіації в Україні, було подано до Верховної Ради України проект закону України «Про медіацію».

Серед іншого, Україною було ратифіковано Рекомендацію СМ/Рес (2010) 1 про правила Ради Європи з питань пробації від 20 січня 2010 року. І хоча сам акт не має обов'язкового характеру, проте містить у собі досвід держав-членів Ради Європи з найбільш розвинутих пенітенціарними системами. Важливою відмінністю європейських стандартів пробації від українських є активне залучення засуджених до обрання шляхів і методів власного виправлення.

Окремої уваги заслуговують восьмий (1990, Гавана), дев'ятий (1995, Каїр), дванадцятий (2010, Сальвадор), тринадцятий (2015, Доха) та чотирнадцятий (2021, Кіото) конгреси ООН щодо запобігання злочинності та поводження з правопорушниками. На 14-ому Конгресі у березні 2021 р. було затверджено Проект Кіотської декларації про сприяння запобіганню злочинності, кримінальному правосуддю та верховенству права: до досягнення Порядку денного для сталого розвитку на 2030 рік.

Відповідно до п. 37 проекту держава повинна сприяти реабілітаційному (rehabilitative) середовищу у виправних закладах, у тому числі шляхом розробки та впровадження ефективних програм виправлення (treatment programmes) на основі індивідуальної оцінки потреб та ризиків правопорушників, а також забезпечити правопорушникам доступ до професійно-технічного навчання та освітніх програм з метою підтримки розвитку необхідних навичок для реінтеграції (reintegration).

За п. 39 також рекомендується сприяти розвитку багатосторонніх партнерських відносин для зменшення кількості повторних правопорушень шляхом міжвідомчої координації державних органів, таких як агентства з питань зайнятості та соціального забезпечення та органів місцевого самоврядування, а також державно-приватне партнерство між цими органами влади та громадою, у тому числі співпрацюючих роботодавців та громадських волонтерів, які готові сприяти довгостроковій соціальній реінтеграції правопорушників.

Висновки

Слід зазначити, що сьогодні в Україні існує багато важливих проблем у сфері катування, нелюдського, або такого, що принижує гідність поведіння або покарання, які теоретично не розроблені та мало вивчені в науковому плані. Наявність і відображення в кримінальному процесі України норм і стандартів міжнародного права щодо боротьби з катуванням, нелюдським, або таким, що принижує гідність поведінням або покаранням, є лише основою для формування національного законодавства. Щоб права людини реалізувалися на практиці, недостатньо їх проголосити та закріпити в законі; права і свободи людини мають гарантуватися державою на рівні законодавства і, що ще важливіше, на рівні правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Опришко В. Ф. Теоретичні та практичні аспекти механізму гармонізації законодавства України з міжнародним правом. Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом: матеріали науково-практ. конф. Київ, 1998. С. 11–25.
2. Конституція України : (з офіц. тлумаченням Конституц. Суду України). Київ : Ліра, 2006. 96 с
3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведіння і покарання : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1984 р.: станом на 13 листоп. 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
4. Маляренко В. Т. Перебудова кримінального процесу України в контексті європейських стандартів : Монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 512 с.

UDC 328.181(477)(043.2)

POLITICAL CROWDSOURCING AND ITS APPLICATION IN UKRAINE

Victoria Kuzmenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Nina Rzhavska, Dr. Political Sciences,
Professor, Head of the Department of IRIRS*

Abstract. The relevance of political crowdsourcing in the world and for Ukraine has been studied. It is very important to study the possibilities of crowdsourcing in politics due to the ever-growing role of the public in politics, and as a result it is necessary to clarify the modern mechanisms of organization, activating the community in its involvement in political processes.

Keywords: political crowdsourcing, UTCs, electronic petitions, Internet audience, democracy.

The twenty-first era of innovation and information transformation continues. The quality of human life is increasingly dependent on the diversity and availability of information products and services. In turn, the development of information technology is a direct investment in the general development of public life, and especially in the political sphere. It makes possible to use crowdsourcing, which due to the information revolution has become available for using in many areas of public activity.

Crowdsourcing is a relatively new term, first used in modern history by journalist Jeff Howe in 2006 in an article for Wired, *The Rise of Crowdsourcing*. However, in reality, this practice has a long history. The interpretation of this concept is quite simple. Crowdsourcing is the practice of involving a large group of people in order to solve a problem or come up with an idea.

It was first used in Britain in 1714, in order to find an accurate method that would determine longitude at sea. And in order not to pay for the search for one person, the government proposed the idea of participating in the search for all comers, which proved to be very effective at the time [1].

At present, crowdsourcing is actively used in various spheres of life, and one of its varieties is political crowdsourcing. Despite the fact that this variety is not as developed as others, but still has examples of application abroad and in Ukraine.

Among the countries of the European region, political crowdsourcing was first used by Iceland in the constitutional process. Thus, due to a nationwide discussion on social networks and a referendum in Iceland, the first "crowdsourcing" Constitution was introduced, which set a new global standard for transparency of public policy and citizen participation. Subsequently, the same practice was applied in the legislative process by Finland, where a crowdsourcing draft law on copyright protection was developed [1].

On the other continent, in the United States, citizens do not yet publish their own bills, but can communicate with politicians through PopVox, where bills proposed in Congress are posted on separate pages, allowing voters to leave their feedback [1]. This resource helps to establish communication between politicians and their voters.

Currently, more than 70 countries, including Ukraine, use one of the most convenient ways of crowdsourcing - electronic petitions. Its main purpose is to generate a huge number of ideas, confirm their signatures (in Ukraine it is 25,000).

In general, the practice of political crowdsourcing in Ukraine has recently begun to be used. One of the starting points is July 2015, when the Verkhovna Rada amended the Law of Ukraine "On Citizens' Appeals", and citizens of Ukraine also had the opportunity to enjoy the benefits of electronic petitions.

An example of the use of political crowdsourcing in Ukraine is the formation of President Volodymyr Zelensky's election program. The sites where this tool was used were social networks, where voters made proposals to include urgent issues that need to be addressed in the candidate's election program. In May 2019, the website of the LIFT program (the so-called Social Elevator) was launched, which allows people with new ideas for the transformation of Ukraine in various fields to come into politics and implement their ideas in governing the country [4].

Another example is the creation of the Smart City project as a tool for developing partnerships between government, citizens and business [3]. It is an online platform for constructive and responsible local authorities of UTC and cities. By implementing the Smart City, the government gets effective tools to fulfill its functions, communicate and cooperate with the community.

So, the main goal of political crowdsourcing is to involve an active Internet audience in the state-building process, which is not indifferent to the current state of affairs and is ready to implement its ideas in public administration, given that the political potential of Internet audiences is greater than ever. This practice promotes the development of democracy, without affecting the political institutions of big business. There is a unification of the population around common goals, conditions are created for the manifestation of public initiative, which is inherent in democratic political regimes. In turn, there is feedback from active citizens who want to contribute to the development of the country.

Thus, political crowdsourcing in Ukraine is still a relatively new and unusual tool. Applying his practice helps citizens to express their civic position, creates for them an experience of virtual but very real interaction with the government, gives them the opportunity to actively participate in public life, express support for the government and realize their protest potential. Political crowdsourcing

creates new opportunities for civic activism in politics. This is a new way to achieve the goal of a democratic, equal society where everyone can and should be heard.

References:

1. Crowdfunding and crowdsourcing as tools to stimulate the development of regions and communities [Electronic resource] – Access mode: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/87.pdf; (Last accessed: 20.04.2022).
2. Crowdsourcing as an innovative tool for public participation in public administration [Electronic resource] - Access mode: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_03\(30\)/12.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_03(30)/12.pdf); (Last accessed: 21.04.2022).
3. Government crowdsourcing [Electronic resource].- Access mode: https://en.wikipedia.org/wiki/Government_crowdsourcing; (Last accessed: 20.04.2022).
4. Icelanders approve their crowdsourced constitution[Electronic resource].- Access mode: <https://gigaom.com/europe/icelanders-approve-their-crowdsourced-constitution>; (Last accessed: 21.04.2022).
5. Rzhavska N. Crowdsourcing. Recent political vocabulary (neologisms, occasionalisms and other innovations). 2015. Lviv: “New World - 2000”, P.196.

УДК 341.123:327(043.2)

ООН У СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ

Катерина Кузьміна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ніна Ржевська, д.політ.н.,
професор, завідувач кафедри МВІРС*

Анотація: З моменту свого створення Організація Об'єднаних Націй покликана була виконувати цілу низку соціально-економічних, політичних, гуманітарних функцій. Виявлено, що ООН стала неефективною в багатьох питаннях. Дана організація втратила можливість відігравати роль у запобіганні війн, інтервенцій тощо. В майбутньому реформування цієї організації має стосуватися в тому числі структури, механізму ухвалення рішень і функцій.

Ключові слова: ООН, міжнародна політика, війна, міжнародна безпека.

Організація Об'єднаних Націй була заснована 77 років тому. Декларованою метою діяльності організації є підтримання й зміцнення миру й міжнародної безпеки. Але на сучасному етапі багато країн потерпають від конфліктів (зокрема Україна). Тому з'являються актуальні питання щодо ефективності цієї організації.

24 жовтня 1945 року почала працювати Організація Об'єднаних Націй (ООН), яка прийшла на зміну Ліги Націй і яку називали найбільшою надією на майбутній мир [1]. Однак організація вже не один рік стає об'єктом критики через низку причин. В умовах численних конфліктів, зростаючої політичної напруги, коронавірусної пандемії та економічних

складнощів, голоду й бідності з'являється дедалі більше запитань щодо ефективності і, головне, актуальності ролі організації. В деяких аспектах ООН є ефективною, в деяких – абсолютно неефективною. Найбільш ефективною ООН є в гуманітарних питаннях та діяльності, що пов'язана з моніторингом, статистичними розрахунками, продовольчою безпекою тощо. Найменш ефективними є питання, пов'язані із безпекою. Більшість конфліктів, в які були залучені постійні члени Ради безпеки ООН, або не вирішуються, або неможливо ніяк відреагувати і Рада не може нічого зробити через політизацію цього процесу [5].

Вторгнення Росії в Україну порушило один із основних принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй (ООН): заборону застосування сили проти територіальної цілісності іншої держави члена [2]. Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш визнав нездатність Ради Безпеки цієї організації запобігти війні проти України та зупинити її. Під час перебування в Києві Гутерреш сказав, що для нього це є «джерелом великого розчарування, досади та гніву»[4]. Президент України Володимир Зеленський під час виступу на загальних дебатах 75-ї сесії Генеральної асамблеї ООН цього року також порушував це питання [5].

ООН стала неефективною в багатьох питаннях. Вона втратила можливість відігравати роль, для якої вона, власне, створювалася. Тобто, для запобігання війн, агресії, окупації. Реформація невідворотна в цьому випадку, але вона залежить від політичної волі міжнародних акторів. Реформування має стосуватися структури, механізму ухвалення рішень і функцій. Або Організації Об'єднаних Націй доведеться наслідувати долю Ліги Націй.

Список використаних джерел:

1. А. М. Зленко. Організація Об'єднаних Націй // Енциклопедія історії України: у 10 т. — К. : Наукова думка, 2010.
2. Варіанти реагування ООН на російську агресію. URL: <https://www.justsecurity.org/80523/un-response-options-russiasaggression-opportunities-and-rabbit-holes-ua/>
3. В. Матвієнко. Організація Об'єднаних Націй // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. — К.: Парламентське видавництво, 2011. — 808 с.517
4. Нездатність Радбезу ООН зупинити війну проти України. URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3470252-guterres-viznav-nezdatnist-radbezu-oon-zupiniti-vijnu-protiukraini.html>
5. ООН: чи є організація все ще ефективною? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/chy-ye-oonefektivnoyu/30906554.html>

УДК 327(477+498):355.48(477:470+571)(043.2)

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКО – РУМУНСЬКИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ

Катерина Кузьміна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник: Олександр Повода, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Відстежуючи динаміку розвитку україно – румунських відносин можна побачити, що територіальні проблеми породжували недовіру між Україною та Румунією. З'ясовано, що згодом територіальне питання було вирішене міжнародним судом та зафіксовано на офіційному рівні. В умовах збройної агресії Росії щодо нашої держави, Україна та Румунія зблизилися, інтенсивно розвиваючи взаємовідносини, ставши союзниками.

Ключові слова: українсько-румунські відносини, збройна агресія Росії, Клаус Йоханніс.

На сучасному етапі зовнішньополітичних відносин та становища України в рамках агресії Росії актуальним стає питання про розвиток українсько – румунських відносин. Українсько – румунські відносини на сучасному етапі характеризуються позитивними тенденціями та розвитком у багатьох сферах. Відносини цих двох країн переживають розквіт та поновлення дружніх стосунків, незважаючи на складну історичну спадщину та труднощі у взаєморозумінні.

Україна формує систему регіональної безпеки та розвиває політику сусідства з державами Центральної і Південної Європи згідно зі Стратегією зовнішньополітичної діяльності. Вона передбачає посилення економічної, енергетичної та інфраструктурної співпраці, розвиток прикордонної інфраструктури, торгівлі та реалізацію масштабних економічних проєктів. Розвиток вигідного добросусідства з найближчими друзями в регіоні зміцнює нас як державу, підвищує добробут українців та інтегрує Україну з ЄС [1].

Питання територіальної приналежності Північної Буковини і Південної Бессарабії, острова Зміїний, збирання «історичних» румунських земель до «унітарної румунської держави» зараз займають чільне місце у виборчих платформах усіх програмних документів практично усіх політичних партій Румунії. Український чинник відіграє складну роль у стратегії Бухареста щодо Молдови. Негативно позначаються на розвитку українсько-румунських відносин спроби певних політичних сил і засобів масової інформації Румунії фальсифікувати політику України щодо румунської національної меншини. І все ж, незважаючи на складну історичну спадщину, наявні труднощі і проблеми, українсько-румунські відносини неухильно вступають у фазу прагматичного, взаємовигідного розвитку [5].

Під тиском російського чинника небезпеки роки взаємної недовіри та геополітичних претензій в українсько-румунських відносинах віднедавна змінилися конструктивною та прагматичною політичною риторикою. Потеплінню стосунків між Україною й Румунією сприяє Європейська політика сусідства, а також відносно низький рівень енергозалежності Румунії від Росії.

Співпраця в сфері енергетики є одним із найперспективніших напрямів міждержавної взаємодії України та Румунії, чії вигоди поширюються і на сусідні країни та сприяють зміцненню регіональної безпеки. Підписання технічної угоди між операторами газотранспортних систем України та Румунії створило правові підстави не лише для транспортування газу у реверсному напрямку, а й постачання газу новим, важливим з точки зору енергетичної безпеки, маршрутом – з Південної Європи і Туреччини – через Болгарію та Румунію – в Україну і далі в Молдову. За умови будівництва інтерконекторів між газотранспортними системами двох країн, Румунія зможе скористатися українськими послугами зі збереження газу, оскільки власних сховищ у неї недостатньо. Заділ для співпраці існує між румунськими та українськими компаніями у сфері буріння нафтових та газових свердловин[2].

Основу сучасного етапу відносин з Румунією було закладено після Революції Гідності, коли наш двосторонній діалог вийшов на якісно новий рівень. Румунія, яка завжди підтримувала європейський вибір нашої держави, територіальну цілісність і незалежність України, стала першою державою-членом ЄС, яка ратифікувала Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Відчутний прогрес було зроблено навесні 2016 року під час візиту президента України Петра Порошенка в Бухарест і його перемовин з президентом Румунії Клаусом Йоханісом. Тоді сторони домовилися відновити у новому форматі Спільну двосторонню президентську комісію, активізувати роботу українсько-румунських міжурядових комісій з питань економіки, торгівлі, інфраструктури, транспорту, а також захисту прав осіб, що належать до національних меншин [4].

Румунія відіграє важливу роль у ЄС і НАТО, має міцні позиції в системі регіональної безпеки Чорноморського регіону, зокрема енергетичної. На відміну від сусідньої Угорщини, діалог з Румунією на тему забезпечення прав національних меншин хоч і не позбавлений гострих кутів, але всі проблемні питання в ньому вдається конструктивно вирішувати. Лише за перше півріччя 2021 року українські дипломати в Бухаресті допомогли 16 українським компаніям вийти на румунський ринок. Експорт урізноманітнюється, на румунський ринок ідуть українські світильники, у планах – зрошувальні системи та інші товари з доданою вартістю. Україна активно розвиває прикордонну інфраструктуру та дипломатичну присутність у Румунії [1].

Румунія є одним із головних прихильників санкцій, запроваджених ЄС у відповідь на анексію Криму та вторгнення на Донбас. Ще в 2014 році президент Румунії вимагав застосувати жорсткі заходи щодо Росії.

Румунія не є великим гравцем в ЄС, а отже, не може бути безпосередньо залученою до процесу розв'язання конфлікту на Донбасі. Бухарест постійно наполягає на подовженні терміну дії економічних санкцій Європейського союзу проти Росії. Наступні кроки Бухарест зробив на рівні двосторонніх відносин із Німеччиною. У ході двох останніх візитів чинного президента Румунії до Німеччини ситуація в Україні була головним питанням порядку денного. Румунія та Німеччина мають спільний порядок денний щодо України, й обидві держави підтримують реалізацію Мінських угод.

На відміну від Греції, яка виступає за «діалог із Росією», чи Угорщини, яка виступає проти «автоматичного продовження» санкцій, вище керівництво Румунії неодноразово чітко висловлювалося: хоч санкції завдають шкоди румунській економіці, ЄС має показати, що «ніхто не може нехтувати міжнародним правом, ніхто не може кривдити інші європейські країни; а тому це ціна, яку європейська спільнота має платити» [3].

Отже, відносини Києва та Бухареста довгий час були досить напруженими через територіальні претензії та сутички, які псували двосторонні відносини країн. Однак, відстежуючи динаміку розвитку україно – румунських відносин можна побачити, що територіальні проблеми породжували недовіру між Україною та Румунією. Згодом територіальне питання було вирішене міжнародним судом та зафіксовано на офіційному рівні. Національні інтереси у важливих політичних та стратегічних питаннях обох країн досить близькі. Розвиток торгівельно – економічного, політичного, культурного співробітництва є взаємовигідним партнерством України та Румунії. Агресія Росії змусила Україну шукати підтримку серед держав-сусідів. В умовах збройної агресії Росії в Криму та на Донбасі, Україна та Румунія зблизилися та встановили тісні взаємовідносини, ставши союзниками.

Список використаних джерел:

1. Вигідне сусідство [Електронний ресурс] // Економічна правда. Офіційний сайт українського суспільно-політичного інтернет-ЗМІ «Українська правда». – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/10/13/678678/>

2. Зосименко Т. Економічна взаємодія між Україною та Румунією відбувається переважно у площині макроекономічної дипломатії [Електронний ресурс] / Т. Зосименко // Україна-Румунія. Рада зовнішньої політики «Українська призма». – Режим доступу: <http://prismua.org/ukraine-romania-2/>

3. Солодкий С. Підтримка санкцій, запроваджених ЄС щодо РФ [Електронний ресурс] / С.Солодкий, І. Ракеру // Аудит зовнішньої політики: Україна – Румунія. – Режим доступу: http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/Aud_Ukr_Rom_ukr_net.pdf

4. Соловей І. «Темні часи» у наших відносинах закінчилися»[Електронний ресурс] /І. Соловей //Новини України. – Режим доступу:https://lb.ua/world/2018/09/07/406861_temni_c_hasi_vidnosinah.html

5. Українсько-румунські відносини на сучасному етапі. Проблеми та перспективи[Електронний ресурс] // Офіційний сайт електронної бібліотеки міжнародних відносин. – Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/ZPU/58.html>

УДК 341.456

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВ У ПОДОЛАННІ ЗЛОЧИННОСТІ

Кульчановська Кристина

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Патюк, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: міжнародна співпраця, правові принципи, міжнародна злочинність.

Проблема боротьби з міжнародною злочинністю – є однією з найбільш з найбільш актуальних і, відповідно, досить важливих і складних для людства і держав світового співтовариства. Міжнародна злочинність створює загрозу для існування самого міжнародного співтовариства, оскільки в структурі людського суспільства зараз мають місце організовані і цілеспрямовано діючі кримінальні об'єднання [1, с.8].

Міжнародна співпраця держав у боротьбі зі злочинами пройшла великий історичний розвиток, щоб сформувати сильний механізм попередження, протидії та подолання злочинності. Історичний розвиток держав також сприяв і розвитку рівня злочинності, яка сильно занепокоїла світове співтовариство. Задля створення безпечного середовища держави, на основі досвіду, сформували нормативно-правову базу, яка включає принципи, норми, угоди, діяльність міжнародних організацій.

Задля підведення підсумків результатів дослідження, у ході роботи, були використані загальнологічні методи пізнання, які були розкриті в аналізі принципів та нормативно-правових актів, узагальнені впливу угод та діяльності міжнародних організацій, проведення аналогії у даному впливі, систематизації правових основ міжнародної співпраці.

Дотримання правових принципів є важливим елементом для забезпечення стабільності та несення відповідальності порушників. На сучасному етапі науковці виокремили низку принципів, за якими держави забезпечують мир та стабільність. У взаємній правовій допомозі у кримінальних справах велике значення мають наступні принципи:

- Принцип суверенітету - один із основних принципів у відносинах між державами визначає, що кожна держава має на своїй території виключну юрисдикцію відповідно до свого права.

• Принцип спеціальності - означає, що запитуюча держава, яка шляхом юридичного співробітництва отримала докази або інформацію, може використовувати їх лише для тих цілей, для яких була запитана допомога. Якщо інформація або докази також будуть використані для інших цілей, це можливо, але лише з дозволу запитованої країни.

• Принцип довіри - під час виконання запиту про допомогу довіра полягає в тому, що держави діють відповідно до власних законів і поважають права людини.

• Принцип подвійної злочинності - вимагає, щоб факти, описані в юридичному запиті, також у запитованій державі були кримінальним злочином. Проте запитована держава не прив'язана до точної етикетки, яку використовує країна, яка запитує, і може кваліфікувати злочин інакше.

• Принцип доступності - передбачає, що інформація про серйозні кримінальні злочини, яка знаходиться у розпорядженні слідчого органу в одній країні, повинна бути доступною іншій країні, щоб ця інша країна могла діяти відповідним чином.

• Принцип взаємності - означає, що одна держава готова запропонувати юридичну допомогу, якщо інша така ж готова зробити це.

• Принцип конфіденційності - будь-яка інформація, надана запитуючою державою в юридичному запиті, була конфіденційною державою, яка отримує [2, с. 9].

Серед нормативно-правового регулювання у забезпеченні міжнародного кримінального правосуддя важливе місце посідають Римський Статут та Статут ООН, які включають норми, принципи, якими керуються судові установи.

Конвенції універсального рівня мають найбільший вплив на забезпечення миру та співпраці держав на міжнародній арені. Більшість угод прийнята в рамках ООН. Серед основних конвенцій в даній галузі є, наприклад, Конвенція про боротьбу з актами тероризму 1997 року, Конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 року, Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, Конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму 2005 року, Конвенція про запобігання тероризму 2005 року, Конвенція про протидію торгівлі людьми 2005 року, а також багато інших. Основним елементом є те, що в основу конвенцій закладені принципи викладені в Загальній Декларації прав людини 1948 року.

На європейському рівні існує низка угод, які допомагають державам-учасникам ЄС підтримувати безпеку. Серед них, наприклад, Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року та Протоколи до неї, а також основою виступає Європейська конвенція з прав людини 1950 року.

Також в даній сфері важливим рушієм в забезпеченні боротьби зі злочинами є діяльність таких агенцій як Інтерпол та Європол, які виступають міжнародними поліцейськими установами [2, с. 232].

Висновки

Співпраця держав у подоланні злочинності постійно розвивається, щоденно отримуючи нові виклики. На сучасному етапі більшість держав ратифікували конвенції, є активними учасниками у подоланні злочинності, надаючи інформацію, досвід та підтримку, а також закликають інших учасників міжнародної арени бути частиною діяльності у забезпеченні миру.

Список використаних джерел:

1. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Паніотов Є.К. Транснаціональна злочинність: криміналістичний аналіз. – Монографія / За ред. П. Д. Біленчука. – Київ: КИЙ, 2011. 52 с.
2. Franssen G. Manual international legal cooperation in criminal matters : [manual] / Giel Franssen. – EU : Center for International Legal Cooperation, 2016. – 104 с.
3. Веремієнко С. В. Напрямки та форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю / С. В. Веремієнко, В. В. Пророченко // Право і суспільство. – 2019. - № 2. – С. 229-233.

UDC 34.08.001.73 : 34 (09) (470 + 571) "1864"

JUDICIAL REFORM IN UKRAINE IN 1864

Irina Les

*National Aviation University, Kyiv, PhD, Associate Professor
of Dept. International Law and Comparative Law*

Keywords: judicial reform, court, bar, prosecutor's office, notary.

Judicial reform, like all reforms of the 1960s and 1970s, was the result of a crisis in Russian society, including the so-called crisis of the upper classes, which is usually understood as the awareness of the ruling class, the ruling elite of the need for change. I must say that judicial reform seemed to want more than the peasant. The pre-reform court was based on the legislation of Peter I and Catherine II (in some cases even used the rules of the Conciliar Code of 1649).

The pre-reform court is characterized by a plurality of judicial bodies, the complexity and complexity of procedural requirements, the inability to sometimes determine the range of cases to be considered by a particular judicial body. Cases moved endlessly from one court to another, often returning to the first instance, where they began a long journey again, which often took decades.

The shortcomings of the judiciary and the judiciary caused dissatisfaction even among the privileged classes (not only the bourgeoisie but also the nobility). Red tape and bureaucracy were having dire consequences. According to VO Klyuchevsky, in 1842 the Minister of Justice presented

a report to the emperor, which stated that there were 33 million unfinished cases in court proceedings. Another shortcoming of the pre-reform court is bribery.

The pre-reform court was dominated by the Inquisition (investigative) form of justice. The trial was held in deep secrecy. The principle of writing presupposed that the court decides the case not on the basis of live, direct perception of evidence, personal acquaintance with all case materials, direct oral interrogation of the accused, defendant, witnesses, but based on written materials obtained during the investigation. And the evidence was evaluated according to a formal system. Their power was predetermined by law, which firmly established what could and could not be evidence. The law also established the degree of reliability of the evidence allowed, dividing it into imperfect and perfect, that is, those that gave grounds for a final sentence and could not be refuted by the defendant. Therefore, judicial reform was only a matter of time[1].

Discussion of the draft civil proceedings in the State Council lasted from November 15, 1857 to September 23, 1858. Among the main declared innovations: the introduction of adversarial proceedings instead of the investigator; separation of the judicial part from the executive; introduction of publicity and destruction of clerical secrecy; establishment of two courts and a court of cassation; establishment of abbreviated verbal proceedings for simple and insignificant cases; institution at the courts of permanent jurors.

In 1864, based on the results of the government's work, after a long preparation, the following documents were approved, which in general constituted judicial reform: Institutions of Judiciary, Statute of Criminal Procedure, Statute of Civil Procedure, Statute of Punishment Imposed by Magistrates.

Judicial reform of 1864 proclaimed the bourgeois principles of the judiciary: independence and separation of court from administration; creation of an all-around court; equality of all before the court; introduction of jurors; establishment of prosecutorial supervision; creating the clearest system of courts[1].

The reform introduced many institutions of the bourgeois process: the separation of the preliminary investigation from the court; oral and publicity of the process; participation in the prosecution and defense process; equality of arms, finding the defendant not guilty until his guilt is proved in court (presumption of innocence); elimination of formal evaluation of evidence and introduction of the principle of free evaluation of evidence by the court on the basis of the circumstances of the case; appeal and cassation.

Judicial reform established the bar (jurors) - to protect defendants in criminal cases and represent the interests of the parties in civil proceedings and notaries - to draw up transactions, certify business papers and more [1].

Judicial statutes of 1864 for the first time in Russia introduced the notary. In the capitals, provincial and county cities, notary offices were established with a staff of notaries in charge, "under the supervision of courts, acts and other actions concerning the notarial part on the basis of a special provision on them".

The prosecutor's office was reorganized, its main task being to support the state prosecution in court, to supervise the activities of judicial investigators, police, courts and places of detention. After the judicial reform, the prosecutor's office resigned from the function of general supervision, its activities were limited to the judiciary.

Conclusions

Thus, judicial reform has created not only a new court, but also a new system of law enforcement, moreover, a new understanding and understanding of law and justice.

References:

1. Учреждение судебных установлений // Судебные уставы 20 ноября 1864 г., с изложением рассуждений, на коих они основаны URL: www.hrono.ru > ... > Документы XIX века.

УДК 341.231.14:323.21

ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ

Кирило Лещенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Епель, д.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., права людини і громадянина, тероризм, протидія тероризму, національна безпека.

Вступ. Перша чверть ХХІ століття характеризується інтенсифікацією глобалізаційних процесів, наростанням глобальних викликів та загостренням військової агресії окремих держав на міжнародній арені, які, у свою чергу, спричиняють актуалізацію питання забезпечення міжнародної безпеки та світопорядку через посилення механізмів протидії проявам міжнародного тероризму. Так, у сучасних умовах тероризм є одним із найнебезпечніших способів політичної дестабілізації суспільства, який поступово трансформувався із внутрішньонаціонального злочину у криміногенний феномен глобального, наднаціонального рівня, вийшовши за рамки однієї держави, що зумовлено, перш за все, геополітичними, економічними, соціальними та культурними протиріччями національного та міжнародного життя держав.

Проблематика протидії тероризму як міжнародному суспільно небезпечному явищу досліджувалася у наукових розробках багатьох учених у сфері міжнародного права, кримінології, кримінального права, юристами-практиками, серед яких слід відзначити В. Антипенка, Ш. Бассіоні, І. Бліщенко, К. Войтовського, О. Грачова, С. Дрьомова, В. Смелянова, О. Жайворонка, Р. Каламкаряна, С. Колеснікова, В. Кубальського, В. Кудрявцева, В. Рисіна, О. Резнікової, І. Цюприк та ін. Натомість поступова ескалація терористичної загрози останніми роками та розгортання повномасштабного військового вторгнення терористів держави-агресора Російської Федерації в Україну актуалізують питання перегляду існуючої міжнародної системи механізмів протидії терористичним злочинам.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. в системі протидії тероризму.

Методологічною основою для дослідження ролі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод стали такі методи, як загальнонауковий, системно-структурний, формально-юридичний та метод тлумачення юридичних норм.

Результати. У сучасній доктрині міжнародного права існує багато підходів до визначення сутності «тероризму» (англ. *terrorism*). Так, С. Кошова розуміє тероризм як злочинні дії недержавних організацій або окремих фізичних осіб, спрямовані на залякування фізичних осіб (населення), організацій або неорганізованої спільноти задля отримання очікуваного злочинного результату [2, с. 73].

Видатний юрист-міжнародник В. Антипенко у своєму дисертаційному дослідженні розглядає тероризм як міжнародне соціальне явище та пропонує наступну його дефініцію: «це насильницьке протиборство, пов'язане із національним та/або міжнародним конфліктом, яка поряд із нанесенням збитків державі, посягає на міжнародну безпеку та світопорядок та ґрунтується на різності політичних, економічних, етнотериторіальних та культурних інтересів груп держав, держав, народів, націй, соціальних груп та рухів, за умови використання хоча б однією із сторін терористичних актів як засобу впливу на супротивника задля досягнення політичних цілей» [1, с. 10–11].

На сьогодні одним із механізмів у системі протидії тероризму виступає Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, прийнята 4 листопада 1950 р. державами-членами Ради Європи (далі – ЄКПЛ; Конвенція) [3], положення якої спрямовані на обов'язкове дотримання прав людини в контексті запобігання та протидії проявам тероризму.

Слід наголосити на тому, що незважаючи на те, що протидія тероризму являє собою достатню підставу для певного обмеження обсягу окремих прав людини, Європейська

конвенція з прав людини вказує на неможливість повної, абсолютної свободи дій національної влади по відношенню до особи, підозрюваної у терористичній діяльності (у тому числі членстві в терористичних організаціях, скоєнні терористичного акту тощо) та вимагає обов'язкового обґрунтування та надання доказів, які б підтверджували доцільність застосування заходів, що обмежують такі права людини [5, с. 397]. Більше того, відповідно до положень статті 3 ЄКПЛ категорично недопустимим вважається нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження та/або покарання або катування підозрюваної особи у скоєнні терористичного злочину [3]. Зазначене положення також стосується й положень, передбачених частиною 1 статті 15 «Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації» ЄКПЛ, де передбачено, що під час війни або іншої суспільної небезпеки, яка загрожує життю нації, держава-учасниця ЄКПЛ має право на вжиття заходів, що відступають від зобов'язань за Конвенцією, виключно в тих межах, яких вимагає гострота становища, і за умови, що зазначені заходи не будуть суперечити іншим зобов'язанням відповідно до міжнародно-правових норм, проте такі обмеження не можуть застосовуватися стосовно прав, визначених статтями 2, 3, 4 (пункт 1) та 7 Конвенції [3].

Наприклад, у справі «Порту Хуаненеа і Сарасола Ярсабаль проти Іспанії» (*Portu Juanenea et Sarasola yarzabal c. Espagne*) від 13 лютого 2018 р., яка стосувалася жорстокого поводження із заявниками, обвинуваченими у скоєнні терористичних актів на території Іспанії, представниками Цивільної гвардії під час тримання під вартою та у відділку поліції в одиночному ув'язненні.

Проаналізувавши обставини справи, зокрема довідки із детальним описом тілесних ушкоджень, отриманих під час перебування заявників під вартою, Європейським судом з прав людини було ухвалено рішення про наявність порушення статті 3 ЄКПЛ, оскільки ані національними органами влади Іспанії, ані урядом країни не було надано жодних переконливих та/або достовірних доказів, які б могли надати пояснення або обґрунтування виявлених на тілах заявників тілесних ушкоджень. Крім того, ЄСПЛ встановив, що поводження із заявниками не слід кваліфікувати як катування, але доцільно вважати нелюдським та таким, що принижує гідність людини [6].

Висновки

Попри те, що дії осіб можуть містити терористичні ризики (загрози), в окремих випадках діяльність органів, спрямованих на протидію тероризму, розглядають та трактують як порушення меж правового захисту, передбачених Європейською конвенцією про захист прав і основоположних свобод, адже її положення спрямовані на дотримання балансу між повагою до прав і свобод людини та антитерористичною діяльністю держави.

Список використаних джерел:

1. Антипенко В.Ф. Механизм международно-правового регулювання боротьби с тероризмом: автореф. диссер. на соиск. ученой степени д.ю.н. Специальность: 12.00.10 – Международное право. Европейское право. Москва, 2004. 64 с.
2. Гбур З., Кошова С. Нормативно-правові засади боротьби з тероризмом в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 1. Том 9. С. 72–80.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13. Ст. 270.
4. Резнікова О.О., Місюра А.О., Дрьомов С.В., Войтовський К.Є. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні: аналітична доповідь / за заг. ред. О.О. Резнікової. Київ: НІСД, 2017. 60 с.
5. Таран О.В., Цюприк І.В. Практика Європейського суду з прав людини з питань, що стосуються проявів тероризму. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2 (14). С. 396–404.
6. Тероризм і Європейська конвенція з прав людини. *Практика ЄСПЛ. Український аспект*. 2019. URL: <https://www.echr.com.ua/publication/terorizm/> (дата звернення 29.04.2022).

УДК 341.32(043.2)

ПІДСТАВИ ТА МЕЖІ ЛЕГАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ СИЛИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Костянтин Лісніченко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Широкова-Мурараш,
к.і.н., доцент кафедри МППП*

Ключові слова: акт агресії, застосування сили, внутрішній конфлікт, колективна самооборона.

Вступ. Питання застосування сили для захисту прав людини в міжнародному праві було і лишається одним з найбільш актуальних і суперечливих. З одного боку, Організація Об'єднаних Націй створена і діє з метою захисту прав людини і мінімізації застосування сили у відносинах між державами. Разом з тим, з моменту створення цієї організації і до сьогодні світу спостерігає застосування сили різними державами щодо інших держав для вирішення різних задач. Застосування сили через миротворчість під егідою ООН, чи під у вигляді гуманітарної інтервенції нині набуває надзвичайно важливого значення. Найгостріше питання, що лишається відкритим, - визначення меж правомірності застосування сили відповідно до норм сучасного міжнародного права.

Статут ООН (п.4 ст.2) [1] містить загальну заборону застосування сили, яка, у свою чергу, стала основним принципом міжнародного права, який пізніше було підтверджено в

Декларації принципів міжнародного права [2], а також в Заключному акті Наради з безпеки і співробітництву в Європі (Гельсінський заключний акт) [3].

Незважаючи на заборону війни і закріплення принципу заборони застосування сили і погрози її застосування, сьогодні можливо правомірне застосування сили в міжнародних відносинах. Відповідно до ст. 39 Статуту ООН Рада Безпеки ООН, як орган, що відповідає за підтримку міжнародного миру і безпеки, визначає загрозу миру як "будь-які порушення миру чи акт агресії", Рада Безпеки ООН може вживати заходів військового і невійськового характеру для гарантування чи відновлення миру (ст.41-42 Статуту ООН).

В Резолюції Генеральної Асамблеї ООН "Визначення агресії" від 14 грудня 1974 року [4] міститься визначення агресії. Незважаючи на рекомендаційний характер, даний документ став кодифікацією міжнародного звичаю і має важливе значення для розуміння і тлумачення поняття "агресія" [5, с.51]. Так, актом агресії є застосування збройної сили державою першою. До того ж, низка певних дій може вважатися агресією. Це, наприклад, вторгнення чи напад збройних сил держави на територію іншої держави чи будь-яка воєнна окупація чи анексія території іншої держави з застосуванням сили чи без неї; бомбардування території іншої держави; блокада портів чи берегів іншої держави; напад збройних сил держави на сухопутні, морські чи повітряні сили або морські та повітряні бойовики або державу, що не має доступу; Застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за згодою з приймаючою державою, в порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території по припиненню дії угоди; дія держави, що дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави; засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, що носять настільки серйозний характер, що це рівносильне перерахованим вище актам, або його значну участь в них. Вищенаведений перелік актів не є вичерпним, і Рада Безпеки може визначити, що інші акти являють собою агресію згідно з положеннями Статуту [4].

Доленосним стало закріплення поняття "агресії" у статті 8 bis Римського статуту [6]. Так, зокрема, у пункті 2 цієї статті висвітлено зміст поняття «акту агресії» та наведено перелік діянь, які кваліфікуються як акт агресії. Потрібно зазначити, що визначення «акту агресії» у пункті 2 статті 8 bis є аналогічним з визначенням, що передбачено в Резолюції Генеральної Асамблеї ООН [7, с.109].

Правомірною відповіддю на акт агресії є самооборона. Ст. 51 Статуту ООН визнає право держави на індивідуальну чи колективну самооборону, якщо буде здійснено збройний напад.

Разом з тим держава, що обороняється, має негайно повідомити Раді Безпеки ООН, а остання, у свою чергу, має вжити заходів для підтримання міжнародного миру.

В доктрині самооборону визначають – «як право держави на примусове забезпечення своєї територіальної недоторканості і політичної незалежності від насильницького акту в формі збройного нападу, здійснюване з дотриманням норм міжнародного права» [8, с. 12]. Можна стверджувати, що право на самооборону – це норма загального звичаєвого права, яка знайшла відображення в статтях про відповідальність, розроблених Комісією міжнародного права, робота якої за будь-якою темою спирається на звичаєві норми з додаванням новаторської складової, необхідної для прогресивного розвитку міжнародного права [7, с.110].

В Резолюції 56/83, яку прийняла Генеральна Асамблея ООН 2001 року «Відповідальність держав за міжнародно-протиправне діяння» в ст. 21 самооборона зазначається як обставина, що виключає протиправність. Законність самооборони означає відповідність критеріям, визначеним у ст. 51: має відбутися збройний напад, держава має вдатися до самооборони до заходів Ради Безпеки, про неї потрібно повідомити Раду Безпеки ООН, заходи самооборони не повинні зачіпати повноваження РадБезу, наявність агресії - перша і найвагоміша вимога правомірності самооборони [5, с.52].

Сьогодні наша держава у повній мірі реалізовує своє право на самооборону. Україна - держава, що мала прямі безпекові гарантії від усіх країн, що є постійними членами Ради безпеки ООН, стала об'єктом агресії від постійного члена Ради Безпеки ООН. 24 лютого 2022 року Російська Федерація почала широкомасштабне вторгнення в Україну. Наступного дня в Раді Безпеки ООН Росія наклала вето на проєкт резолюції, яка засуджувала вторгнення та закликала до виведення російських військ, що спонукало Раду Безпеки ООН скликати одинадцятую надзвичайну спеціальну сесію щодо України відповідно до резолюції Ради Безпеки ООН 2623 [9].

Будь-яке застосування збройної сили регіональними міжнародними організаціями повинно бути санкціоноване Радою Безпеки ООН. Під час реалізації права на колективну самооборону Рада Безпеки вирішує питання формування і застосування збройних сил ООН, а зобов'язання всіх членів ООН - надати за вимогою Ради Безпеки ООН збройні сили, допомогу і засоби обслуговування.

Дискусійним лишається концепція превентивної самооборони, яка допускає одностороннє застосування збройних сил у випадку не тільки неминучої загрози нападу, а й у випадку потенційної небезпеки [5, с.52].

Для підтримання міжнародного миру і безпеки можливо здійснення миротворчих операцій ООН, правовою основою яких є резолюція РадБезу ООН. Метою операцій з підтримання миру є гарантування безпеки і політичної підтримки, а також сприяння миру і

розбудові миру. Для Проведення операцій з підтримки миру може бути задіяно військовий, поліцейський і цивільний персонал.

Операції з підтримки миру під егідою ООН, які мали місце до завершення «холодної війни», включали лише контроль над припиненням вогню і не передбачали зобов'язань постконфліктного врегулювання. Згодом діяльність ООН з підтримки миру почала поєднуватись із постконфліктним врегулюванням, включати також комплексні операції в умовах внутрішніх конфліктів. До повноважень таких місій часто входить супровід гуманітарних вантажів, захист цивільних жертв конфлікту, контроль над тяжким озброєнням тощо.

У випадках із Косово та Східним Тимором місія ООН виконувала функції виконавчої, правозахисної та адміністративної влади, адже місцеві органи або ж не були створеними, або не мали здатність ефективно функціонувати [11]. Миротворчі сили застосовано вперше з 1948р., коли Рада Безпеки санкціонувала розгортання контингенту військових спостерігачів ООН на Близькому Сході. Роль цієї місії полягала в спостереженні за виконанням Угоди про перемир'я між Ізраїлем і сусідніми арабськими країнами. Відтоді ООН розгорнула понад 70 операцій з підтримання миру, причому більшість з них були розгорнуті після 1988 року. До найуспішніших належать операція на Близькому Сході, на Кіпрі, в Демократичній Республіці Конго і Південному Судані.

Варто зазначити, що досить складно кваліфікувати дії, які становлять загрозу миру. Зазвичай до ситуацій, які порушують мир і безпеку, відносять: порушення прав людини, збройні конфлікти міжнародного характеру, підтримка тероризму, незаконне захоплення влади в державі. Значні зміни в розширенні переліку цих підстав відбулися після катастрофи 11 вересня 2001 року. Наступного ж після трагедії дня Рада Безпеки ООН прийняла Резолюцію № 1368 (2001), в якій вказала, що «будь-який акт міжнародного тероризму загрозою для міжнародного миру і безпеки»[10].

Висновки

Таким чином, військова сила залишається невід'ємним інструментом зовнішньої політики багатьох держав. Міжнародним правом визначено ряд підстав, що легалізують застосування сили. Так, зокрема, держави мають право на самооборону, застосування сили у відповідь на акт агресії, для захисту своєї території, суверенітету, населення та прав людини. До того ж, для підтримання міжнародного миру і безпеки можливо здійснення миротворчих операцій ООН, правовою основою яких є резолюція РадБезу ООН. Правовими підставами застосування сили у такому випадку є будь-які загрози миру та безпеці.

Список використаних джерел:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду 1945 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

2. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй 1970 року [Електронний ресурс] – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text
3. Заключний акт Народи з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінський заключний акт) 1975 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text
4. Резолюція 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року «Визначення агресії» [Електронний ресурс] – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-74#Text
5. Орлова И. А. Современный правовой режим применения силы в международных отношениях//ЕВРАЗИЙСКАЯ ИНТЕГРАЦИЯ: экономика, право, политика. 2017;(2):50-56
6. Римський статут міжнародного кримінального суду 2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
7. Сіваш О.М. Самооборона як обставина,що виключає протиправність діяння// О. М. Сіваш // Євроатлантична інтеграція України: свідомий вибір моделі безпеки : зб. наук. ст. за матеріалами III Харків. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті професор М. В. Яновського і В. С. Семенова, м. Харків, 3 листоп. 2017 р. : у 2 ч. – Харків, 2017. – Ч. 1. – С. 108–115
8. Скакунов Э. И. Самооборона в международном праве. М.: Международные отношения, 1973. 174 с.
9. U.N. Security Council calls rare General Assembly session on Ukraine. Reuters. 28 лютого 2022. Архів оригіналу за 27 лютого 2022.
10. Резолюція 1368 (2001), ухвалена Радою Безпеки на її 4370-му засіданні, 12 вересня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/995_896#Text
11. Заемский В. Ф. ООН и миротворчество. Курс лекций- 2-е изд., испр. и доп. М.: Международные отношения, 2012. 328 с.

УДК 355.27:341.223.1(043.2)

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАБОРОНИ ПРИМУСУ ДО СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ОКУПУЮЧОЇ ДЕРЖАВИ

Ілля Медведенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Широкова-Мурараш,
к.і.н., доцент кафедри МППП*

Ключові слова: міжнародне гуманітарне право, міжнародне кримінальне право, заборона примусу до служби, Римський Статут, примус громадян, окуповані території.

Вступ. Заборона примусу до служби у збройні сили окупаційної держави часто зникає з поля зору у порівнянні із іншими порушеннями міжнародного гуманітарного права (далі – МГП) та міжнародного кримінального права, так як часто у таких діях не вбачають значної проблеми, а також фактично ніхто не очікує насильного призову в окупаційної армію у зв'язку із війною, яка стала для мирних регіонів нехарактерною. Реалізація заборони має свої

проблеми, які пов'язані із роботою міжнародних організацій та Міжнародного Кримінального Суду (далі – МКС) і дій держав.

Матеріали та методи дослідження. Методологічну основу роботи склали системи правових прийомів, методів, підходів, які спрямовані на об'єктивний та всебічний аналіз та опис примусу до служби у збройних силах держави окупанта у світлі міжнародного кримінального права та гуманітарного права, а саме: метод емпіричного дослідження (спостереження, аналіз); метод теоретичного дослідження (абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція).

Результати. Фактично, коли ми говоримо про заборону примусу до служби у збройні сили окупаційної держави, то маємо на увазі лише сам факт призову осіб, що можуть проходити службу у мирний та військовий час. У такому разі важливо відрізнити класифікацію двох доволі схожих порушень, які викладені у Римському Статуті Міжнародного Кримінального Суду (далі – РС): стаття 8 (2) (a) v - примус військовополоненого або іншої особи, що охороняється за положеннями Женевських конвенцій (далі – ЖК), до служби у збройних силах ворожої держави; стаття 8 (2) (b) xv - примус громадян протилежної сторони до участі у військових діях проти їхньої власної країни, навіть якщо вони знаходилися на службі воюючої сторони до початку війни [4]. Стосовно класифікації, потрібно розуміти, що перша стаття застосовується переважно у мирний час на окупованих територіях і полягає у призові на строкову чи контрактну службу із застосуванням примусу. Друга стаття також містить у собі елемент примусу до служби, але у такому разі особу ще треба направити на виконання бойових завдань у зони ведення бойових дій у складі основних чи допоміжних сил армії, чи виконувати дії у допоміжних військах стосовно приготування наступу, дій наступального чи оборонного характеру, укріплення позицій тощо, що вчиняються проти своєї держави до моменту окупації і переходу фактичної влади над територією іншої країни, яка ефективно контролює її. Говорячи про примус, то тут треба сказати, що примус визначається статтею 51 ЖК IV, як будь-який тиск та пропаганда [1]. Таким чином, ми можемо бачити, що примус може бути у формі прямого використання сили (змушення під страхом застосування сили, залякування, викрадення), а також у формі добровільного примушення за використанням пропаганди у замовах масової інформації, школах, університетах тощо.

У нашому випадку доцільніше використовувати статтю 8 (2) (a) v РС, так як вона найбільше підходить до умов перехідного та мирного часу на окупованих територіях при якій здійснюється небойовий призов до лав армії окупаційної держави. Досвід окупації Криму нам показує, що держава може дуже легко уникати та блокувати дії міжнародних організацій у своїх спробах встановити місії для контролю дотримання МПП та загалом прав людини на окупованих територіях. Проблема регіону полягає у тому, що міжнародні місії не мають

можливості відвідати та установити свої представництва на території окупованого Криму, так як Міністерство Закордонних Справ РФ постійно не узгоджує візити місій та ігнорує заклики до їх встановлення [3]. При цьому посиляються на невідповідність зібраних даних за допомогою української сторони та правозахисних організацій – посиляючи на те, що фізична присутність моніторингових місій відсутня, і це викривлює реальну картину. Потрібно також сказати, що українська сторона часто фіксує пересування молодого населення з території Криму на період проведення призовних кампаній для уникнення насильного призову до армії окупаційної держави [2, с.137]. Відповідно, національні та міжнародні правозахисні та моніторингові органи ООН не можуть здійснювати свою діяльність, що говорить нам про явне зловживання правом та суверенітетом РФ для приховування реальної картини систематичного порушення норм МГП та міжнародного права. Говорити про недотримання українського законодавства – навіть не приходиться, зважаючи на проведену примусову паспортизацію та ігнорування положень ЖК стосовно дії законодавства попередньої країни на окупованих територіях. МКС, відповідно, може у питанні насильного призову співпрацювати лише з органами України, так як РФ: по-перше, відізвала свій підпис і не ратифікувала РС МКС; по-друге, за визнаною юрисдикцією МКС зі сторони України повністю відмовляється від співпраці. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що реалізація заборони примусу на окупованих територіях має обмежений характер, і залежить лише від порядності держави, яка здійснила окупацію та ефективно контролює територію, якщо взагалі можна казати про порядність за результатами анексії та окупації. У такому випадку моніторингові місії не можуть повноцінно здійснювати свою діяльність на території, що ускладнює систематизацію та фіксування порушень МГП та прав людини. МКС у свою чергу також не може здійснювати свою діяльність у повній мірі, зважаючи на той факт, що країна може не співпрацювати посиляючи на відізвання підпису, або взагалі ігнорувати МКС. Таке поведіння можливе, так як за порушення не передбачена відповідальність, яка буде явно стримувати державу від порушень. Запроваджені санкції проти РФ, до моменту 2022 року, були малоефективними. Так, ми можемо бачити, що санкції не мають миттєвого руйнівного характеру для держави-порушниці, коли вони передбачають місцеві та незначні незручності, які ще й можна обійти. А коли держава має право вето – навіть органи ООН не можуть якісно вплинути на стан речей. Також, потрібно зазначити, що держави які не підписали і не ратифікували РС – не зобов'язані видавати порушників до МКС.

Висновки

Отже, з матеріалу викладеного вище, ми можемо зробити висновок, що проблема реалізації заборони примусу до служби є комплексною на усіх етапах. По перше, проблема реалізації полягає у відношенні держави до порушень та відношення до населення окупованих

територій, так як розуміючи відсутність реальних та дієвих заходів припинення порушень та санкцій вона може ігнорувати майже усі міжнародні органи та суди. По-друге, самі міжнародні органи не мають таких повноважень та сили, щоб проводити свою діяльність ефективно не зважаючи на дії держави-порушниці. По-третє, міжнародні органи та суди проводять свою діяльність довго та неефективно, зважаючи на формальність процесу та тривалість збору доказів, і відсутність реальних можливостей припинити порушення.

Список використаних джерел:

1. Женевська конвенція від 12 серпня 1949 року про захист цивільного населення під час війни URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/geneva_civilian.shtml
2. Международные преступления в Крыму: Анализ двух с половиной лет российской оккупации, 2016. – 154 с. URL: <https://iphronline.org/wp-content/uploads/2016/09/Crimea-rus.pdf>
3. «Порушення систематичні й тривають»: Моніторингова місія ООН про права людини в Криму URL: <https://ua.krymr.com/a/monitorynhova-misia-oon-dopovid-porushennia-prav-liudyny-krym/31479879.html>
4. Римський статут міжнародного кримінального суду URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.

УДК 342.7(53):316.346.2-055.2(043.2)

ГЕНДЕРНЕ ПИТАННЯ НА АРАБСЬКОМУ СХОДІ: ГЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ, АРАБСЬКИЙ ФЕМІНІЗМ ТА ДОСЯГНЕННЯ АРАБСЬКИХ ЖІНОК

Анастасія Мирончук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Широкова-Мурараш,
к.і.н., доцент кафедри МППП*

Ключові слова: гендерна нерівність, ісламський фемінізм, права жінок.

Вступ. У сучасному світі жінки з країн Заходу давно вже вибороли собі принцип рівності між чоловіками та жінками, їхні права закріплені у міжнародно-правових документах та на національному рівні. Тоді як в країнах арабського Сходу цей процес реалізується значно повільніше. Особливості соціального устрою, патріархальні засади релігії, традиції мусульманського права та режим держави є завадами для розвитку та самореалізації арабської жінки.

Матеріали і методи. Питання гендерної нерівності особливо розглядається серед вчених США та країн Західної Європи. Основою даного дослідження стали статті як європейських так і вітчизняних науковців, а саме Джоан Акер, Фарзане Фахімі, Марії Демішевої та інші.

У ході дослідження були використані загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. За допомогою методу аналізу були опрацьовані основні положення Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок. Метод порівняльно-правового дослідження було

застосовано для порівняльного аналізу становища жінок в арабських країнах до та після виникнення феміністичних рухів.

Результати. Ставлення до проблем жінок в арабському регіоні викликає багато питань та є досить неоднозначним. Націоналісти, розглядаючи права жінок крізь гендерну рівність та принципи світських норм, схиляються до ідеології міжнародного фемінізму. Представники світського фемінізму стверджують про суперечність ісламу та прав жінок через ієрархію, яка диктується релігійними канонами. На фоні боротьби жінок за свої права виник ісламський фемінізм, який зовсім відрізняється від звичного для нас європейського фемінізму [4].

Сьогодні дана течія має назву “Мусульманський холістичний фемінізм” і викликає чисельні дискурси. Головною ціллю цієї течії є тлумачення релігійних джерел, а саме - Корану крізь призму фемінізму та гендерної рівності. Представниці даного руху виступають проти радикальних інтерпретацій ісламу, які просувають насилля та гендерні ролі. Порівнюючи з головними питаннями протестів європейських феміністок, мусульманки не можуть протестувати за дозвіл абортів, або ж за гомосексуальні стосунки, так як це прямо забороняється Кораном.[2]

Незважаючи на те, що феміністичні рухи в арабському регіоні виникли ще в 19 столітті, результати їхньої діяльності можна спостерігати лише з кінця 20 століття. Так, Туреччина першою почала змінювати своє законодавство щодо прав та свобод жінок. Влада Туреччини внесла зміни до своєї Конституції та Цивільного кодексу про те, що чоловік та жінка є рівними в сім'ї.

З розвитком світової економіки, створенням вільних торгівельних зон та впливу процесів глобалізації в країнах Арабського Сходу зростає кількість робочих місць, що значно вплинуло на становище жінки на ринку праці. Проте важко сказати, що такі міжнародні тенденції сприяли покращенню ситуації.

В більшості країн арабського регіону можна спостерігати зростання гендерної нерівності між представниками різної статі. Зазвичай жінки в цьому регіоні зазнають дискримінації у просуванні в державному секторі та у наданні пільг, вони працюють на низькооплачуваній роботі та зазнають гендерної нерівності в оплаті праці, отримують меншу заробітну плату та мають обмежену кількість професій.

Не зважаючи на це, жінки роблять вагомий внесок в економіку держави, працюючи у промисловій галузі чи інших підприємствах, як службовець, домогосподарка чи на безоплатній роботі. Так, в арабському регіоні найвищий рівень участі жінок у робочій силі на 2019 рік було виявлено у Лівії, Мавританії, Катарі та Об'єднаних Арабських Еміратах, Бахреїні, Коморських островах, Джібуті, Кувейті.

Питання представництва жінок у національному парламенті також є проблематичним. Часто жінок не сприймають як рівноправних представників у парламенті і не довіряють у прийнятті політичних рішень у країні. Однак за останні роки, в деяких країнах зафіксовано прогресу у досягненні цілі 30-відсоткового представництва. Такими країнами є Туніс, Алжир, Джибуті, де частка жінок у парламенті найвища порівняно з іншими державами в регіоні.

Важливими змінами, що вплинули на гендерну рівність було запровадження форми гендерної квоти для єдиної або нижньої палати національних парламентів.

Не зважаючи на те, що питання гендерної рівності в арабському регіоні ще потребує вирішення та міжнародного залучення, деякі досягнення у розширенні прав жінок мають місце. Так, в 1996 році відбулася IV Всесвітня конференція ООН зі становища жінок, яка поклала початок у вирішенні цього глобального питання та привернула увагу міжнародних жіночих організацій. [3].

Всі держави арабського регіону приєдналися до Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ), які акцентують увагу на розширенні прав жінок та гендерній рівності. [5].

Більша частина країн, що входять до Ліги арабських держав, ратифікували принципи протоколу про гендерну рівність Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) [1].

Висновки

Незважаючи на деякі відхилення, арабські жінки досягли значних результатів у розширенні та закріпленні своїх прав. Ісламські феміністичні рухи набувають популярності в арабському регіоні та надають нові можливості жінкам для самореалізації та участі в суспільному житті. Стали помітні суттєві зміни та ріст показників участі жінок в політичній та економічній сфері в даному регіоні. Задля покращення становища жінок, питання гендерної нерівності на Арабському Сході ще повинні бути вирішені за участю та підтримкою з боку міжнародної спільноти.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок від 18.12.1979 URL: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Profession_alInterest/cedaw.pdf (дана звернення 15.03.2022)
2. М.Демішева Хіджаб: дозволити не можна заборонити URL:<https://genderindetail.org.ua/season-topic/feminism-in-detail/hidzhab.html> (дата звернення 17.03.2022)
3. Acker J. Gender, Capitalism and Globalization. Critical Sociology 30 (1), pp.17-41.
4. Adler Nancy. «Shaping History: Global Leadership in the Twenty-First Century» in Ronald J. Burke and Cary L. Cooper (eds.), Leading in Turbulent Times: Managing in the New World of Work.. Oxford: Blackwell Publishers, 2003, pp. 302-318.

5. Roudi-Fahimi Farzaneh. Progress Toward the Millennium Development Goals in the Middle East and North Africa URL: [/http://www.prb.org/pdf04/ProgressToMillDev.pdf](http://www.prb.org/pdf04/ProgressToMillDev.pdf) (дата звернення 15.03.2022)

УДК 004.912:339.13(043.2)

GOOGLE ANALYTICS В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ БІЗНЕСІ

Валентина Насібович

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Віра Мазур, ст.викладач
кафедри МВІРС*

Анотація: На сучасному етапі аналітика веб-ресурсів є дуже важливою, оскільки мережа Інтернет містить безліч сайтів інформаційних агентств, телеканалів та радіо, різноманітних компаній, які щодня невинно конкурують між собою. Інформація зі звітів сервісу аналітики допоможе визначити ефективність проекту, точково усунути помилки у дизайні, позиціонуванні сайту, рекламі та маркетингу. Всі відвідування веб-ресурсу відстежуються в Google Analytics.

Ключові слова: Google Analytics, веб-ресурси, інтернет, інформаційний бізнес.

Аналітика веб-ресурсів є дуже важливою у сьогоденні, коли мережа Інтернет містить безліч сайтів інформаційних агентств, телеканалів та радіо, різноманітних компаній, які щодня невинно конкурують між собою.

Встановлення систем аналітики на сайт – необхідний елемент побудови успішного бізнесу. За допомогою аналітики можна легко відслідковувати ефективність роботи сайту, вивчати, як користувачі взаємодіють з ним, дізнатися про вподобання відвідувачів. За допомогою цієї інформації компанія зможе збільшити продаж, створюючи простий шлях відвідувача до конверсії.

Google Analytics – це аналітичний сервіс від пошукової системи Google, який збирає статистику відвідувачів сайту після встановлення на ньому спеціального лічильника. Google Analytics опрацьовує отриману з сайту інформацію, показуючи у звітах дані про відвідування, конверсії, геолокацію, провайдера, джерело трафіку, операційну систему та інші параметри. Сервіс включає десятки фільтрів, близько 100 видів звітів і безліч опцій, що дозволяє налаштувати аналітику для проекту будь-якої складності [1].

В Google Аналітиці можливо: відстежувати поведінкові чинники відвідувачів сайту; аналізувати конверсію; фіксувати та відстежувати ключові для бізнесу події; виконувати А/В тестування; отримувати вичерпну інформацію щодо ефективності різних рекламних каналів; в режимі реального часу бачити, що відбувається на сайті, і в разі потреби вживати термінових заходів.

Сервіс пропонує два типи даних – параметри та метрики. Інструменти аналітики вимірюють різні параметри відвідувань. Метрики відображають загальні цифри: кількість відвідувачів сайту, час знаходження користувачів на сторінках, відсоток переходів та відмов та інше. А параметри визначають глибші дані: розташування користувачів, їхній вік, пристрій, з якого вони переходять на веб-ресурс. Всі ці вихідні дані формуються у єдину таблицю, яку можна розширювати чи скорочувати. До них відносяться: геолокація користувача, джерело трафіку та багато іншого.

Інформація зі звітів сервісу аналітики допоможе визначити ефективність проекту, точково усунути помилки у дизайні, позиціонуванні сайту, рекламі та маркетингу. Всі відвідування веб-ресурсу відстежуються в Google Analytics. Відповідно, ви можете вивчати весь трафік, який отримує сайт. А це одна з першочергових складових оцінки ефективності веб-ресурсу. При цьому можна не просто побачити загальні обсяги трафіку, а й налаштовувати формування звітів залежно від того, яким чином необхідно аналізувати дані. Працюйте з різними аудиторіями, вказуйте часові рамки для аналізу та відстежуйте трафік максимально точно [2].

Список використаних джерел:

1. school38vrn. Що таке гугл-аналітика [Електронний ресурс]– Режим доступу до ресурсу: <https://school38vrn.ru/uk/chto-takoe-gugl-analitika-kakrabotaet-google-analytics-i-chto-novogo-privnosit-v.html>
2. Як працює Google Analytics [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mkr-novo2.ru/uk/multimedia/kak-rabotaet-google-analytics-ichto-novogo-privnosit-v-sistemu-universal-analytics-ya-tolko-chto.html>

УДК 311.175:305

ПРОБЛЕМАТИКА ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ

Анастасія Пелешенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Геннадій Христокін. д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Анотація: З метою усунення проблеми гендерної нерівності в медіапросторі необхідно визначити ключові засади на яких базується гендерно чутлива журналістика, проявляти повагу й змінити стереотипи в мисленні. Це стосується обрання напрямку навчання, здобуття професій, роботи. В Україні, з кожним роком збільшується кількість блогерів, журналістів, які висвітлюють проблему гендерної чутливості.

Ключові слова: гендер, гендерна чутливість, гендерний стереотип, медіапростір.

У зв'язку з тенденціями розвитку медіа в Україні за останні п'ять років зросла кількісна та якісна чисельність платформ для висвітлення й розповсюдження інформації. Це створило додатковий простір для апробації ролі ньюзмейкера використовуючи соціальні мережі як один із інструментів ведення блогу. Масове динамічне продукування контенту досі піддається стереотипному тиску, бінарній опозиції, розподілу між чоловіками та жінками, їхнім ролям в соціумі. Стереотипне мислення на підсвідомому рівні відбувається з розвитком індивідууму тому важливо на ранніх етапах дати чітке роз'яснення, щодо упередженого ставлення до гендерного питання. Сексизм в XXI ст. займає лідируючі позиції, в більшій мірі він проявляється стосовно жінок, дискримінуючи їхні права. Хоча на державному рівні дане питання регулюють декілька Законів України «Про рівні права та можливості жінок і чоловіків», зокрема стаття 3, 6 та 8 [2, с.136].

У сучасній українській науці темі гендерної рівності присвячені праці О. Ярош, І. Гояна, С. Сторожук, О. Уварової. Особливості гендерної лінгвістики описують А. Нелюба, А. Архангельська, О. Комов. Мета дослідження – схарактеризувати поняття «гендерно чутлива журналістика», окреслити роль і місце гендерних стереотипів у сучасних медіа в розрізі гендерної чутливості.

Завдяки свободі слова та свободі думки, крізь призму образів мистецьких сталих та гендерних норм під зміщеним кутом стрімко змінюються стандарти, що безпосередньо стосуються й журналістики. Засоби масової інформації є ключовим важелем впливу на зміни сталих соціальних норм та параболою для майбутніх гендерних маневрів в суспільстві. У зв'язку з розвитком демократичного суспільства медіаексперти й правозахисники дедалі частіше звертають увагу на гендерну асиметрію – непропорційне представлення соціальних і культурних ролей обох статей в інформаційному просторі [4].

Якщо за основу ми обираємо різницю статі, в глобальному масштабі це створює гендерну чутливість, що спричиняє обмеження, певний дискомфорт, створює дисгармонію та шкодить здоровому мікроклімату взаємовідносин. Дані гендерні обмеження негативно впливають на творення соціуму, знищуючи сталі уявлення про вимоги й обмеження, що не йде на користь ані жінкам, ані чоловікам, ані суспільству загалом [3, с. 211.].

На даному етапі медійники використовують запроваджене поняття гендерної чутливості, однак вони ж і продовжують користуватися гендерною стереотипністю в роботі над матеріалами, що суперечить досягненню рівності. Ми стикнулися з проблемою, коли в інформаційних матеріалах порушуються етичні норми на фоні сексизму. Це засвідчує некомпетентність журналістів і їхніх роботодавців, бо лише використання фемінітивів, які були нещодавно прийняті в мовному дискурсі, не є повноцінним вирішенням гендерної чутливості в медіапросторі.

Завдяки фемінітивам утвердилась роль жіноцтва в багатьох сферах, однак не всі схвально підтримують таке запровадження, що користувалось попитом в українському середовищі ще століття тому. Через стереотипність гендерної нерівності в медійному середовищі дане питання вважають лише жіночою проблемою. Що стосується створення – публікування матеріалів, в регіональних медіа кількісно переважають чоловіки, також це стосується й коментування експертних оцінок.

Роль гендерно чутливої журналістики – нівелювати гендер, висвітлюючи лише об'єктивну реальність подій й думок, без заангажованості, без утиску прав як чоловіків, так і жінок. Мати нейтральну позицію, дивитись на людину не з точки зору гендерного поділу, а її компетентності в тому чи іншому питанні.

Будь-яка журналістика має базуватись на етичних засадах, моральних нормах, бути коректною та не порушувати прав людини, що окреслені на законодавчому рівні. Завдання медіа – усвідомити власну значущість та вплив на соціальні маси й донести головну інформацію про рівність між чоловіком та жінкою, їхню однакову важливість в середовищі, їхню компетентність в вирішенні складних завдань чи викликів.

У зв'язку з використанням соціальних мереж як нових майданчиків для журналістських цілей з'явилась можливість гостро підіймати питання, що стосуються сексизму в медіа та політиці. Зокрема мова йде про влог на ютубі під назвою «ШоПоСексизму» [5] та Ану Море, яка є його засновницею. ШоПоСексизму — це проєкт зовнішньої дії. Адже, на жаль, гендерно чутлива журналістика не надто цікава медіахолдингам та великим медіакорпораціям. Хоч вони і декларують своє сприяння гендерній рівності на папері, та фактично продовжують продукувати секстський контент. Журналістка наочно демонструє та розбирає сексистські кейси у медіа, дискримінацію та упередження у висловлюваннях українських політиків та публічних людей. Аби демонструвати, що: 1) сексизм досі дуже поширений; 2) сексизм — це не окей; 3) ми всі можемо проти нього боротися, підсвічуючи такі історії та відмовляючись від сексистського контенту.

Висновки

Для того аби усунути проблему гендерної нерівності в медіапросторі нам необхідно визначити ключові засади на яких базується гендерно чутлива журналістика, проявляти повагу й змінити стереотипи в мисленні. Це стосується обрання напрямку навчання, здобуття професій, роботи. Головне аби кожен з нас почував себе комфортно, мав моральну сталість, не хвилювався стосовно осуду й засуджень з боку колег. Важливий аспект – це створення нових майданчиків та платформ для діалогу й розвінчання гендерних стереотипів. В Україні, з кожним роком збільшується кількість блогерів, журналістів, інфлуенсерів, які висвітлюють проблему гендерної чутливості.

Список використаних джерел:

1. Балалаєва О. Проблема гендерного балансу в українських медіа: реалії та перспективи. Міжнародний філологічний часопис. 2019. Vol. 10. No2. С.97–103.
2. Марценюк Т. О. Гендер для всіх. Виклик стереотипам / Тамара Марценюк. – Київ: Основи, 2017. 256 с.
3. Рачок А. Окремі гендерні терміни. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. Київ: Центр Разумкова, Заповіт, 2016. 244 с.
4. Словник гендерних термінів / уклад. Шевченко З.В. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. Режим доступу: <http://a-zgender.net/ua/genderna-asimetriya.html> (дата звернення: 20.02.2022).
5. ШоПоСексизму Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=4COraIZHFn0&list=PLMjOudHxeMkObWQ_R_YFBSwREVncsG7Zv (дата звернення: 20.02.2022)

УДК 341.23.14 (043.2)

**ПРАВО НА ЖИТТЯ: ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ
У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ**

Вікторія Пеньковська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Стрельцова, д. ю. н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: право на життя, міжнародне право, становлення права на життя, генеза розвитку права на життя.

Вступ. Права людини, в тому числі пов'язане з ними право на життя, невпинно розвиваються, що пов'язано із технологічним, медико-біологічним та соціальним розвитком. Звичайно, міжнародно-правове регулювання права на життя знаходиться на високому рівні, проте залишаються питання, залишені поза увагою міжнародного права. Щодо доктрини, то різні аспекти змісту права на життя досліджували Волочкова М. І., Ковальчук О. Б., Короткий Т. М., Луцький Т. М. та деякі інші науковці.

Право на життя є основним правом кожної живої особи. Воно є якісною характеристикою людини, оскільки без даного права і можливості його реалізації не існує самої особи. Також без права на життя не існує становлення та розвитку інших прав людей, оскільки у випадку відсутності цього основного права немає початкової точки розвитку і єдиного витоку прав і свобод людини. Результатом становлення і розвитку права на життя стало його визнання основним природним правом кожного. Таке закріплення воно знайшло у великій кількості міжнародних правових актів та у конституціях майже усіх держав світу, оскільки дане право є фундаментальним [2].

Ідея належності кожній живій особі права на життя з ідей гуманності у початкові етапи розвитку держави і права не визнавалася, оскільки класове суспільство наділяло одних людей

комплексом прав, а інших прирівнювало до речей. Така ситуація спостерігалася в період Стародавньої Греції, Стародавнього Риму, Середньовіччя, часів колоніалізму та навіть у XIX столітті на сучасній території нашої держави.

Прослідкувати генезу становлення і розвитку права на життя як невід'ємного природного права можна через висвітлення основних положень національних та міжнародних актів про права людини, які є історико-правовими джерелами і свідчать про еволюцію цього права протягом усього розвитку людства. Історично одним із перших таких документів вважається Велика хартія вольностей 1225 року, прийнята в Англії.

Провідні ідеї Великої хартії вольностей 1215 року еволюціонували в англійській Білль про права 1689 року, який розширив каталог громадянських і політичних прав, а його основні положення знайшли своє продовження у Біллі про права Сполучених Штатів Америки 1791 року та у Декларації прав людини і громадянина 1789 року [1].

Безпосередньо право на життя відноситься зазвичай до першого покоління прав, яке об'єднує особисті, громадянські та політичні права. Головною серед них є категорія особистих («фізичних і цивільних прав»), таких як: право на життя, свободу, особисту недоторканність, свободу від рабства та катувань, приниження гідності. Основною формою закріплення цих прав стали такі міжнародні документи: Загальна декларація прав людини Генеральної Асамблеї ООН 1948 року, Пакт про громадянські і політичні права Організації Об'єднаних Націй 1966 року та Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ухвалена в рамках Ради Європи [2].

Право на життя Рада Європи визнає фундаментальним правом і відповідно його захищає у своєму найбільш важливому міжнародному договорі – Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на життя гарантується статтею 2 ЄКПЛ, а захист порушення даного права здійснює Європейський суд з прав людини, який є контрольним-моніторинговим органом ЄКПЛ, найбільш ефективним та результативним судовим органом захисту прав людини у світі [1].

Висновки

Цінність людського життя, його центричність та важливість були визнані суспільством ще на початкових етапах його становлення. Право на життя є природним, проте не є абсолютним або невідчужуваним, оскільки на законодавчому рівні багатьох держав та навіть у міжнародних угодах позбавлення права на життя допускається у обмеженій кількості дозволених випадків.

Список використаних джерел:

1. Woodroffe J. A Fourth Generation Of Human Rights? URL: <https://theowp.org/a-fourth-generation-of-human-rights/>.

2. Ковальчук О. Б. Захист права на життя: окремі аспекти в контексті сучасних ризиків. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21479/26.pdf>.

УДК 327.5(410:061.1ЄС+477)(043.2)

ВИХІД БРИТАНІЇ З ЄС ТА НОВИЙ ВЕКТОР ВІДНОСИН З УКРАЇНОЮ

Вікторія Пех

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ніна Ржевська, д.політ.н.,
професор, завідувач кафедри МВІРС*

Анотація: Стратегічні наслідки Brexit складаються на користь України, однак є цілий ряд інших наслідків, вплив яких на характер відносин між двома країнами не є критичним. Одним із наслідків Brexit є те, що з 2021 року на торговельні відносини між Україною та Великою Британією не поширювалася дія Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Ключові слова: Brexit, Україна, Євросоюз, міжнародні відносини.

Вступ. Одним з важливих аспектів європейської політики останніх років став Brexit. Brexit – це вихід Великобританії з Європейського союзу. 29 березня 2017 року уряд Сполученого Королівства повідомив Європейській раді про свій намір вийти з Європейського Союзу. Сполучене Королівство (СК) залишило Європейський Союз 31 січня 2020 року. З 1 лютого до 31 грудня 2020 року діяв перехідний період. Новий формат відносин на європейському просторі формує виклики і для української зовнішньої політики як у сенсі євроінтеграційних процесів, так і у площині двосторонніх відносин України та Великобританії.

Матеріали і методи. В дослідженні були використані як загальнонаукові методи: аналіз і синтез, групування та класифікація, так і суто політологічні методи: робота з документами тощо.

Результати дослідження. Переговори про вихід з Європейського Союзу між Європейським Союзом та СК були завершені відповідно до статті 50 Договору про Європейський Союз. Європейська рада та уряд Сполученого Королівства підписали угоду про вихід. Угода про вихід набрала чинності 1 лютого 2020 року. Переговори про майбутнє партнерство між ЄС та Великою Британією розпочалися 2 березня 2020 року. Перехідний період Brexit закінчився 31 грудня 2020 року. З 1 січня 2021 року Великобританія завершила процес виходу із ЄС.

Наслідки Brexit для України є важливим питанням для української держави і воно є багатоаспектним. Ще до початку масштабної російської агресії в Україну, розглядалися такі негативні сценарії: по-перше, фактично Україна могла втратити підтримку як з боку Європейського Союзу, так і її найпопліднішого члена — Великобританії — у здійсненні

тиску на Росію шляхом збереження та проведення проти неї санкційної політики ЄС; по-друге, Україна залишиться віч-на-віч зі збройною агресією з боку Російської Федерації та її маріонеток (протягом найближчих років Європі буде не до України); по-третє, практично зводяться нанівець перспективи, насамперед, європейської і, не виключено, євроатлантичної інтеграції нашої держави (євроскептичні та євроатлантикоскептичні настрої набудуть відчутного поширення в Європі); по-четверте, фактично Україна втрачає можливість отримання альтернативних джерел енергоносіїв із Європи, а отже — реальної незалежності від Росії; по-п'яте, у протистоянні Росія-ЄС, на сьогодні йде попереду Росія, а отже, слід очікувати посилення тиску Росії на країни пострадянського простору (в т. ч. Україну) щодо їх входження до Євразійського союзу — основного конкурента (на думку його ідеолога Путіна) Європейського Союзу.

Як бачимо, жоден з цих негативних прогнозів не відбувся в реаліях воєнного випробування. По-перше, Британія стала одним з головних постачальників зброї, гуманітарної допомоги та військового спорядження. Для українських біженців створено всі сприятливі умови як для перетину кордону, так і для перебування в країні. По-друге, Британія не залишила Україну наодинці з Росією. Навіть більше. Для подолання загрози застосування Росією тактичної ядерної зброї саме Британія фактично встановила ядерну парасольку над нашою країною. По-третє, Британія стала одним з наших провідників до ЄС, неодноразово британські політики захищали євроінтеграційні прагнення України у діалогах зі своїми європейськими колегами. По-четверте, Саме Британія однією з перших у Європі стала прихильником ембарго на постачання вуглеводнів з Росії, щоб позбавили агресора фінансових можливостей продовжувати загарбницьку війну в Україні. Саме Британія настійливо радить іншим європейським країнам приєднатися до заборони торгівлі російськими нафтою і природним газом в Європі, шукати альтернативні джерела вуглеводнів для європейської економіки. По-п'яте, у протистоянні Росії та Об'єднаної Європи саме Британія є одним з найбільш послідовних критиків Росії та вважає, що Росія не повинна мати шансів на перемогу у європейській війні, яка вперше спалахнула в Європі після II світової війни у такому масштабі.

Висновки

Стратегічні наслідки Brexit складаються на користь України, однак є цілий ряд інших наслідків, вплив яких на характер відносин між двома країнами не є критичним. Одним із наслідків Brexit є те, що з 2021 року на торговельні відносини між Україною та Великою Британією не поширювалася дія Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Однак країни вже погодили попередній текст угоди про вільну торгівлю. Майже всі угоди України про вільну торгівлю передбачають практично повне скасування або суттєве скорочення імпорتنих мит на промислові товари.

Список використаних джерел:

1. Крушинський В. Ю. Британська Європа чи європейська Британія. Великобританія в європейських інтеграційних процесах : моногр. / В. Ю. Крушинський – К. : Вид.-поліграф. Центр «Київський університет», 2003. – С. 163–164.
2. Снігир О. Стан та перспективи розвитку відносин України та Великобританії. Аналітична записка // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosini/stan-ta-perspektivi-rozvitku-vidnosinukraini-ta-velikobritanii>
3. Грубінко А. В. Участь Великої Британії у європейській політичній інтеграції: між атлантизмом та європеїзмом / А. В. Грубінко // Європейські історичні студії. – 2015. – № 1. – С. 6–17.

UDC 342.8:004.7(477)(043.2)

**ELECTRONIC VOTING: WORLD PRACTICE AND PROSPECTS
OF APPLICATION IN UKRAINE**

Olga Piddubnyak

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Nina Rzhavska, Dr. Political Sciences,
Professor, Head of the Department of IRIRS*

Abstract: Electronic voting is a strategic goal for Ukraine. This is a very serious step, when states should take into account all the features of international relations, create a legal framework and, of course, make the process of electronic voting as simple as possible.

Keywords: voting, electronic voting, poll, traditional voting.

In recent years, people have become increasingly accustomed to using the latest devices and programs to remotely perform services such as paying for utilities through Internet banking. In recent years, it has become a system to keep all your documents in the "ACTION" application, instead of carrying a folder with their paper samples. We can even go to the doctor's office online for advice or specialized help. The world is not standing still, and Ukraine has become one of the contenders for the use of electronic voting in its electoral system.

Our study of the electronic election system was performed using the method of analogy and comparison of traditional elections with electronic.

E-voting serves as a form of e-democracy. The legislation of our state seeks to use electronic voting in elections, polls, referendums, etc. From a technical point of view, we already have a "survey" service for "Action", although work is still underway to improve it. That is, in other words, we can say that electronic voting is more like online voting. But is this system appropriate and effective? What is the probability of using it in the next election?

In general, this technology allows, first of all, to vote from anywhere in the world, which thus increases the overall voter turnout and speeds up the counting of ballots. Voters can save time and money to get to the polls. The system of electronic voting and a number of disadvantages are not left out. First of all, it is a risk to falsify the election, or to violate the secrecy of the election, which will lead to distrust of citizens in the election procedure and, accordingly, the election results.

Online voter identification is crucial for online voting. The minimum requirement is a common system of citizen identification.

So far, there is no country that can completely replace traditional electronic voting. However, we have examples of countries such as Estonia, Switzerland and Canada, whose leaders have given citizens the opportunity to try this system. Estonia is the first country in the world to introduce online voting in national elections. Estonians use their national identity card equipped with a microchip or a mobile phone with the Mobile-ID application. More and more countries are trying to adopt this system.

As for our state, the current President of Ukraine Volodymyr Zelensky stated in his election program that he intends to introduce the procedure of electronic elections and use it in the next elections. In the current situation, from an organizational and technical point of view, it is quite difficult to apply, but we are moving effectively in this direction. Electronic signatures have already been launched on Action, and the Ministry of Digital Transformation is working to improve the tools of e-democracy through petitions and polls.

Conclusions

Thus, for Ukraine, electronic voting is a strategic goal. This is a very serious step, when states must take into account all the features of international relations, create a legal framework and, of course, make the process of electronic voting as simple as possible.

References:

1. Advantages and risks of electronic voting and online voting [Electronic resource] .- Access mode: <https://decentralization.gov.ua/news/12905>
2. Electronic voting [Electronic resource] .- Access mode: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B5_%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F
3. Electronic elections: the inevitable future [Electronic resource] .- Access mode: <https://www.pravda.com.ua/columns/2021/11/5/7312315/>

УДК 341:343.326:343.4

РОЛЬ РАДИ ЄВРОПИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Марко Пташинський

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Юрій Волошин, д.ю.н,
професор, декан ФМВ*

Ключові слова: Рада Європи, права людини, міжнародні стандарти, верховенство права.

Вступ. Рада Європи займає унікальне місце на міжнародній політичній сцені і є найстарішою міжнародною організацією, покликаною зміцнювати співпрацю в Європі, захищаючи та просуваючи права людини, демократію та верховенство права. З часу свого створення Рада Європи постійно успішно розвивалася, домагаючись досягнення своєї мети.

Метою роботи є дослідження ролі Ради Європи в галузі розвитку забезпечення прав людини.

Теоретико-методологічна основа дослідження розглядається в працях вчених М.В. Буроменського, В.М. Гребенюка, Н.В. Дьоміна, Н.А. Зелінської, О.В. Касинюка, А.А. Маєвської та ін.

Об'єктом дослідження є Рада Європи в механізмі забезпечення прав людини.

Методологічною основою для дослідження ролі Ради Європи в галузі розвитку забезпечення прав людини, використовуються такі методи, як спеціально-науковий та теоретичний метод.

Результати. Захист і просування прав людини — основне завдання Ради Європи, яке завжди знаходиться в центрі його уваги. Головною опорою його діяльності у цій галузі є Європейська конвенція про права людини.

Конвенція, підписана у 1950 році, закріплює права на життя, свободу та безпеку, справедливий судовий розгляд та сімейне життя, свободу думки та совісті, віросповідання та висловлювання думки[1].

Оскільки її ратифікація є обов'язковою умовою вступу до Ради, Конвенція стала унікальною та потужною загальноєвропейською системою захисту прав людини, не лише уособлюючи цінності цивілізації та розвиток демократії, а й втілюючи місію Ради Європи щодо вироблення єдиних стандартів [2].

Робота Ради Європи у цій сфері полягає, в основному, у забезпеченні постійного та послідовного захисту прав людини у 47 державах, що до нього входять. Рушійною силою цієї діяльності є Європейський суд із прав людини. Суд, заснований у 1959 році, надає окремим особам, групам осіб та урядам, незалежно від їхньої національної належності, можливість

скаржитися на передбачувані порушення Конвенції. Виконання ухвал Суду знаходиться під контролем Комітету міністрів, директивного органу Ради [3].

Бюро Комісара з прав людини відіграє важливу роль у моніторингу та оцінці стану захисту та просування прав людини в країнах-членах Ради Європи. Цей незалежний несудовий інститут, створений у 1999 році для покращення інформування про права людини та сприяння їх дотриманню, наділений широкими повноваженнями для ведення активного діалогу з державами з питань, що виникають [4].

Рада Європи вважає своїм обов'язком захищати права та підтримувати окремих осіб, групи та громади, які внаслідок свого соціального становища можуть зазнавати маргіналізації, поганого поводження та дискримінації.

Рада здійснює програми захисту прав осіб з обмеженими можливостями здоров'я та людей похилого віку. Одним із ключових напрямків його роботи щодо сприяння соціальної інтеграції та захисту прав людини є також турбота про ромське населення Європи, яке продовжує залишатися на узбіччі суспільства та чий представники стають жертвами порушень прав людини [5].

Одночасно з роботою захисту та просування громадянських і політичних прав, важливим завданням Ради Європи є забезпечення прав соціальних. Основним юридичним механізмом у цій сфері є Європейська соціальна хартія. Прийнята в 1961 та переглянута в 1996 році, Хартія захищає права на житло, охорону здоров'я, освіту, зайнятість, соціальне забезпечення, недискримінацію та сприяє покращенню умов життя мільйонів людей [5].

Висновки

Просування прав людини є головним обов'язком Ради Європи. У цій галузі він стежить за дієвим здійсненням положень Конвенції з прав людини (зокрема, за дотриманням стандартів), виступає за справедливе та рівне поводження з громадянами, формує громадську думку та веде професійне навчання. Широкий діапазон діяльності дозволяє Раді тримати руку на пульсі постійної еволюції міжнародних правових систем та суспільства у країнах.

Список використаних джерел:

1. European Court of Human Rights. Document collections. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/#%2> (Last accessed: 29.04.2022).
2. The Limburg Principles in the Implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights Quarterly. 1987. Vol. 9. № 2. P. 122-135
3. Palmer E. Protecting socio-economic rights through the European convention on Human Rights: trends and developments in the European Court of Human Rights. Erasmus Law Review. 2009. Volume 02. Issue 04. P. 398.

4. The Right to Development at the International Level. The Hague Academy of International Law Workshop, The Hague, 16–18 October, 1979. Alphen aan den Rijn: Sijthoff & Noordhoff, 1980. P. 159-162

5. Michael Freeman. Human rights: an interdisciplinary approach. Wiley Blackwell, 2002. 216 p.

УДК 341:343.326:343.4

УНІВЕРСАЛЬНІ ДОГОВОРИ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Валерія Руденко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Наталія Аляб'єва, к.ю.н,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: торгівля людьми, протидія торгівлі людьми, експлуатація, міжнародні договори.

Вступ. За останні десять років торгівля людьми перетворилася з периферійного питання на питання міжнародного значення. Світ став свідком швидкого формування повноцінної нормативної бази, яка включає міжнародні та регіональні договори, так само як і широкий спектр документів «м'якого» права, присвячених питанню торгівлі людьми. Ці зміни свідчать про те фундаментальне зрушення, яке відбулося у сприйнятті міжнародним співтовариством питання експлуатації людини людиною.

Метою роботи є характеристика сучасного стану міжнародно-правового регулювання протидії торгівлею людьми.

Теоретико-методологічна основа дослідження відображається в роботах вітчизняних вчених: М.І. Андрієнко, Н.М. Ахтирської, А.Ф. Возного, В.І. Вариводи та ін.

Серед зарубіжних вчених слід відзначити роботи : Д. Вея, Шеллі Луїз, Д. Лейдхольдп, Рональд-П'єр Паринго, Майкла Спектера, І.К. Сухоплюєва, С. Хубнерова, А. Шленхарда та ін.

Об'єктом дослідження є характеристика універсальних міжнародних договорів спрямованих на боротьбу з торгівлею людьми.

Методологічною основою для дослідження міжнародних нормативно-правових договорів у сфері протидії торгівлі людьми, використовуються такі методи, як аналіз вмісту документів та теоретичний метод.

Результати. Чинне законодавство у сфері протидії торгівлі людьми та використання рабської праці є комплексом міжнародних конвенцій та декларацій, що об'єднують зусилля всіх країн спрямованих на боротьбу з торгівлею людьми, рабством та його проявами.

Першими в історії фундаментальними міжнародно-правовими документами, що засудили і визнали дії, пов'язані з торгівлею людьми та використанням рабської праці злочинними були підсумкові рішення, прийняті на Віденському конгресі 1815 року, Ахенському конгресі 1818 року, Веронському конгресі 1822 року. Положення даних актів були лише декларативними і не регулювали питання протидії та караності діянь, але послужили як імпульс для всього світового співтовариства у питанні розвитку та вдосконалення даного негативного явища, хоча на практиці залишалось прибутковим бізнесом.

Найбільш значущим міжнародним документом у боротьбі з торгівлею людьми є прийнята під егідою Ліги Націй «Конвенція про рабство» 1926 року [1]. Ця Конвенція ознаменувала формування єдиної системи заходів протидії торгівлі людьми. Також у положеннях цього документа вперше було сформульовано такі поняття як «рабство» та «работоргівля». Слід зазначити, що першочергове завдання прийнятої Конвенції було спрямовано на викорінення торгівлі людьми та рабства.

Пізніше 28 червня 1930 року Міжнародною організацією праці № 29 було прийнято «Конвенцію про примусову чи обов'язкову працю», де вперше було сформульовано юридично значущу категорію «примусову або обов'язкову працю». Відповідно до статті 2 під таку працю слід розуміти «будь-яку роботу чи службу, яку вимагають від будь-якої особи під загрозою будь-якого покарання, для виконання якої ця особа не запропонувала своїх послуг добровільно» [2].

Наступним історично значущим актом, спрямованим формування системи заходів протидії стала «Загальна декларація прав людини» 1948 року. У статті 4 якої зазначається, що ніхто не повинен утримуватись у рабстві або підневільному стані; рабство та работоргівля забороняються у всіх їхніх видах. Ця Декларація усунула ряд існуючих прогалів і була покладена в основу для модернізації міжнародних правових актів, що діяли раніше в цьому напрямку [3].

Генеральна Асамблея ООН висловлювала думку про необхідність нарощування заходів у боротьбі з торгівлею людьми. У зв'язку з цим 1949 приймається «Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми та з експлуатацією проституції третіми особами», що відіграє важливу роль у сфері актів спрямованих проти торгівлі людьми [4]. Великою перевагою прийнятої Конвенції стало те, що вона була першим кодифікованим актом, яка об'єднала раніше діючі міжнародно-правові акти. Хоча Конвенція переважно була присвячена регулюванню питань боротьби проти проституції, але вона врахувала і значно доповнила раніше прийняті документи.

Далі знаменною подією послужило прийняття конференцією повноважних представників, скликаної відповідно до резолюції № 608 економічної та соціальної ради від 30 квітня 1950 року, і складеної в Женеві 7 вересня 1956 «Додаткової Конвенції про скасування рабства, работоргівлі та звичаїв, подібних рабству». Цей документ у статті 1 проголосив, що кожна держава повинна вжити всіх можливих і необхідних заходів для того, щоб здійснити поступово та в найкоротший, по можливості, термін повне скасування або скасування таких інститутів та звичаїв, як боргова кабала та кріпосний стан [5]. Головним завданням Додаткової Конвенції стала активізація зусиль як окремих держав, так і усього світового співтовариства в сфері боротьби з рабством і работоргівлею. Вперше в даному документі передбачено, що злочинною визнається не тільки така діяльність загалом, а й злочинами повинні визнаватись як саме рабство та работоргівля, а також дії осіб, які сприяють обігу інших у рабство, перевезення рабів, калічення, таврування інших людей, відмінювання інших осіб до віддачі себе у рабство, обмін невольників та інші дії.

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права прийнятий у 1966 році у статті 8 встановлює заборону на рабство, работоргівлю у всіх їхніх видах, примусову або обов'язкову працю, а також інші підневільні статки [6].

18 грудня 1979 року було прийнято «Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок», яка акцентована і на проблемі торгівлі людьми. Конвенції закріплює за державами-учасницями прийняття у всіх галузях, і зокрема у політичній, соціальній, економічній та культурній галузях, усі відповідні заходи, включаючи законодавчі, для забезпечення всебічного розвитку та прогресу жінок [7]. Положення цієї Конвенції детально розкриваються у Декларації ООН 1993 року «Про ліквідацію насильства щодо жінок» [8]. Декларація ґрунтується на універсальності загальнолюдських прав та необхідності утвердження для жінок прав та принципів рівності, безпеки, свободи, недоторканності та гідності.

Розглядаючи процес утворення та становлення міжнародного законодавства в галузі протидії торгівлі людьми та використання рабської праці, слід зазначити Конвенцію ООН «Проти транснаціональної організованої злочинності» та доповнюючий її протокол «Про запобігання та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми» [9]. Документ був розроблений Спеціальним комітетом з удосконалення Конвенції проти транснаціональної організованої злочинності та прийнятий резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 15 листопада 2000 року. Цей Протокол був прийнятий з метою попередження торгівлі людьми та боротьби з нею при приділенні особливої уваги жінкам та дітям; захисту та допомоги жертвам такої торгівлі при повній повазі до їхніх прав людини; та заохочення співпраці між державами-учасниками у досягненні цих цілей.

«Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності», до якої належить і злочинність у сфері торгівлі людьми та використання рабської праці, визначає останню як переслідуючу мету отримати «прямо чи опосередковано, фінансову чи іншу матеріальну вигоду». Стосовно торгівлі людьми і використання рабської праці користь повинна характеризуватись не загальноприйнятими у праві уявленнями, як про прагнення винного прямо чи опосередковано отримати майнову вигоду у правовому визначенні майна, саме з позиції злочинного ототожнення потерпілого з майном, як із предметом власності.

Висновки

Таким чином, проаналізовані документи мають велике практичне значення, оскільки в них трансформований досвід застосування безлічі держав, і вельми значущим фактором є те, що в них міститься практично всі злочинні дії, пов'язані з торгівлею людьми та використанням рабської праці, даються їхні поняття, визначення. Повнота та всебічна опрацьованість міжнародно-правових актів створює умови для їх одноманітного застосування та тлумачення, орієнтує держави предметно боротися з тими чи іншими діями, включаючи і координацію цієї діяльності, що є важливою обставиною для їх застосування у національних законодавствах, що борються з цим антисоціальним явищем. Існування такої великої кількості універсальних міжнародно-правових актів у сфері торгівлі людьми та використання рабської праці свідчить про дійсну гостру проблему, що вимагає вжиття узгоджених дій та кардинальних заходів.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926. Збірник договорів Ліги Націй 253 № 1414. URL: <https://www.refworld.org.ru/docid/5614c5e04.html> (дата звернення 01.05.2022)
2. Конвенція про примусову чи обов'язкову працю № 29. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_136#:~:text=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%202-,1.,2. (дата звернення 01.05.2022)
3. Загальна декларація прав людини 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення 01.05.2022)
4. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми та з експлуатацією проституції третіми особами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162 (дата звернення 01.05.2022)
5. Додаткова Конвенція про скасування рабства, работоргівлі та звичаїв, подібних рабству. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_160 (дата звернення 01.05.2022)
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення 01.05.2022)
7. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207 (дата звернення 01.05.2022)
8. Декларація ООН 1993 року «Про ліквідацію насильства щодо жінок». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_506 (дата звернення 01.05.2022)
9. Конвенція ООН «Проти транснаціональної організованої злочинності» та доповнюючий її протокол «Про запобігання та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789 (дата звернення 01.05.2022)

УДК 341.211(043.2)

ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВНОГО СУБ'ЄКТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Анна Савченко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Юлія Єпіфанова, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: правосуб'єктність, суб'єкт, міжнародне право, міжнародні відносини.

Вступ. Унікальною за обсягом, значенням та характером є тема міжнародної правосуб'єктності. Вона базується на складному комплексі соціально – гуманітарних проблем і це добре підтверджується історією та сучасністю. Проблематика міжнародної правосуб'єктності залишається актуальною постійно, вона передбачає осмислення та розвиток наукових досліджень на основі сучасної соціальної, політичної та правової динаміки у світі.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень теми міжнародної правосуб'єктності використаний метод збору та аналізу інформації, а саме, дослідження наукових робіт інших авторів, дослідження міжнародного права та аналіз отриманих даних.

Результати. Суб'єкти займають центральне місце в міжнародному праві. Характерні ознаки міжнародного права визначаються особливостями його суб'єктів. Воно регулює відносини між суверенними суб'єктами, обслуговує їх інтереси [1].

Коло суб'єктів міжнародного права відрізняється від суб'єктів внутрішнього права. Специфіка міжнародного права як особливої системи права виражається, зокрема, у тому, що його суб'єкти виступають не лише як адресати міжнародно – правових норм, а й як їх творці.

Держави є основними суб'єктами міжнародного права; міжнародна правосуб'єктність властива державам по причині самого факту їх існування. Держави мають апарат влади і контролю, мають територію, населення і, головне, суверенітет [1].

Суверенітет держави — це сукупність законодавчих, виконавчих і судових повноважень держави на її території, за винятком будь – яких іноземних органів влади, а також НЕ підпорядкування держави органам влади іноземних держав у сфері міжнародних відносин, за винятком випадків явної та добровільної згоди держави на обмеження її суверенітету.

Суверенітет держави має міжнародно – правовий та внутрішній аспекти. Міжнародно – правовий аспект суверенітету означає, що міжнародне право вважає своїм суб'єктом і учасником міжнародних відносин не державні органи чи окремих посадових осіб, а державу в цілому. Усі міжнародно – правові значущі дії, вчинені уповноваженими на це посадовими особами держави, вважаються вчиненими від імені цієї держави [2].

Внутрішній аспект суверенітету передбачає територіальне верховенство та незалежність державної влади всередині держави та за її межами.

Кожна держава, як суб'єкт міжнародного права, має основні права і несе основну відповідальність як учасник міждержавного спілкування. Ці права та обов'язки, притаманні будь-якій державі, складають ядро міжнародно – правової дієздатності держави, випливають із основних принципів міжнародного права та нерозривно пов'язані між собою [3].

Основою міжнародно – правового статусу держави є права, перераховані в різних міжнародно – правових джерелах. До них належать Декларація про суверенну рівність, Декларація про самооборону, Декларація про участь у створенні міжнародно – правових норм, Декларація про участь у міжнародних організаціях. Так, у Декларації про принципи міжнародного права 1970 р. зазначається, що кожна держава зобов'язана поважати правосуб'єктність інших держав і дотримуватися принципів міжнародного права. З правової природи суверенітету також випливає, що жодне зобов'язання не може бути покладено на державу без її згоди на покладення на неї цього зобов'язання [3].

Висновки

Міжнародна правосуб'єктність держав є універсальною, що означає повну участь у створенні та підтримці міжнародного правопорядку, у розвитку міжнародного права, можливість як набувати, так і реалізовувати свої права під час виконання ними своїх зобов'язань. З точки зору сучасного міжнародного права, держава — це суб'єкт, який має певну територію і постійно проживаюче на ній населення, підконтрольне власним владним структурам, а також здатне встановлювати формальні відносини з іншими подібними суб'єктами.

Список використаних джерел:

1. Баймуратов М.О. Міжнародне право. Х.: Одіссей, 2002 -672 с.
2. Буроменський М.В., Кудас І.Б., Маєвська А.А., Семенов Б.С, Стешенко В.С. Міжнародне право: Навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2005 - 336 с.
3. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник для студ. вищ. навч. закладів за спец. "Міжнародне право", "Міжнародні відносини". К.: Либідь, 2002 - 608 с.

УДК: 327.82

ПАРАДИПЛОМАТІЯ РЕСПУБЛІКИ ТАТАРСТАН: СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Артем Сапсай, к.політ.н., доцент кафедри МВРІС

Національний авіаційний університет, Київ

Анотація: публікація присвячена проблемі практичних аспектів дипломатії як одного з головних інструментів реалізації зовнішньої політики держави. Безпосередньо дослідження

стосується сучасної дипломатичної активності Республіки Татарстан з точки зору реалізації нею гуманітарної парадипломатії як окремого і нового напрямку діяльності в сучасних міжнародних відносинах на рівні субнаціональних органів влади.

Ключові слова: Російська Федерація, Республіка Татарстан, федералізм, зовнішня політика, парадипломатія.

Постановка загальної проблеми. Доповідь присвячена проблемі практичних аспектів у дослідженні дипломатії як одного з головних інструментів реалізації зовнішньої політики держави. Її **актуальність** обумовлена поточними трендами сучасних міжнародних відносин, серед яких помітним є розвиток суб'єктного та галузевого вимірів дипломатичної діяльності держав на міжнародній арені, вдосконалення нових форм дипломатичної практики, зокрема і «парадипломатії».

Новизна дослідження пов'язана з розглядом автором сучасної дипломатичної активності Республіки Татарстан з точки зору перспектив реалізації цим суб'єктом РФ “гуманітарної парадипломатії” як окремого і нового напрямку діяльності в сучасних міжнародних відносинах.

Основними **завданнями** є виокремлення та з'ясування автором особливостей політичного виміру сучасної парадипломатії Республіки Татарстан.

У даному випадку під терміном “парадипломатія” ми розуміємо особливу зовнішньополітичну діяльність регіону (як складової держави), де приставка «пара-» вказує на паралельність чи додатковість такої діяльності до офіційної дипломатії держави [1;2].

Наразі дослідники, що займаються вивченням автономної від центральних урядів діяльності регіонів, виділяють три можливі виміри “парадипломатії”: торгово-економічний, соціально-культурний та політико-дипломатичний [3].

У першому випадку мова йде про можливості регіонів як суб'єктів федерацій/конфедерацій залучати зарубіжні інвестиції та іноземні компанії на свою територію, а також про відкриття нових ринків збуту продукції. Другий вимір передбачає співробітництво на рівні соціальних спільнот (культурне, наукове, освітянське), в якому економічна вигода не є основною метою контактів. Третій вимір може передбачати в собі широкий спектр політичних міркувань та розрахунків – від наголосу на виразі та захисті власної особливої ідентичності, до цілеспрямованого формування необхідних передумов політико-правового визнання етносу/нації даного регіону на міжнародному рівні в супереч інтересам центральної влади федеративної держави.

Деякі політологи в цьому контексті розглядають й питання існування особливого виду парадипломатії, так званої «ідентифікаційної парадипломатії» (identification paradiplomacy), як прояву зовнішньої політики субдержавного рівня, однією з цілей якої є зміцнення міноритарної нації в рамках федеративної держави. Йдеться саме про посилення політичного

впливу тієї чи іншої нації, де задіяний компонент національної ідентичності, яка потребує визнання з боку центральної влади [4].

У межах окресленої проблеми, ключове питання, що викликає інтерес та потребує свого вивчення, полягає у проявах *тенденцій до посилення саме політико-дипломатичного виміру парадипломатії* Республіки Татарстан порівняно з двома іншими названими нами (торгово-економічний та соціально-культурний) вимірами.

Наразі у російському політичному і частково науковому середовищі сформувалися усталені розуміння і твердження про те, що міжнародна діяльність регіонів РФ повинна здійснюватися виключно в рамках єдиної державної зовнішньої політики на основі повноважень, наданих внутрішнім законодавством, у постійній взаємодії з центральними державними органами влади [5;6].

Водночас, ознайомлення з окремими російськими дослідженнями, що присвячені питанням нових форм, засобів та рівнів реалізації сучасної зовнішньої політики РФ (Акімов Ю.Г. [7]; Михайленко Є.Б. та Вербицька Т.В. [8]) спростовує твердження про монополію Москви в галузі зовнішньої політики та дипломатії, особливо у галузевих вимірах останньої.

Покажемо у цьому є саме приклад зовнішньополітичної активності Татарстану. Ще у період 1990-х років парадипломатія Татарстану характеризувалася такими особливостями, як: цілеспрямоване налагодження зовнішніх зв'язків з низкою держав (передусім, США, Туреччиною, Іраном), які прагнули посилити власні позиції на пострадянському просторі і одночасно послабити позиції Росії шляхом інтенсифікації відцентрових тенденцій; розбудова мережі постійних представництв Республіки в іноземних державах та розміщення їх консульських установ у Казані; розвиток т.зв. "президентської дипломатії" глави Татарстану з тюркомовними державами (Туреччина, Азербайджан, Казахстан); підлаштування наявної конституційно-правової бази під міжнародну діяльність Республіки [7].

На сучасному етапі можна говорити про декілька функціональних напрямів парадипломатії Татарстану, серед яких виділятимемо наступні:

Напрямок персональної парадипломатії на найвищому рівні – діяльність зі встановлення та розвитку різного роду закордонних контактів глави Республіки. Ключовими тут залишаються організація та здійснення офіційних візитів та переговорів між Президентом Татарстану і главами мусульманських держав (серед яких основними є: Туреччина, Єгипет, Іран, Йорданія, ОАЕ, Кувейт, Бахрейн, Саудівська Аравія, Алжир, Палестина, Марокко, Туніс, Оман, Азербайджан, Казахстан). Здійснюється також дипломатичне листування президента Республіки з главами мусульманських країн з нагоди релігійних і національних свят.

У жовтні 2021 року Парламент Республіки Татарстан не підтримав проект федерального закону "Про загальні принципи організації публічної влади в суб'єктах РФ", який встановлює

загальну для всіх регіонів назву посади вищої посадової особи – глава суб'єкта РФ. Таким чином, Татарстан залишається єдиним сьогодні регіоном Росії, керівник якого називається президентом.

Нормативний напрям сучасної дипломатії Татарстану позначений тим, що у різні роки фіксувалися випадки підписання офіційними представниками Татарстану за кордоном міжнародних угод чи подібного роду документів, що розглядалося Москвою, як дії, що перевищують їх повноваження. Наслідком таких заходів було різке реагування у вигляді протесту з боку МЗС РФ [9]. У цьому ж напрямі Указом Президента Республіки Татарстан від 05.09.2008 № УП-445 було затверджено положення щодо порядку підготовки проектів договорів, угод та інших актів, що підписуються від імені Республіки Татарстан або Уряду Республіки Татарстан [10].

Сьогодні уряд Республіки Татарстан має документи про співпрацю з 7 центральними урядами зарубіжних держав, зокрема, Киргизстану, Білорусі, Казахстану, Молдови, Туркменістану, Чехії та Словенії. Крім того, укладено меморандуми про співпрацю з Ісламським банком розвитку та Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) [11]. Серед зв'язків з іншими міжнародними організаціями можна вказати контакти Татарстану з Асамблеєю європейських регіонів, Конгресом місцевої та регіональної влади Ради Європи. Активну взаємодію Татарстан проводить з Організацією ісламського співробітництва, в якій Росія має статус спостерігача.

Представницький напрям дипломатії позначений тим, що Татарстан має широку мережу своїх представництв (на початок 2020 року – 21). З них виключно за кордоном: 4 повноважних (Казахстан, Туреччина, Туркменістан, Франція), 1 постійне (Азербайджан), 7 торгово-економічних (КНР, Куба, Фінляндія, Швейцарія, ОАЕ, Чехія, США) представництв та 1 представництво (Узбекистан) [12].

В даний час у столиці Татарстану, поряд із Генконсульством Туреччини, також ведуть роботу генеральні консульства Ірану, Казахстану, Угорщини, Китаю, Узбекистану, відділення Посольства Республіки Білорусь. Це робить регіон лідером у Приволзькому федеральному окрузі за кількістю дипломатичних представництв.

На цьому тлі, особливим динамізмом відрізняється розвиток співробітництва з КНР. Здійснюються інтенсивні контакти з китайськими провінціями. Підписано понад 20 угод міжрегіонального статусу та на рівні місцевих органів влади. У Пекіні працює представництво Татарстану [5].

Новим і перспективним напрямом дипломатичної активності Татарстану є *гуманітарний* – наміри залучатися до нейтралізації або пом'якшення проявів гуманітарних криз за кордоном. Зокрема, Татарстан опрацьовує сьогодні питання щодо відкриття в стислі терміни (протягом

місяця!) свого представництва в Афганістані, щоб мати можливість надавати гуманітарну допомогу місцевим татарам, чисельність яких оцінюється в цій країні у півтора мільйона осіб. Головним завданням, що виноситься на порядок денний є нейтралізація проявів гуманітарної кризи, що насувається на Афганістан після виходу США та захоплення там влади силами Талібан. Серед безпосереднього інструментарію “гуманітарної парадипломатії” розглядається такі заходи, як: 1) забезпечення місцевого татарського населення послугами першої необхідності; 2) відправлення до Афганістану продовольчої допомоги; 3) гарантування безпеки доставки гуманітарних вантажів [13]. З цією метою розглядається можливість підключення Благодійного патріотичного фонду мусульман, єдиної організації з Росії, що зареєстрована зараз в Афганістані, яка і висловила таку ініціативу [14].

Таким чином, можемо підсумувати, що поточний політико-дипломатичний вимір представництва та діяльності Республіки Татарстан за кордоном продовжує зміцнюватися та виступати в якості базису для формування і розвитку інших вимірів діяльності – торгово-економічного та соціально-культурного. Одночасно його вже традиційні складові – персональна, нормативна та представницька дипломатії у перспективі можуть доповнитися і новим видом діяльності – гуманітарною дипломатією, що дозволить Республіці залучатися і набувати досвіду у практиці розв’язання гуманітарних криз за кордоном на рівні з національними державами та та різного роду міжнародними організаціями.

Список використаних джерел:

1. Duchacek I. *Perforated Sovereignties: Towards a Typology of New Actors in International Relations // Federalism and International Relations. The Role of Subnational Units.* – Oxford 1990. – P. 1–33.
2. McNiven J. *Canadian Provincial Trade Offices in the United states // States and provinces in International Economy.* – Berkley, 1993. – P. 167–183.
4. Lecours A. *Political issues paradiplomacy: Lessons from the developed world. Discussion papers in diplomacy, no. 113.* – Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael', 2008. – 22 p.
5. Paquin S. *Paradiplomatie et relations internationales. Théorie des stratégies internationales des régions face à la mondialisation.* – Bruxelles: Les presses interuniversitaires européennes. Peter-Lang, 2004. – 195 p.
6. Гиматдинов Р., Насыров И., Садыкова Э. *Участие регионов в реализации внешней политики Российской Федерации // Международная жизнь.* – №8. – 2019. – С. 12–25.
7. *Международные и внешнеэкономические связи регионов России: опыт Республики Татарстан: коллективная монография / Под ред. И.Р.Гафурова и др.* – Казань: Изд-во Казан. Гос. ун-та, 2017. – 472 с.
8. Акимов Ю.Г. *Парадипломатия как средство выражения региональной идентичности субъектов федераций // Управленческое консультирование.* – 2016. – №2. – С. 25–33.
9. Михайленко Е.Б., Вербицкая Т.В. *Участие субъектов Российской Федерации в осуществлении международной деятельности: вопросы теории и практики // Государственная власть и местное самоуправление.* – № 4. – 2018. – С. 26–30.

10. Аксенов Д. Татарская дипломатия // Огонек. – № 26. – 1 июля 2002 г. – С. 16.

11. Положение о порядке подготовки проектов договоров, соглашений и иных актов, подписываемых от имени Республики Татарстан или Правительства Республики Татарстан: утв. Указом Президента Республики Татарстан от 5 сент. 2008 г. № УП-445: ред. от 27 нояб. 2018 г. URL: <http://docs.cntd.ru/document/917030190> (дата звернення: 09.04.2021).

12. Соглашения о сотрудничестве. Министерство промышленности и торговли Республики Татарстан. URL: <http://mpt.tatarstan.ru/rus/soglasheniya-o-sotrudnichestve.htm> (дата звернення: 13.09.2021)

13. Представительства. Министерство промышленности и торговли Республики Татарстан. URL: <http://mpt.tatarstan.ru/rus/predstavitelstva.htm> (дата звернення: 15.09.2021).

14. Общественники просят создать представительство РТ в Афганистане. – РБК. – 27 октября 2021 г. URL: <https://rt.rbc.ru/tatarstan/27/10/2021/617918b89a79477d6030968a> (дата звернення: 01.11.2021).

15. Кашапов Р. Вся надежда татар Афганистана сейчас на Татарстан. – Реальное время. – 28 октября, 2021 г. URL: <https://m.realnoevremya.ru/articles/230156-vsya-nadezhda-tatar-afganistana-seychas-na-tatarstan> (дата звернення: 31.10.2021).

УДК 327.5:304.42(73+477)(043.2)

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ТА ГУМАНІТАРНО-КУЛЬТУРНІ ВІДНОСИНИ

Каріна Сіданич

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник - Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Співробітництво зі Сполученими Штатами Америки забезпечує Україні не лише надійний захист на міжнародній арені, але й сприяє розвитку та впровадженню реформ, зміцненню обороноздатності, енергетичній безпеці. Визначено, що сучасні відносини між обома країнами насамперед містять в собі протидію російській агресії та підтримку євроатлантичних пріоритетних цілей України. Культурно-гуманітарне співробітництво посідає важливе місце у взаємодії та взаєморозумінні двох народів.

Ключові слова: Україна, США, двосторонні політичні та гуманітарно-культурні відносини.

Підтримка та розвиток партнерських відносин із США є одним із основних завдань зовнішньої політики України, зокрема це підтверджує значне розширення договірно-правової бази між двома країнами: укладено вже близько 143 міжнародно-правових документів. Співпраця зі Сполученими Штатами забезпечує Україні не лише надійний захист на міжнародній арені, але й сприяє розвитку та впровадженню реформ, зміцненню обороноздатності, енергетичній безпеці.

Значну роль у розвитку позитивних відносин відіграють також офіційні візити українських законодавців до США, візити американських послів і Президента, укладання угод, переговори та співробітництво в різних сферах життя обох країн.

3 січня 1992 р. було встановлено дипломатичні відносини між США та Україною. США сприяє утворенню України як сучасної демократичної та економічно розвиненої європейської держави [3].

Складним періодом у відносинах між двома державами був прихід до влади бізнесмена-мільярдера Д. Трампа, згідно цього Україна перебувала під загрозою налагодження співпраці між двома державами. Адже відомо, що, будучи кандидатом у президенти США від Республіканської партії, Дональд Трамп однозначно висловлював своє ставлення до України та ситуації з Росією. Він навіть заявив, що цілком готовий розглянути визнання Криму частиною Росії, а також зняти санкції щодо Російської Федерації в разі, якщо буде обраним на пост глави держави.

Надією для України було обрання нового Президента США Дж. Байдена. І на сьогодні ми можемо спостерігати покращення дипломатичних відносин США щодо України.

Остання зустріч Президентів України та США відбулась 01.09.21. в Білому Домі (Байден-Зеленський). Президенти повідомили, що США та Україна активізують Комісію стратегічного партнерства, яка буде "переорієнтована та забезпечена ресурсами для подолання викликів 21-го століття". На засіданні цієї комісії у Вашингтоні восени міністр закордонних справ України та держсекретар США підписали нову Хартію про стратегічне партнерство України та США [3].

Підтримка США суверенітету територіальної цілісності України є непохитною. Позитивну динаміку зберігає міжпарламентська співпраця [4].

При формуванні моделі стратегічного партнерства між Україною та США важливе місце має здобутий Україною суверенітет, її стабільність і незалежність. Її геостратегічне розташування в поєднанні із цими характеристиками є однією з умов європейської стабільності.

Окремо Україна отримує військово-технічну допомогу по лінії співпраці з НАТО за активної підтримки США. Північноатлантичний Альянс в 2014 році затвердив п'ять трьохрічних фондів в інтересах надання допомоги Україні в сфері розвитку сектору безпеки і оборони на загальну суму 5,4 млн євро за напрямками:

- модернізація системи зв'язку та автоматизації – 2 млн євро;
- реформування системи логістики та стандартизації – 1 млн євро;

– фізична реабілітація та протезування військовослужбовців, поранених в зоні проведення АТО – 845 тис. євро;

– кібернетичний захист – 815 тис. євро [2].

Подальші відносини між обома країнами містять в собі протидію російській агресії, співробітництво щодо оборони України та підтримка євроатлантичних пріоритетних цілей країни.

Культурно-гуманітарне співробітництво посідає важливе місце у взаємодії та взаєморозумінні двох країн, воно демонструє повагу до культур одне одного та дозволяє широкій громадськості дізнатися більше про історію, традиції та мистецтво таких різних, але дружніх держав.

На території США домінують різні напрямки українського мистецтва (мистецькі виставки, концерти академічної музики та класичного співу, а також фольклорної музики, гастролі естрадних виконавців та кінопокази).

Голодомору 1932-33 рр. в Україні має велике значення в культурно-гуманітарній сфері. У м.Вашингтон є меморіал жертвам Голодомору.

Задля того аби привернути велику увагу та інтерес американського суспільства, Посольство України в США організує щорічний «День відкритих дверей Посольства», який зазвичай відбувається у травні. Завдяки діяльності такої установи українці мають змогу продемонструвати останні зміни у своїй країні, її політичний та економічний рівень життя, обмінятися досвідом з політичними діячами, у культурному житті української нації, до прикладу продегустувати деякі страви української кухні та приготувати їх, а також взяти участь у майстер класах по виготовленню писанки чи вишиванки, які ж своєрідними атрибутами української нації. Не менш важливим є традиційні, культурно-мистецькі та благодійні вечори американської громадськості [1].

Українська громада США є ініціативною в численних культурних та громадських заходах. В Америці налічується близько 40 шкіл українознавства. Діяльність шкіл ґрунтується прагненні громади передати майбутньому поколінню свою мову, культуру та традиції.

Одним з напрямків розвитку гуманітарного співробітництва є наукові обміни між Україною та США.

США надає гуманітарну допомогу з моменту початку конфлікту в 2014 році, а також у боротьбі з COVID-19. Сполучені Штати мають намір надалі допомагати Україні.

Культурно-гуманітарне співробітництво між Україною та США є досить налагодженим і активним, зокрема завдяки українській громаді у Сполучених Штатах Америки, яка підтримує зв'язки зі всім, що стосується України [5].

Отже, відносини між Україною та США у всіх сферах розвиваються активно.

Список використаних джерел:

1. Культурно-гуманітарне співробітництво [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Посольства України в США. -Режим доступу: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/kulturno-gumanitarne-spivrobitnictvo> ;
2. Сіцинський Н. А. Оцінка сучасного стану українсько-американського військово-політичного співробітництва [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=988> ;
3. Політичні відносини [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Посольства України в США.- Режим доступу: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/politichni-vidnosini-mizh-ukrayinoyu-ta-ssha> ;
4. Ржевська Н. Ф. Стратегічне партнерство Україна - США: становлення та прогноз [Електронний ресурс].-Режим доступу: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rzhevaska_strategichne.pdf
5. Жигайло В. М. Сучасний стан та перспективи співробітництва України та США[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/8034> ;

УДК 316.485.2.

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ В ПАР

Наталія Теплицька

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Юрій Волошин, д.ю.н,
професор, декан ФМВ.*

Ключові слова: перехідний період, правосуддя, правосуддя перехідного періоду, роззброєння, демобілізація, реінтеграція

Вступ. Перехід ПАР від держави апартеїду до демократії включав ряд національних процесів, спрямованих на подолання насильницького минулого та перетворення країни в мирну державу. Істотним серед них був процес роззброєння, демобілізації та реінтеграції (РДР) для колишніх учасників бойових дій, а також створення нових сил оборони, що інтегрували б збройні сили протилежних сторін у єдину військову структуру. Тим не менш, РДР залишався в значній мірі незалежним від інших перехідних ініціатив, включаючи заходи правосуддя перехідного періоду, такі як Комісія правди та примирення Південної Африки (ТПК).

Метою роботи є дослідження та визначення проблеми регулювання перехідного правосуддя в ПАР.

Теоретико-методологічна основа дослідження розглядається в праці вчених М. Гнатовського, С. Закірова, А. Кориневича, Т. Короткого, О. Мартиненка, О. Плотнікова та багатьох інших.

Методологічною основою для дослідження питання проблеми перехідного правосуддя в ПАР, використовуються такі методи, як загальнонаукових та теоретичний метод.

Результати. Після майже сорока років збройної боротьби між визвольними силами та урядовими силами безпеки, переговори між Національною партією, яка інституціоналізувала апартеїд у 1948 році, та Африканським національним конгресом (АНК) врешті-решт призвели до тимчасової конституції та виборчого процесу. Мирні вибори у квітні 1994 р. Нельсона Мандела президентом та АНК як правлячої партії були загальноприйнятими як вільні та чесні. Конституція, про яку йшлося, отримала широку підтримку, її положення були прийняті політичними партіями та більшістю південноафриканців. Ключовою вимогою як визвольних партій, так і уряду була амністія за порушення прав людини в минулому. Це стало останньою перешкодою для угоди. Національна партія під тиском військових керівників наполягала на тому, що жоден перехід не відбудеться без гарантії амністії. Специфіка його реалізації була залишена уряду, що прийде [1].

Тимчасова конституція передбачала положення про амністію для всіх учасників бойових дій, причетних до політичного насильства. Замість того, щоб надати загальну амністію, новий уряд АНК обрав амністію, яка була пов'язана з більш широким процесом правди та примирення. Комітет з питань амністії ТРК виконував суперечливу, але передбачену Конституцією функцію розгляду заяв про амністію, поданих винуватцями незаконних дій (включаючи порушення прав людини). Щоб отримати право, окремі заявники повинні були довести, що дії, щодо яких вони вимагали амністії, були політично мотивованими, і вони повинні були надати повне розкриття інформації про події. Із 7000 отриманих заяв про амністію лише 1973 справи потрапили на громадські слухання [1].

Функція ТРК у пошуках істини виконувалася через ряд шляхів. Був дуже складний процес збору заяв, який передбачав збирання заяв від понад 22 000 жертв. Потім ці заяви були продовжені розслідуваннями для забезпечення перевірки претензій. ТРК також розпочало розслідування та дослідження «віконних справ», які прагнули дослідити окремі види злочинів, які дадуть змогу зрозуміти більш широкі моделі подій [2].

ТРК задокументувала характер та масштаби зловживань усіма сторонами конфлікту. Більшість порушень було скоєно в регіоні Квазулу-Натал, а найбільш жорстокий період був з 1990 по 1994 рр. Більшість із убитих або підданих тортурам були молодими людьми у віці від тринадцяти до тридцяти шести років, в той час як інші форми насильства (у т.ч. сексуальне насильство) націлено на чоловіків і жінок приблизно в однаковій кількості. ТРК передало інформацію про понад 300 справ, які, на його думку, можуть бути додатково розслідувані та притягнуті до відповідальності. Проте судові переслідування винних у порушенні прав людини після закриття ТРК у 2001 році йшли надзвичайно повільними темпами [2].

Процес РДР у Південній Африці носив здебільшого одновимірний характер і мав спеціальний характер. Архітектори тимчасового політичного уряду не замислювалися про те, щоб вимагати значного виміру правосуддя перехідного періоду. РДР значною мірою розглядалася як технічна вправа, спрямована на зменшення потенційної загрози, яку значне населення осіб з військовими навичками могло становити для демократизації та сталого миру. Подібним чином, заходи перехідного правосуддя не враховували зв'язків з процесом РДР. ТРК визнавало лише жертв та злочинців і, як правило, розглядало кожну групу як взаємовиключну [2].

Висновки

Щодо перехідного правосуддя в ПАР було упущено кілька можливостей. Переговори щодо перехідних домовленостей були фрагментовані між військовими та політичними питаннями, а не розвивалися комплексно. Процесом керували короткострокові цілі, що стосуються стабільності та партійно-політичних відносин влади з дуже незначним внеском прав людини або врахуванням довгострокових проблем безпеки людини. Більш комплексний підхід вимагатиме залучення до різних елементів процесу, включаючи більшу взаємодію між РДР та перехідною юстицією.

Список використаних джерел:

1. International Center for Transitional Justice «South Africa». URL: <https://www.ictj.org/location/sud%3%A1frica> (Last accessed: 31.05.2022)
2. Transitional Justice and DDR: The Case of South Africa. URL: https://www.ictj.org/sites/default/files/ICTJ-DDR-South-Africa-ResearchBrief-2009-English_0.pdf (Last accessed: 31.05.2022)

УДК 341:343.326:343.4

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Тарас Тищенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Роман Мельник, д.ю.н,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: міжнародне право, війна, міжнародний збройний конфлікт, неміжнародний збройний конфлікт.

Вступ. До прийняття Женевських конвенцій міжнародне право розрізняло два типи збройних конфліктів. Перший тип - загальноприйняте поняття «війна» це означало виникнення збройого конфлікту між двома державами. У разі такого конфлікту автоматично застосовувалися закони війни. Другим типом війни була «громадянська війна», яка була

станом збройного конфлікту між державою і внутрішнім повстанським рухом, що взяв до рук зброю. Це зазвичай вважалося внутрішньої турботою і зазвичай взагалі не мало на увазі будь-якого міжнародного правового регулювання. Тільки в тому випадку, якщо «держава» або третя держава визнавали повстанців воюючими сторонами, між сторонами набирали чинності закони війни.

Ця різниця у зверненні була відображенням системи міжнародного права, що існувала на той час. Громадянські війни зазвичай розглядалися як питання виключно внутрішнього характеру [1]. Держави не бажали допускати міжнародного регулювання того, що вони вважали за внутрішні політичні питання. Проте масштаби, інтенсивність і жорстокість громадянської війни в Іспанії та Другої світової війни продемонстрували державам, що їм необхідно оновити закони війни, а також запровадити міжнародне право щодо неміжнародних збройних конфліктів [2].

Метою роботи є дослідження та визначення кваліфікації збройних конфліктів.

Теоретико-методологічна основа дослідження розглядається в працях вчених Е. Е. Кузьміна, С. Я. Бескорвайного, В. П. Базова, І. І. Котлярова, С. О. Єгорова, І. І. Лукашука, А. І. Рижова, М. Г. Смирнова та багатьох інших.

Об'єктом дослідження є види збройних конфліктів.

Методологічною основою для дослідження видів збройних конфліктів, використовуються такі методи, як загальнонаукових та теоретичний метод.

Результати. Міжнародний збройний конфлікт, як він визначений у Женевських конвенціях, по суті аналогічний до традиційних правових уявлень про поняття «війна» — збройний конфлікт між двома або більше державами. Стаття 2, загальна для чотирьох конвенцій, передбачає, що:

... ця Конвенція буде застосовуватися до всіх випадків оголошеної війни або будь-якого іншого збройного конфлікту, який може виникнути між двома або більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо стан війни не визнаний однією з них. Конвенція застосовується також до всіх випадків часткової або повної окупації території Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не зустрічає збройного опору.

З прийняттям Додаткових протоколів 1977 року було додано нову категорію міжнародних збройних конфліктів. Відповідно до Додаткового протоколу I міжнародний збройний конфлікт матиме місце у ситуаціях:

...в якій народи борються проти колоніального панування та іноземної окупації, а також проти расистських режимів у здійсненні свого права на самовизначення, закріпленого у Статуті Організації Об'єднаних Націй та Декларації про принципи міжнародного права, що

стосуються дружніх відносин та співробітництва. дії між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй [3].

Женевські конвенції охоплюють також неміжнародні збройні конфлікти, які визначаються у загальній статті 3 як «збройний конфлікт неміжнародного характеру, що відбувається на території однієї з Високих Договірних Сторін». Коли у 1970-х роках було переглянуто закони про війну, було вирішено, що має бути більше законів, що регулюють неміжнародні збройні конфлікти. Таким чином, Додатковий протокол II застосовується до:

... всі збройні конфлікти, які не охоплюються статтею 1... Протоколу I і що відбуваються на території Високої Договірної Сторони між її збройними силами та опозиційними збройними силами або іншими організованими збройними групами, які під відповідальним командуванням здійснюють такий контроль над частиною своєї території, щоб вони могли проводити безперервні та погоджені військові операції та здійснювати цей Протокол [4].

Проте Додатковий протокол II обмежений низкою застережень. Перш ніж протокол може бути приведений в дію, дисидентські сили повинні встановити контроль над частиною території держави, що їх приймає. Бойові дії мають бути тривалими або затяжними та виходити за рамки простої «внутрішньої напруженості», «бунтів» та інших «окремих та спорадичних актів насильства». Застосовується Протокол чи ні, також залежить від можливості дисидентських сил «здійснити» Протокол. Таким чином, якщо озброєна група не зберігає будь-якого територіального контролю або не може виконувати Протокол, Протокол не застосовується. Крім того, не порушується питання про безліч недержавних сторін у конфлікті. На відміну від Загальної статті 3, яка передбачає можливість участі кількох дисидентських груп у збройному конфлікті неміжнародного характеру, Протокол II застосовується лише у ситуаціях збройного конфлікту між дисидентською збройною групою та збройними силами Високої Договірної Сторони, а не між різними збройними групами. Крім того, будь-яка ситуація, коли немає визнаного уряду — лише повстанські чи опозиційні групи, які борються одна з одною за контроль, — призводить до незастосовності Протоколу II. Сукупний ефект цих обмежень полягає в тому, що Протокол II залишається значно обмеженішим, ніж Загальна стаття 3 [5].

Міжнародні збройні конфлікти, безумовно, є суворо регульованими, й у них є безліч договорів і всеосяжне міжнародне звичайне право, що регулює допустиме поведінка держави. Для порівняння, неміжнародні збройні конфлікти мають мало законів, що регулюють їхнє відання. Женевські конвенції 1949 і Додаткові протоколи 1977 містять більше 550 статей, але тільки 29 з них регулюють неміжнародні збройні конфлікти; Гаазьке положення 1907 не містить положень, що стосуються неміжнародних збройних конфліктів.

Висновки

Природа збройних конфліктів протягом тривалого періоду, значно змінилася. Міжнародні міждержавні збройні конфлікти стали рідкісним винятком, а збройні конфлікти, яким передують або супроводжують оголошення війни або воєнного стану в державах, що протистоять одна одній, – майже небачене явище. Незважаючи на переважання збройних конфліктів неміжнародного характеру, багато з них залучені іноземні держави чи інші зовнішні суб'єкти. Якщо збройні конфлікти минулого були конфліктами між багатшими та промислово розвиненими державами, більшість нинішніх конфліктів відбувається у менш розвинених і навіть найбідніших країнах.

Список використаних джерел:

1. Huntington S.P. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order. – N.Y.: Touchstone, 1997. 6
2. Connell R.L. Of Arms and Men: A History of War, Weapons, and Aggression. – N.Y., Oxford: Oxford University Press, 1989.
3. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 1931 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text (Last accessed: 29.04.2022).
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (Last accessed: 29.04.2022).
5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text (Last accessed: 29.04.2022).

УДК 305-055.2

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Ольга Удовенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Геннадій Христокін, д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Анотація: Українські медіа характеризуються високим рівнем стереотипності гендерних питань, що підживлюється як самими засобами масової комунікації, так і потребами реципієнтів. Новини та реклама виявилися найбільш патогенним контентом. Ефективність медіаосвіти неможлива без зміни загальної культури та системи цінностей особистості, яка формується в нашій державі.

Ключові слова: стереотипне мислення, сексизм, медіаграмотність, гендерна нерівність.

Вступ. Одним із найважливіших засобів впливу засобів масової комунікації залишається аспект вибору теми, на якій концентрується увага громадян. У країнах з нестабільною

демократією існує набір методів мовної та візуальної маніпуляції, що використовують для надання прихованої оцінки наявним фактам чи явищам, які тиснуть на аудиторію. Україна не стала винятком.

Матеріали та методи. При написанні роботи були використані роботи низки сучасних науковців: Грейсона, Юнга та українського науковця М. Маєрчика. Для підтвердження результатів дослідження було використано метод контент-аналізу.

Результати. XXI століття стало віком суперечностей, адже з одного боку, гендерні стереотипи продовжують «жити» в дискурсі сучасних ЗМІ, а з іншого – постмодерністський деконструктивний наратив веде до вирівнювання жіночого та чоловічого принципів, їх універсалізації та «розмивання відмінностей». Як наслідок – послаблення стереотипів [6].

Це стало можливим, завдяки вирівнюванню прав жінок і спробі остаточно вирішити «жіноче питання». Ці тенденції вже давно присутні в західному суспільстві, але, рухаючись на схід, вони зустрічають «опір» традиціям і ставленням ЗМІ» [7]. Феномен стереотипів як факторів патогенного змісту пояснюється кількома факторами.

Перш за все, значну роль відіграє неосвіченість пересічних громадян. Проблема гендеру для значного відсотка українців незрозуміла, адже вони не мали змоги заглибитись та розібратись з поняттям соціального гендеру, відповідно продовжують жити з нав'язаними ідеалами.

Друга причина – старі шаблони «радянського» бачення інституту сім'ї та чітких ролей жінок і чоловіків. Для маніпуляцій представники ЗМІ використовують спотворення моралі та релігії. Окремим пунктом є виховання дітей за традиційними зразками, що закріплено в народній педагогіці та фольклорі. Те, що потім назавжди залишається токсичним шаром у свідомості дорослих. Показовим прикладом є різні позиції щодо сімейного життя та ставлення до нього жінок і чоловіків, яке їм нав'язує громадськість.

Гендерні стереотипи найяскравіше проявляються в рекламі, де жінка грає три-чотири найбільш поширені стереотипні ролі. Зазвичай товари для дітей та дитячого харчування рекламує тільки жінка-мама, жінка-дружина та жінка-домогосподарка рекламують продукти харчування, побутові засоби для чищення та побутову техніку. А реклама косметики, парфумерії, засобів по догляду за волоссям, біжутерії демонструє стереотип «кожна жінка обов'язково має бути привабливою». Рекламні слогани товарів для чоловіків виглядають красномовно і контрастно, але мають зовсім інший зміст. За результатами проведеного контент аналізу можемо відзначити, що гендерна дискримінація в українській рекламі є радше правилом, ніж винятком. Можливі варіанти щодо підвищення рівня медіаграмотності та

критичного мислення можна розділити на дві категорії: для медіа споживачів; для творців медіа-продуктів.

Перший варіант – гендерно-чутливий експеримент для дітей 7-10 років, який можна буде проводити у початкових класах. Саме такий віковий діапазон слід вибирати, оскільки у дітей починають формуватися перші уявлення про гендерні ролі чоловіків і жінок. Вчитель має запропонувати дітям намалювати представників кількох професій, які стереотипно вважаються «чоловічими». Наприклад, хірург, пожежник, пілот літака, програміст тощо. По закінченню необхідно зібрати картинки і обговорити кожне зображення з усіма дітьми. В кінці експерименту було б ефективно запросити до класу жінок-представниць цих професій у реальному житті.

Наступною пропозицією, мають скористатися громади та групи, що борються проти сексуалізації жінок у ЗМІ. Найефективнішим аргументом проти недоречної та принизливої об'єктивації жінки в рекламних роликах, білбордах та кампаніях загалом є наступний практичний приклад: якщо немає об'єктивної причини (наприклад, якщо йдеться саме про рекламу нижньої білизни), то маніпулювання споживачем через привабливу зовнішність жінок – це дискримінація за статтю та нав'язування гендерних стереотипів.

Висновки

Підводячи підсумки хотілось би відзначити, що українські медіа характеризуються високим рівнем стереотипності гендерних питань, що підживлюється як самими засобами масової комунікації, так і потребами реципієнтів. Новини та реклама виявилися найбільш патогенним контентом. Ефективність медіаосвіти неможлива без зміни загальної культури та системи цінностей особистості, яка формується в пострадянській державі. Останній аспект вимагає окремого вивчення та розробки широкомасштабних стратегій впливу на маси.

Список використаних джерел:

1. Greyson D. L. Sex, drugs and gender roles: mapping the use of sex and gender based analysis in pharmaceutical policy research / Greyson D. L., G. Morgan, A. R. Becu., 2010. – 26 с.
2. K. M. Zosuls. Gender Development Research in Sex Roles: Historical Trends and Future Directions / K. M. Zosuls, C. F. Miller, R. N. Diane // Historical Trends and Future Directions. Sex Roles. – 2011. – с. 842.
3. Масрчик М. Гендер для медіа: підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціально-гуманітарних спеціальностей. / Масрчик М, Малес Л., Марценюк Т.. – Київ: Інститут народознавства Національної академії ім. наук України, Центр культурноантропологічних досліджень, Представництво Фонду Генріха Бюлля в Україні, 213. – 224 с.
4. Gender and Media: Stereotyping in Advertising [Електронний ресурс] // UNESCO. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://en.unesco.org/news/gender-and-media-stereotypingadvertising>.
5. Нерубаська А. The Demarkation of Creativity, Talent and Genius in Humans: a Systemic Aspect / А. Нерубаська, Б. Максимчук // Postmodern Openings / А. Нерубаська, Б. Максимчук., 2020. – (11; № 2). – С. 240–255.

6. Nova Darmanto. Citizen Journalism as Postmodern Journalism / Nova Darmanto, Santi Delliana // Jurnal Ilmiah Publipreneur – 2017 - с. 27.

7. Laura A. Rosenbury. Research Handbook on Feminist Jurisprudence / Laura A. Rosenbury., 2019. – 127 с.

УДК 327:316.7(477+71) (043.2)

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКІ ГУМАНІТАРНО-КУЛЬТУРНІ ВІДНОСИНИ

Дарія Федун

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник: Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Сучасний етап відносин між Україною та Канадою є найбільш важливим, оскільки сьогодні наша держава переживає найважчі часи і саме Канада надає нашій країні найбільшу та повну підтримку у збереженні територіальної цілісності та суверенності. Особливість українсько-канадського співробітництва обумовлена наявністю 1,2 мільйонної української діаспори. Українські канадці стають ініціаторами та безпосередніми дійовими особами як виконавці, керівники, експерти і консультанти численних проектів і програм двостороннього співробітництва.

Ключові слова: Україна, Канада, гуманітарно-культурна співпраця.

На межі розвитку міжнародних відносин стають досить актуальними питання міжкультурної комунікації. Велику роль на даному етапі відіграють питання соціального, культурного й гуманітарного характеру у контексті зовнішньополітичних відносин.

Україну та Канаду поєднують давні дружні відносини. Канада підтримує нашу державу та сприяє її розвитку, а також допомагає в подоланні української кризи.

Варто пам'ятати, що Канада стала першою Західною країною, яка визнала незалежну Україну 2 грудня 1991 року. Обидві сторони наголошують, наскільки є важливими їх відносини як друзів та надійних партнерів. Україну та Канаду об'єднують тісні взаємини між їхніми народами, які ґрунтуються на особливих історичних та культурних зв'язках, збагачених та скріплених наявністю у Канаді понад мільйонної громади канадців українського походження.

Серед сильних сторін співробітництва варто відзначити освітню, культурну сфери та співпрацю у галузі безпеки.

Україна та Канада підтверджують відносини Особливого партнерства, задекларовані ними у спільних Деклараціях у 1994 та 2001 роках, наголошують на взаємному бажанні

поглиблювати їх в економічній, політичній, гуманітарній, культурній та безпековій сферах. Зазначені у цьому документі пріоритети є дорожньою картою, яка відображає наміри сторін стосовно питань, яких вона стосується. Цей перелік пріоритетів не є вичерпним[4].

«Особливу роль у розвитку зв'язків між нашими країнами відіграла Угода про дружбу і співробітництво, укладена 24 жовтня 1994 р. В Угоді, зокрема йшлося про те, що сторони, прагнучи до економічної свободи, сприятимуть співпраці як на офіційному, так і на неофіційному рівнях з метою подальшого розвитку і зміцнення двосторонніх зв'язків [1]. Також постійно відбувається діалог у неурядовій сфері. Українці в Канаді бажають зберегти свою культуру та ідентичність завдяки дбайливому ставленню до етнічного коду та своїх культурних цінностей. Особливості українсько-канадського співробітництва в культурно-гуманітарній сфері обумовлені наявністю 1,2 мільйонної української діаспори в Канаді, що має надзвичайно розвинену систему публічних та культурних організацій, наукових та дослідних інституцій, музеїв, художніх колективів, мистецьких співтовариств. Це сприяє активному розвитку прямих міжособистісних взаєморозумінь між громадянами та неурядовими організаціями України та Канади.

Якщо ж говорити про ключові напрямки співробітництва України та Канади, то, перш за все, треба підмітити співпрацю у сфері освіти. Свідченням цього виступають маса освітніх програм. Канадський уряд добродіяв розвитку освіти України через проведення безлічі семінарів і тренінгів для викладачів освітніх закладів, фінансування та допомогу у формуванні навчально-методичних матеріалів, а також через впровадження обмінів для студентів, учнів та викладачів освітніх закладів. Це все позитивно вплинуло на розвиток освіти в Україні та посилило зв'язок між Україною та канадцами українського походження. Щороку у Канаді проходять близько 10 українських фестивалів: найбільший серед них — Український фестиваль у Торонто, а найстаріший — Канадський національний український фестиваль (проводиться у місті Дофін з 1965 року)[2].

У містах Канади встановлено низку пам'ятників визначним українським постатям, таким як Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Володимир Великий. Канадці вшановують разом із нами пам'ять жертвам Голодомору і тому було встановлено монументи у 5 канадських містах.

Після незаконної анексії Криму Росією і початку агресії на Донбасі, Канада послідовно підтримує Україну як у рамках міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, НАТО, «Велика сімка»), так і на двосторонньому рівні. Канадські урядовці неодноразово оприлюднювали заяви, у яких засуджувалася політика РФ проти України та підтверджувалася позиція Канади щодо невизнання нелегальної анексії Криму, підтримки суверенітету та територіальної цілісності України тощо. Від початку 2014 року значно активізувався двосторонній діалог на

найвищому та високому рівні. Крім того, Канада запровадила економічні та політичні санкції проти ряду російських осіб та компаній, а також представників «ДНР» та «ЛНР» і лідерів сепаратистів. Із 29 червня 2015 р. також заборонено здійснювати торговельні та інвестиційні операції з окупованим Кримом [2].

Підтримання таких відносин є особливо важливим фактором для України, яка сьогодні знаходиться у стані війни. Канада, зі своєї сторони, неодноразово постачала нашій країні гуманітарну допомогу у вигляді медичних аптечок, засобів нічного бачення, комплектів військової форми тощо. Канадські інструктори беруть до сьогодні участь у навчанні українських військових. Також Канада надала Україні фінансову допомогу у вигляді 200 млн. дол. США для стабілізації української економіки і 50 млн. дол. США для вирішення гуманітарних проблем, а також 5 млн. дол. США для тренувальної місії нової української поліції. Вона також передала українському уряду пакет технічної допомоги для проведення реформ, який піде, по-перше, на подолання корупції, а по-друге, на створення незалежної судової системи.

Отже, сучасний етап відносин між Україною та Канадою є найбільш важливим, оскільки саме сьогодні наша держава переживає найбільш тяжкі часи і саме Канада надає нашій країні найбільшу та повну підтримку у збереженні територіальної цілісності та суверенності. Канада активно підтримує демократичні зміни в Україні ще після перемоги Революції Гідності. Двосторонні відносини України та Канади мають давню історію та охоплюють великий спектр сфер. Особливість українсько-канадського співробітництва обумовлена наявністю 1,2 мільйонної української діаспори, яка, представляючи собою не економічну групу, активно включена в процес формування українсько-канадських відносин. Українські канадці стають ініціаторами та безпосередніми дійовими особами як виконавці, керівники, експерти і консультанти численних проектів і програм двостороннього співробітництва.

Список використаних джерел:

1. Двосторонні відносини з Канадою [Електронний ресурс] // Генеральне консульство України у м. Едмонтон. – Режим доступу: <https://edmonton.mfa.gov.ua/generalnekonsulstvo/ekonomichne-spivrobitnictvo>
2. Конон Н.Є., Скребнева А.В. Українсько-канадські відносини: сучасний стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] // POLITICAL SCIENCE. – Режим доступу: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/74-Article%20Text-102-1-10-20160427.pdf>
3. Макар В. Канадсько – українські міждержавні стосунки [Електронний ресурс] // Україна – Канада: Матеріали I Міжнародного науковопрактичного конгресу з канадознавства. – 2018. – С. 13- 15. – Режим доступу: https://umanitoba.ca/faculties/arts/departments/ukrainian_canadian_studies/media/MaterialsCongress.pdf

4. Пріоритети українсько-канадських відносин (Дорожня карта) [Електронний ресурс] // Уряд Канади. – Режим доступу: https://www.canadainternational.gc.ca/ukraine/bilateral_relations_bilaterales/canada_ukraine.aspx?lang=ukr

5. Співпраця з країнами-партнерами [Електронний ресурс] // Міністерство розвитку громад та територій України. – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/napryamkidiyalnosti/international-cooperation/bilateral/spivpracya-z-krayinamy-partneramy/>

6. Стан та перспективи українсько-канадських відносин [Електронний ресурс] // Державна підтримка українського експорту. – Режим доступу: http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/torg_econ_vidn/can/1368.html

UDC 323.2

THE IMPORTANCE OF INFORMATION POLICY OF THE STATE

Anastasiia Feshchenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Nina Rzhevskya, Dr. Political Science,
Professor, Head of the Department of IRIRS*

Abstract: In contemporary conditions of information technology development countries have to provide their citizens with guidelines and advice on their use, prove to other countries that information policy is important and create their authority in the international arena.

Keywords: information, information technology, information policy.

Introduction. Information technology plays a significant role in the modern history of mankind. After all, information is no longer a commonplace. It has become a requirement for the development of society. And the purpose of the article is to show importance of information policy of the state, why it is significant for the government to provide it.

Materials and methods. The article shows the results of a research of certain literature, which proves the importance of information policy for the state. Therefore, in the study of this issue, analysis and synthesis were used to distinguish the details and draw conclusions.

Results. The information factor is taken into account when determining the level of development of the whole country. And that makes sense. After all, it takes into account the development of these technologies, the ability of the population to use them and the network coverage of the country. It also affects whether the state is involved in this. Because it has become so popular that people use it constantly, even when they are not aware of it, a number of countries has introduced information policies.

These are the laws of the state in the information sphere. Their goal is to form an open information society based on the development of a single information space of the whole state and its

integration into the world information space. After all, it is one thing to simply use technology, and quite another to create an information space where such activities have clear rules as well as other areas of society.

The introduction of information policy by the state claims the timeliness of its response to modern challenges. Because of this, developed countries have long regulated the information sphere in their domestic policy. Information policy is about how government handles and uses the information that it holds [2]. And Information space includes many components that should be controlled. Generally, information policy provides an umbrella term for all laws, regulations, and doctrinal positions that deals with information, communication, and culture [3].

It includes the following areas: Literacy; Privatization and distribution of government; Information; Freedom of information access; Protection of personal privacy; Intellectual property rights; Retention of archival copies of material; Information Rights [1].

These are the main areas that people usually work with. So, they must be clearly regulated, and the state cannot be left out. The state is considered to be the main regulator because it creates laws. Their purpose is to determine the correct vector of citizens' activities. That's why information policy is very important for the internal security of the country and the personal security of its citizens. It is a certain state insurance that people are protected while using this technology.

And the state makes it easier for people to use the information [4]. It is actually only available to such an extent due to policies, laws, regulations, and financial decisions from many levels of government, international organizations and agreements, and business interests, among other players.

Under such conditions, both the state and the population feel the benefits. Because the state does its job, keeps everything under control, provides the population with confidence. And people just use technology and have a lot more opportunities, knowing it's safe.

Conclusions

In contemporary conditions of information technology development, states must respond to these mentioned factors and provide their citizens with guidelines and advice on their use, prove to other countries that information policy is important and create their authority in the international arena.

References:

1. Dr. Chipu Mutongi, Dr. S. B. M. Marume The value of an Information Policy. Journal Of Humanities And Social Science. Volume 21, Issue 6, Ver. 5 (June. 2016). URL: <https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol.%2021%20Issue6/Version-5/M0216059297.pdf> (Last accessed: 09.02.2022).

2. What is information policy? URL: <https://www.oaic.gov.au/information-policy/whatis-information-policy> (Last accessed: 09.02.2022).

3. Sandra Braman Defining Information Policy. Journal Of Information Policy. 2011 Volume 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/281600906_Defining_Information_Policy (Last accessed: 10.02.2022).

4. Paul T. Jaeger Natalie Greene Taylor Foundations of Information Policy. Chicago. 2019. 232 p. URL: <https://www.alastore.ala.org/content/foundations-information-policy> (Last accessed: 10.02.2022).

УДК 341.01:342(043.2)

ОСНОВНІ ТЕОРІЇ СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ВНУТРІШНЬОГО ПРАВА ДЕРЖАВИ

Анастасія Хоменко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Ольга Стрельцова, д.ю.н.,
професор кафедри МППП*

Ключові слова: теорії співвідношення, міжнародне право, національне право, дуалістична теорія, моністична теорія.

Проблема співвідношення міжнародного права та національного права держав не є новою, її розвиток почався приблизно п'ять століть тому і збігся з періодом оформлення самого міжнародного права як самостійної науки, а також системи права, відмінної від внутрішньодержавного права. Однак із подальшим розвитком глобалізаційних, а пізніше й інтеграційних процесів, розвитком відносин між державами у різних сферах, співвідношення, взаємодія та взаємовплив цих двох систем ставали предметом вивчення все більшої кількості вчених-юристів. Вітчизняними науковцями, які досліджували у своїх працях дане питання, є Волошин Ю. О., Буроменський М. В., Буткевич В. Г., Мережко О. О. та інші.

Для наукового обґрунтування результатів дослідження був використаний діалектичний загальнонауковий метод, який застосовано до вивчення динаміки, характеристики та значення теорій співвідношення міжнародного та національного права. Серед загальнонаукових методів, використаних для обґрунтування результатів досліджень, важливим є системний, за допомогою якого здійснювались, зокрема, аналіз положень основних теорій та концепцій в їх межах, їх ознак та актуальності.

Відповідно до дуалістичної теорії, існують дві правові системи, котрі розвиваються паралельно: міжнародне право та внутрішньодержавне право. Савчук К. О. та Драчов О. В., які досліджували генезис проблеми співвідношення, зазначили, що, відповідно до положень дуалізму, жоден з цих правопорядків не може створити чи змінити норми іншого [1]. Таким

чином, теорія побудована на тому, що міжнародне право і внутрішньодержавне право мають різні сфери правового регулювання: міжнародне право - міжнародні, а національне право - відносини між фізичними та юридичними особами. Проте вони не існують ізольовано, вони можуть взаємодіяти та впливають одна на одну, але все ж таки кожна з них має авторитет та вищу силу у своїй системі. Проте така теорія має безліч недоліків. Ю. О. Волошин зазначив: «У світлі сучасного міжнародного права дуалістична концепція не працює в багатьох аспектах сучасних міжнародних відносин. Так, вона не дає адекватного пояснення правотворчій діяльності міжнародних неурядових організацій, рішення яких (наприклад, технічні стандарти ІКАО) можуть майже автоматично ставати частиною національного законодавства» [2, с. 166].

Відповідно до моністичної теорії, міжнародне і національне право є двома елементами однієї цілісної системи. В межах цієї теорії виділяють дві основні концепції: монізм з приматом національного права і монізм з приматом міжнародного права. Започаткував створення і розвиток моністичної теорії з приматом національного права Г. Гегель. У своїх працях він дотримувався позиції, що міжнародне право є зовнішнім державним правом. Тобто воно є похідним від внутрішньодержавного права, має йому підпорядковуватися та в жодному разі керувати ним. В ХХ столітті вона широко використовувалась саме тоталітарними державами для обґрунтування найвищої цінності своїх правових систем. Наразі вона втратила свою популярність і майже немає прихильників. Моністична теорія з приматом міжнародного права найкраще обґрунтована в працях представників віденської школи. передбачає закріплення в національному законодавстві пріоритету міжнародних договорів. Таким чином, у випадку існування суперечливих норм міжнародного та національного права, застосуванню підлягають саме норми міжнародного договору. Нині із розвитком та збільшенням авторитету міжнародного права, через глобалізацію та розширенням кола міжнародних відносин, така концепція має найбільшу популярність серед вчених. Проте, як і інші концепції вона не є повністю доопрацьованою, та її недоліком є те, що тепер держави на практиці нерідко прагнуть довести перевагу національного права.

Список використаних джерел:

1. Савчук К. О.; Драчов О. В. Генезис проблеми співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права. Actual Problems of International Relations, 2010, 2.93. URL: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/682/640>.
2. Волошин Ю. О. Дуалістична доктрина співвідношення національного й міжнародного права: історія формування та сучасний зміст в умовах міждержавної інтеграції. Держава і право. 2011. Вип. 52. С. 162–167. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/34105>.

UDC 330.34"366"(477)(043.2)

THE VALUE OF HISTORICAL MEMORY FOR THE FORMATION OF PUBLIC POLICY

Karina Tsykalo

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Nina Rzhevskya, Dr. Political Sciences,
Professor, Head of the Department of IRIRS*

Abstract. This study highlights the importance of historical memory as an integral element in the creation of the state and a factor in the formation of national consciousness and identity.

Keywords: historical memory, state, history, consciousness.

Introduction. A state-building is a complex long-term process that includes many aspects, one of which is the formation of historical memory. In the modern world, the interest of society in understanding the past is becoming more and more obvious and noticeable. Indeed, it is thanks to this awareness that the next generations will understand the value of the cultural and historical achievements of our state. In general, all this contributes to the identification of the people as a special nation with its own historical experience, culture, spirituality, and ideological and moral sovereignty. This is becoming especially relevant now because our history is being destroyed, appropriated: considering Hryhoriy Skovoroda, not a Ukrainian writer; burning Ukrainian literature, which mentions the names of Bandera, Petliura, Mazepa, as well as books on the modern history of Ukraine - the Revolution of Dignity, Euromaidan, ATO, etc.

Results. Historical memory is a factor that determines the nature of public perceptions of the past, the assessment of current events, and visions of leading strategies or trends in the future development of society as a whole. In other words, the future is born today, and it will, if we wish, be what we first, using certain matrices of the past, draw in our imagination. [2, p. 318]. At the same time, it is likely that "memory abuse" turns it into an instrument of ideological war with the imposition of their own beliefs on the population of the target country, undercover as a "friendly, fraternal people and liberators" [2, p. 311-312].

History gives many examples of how the process of creating nation-states formed a public demand for the construction of a national historical narrative, which was gradually reflected in the public consciousness [1].

The tense situation around the interpretation of certain topics in the history of Ukraine is not only the result of the struggle of parties of various ideological orientations, models of state-building, and the formation of the Ukrainian nation. Moreover, there is no integrity in the state policy of memory. The contraversion of official commemorative events is felt in the regional dimension. In the activities of different branches of government, there is a lack of consolidation of the policy of forming

collective ideas about the past. If several acts of the President of Ukraine are aimed at decommunization of the national memory, then the Verkhovna Rada can act in the opposite direction, adopting, for example, a decree on the celebration of the 90th anniversary of the creation of the Komsomol of Ukraine. When our state rediscovers itself after the “Revolution of Dignity” in 2014 and the outbreak of war in the east, and now throughout the territory with Russia, it finds itself at the crossroads of national memory. The country is faced with the need to make difficult decisions about how to preserve historical memory and celebrate the past. Political discourse was characterized by sharp controversy over the 300th anniversary of the Battle of Poltava and the interpretation of events related to the outbreak of World War II. The discussion continues about the Holocaust, the activities of the UPA(UIA), the Holodomor, and the status of Ukraine within the USSR [3]. The multi-vector vision of history largely hinders the formation of national memory and disorients it, but it must be understood that it is impossible and not worth it to form one version of historical memory. The main thing is to realize where the historical truth is because, in our time when there is a hybrid and information war, the enemy is trying to speculate on history and thereby change the minds of people. Fortunately, if five years ago it was impossible to imagine Ukraine without monuments to Lenin, today it will be difficult for us to find them anywhere other than the territories occupied by the Russian Federation. At the same time, it is difficult to realize, but historical memory runs the risk of becoming an instrument of deliberate forgery or misinterpretation of history in the future. Thus, it can lead to the creation of myths. Therefore, it is very important for an ordinary citizen today to form a political consciousness without getting entangled in networks, when at each new stage in the formation of a state, politicians try to interpret historical events in their way.

Conclusions

The acceleration of the development of the Ukrainian political nation needs a balanced state policy without the politicization of historical science by the ruling elite in the formation of the historical memory of the Ukrainian people.

References:

1. Kozellek R. Past future. On the semantics of historical time: [book.] / K. Kozellek. - K.: Spirit and Letter, 2005. - 380 p.
2. Nagornaya L.P. Historical memory: theories, discourses, reflections [book.] / L.P. Nagornaya. - K., IPIEND I.F. Kuras NAS of Ukraine, 2012. – 328 p.
3. Regulations on the Ukrainian Institute of National Memory. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of July 5, 2006, № 927 // Official Gazette of Ukraine. - 2006. - № 27. - P. 83.

УДК 528.8:355(043.2)

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ

Карина Цикало

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Віра Мазур, старший
викладач кафедри МВІРС*

Анотація. У даному дослідженні висвітлюється актуальність технологій дистанційного зондування Землі у військовій справі, які є посиленням конкурентної спроможності держави з метою зміцнення суверенної могутності й отримання швидкого доступу до інформації розвідувального характеру.

Ключові слова: дистанційне зондування Землі, військова справа, супутники, космічні технології.

Постановка проблеми. Широкомасштабне впровадження геоінформаційних технологій в усі сфери діяльності призвело і до змін у військовій галузі. Поступово з'являються все нові види озброєння, найбільш суттєвими особливостями яких є мобільність, оперативність, висока точність та велика дальність дії. Особливо це стало актуальним зараз, коли без дистанційного зондування Землі під час збройних конфліктів обійтися неможливо.

Виклад основного матеріалу. Дистанційне зондування Землі (далі - ДЗЗ)- це процес виявлення та моніторингу фізичних характеристик місцевості, поверхні Землі з космосу чи повітря із застосуванням властивостей електромагнітних хвиль, що випромінюються, відбиваються, поглинаються чи розсіюються об'єктами зондування чи з використанням сенсорів, таких як камери на борту літальних апаратів, приймачі системи глобального позиціонування або інших пристроїв. Технологія ДЗЗ розвиваються дуже швидкими темпами. До прикладу, якщо ще 5 років тому в навколосемному просторі працювало 20 космічних апаратів, котрі здійснювали постійну зйомку, то нині їх нараховується вже близько 300 [1]. Все це пов'язано із широким спектром сфер, які потребують використання цього методу отримання інформації.

Особлива увага технології ДЗЗ приділяється у військовій справі при загостреннях конфліктів тощо. Для військових операцій дані дистанційного зондування та військові супутники несуть вагоме значення для стратегічного планування, а приховати належність об'єкта неможливо: держава несе відповідальність за усі свої космічні об'єкти. Детальніше ознайомитися про використання ДЗЗ в оборонній сфері допоможе SWOT-аналіз (Таблиця 1).

Виходячи з даних, можна зробити висновок, що актуальність космосу як нової сфери у військовій справі постійно зростає, проте не всі держави можуть дозволити собі застосування технологій ДЗЗ.

До прикладу, Україна у січні 2022 року вперше за останні 10 років запустила супутник під назвою «Січ-2-30», який даватиме змогу отримувати власну інформацію. Тоді як Іран нещодавно оголосив про успішне розміщення вже другого військового супутника-розвідника на орбіті. Технології ДЗЗ для України на сьогодні дуже важливі, адже напередодні війни були надані супутникові знімки американською космічною технологічною компанією Махак про широкомасштабність російських військ; броні, самохідної артилерії тощо [3].

Також за попередніми даними дистанційного зондування Землі супутниками EFFIS, внаслідок російської агресії в Україні пожежами вже пошкоджені майже 39 тис. гектарів. [2]. Дослідники ж Evidence Lab використовують супутникові зображення та інші датчики, щоб шукати ознаки атак, такі як зруйновані будівлі, уламки; відеозаписи та фотографії авіаударів тощо.

Таблиця 1

SWOT-аналіз технологій ДЗЗ у військовій справі

<u>Strengths (Сильні сторони)</u>	<u>Weaknesses (Слабкі сторони)</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Невід'ємний елемент тактичного зв'язку 2. Контроль над озброєнням, моніторинг 3. Надання метеорологічних даних 4. Запуски у космос легко відстежуються 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Під час спілкування - розрив у часі 2. Висока вартість та велика конкурентність 3. Зачасту недостатня обізнаність у користуванні технологіями ДЗЗ 4. Супутники мають бути на власній орбіті
<u>Opportunities (Можливості)</u>	<u>Threats (Загрози)</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність розширити зону покриття в усьому світі (перевага над наземними системами) 2. Можливість передбачити військову загрозу (бойова розвідка) 3. Використання супутників з рухомих платформ 4. Маскування супутників 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кібератаки (кібербезпека); 2. Неможливість відремонтувати супутник після його запуску 3. Зіткнення з космічним сміттям, іншими технологіями - часта втрата зв'язку 4. Невчасне надання інформації.

Ці зусилля з документування також корисні для складання журналу надійних доказів, які згодом можуть бути використані для притягнення до відповідальності винних у порушеннях прав людини та міжнародного права загалом. Проте було б значно ефективніше, якби наша держава мала більше власних супутників, аби отримувати інформацію ще швидше.

Висновки

Дистанційне зондування Землі є невід'ємною технологією у військовій справі, яка потребує активнішого впровадження та реалізації у кожній країні. Адже це дасть змогу підвищити ефективність виконання бойових завдань та передбачити можливу загрозу противника.

Список використаних джерел:

1. Дистанційне зондування Землі як науковий напрям: історія та значення в сучасному світі. URL: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/news/Pages/View.aspx?MessageID=3392> (Last accessed 18.08.2017).
2. Російські війська продовжують нищити довкілля України: пожежами від бомбардувань вже пошкоджені майже 102 тис га ландшафтів. URL: <https://mepr.gov.ua/news/39077.html> (Last accessed 25.03.2022).
3. Latest satellite pictures show Russian SU-34 fighters parked near Ukraine border. URL: <https://www.wionews.com/photos/latest-satellite-pictures-show-russian-su-34-fighters-parked-near-ukraine-border-453368#russian-battle-group-formation-453355> .

UDC 330.322:17.022.1(477)(043.2)

IMAGE ATTRACTIVENESS OF UKRAINE: CURRENT STATE AND POST-WAR PERSPECTIVES

Elizabeth Shevchuk

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Nina Rzhavska, Dr. Political Sciences,
Professor, Head of the Department of IRIRS*

Abstract: Since the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine, the situation remains unstable in all spheres of activities, but at the same time the Ukrainian nation writes a new history not only for itself but for all Europe. All the tragic events taking place in our country highlight Ukrainian people as a strong and willed nation that is able to withstand regardless of trials and deserves a worthy place in the international arena.

Keywords: information policy, image, international community, foreign policy strategies.

Nowadays the state reputation is important in shaping the strategic development of politics and building a positive image in the international arena. All components of the external image of the state contribute to the development of the state stability of all spheres of activity. It is important that a high level of information campaign builds patriotic values not only from the citizens of the state, but also from members of the entire international community interested in cooperation.

Since the 2000s, the foreign policy strategies of our country have highlighted attempts to reach the programmatic principles of popularization of Ukraine in the world [4]. Although the first programs were not very successful, that means the beginning of a new phase of information policy.

Since 2014, an active phase of countering the Russian information campaign has begun, which was aimed to covering Ukraine from the bad side and distorting the situation regarding the occupation of Ukrainian territories. For eight years, Ukraine has been carefully rebuilding and gaining the trust of the world community and Western partners, as well as the desire to join international organizations such as the EU and NATO. A striking example is the officially approved Ukrainian brand «Ukraine NOW», which is included in the 6 priorities of the national strategy of Ukraine's foreign policy in 2021 [3].

Since the full-scale invasion of Ukraine by the Russian Federation, political scientists and scholars have seen Ukraine's ability to assert itself even louder than in 2014. All possible official and unofficial channels are shouting about the terrible tragedy and demanding action. Virtually all possible sectors of the state, economic, military, social, political and even cultural, are being destroyed. However, during this time, Ukraine has gained a number of allies who not only "express concern" but, in fact, prove that Ukraine's security is as important to them as its own. This is primarily Canada, the United States, Poland, Britain, France, Germany, Australia, Hungary, Austria, Slovenia, Bulgaria, Finland, Albania.

In general, future prospects depend on many factors, but the fact of war is perceived as a deep depletion of the state and poses many major threats to stability, so although the positive postwar image of Ukraine as a strong state, still does not immediately provide an influx of investors and tourists state, as the development of infrastructure will take a lot of time and money.

Positive perception of the state, its image, is not equal to significant international ties. Everyone understands what post-war devastation means for the country. However, there is another possible development, which implies the interest of foreign investors in the development of the state, and countries such as the United States, Canada and other countries that are ready to attract their own budgets for further cooperation and ties.

Thus, since the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine, the situation remains unstable in all spheres of activities, but at the same time the Ukrainian nation writes a new history not only for itself but for all Europe. All the tragic events taking place in our country highlight Ukrainian people as a strong and willed nation that is able to withstand regardless of trials and deserves a worthy place in the international area.

References:

1. Dmytrenko O., Kuznetsova O. Components of image attractiveness of Ukraine in the conditions of conducting hybrid war bracket on the materials of the national TV channel "1 + 1" and the regional TV channel "Zaporozhye", 896, 2018, P. 45-52.
2. Five steps that will take the Ukrainian Institute and image policy of Ukraine to a new level. [Electronic resource]. – Access mode: https://lb.ua/blog/mariia_lypiatska/496438_pyat_krokv_yaki_vivedut.html

3. Formation of a positive image of the city as a necessary component of tourist attractiveness [Electronic resource]. - Access mode: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/67.pdf
4. Promoting the image of Ukraine abroad [Electronic resource]. - Access mode: <http://fpp.com.ua/topic/prosuvannya-imidzhu-ukrayiny-za-kordonom/>
5. The history of Europe is largely written in Ukraine. Ukrainians defend what is important with their own bodies. Historians Timothy Snyder and Yuval Noah Harari talk about the war in Ukraine and the future of the world. [Electronic resource]. - Access mode: <https://forbes.ua/lifestyle/istoriya-evropi-znachnoyu-miroyu-pishetsya-v-ukraini-ukraintsi-vlasnimi-tilami-zakhishchayut-te-shcho-vazhlivo-istoriki-timoti-snyder-ta-yuval-noy-kharari-pro-yiynu-v-ukraini-ta-maybutne-svitu-03032022-4077>

УДК 340.137(477:4)(043.2)

УНІФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО Й ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ

Вікторія Шинкарчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олександр Поведа, к.політ.н.,
доцент кафедри МВІРС*

Анотація: Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС стало зрозумілим, що необхідно формувати власну соціально-економічну політику, метою якої повинно бути досягнення європейських стандартів рівня життя і доступність, фінансова стабільність та якість системи соціального захисту громадян. З'ясовано, що уніфікація соціального законодавства обох сторін має бути передусім для того, щоб покращити якість людського життя, збільшити кількість та покращити якість робочих місць з гідними умовами праці, а також сприяти розвитку соціальної та юридичної справедливості у контексті реформуванні ринку праці.

Ключові слова: євроінтеграція України, соціальна забезпеченість, уніфікація законодавства.

Актуальність. Будь-яка інтеграція починається з маленьких кроків. Так само й Україна, яка прагне стати по-справжньому європейською державою, усе частіше намагається гармонізувати власне законодавство до європейського, що, насправді, є ключовим кроком у процесі євроінтеграції. Зокрема дослідженням уніфікації українського законодавства до європейського займаються такі науковці як С. В. Грищак, В. В. Гуменюк, Л. Ю. Мальюга.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів дослідження уніфікації українського законодавства до європейського застосовувався в основному компаративістський підхід, який має на меті базове порівняння обох законодавств. Крім того, був використаний логіко-семантичний підхід для висвітлення форм адаптації законодавства.

Результати дослідження. Законодавство будь-якої країни у процесі гармонізації з загальноєвропейським проходить процес приведення усіх нормативно-правових актів у відповідність до *acquis communautaire*. По суті, *acquis communautaire* – це явище, яке використовується в рамках Європейського Союзу та визначає норми, напрацьовані за час існування Співтовариства, які мають сприйматися як факт країнами, що вступають до Союзу, і не підлягають обговоренню, і не можуть бути змінені або усунені шляхом переговорів.

Після підписання у березні 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС стало зрозумілим, що необхідно формувати власну соціально-економічну політику, метою якої повинно бути досягнення європейських стандартів рівня життя і доступність, фінансова стабільність та якість системи соціального захисту громадян. Зрозумілим є те, що адаптація нашого законодавства та європейського не триває один рік чи два. Насправді такий процес тягнеться десятиліттями. Але, тим не менш, за такий величезний проміжок часу окремі європейські стандарти та положення тамтешнього законодавства уже стали частиною української правової системи що обумовлює їх різноманіття, і відповідно багатогранність форм їх адаптації.

На думку С. В. Грищака існують наступні форми адаптації законодавства України до законодавства ЄС: апроксимація процесу прийняття, внесення змін чи скасування правових норм з метою наближення положень національного законодавства до положень актів законодавства Європейського Союзу; імплементація – цілеспрямована організаційно-правова діяльність держави з метою своєчасної, всебічної і повної реалізації прийнятих, відповідно до міжнародного права, зобов'язань; транспозиція – це процес прийняття, внесення змін чи скасування правових норм з метою досягнення ідентичності з відповідними актами законодавства ЄС; координація є процесом узгодження тієї частини національного законодавства та практики його застосування, по якій наближення або транспозиція є неможливими або непотрібними; уніфікація – процес упровадження в національні правові системи єдиних юридичних норм з метою зближення цих правових систем або створення на їх основі спільної міжнародної правової системи; гармонізація – це процес узгодженого розвитку національних законодавств, усунення між ними суперечностей та формування мінімальних правових стандартів шляхом утвердження спільних правових принципів або прийняття окремих правових рішень з метою зближення правових систем [1, с. 274-275].

В основному, уніфікація соціального законодавства обох сторін має бути для того, щоб, по-перше, покращити якість людського життя; по-друге, протистояти глобалізації та демографічним змінам; по-третє, збільшити кількість та покращити якість робочих місць з гідними умовами праці; по-четверте, сприяти розвитку соціальної та юридичної

справедливості у контексті реформуванні ринку праці; по-п'яте, сприяти створенню на ринку праці таких умов, які б поєднували гнучкість та захищеність.

Висновки

Отже, гармонізація соціального законодавства завжди була й буде основою на порядку денному української євроінтеграції. Вона необхідна для того, щоб покращити людське життя загалом, адже у сучасному світі важливо дотримуватися аксіоми про те, що чим забезпеченіше населення певної країни, тим успішніша дана держава у зовнішній взаємодії з іншими учасниками міжнародних відносин.

Список використаних джерел:

1. Гришак С. В. Теоретичні основи адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу // Форум права. № 4. - 2012. - С. 273-277.
2. Гуменюк В. В. Гармонізація та уніфікація законодавства України відповідно до стандартів Європейського Союзу. – С. 74-77.

УДК 341.231.14:342.7(477)(043.2)

ВПЛИВ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Павло Шовкун

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Наталія Аляб'єва, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: Національна правова система, відповідно до міжнародного права, необхідно адаптувати дотримання прав людини та основних свобод правоохоронних органів.

Вступ. У наш час права людини набули цінності, яка належить міжнародному співтовариству, і вони знайшли основу в міжнародному праві як правову норму, до якої повинні прагнути всі народи та нації. До них належать Загальна декларація прав людини 10 грудня 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р. складають Міжнародний білль прав людини (або Хартію прав людини). Цей міжнародний «кодекс» прав людини покладає на держави-учасниці обов'язок забезпечити поступове здійснення своїх прав усіма необхідними засобами, включаючи законодавство. Право людини кожної держави-учасниці цих договорів виконувати ці положення. Держава повинна дотримуватися принципів і норм, викладених у цих договорах у своєму національному законодавстві. Повага до прав людини та демократії є важливою гарантією миру. Вищезазначені міжнародно-правові документи підкреслюють, що повага та дотримання прав людини є основою загального миру.

Актуальність теми. З моменту проголошення незалежності Україна перебуває в процесі реформування системи політичної влади, системи місцевого самоврядування, їх форм і методів роботи, територіальної організації влади та засобів забезпечення прав людини і громадянина. Саме ця тематика дуже сильно піднята на загал у 21 столітті у більшості країн світу. Україна також є у цьому списку, що рівняються до розвинених країн (наразі це країни ЄС) у більшості питань стосовно розвитку та покращення захисту прав і свобод людини. Шлях України до Європейського Співтовариства полягає у "оновленні" свого національного законодавства відповідно до міжнародно-правових стандартів та забезпеченні реалізації та захисту прав і свобод людини за допомогою правоохоронних органів. Крім того, обґрунтування реформування правоохоронних органів України можна прослідкувати із зростання транснаціональної організованої злочинності, відмінностей у навчанні поліцейських у різних країнах та дотримання прав та свобод людини у правоохоронних органах.

Оскільки Україна приєдналася до міжнародних конвенцій (особливо у галузі прав і свобод людини), це означає забезпечення їх норм у внутрішньому законодавстві. Саме тому актуальне проведення дослідження впливу міжнародно-правових стандартів на діяльність українських правоохоронних органів щодо захисту прав людини.

Мета дослідження. Полягає у проведенні аналізу впливу міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів України щодо захисту прав людини.

Результати дослідження. Держави, зобов'язані виконувати міжнародні документи з прав людини (перелічені у вступі), повинні керувати принципами та нормами цих договорів відповідно до свого внутрішнього законодавства та забезпечувати здійснення та захист прав кожного. Усі сучасні конституції демократій мають загальні норми, які гарантують непорушність основних прав людини. Україна є учасницею майже всіх багатосторонніх конвенцій ООН про права людини. Для того, щоб зрозуміти прямий/непрямий вплив міжнародного права на правозахисну діяльність українських правоохоронних органів, необхідно розглянути роль України у побудові та вдосконаленні глобальної системи прав людини.

Роль України у формуванні, функціонуванні й удосконаленні всесвітньої системи заохочення та захисту прав людини найбільше виявлена ось у чому:

– Україна є однією з 56 держав-членів ООН, які брали участь в обговоренні та прийнятті Загальної декларації прав людини на 3-й сесії Генеральної Асамблеї в 1948 році.

• Україна була членом агентств ООН, відповідальних за використання, вдосконалення та розробку нових інструментів з прав людини. Україну представляють Інформаційний комітет ООН, Спеціалізований комітет з питань тероризму, Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ),

Законодавча рада, Конгрес ООН з попередження злочинності, ЮНЕСКО та його Виконавча рада, Міжнародна організація праці (МОП), та Всесвітня організація охорони здоров'я, охорона здоров'я, Підкомітет з питань запобігання дискримінації та захисту прав меншин;

- Підготовка для організацій та установ, що складаються з представників України та ООН у 1991-1995 роках. Близько 50 резолюцій з прав людини та інших проектів, документів ООН. Показники України в цій галузі не слабшали за останні роки;

- Україна зобов'язана ратифікувати багато таких актів та усунути, запобігти порушенням. Сюди входять, зокрема, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Факультативний протокол до нього та Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права;

- Україна визнає юрисдикцію низки органів ООН, які здійснюють моніторинг ситуації з правами людини в ООН, зокрема, що вимагає від них періодичних звітів. Україна подає такі звіти, зокрема, до Комітету з прав людини та Комітету з питань ліквідації расової дискримінації;

- Конституція України 1996 року включає низку нормативних положень до Загальної декларації прав людини, відповідних положень Договору та інших актів ООН;

- Вперше в історії України чинна Конституція (стаття 9) встановлює норми, згідно з якими міжнародні договори, ратифіковані Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України [1]. Однак слід зазначити, що Загальна декларація прав людини та всі її нормативні та інституційні «надбудови» позитивно впливають на ситуацію з правами людини в Україні, незважаючи на спотворення та недоліки у правовій та практичній політиці нашої країни [2].

Існує потреба вдосконалити «поліцейську політику», щоб відповідати європейським стандартам прав людини. Перш за все, це пов'язано з тим, що Україна обрала шлях незалежного розвитку і проголосила це однією з головних цілей побудови держави, заснованої на верховенстві права та демократії, яка забезпечить

«принцип держави». Важливо зазначити, що поліція повинна бути гуманною, недискримінаційною та суворо виконувати закон відповідно до міжнародних норм та стандартів прав людини [3].

Компетенція поліції щодо реалізації європейських стандартів прав людини отримує прояв у різних формах її діяльності. У грудні 1998 році «Міжнародною Амністією» у Лондоні були розроблені «Десять правозахисних стандартів для правоохоронних органів». Ці стандарти засновані на стандартах ООН до правоохоронних органів кримінальних процедур та правах людини.

1. Перший стандарт полягає в тому, що кожна людина має право на рівний захист закону з будь-яких підстав, зокрема без дискримінації на основі насильства або погроз. Особливу увагу слід приділити таким вразливим групам, як діти, люди похилого віку, жінки, біженці, іммігранти та меншини.

2. Другий стандарт має на меті виявити співчуття та повагу до всіх жертв злочинів та захистити їх безпеку та конфіденційність.

3. Третій постулат полягає в тому, що не слід застосовувати жодної сили, за винятком випадків, коли вони необхідні та мінімальні. Четвертий стандарт - уникати застосування сили проти нелегальної, але мирної церкви. Для бурхливого розгону демонстрацій слід застосовувати мінімальну силу.

4. П'ятий стандарт стверджує, що силу смерті слід використовувати лише там, де це необхідно для збереження власного життя та життя інших людей.

5. Шостий стандарт стосується арештів, які повинні бути здійснені на розумних підставах та відповідно до законних процедур арешту.

6. Важливо, щоб усі затримані мали можливість зв'язатися зі своїми родичами та адвокатами одразу після арешту та отримати необхідну медичну допомогу, що є сьомим стандартом.

7. Восьмий стандарт призначений для гуманного поводження з усіма затриманими. Стандарти не охоплюють позасудових розстрілів чи "зникнення людей".

8. Виконати замовлення на такі заходи неможливо - дев'ятий стандарт.

9. Десятий стандарт наголошує, що про всі порушення цих базових стандартів слід повідомляти керівництву та прокурорам [4].

Важливо вивчити концепцію європейських стандартів прав людини, щоб розуміти правові норми та механізми, які визнаються Європейським Співтовариством у контексті регіональних стандартів, включаючи всі природні та невід'ємні права та гарантії людини, захист та його реалізацію. Термін "Європейські стандарти прав людини" включає термін "Стандарти Ради Європи". Останнє, у свою чергу, включає "Стандарти Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод". Права та свободи, закріплені в Конвенції, є мінімальними стандартами підтримки прав людини державами-членами. .

Міжнародні та європейські стандарти прав людини входять у правову систему держав, разом з Україною, шляхом їх включення до Конституції та законодавства, а також шляхом підписання та ратифікації міжнародних договорів, які отримали статус. Саме тому у суддів та інших правоохоронних органів є можливість використовувати їх (ці закони за міжнародними договорами) безпосередньо як частину національного законодавства.

Висновки

Для того, щоб створити національну правову систему відповідно до міжнародного права, необхідно адаптувати існуючі закони та прийняти нові відповідно до міжнародного права. Роль вищого законодавчого органу країни в цьому процесі є надзвичайно важливою. Немає сумнівів, що процес адаптації українського законодавства вимагатиме злагодженої співпраці між усіма гілками влади. Тому головною метою правоохоронних органів є забезпечення прав і свобод людини, які є провідними соціальними цінностями нашої держави, а також розуміння та дотримання прав людини та основних свобод усіма працівниками правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Забезпечення органами внутрішніх справ міжнародно-правових стандартів прав людини при охороні громадського порядку. Відп. редактор Римаренко Ю.І., Кондратьєв Я.Ю., Шемшученко Ю.С. – К., Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 460 с.
3. Приватне життя і поліція. Концептуальні підходи. Теорія та практика. Авторський колектив / Відп. редактор: Ю.І. Римаренко. – К.: КНІ, 2006. – 740 с. (Людина. Суспільство. Поліція.)
4. Політичний вимір діяльності Міністерства внутрішніх справ (відповідь на виклик XXI століття) / За ред. Ю.І. Римаренка, Я.Ю. Кондратьєва. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. – 292 с.
5. Захист та дотримання прав людини в правоохоронній діяльності URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/121.1.pdf>
6. Щирба С. Є. Вплив міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів України щодо захисту прав людини // Львівський національний університет ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького.
7. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/1740/avtoreferatdysertaciyinazdobuttyanaukovogostupenyakandydatayurydychnyh nauk bilas aai2.pdf>.

УДК 341.1/8

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ, ПОБУДОВАНІ НА МІЖНАРОДНОМУ ДОСВІДІ

Яна Щастлива

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олексій Драчов, к. ю. н.,
доцент кафедри МППП*

Ключові слова: правовідносини, спортивне право, правова система, тенденції, галузь, нормативно-правові акти.

Вступ. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що інтерес до осмислення особливостей регулювання правовідносин у сфері спорту почав особливо зростати протягом

останніх десятиліть. Це пов'язано з тим, що спортивні змагання стали викликати неабиякий інтерес, як вагома частина розважального бізнесу, а також із тим, як бажання бути здоровим і мати спортивний вигляд стало масовим культурним трендом. Таким чином, збільшився обсяг взаємодій, пов'язаних зі сферою спорту, і, відповідно, відбулося розширення середовища спортивних правових відносин, як на міжнародній арені, так і в правовій системі України. Дане питання набуло своєї актуальності у працях багатьох науковців-теоретиків сучасності, таких як: С. Балабан, Л. Луць, В. Черба, Є. Герасимова, М. Кельман, М. Саннікова, О. Скакун та інших.

Матеріали та методи: Об'єктами даного дослідження є шляхи і тенденції удосконалення спортивного права в Україні, як особливий феномен дійсності, побудований на міжнародному досвіді. Для наукового обґрунтування результатів мого дослідження були використані такі методи, як: історичний метод наукового дослідження, за допомогою якого можна здійснити короткий історичний екскурс зародження, становлення та розвитку як Олімпійського спорту, так і міжнародного спорту в цілому; спеціальні методи (порівняльноправовий, формально-юридичний), які були задіяні при формулюванні визначень, наукових тез, аналізі позицій дослідників; метод спостереження (виявлення, добір, класифікація, систематизація) надає можливість влучно класифікувати, систематизувати та узагальнювати різні факти з точки зору розвитку спортивного права, як галузі права в Україні. Результати. Слід сказати, що, на сьогоднішній день, спорт є невід'ємною частиною життя не тільки кожної людини, але й кожної країни, адже великих обертів набирають світові змагання. Спортивне право, як галузь права, у багатьох країнах існує вже тривалий час, однак в нашій країні ця галузь тільки починає розвиватися. Виникнення та становлення міжнародного спортивного руху, Олімпійського спорту, створення та утвердження інститутів спорту, а також творення нормативно-правової бази має глибоку та неоднозначну історію. За цей час, міжнародна спільнота вибудувала чітку ієрархічну структуру спортивних організацій, як на міжнародному, так і на внутрішньо національних рівнях, із власним законодавством та судовою системою.

Стосовно сучасного законодавства України, яке регламентує правові відносини у сфері спорту, то воно є далеким від моделі міжнародних стандартів у цій галузі, хоча і знаходиться в активній фазі формування нової державної політики. Спираючись на Конституцію України, а саме на статтю 49, ми можемо побачити, що Україна дбає про розвиток фізичної культури і спорту. Саме для того, щоб Україна, в більшій мірі, була наближеною до міжнародної моделі регулювання відносин у сфері спортивного права і треба виділити основні проблеми та шляхи їх вирішення. Адже, тільки правильно зрозумівши проблему, можна вибудувати шлях до її вирішення [1].

Проаналізувавши праці багатьох науковців, які торкалися цієї теми, я можу виділити такі основні проблеми спортивного права в Україні: неефективність правового регулювання спортивних правовідносин; хронічний дефіцит коштів з державного бюджету та недостатній рівень матеріально технічного забезпечення, що призводить до низького рівня надання спортивних послуг; неякісне регулювання кадрової політики у сфері спорту; слабка нормативно-правова регламентація із забезпечення безпеки у сфері спорту; недосконале налагодження тісної та обов'язкової співпраці з масмедіа; слабкий механізм розвитку мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл та спортивних клубів різної форми власності, як базової ланки спортивної сфери та інші [2].

Щодо тенденцій, варто зауважити такі тенденції розвитку спортивного права в Україні, як: перехід від радянської системи правового регулювання спортивних правовідносин до уніфікації за європейським підходом; внесення суттєвих змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», які б враховували актуальні соціально-економічні потреби суспільства; ратифікування міжнародних нормативно-правових актів, договорів, регламентів, які б надавали сприятливі умови задля подолання прогалини в законодавстві та забезпечення нових перспектив, прагнень та можливостей обміну досвідом у розвитку сфери спорту; створення умов до відкритого та прозорого розподілу державних коштів, що виділяються на сферу спорту та розширення джерел фінансування спорту (реклама, меценатство, тощо); розширення обсягу контрактного права у професійному спорті; збереження існуючої та будівництво нової мультифункціональної та доступної спортивної інфраструктури; забезпечення механізму популяризації та залучення людей до галузі спорту; напрацювати можливість виділення спортивного права в окрему галузь тощо [3].

Висновки

Спортивні правовідносини, як в міжнародному плані, так і на національному рівні постійно видозмінюються. Правовідносини у сфері спорту в законодавстві України потребують створення нових норм права, які будуть оптимально відображати потреби часу, адекватно реагуватимуть на виклики суспільства.

Список використаних джерел:

1. Балабан С.М. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери фізичної культури та спорту в Україні: Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 2.
3. Саннікова М. Актуальні проблеми правового регулювання та законодавства у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Слобожанський науковоспортивний вісник. 2019. № 3(71).
4. Черба В.М., Герасимова Є.В. Стан та перспективи розвитку сфери фізичної культури в Україні: Економічна наука, Економіка та держава № 7/2017

УДК 341.1/.8:[796.011.5:615.2]

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З ДОПІНГОМ У СПОРТІ**Наталія Якубенко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Олексій Драчов, к.ю.н.,
доцент кафедри МППП***Ключові слова:** допінг, Всесвітнє антидопінгове агентство, спорт, боротьба з допінгом.

Вступ. Питання боротьби з допінгом у спорті є дуже актуальним на сучасному етапі розвитку суспільства. Міжнародне антидопінгове право є проблематичним інститутом міжнародного спортивного права. Ефективність боротьби з допінгом у спорті багато в чому залежить від системи організації. Слід зазначити, що спочатку організаційні основи боротьби з допінгом мало перебували у зоні уваги учених. Відтак розкриття основних форм боротьби з допінгом у спорті вбачається доцільним.

Матеріали та методи дослідження. Основою дослідження проблем допінгу в міжнародному праві стали матеріали Міжнародного Олімпійського комітету, Антидопінгова конвенція, Кодекс Міжнародного спортивного арбітражу. Під час здійснення аналізу застосовувались такі методи пізнання, як: метод наукового аналізу та метод наукового синтезу (основні дослідницькі інструменти, що дозволили осмислити відповідну нормативну простору та правову дійсність), метод наукової класифікації та інші методи наукового узагальнення знань (що дозволили систематизувати інструменти правового забезпечення та реалізації антидопінгових заходів), науковий метод індукції (від приватного до загального) та науковий метод дедукції (від загального до приватного), метод висування наукових гіпотез (основна з яких полягала у припущенні, що у загальному обсязі регулювання превенції та припинення застосування спортивно-допінгових засобів переважає адміністративне право).

Результати дослідження. Для розкриття самої суті боротьби з допінгом у спорті важливо визначити саме поняття «допінг». Так С.Д. Білоцький визначає допінг як органічну або неорганічну речовину в твердому, рідкому або газоподібному стані, введену в організм спортсмена будь-яким шляхом – перорально, ректально, шляхом внутрішньовенних або внутрішньом'язових ін'єкцій, через шкіру та ін., що забезпечує підвищення спортивного результату понад норми, характерні для засобів та методів тренувального процесу і наносить шкоду здоров'ю спортсмена, як при одноразовому, так і при постійному використанні з перевищенням встановлених медичної наукою норм дозування [1, с.32].

Міжнародна хартія фізичного виховання і спорту, прийнята Генеральною конференцією ООН у Парижі 21 листопада 1978 року, закріпила, що: «Допінг – явище, небезпечне здоров'я і суперечить спортивній моралі» [3].

Визначивши поняття допінг, розуміємо, що він передбачає визначення чіткого переліку заборонених речовин, які мають допінговий вплив на організм спортсмена.

Відповідно до рішення Міжнародного олімпійського комітету до допінгів належать:

1. Так звані допінгові речовини, які поділені на п'ять груп:

- анаболічні стероїди (тестостерон, ретаболіл, метенол та ін.);
- бета-блокатори (пропранолол, атенолол, метропролол та ін.);
- діуретичні засоби (дихлотіозид, гідрохлотіазидфуресеросемід та ін.);
- стимулятори (амфетамін, кофеїн, кокаїн, метил-ефедрин, фентермін та ін.);
- наркотичні засоби (кофеїн, героїн, морфін та ін.).

2. Допінгові методи, наприклад, кров'яний допінг – аутогемотрансфузія, використання еритропоетину, препаратів, що збільшують плазму крові; речовини, прийом яких на змаганнях підлягає обмеженню та у разі відсутності прямих медичних показань також може бути розцінений як допінг [2].

Відповідно, вживаючи заборонені допінгові засоби, спортсмен піддається ризику дискваліфікації у спортивних змаганнях. Вважаємо, що міжнародне законодавство має не лише констатувати перелік заборонених до вживання спортсменами речовинами, а і давати рекомендацію відповідним організаціям розробити шляхи попередження та усунення даного явища в спорті.

На нашу думку, основними антидопінговими заходами мають стати:

- своєчасне ознайомлення спортсменів та їх персоналу з основними антидопінговими документами в повному обсязі;
- формування системи безперервного інформування про антидопінгові правила та зміни;
- ініціативна участь спортивних федерацій у різноманітних програмах у сфері профілактики та протидії допінгу;
- антидопінгова пропаганда серед молодих спортсменів та персоналу спортсменів збірних команд;
- організація своєчасної заявки для дозволу на терапевтичне використання заборонених субстанцій та/або методів, включених до забороненого списку Всесвітнього антидопінгового агенства;
- профілактика порушень антидопінгових правил з початку спортивної кар'єри.

Висновки

Допінг – це лікарські, інші засоби та методи впливу, які штучно підвищують ті функції організму, від яких залежить поліпшення спортивного результату; прийом допінгу пов'язаний з можливістю завдання моральної шкоди спорту та спортсмену, шкоди його здоров'ю, моральної та генетичної шкоди суспільству. Чинна система боротьби з допінгом у

міжнародному спорті та у спорті України недостатньо ефективна, не дозволяє повністю викоринити використання допінгу зі спорту вищих досягнень, у зв'язку з наявністю соціальних та особистісних факторів, що стимулюють використання допінгу спортсменами.

Список використаних джерел:

1. Білоцький С.Д., Бубліченко В.В. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з допінгом у спорті. Альманах міжнародного права. 2015. Вип. 7. С. 32-41.
2. Бордюгова А. Нововведення щодо боротьби зі вживанням заборонених речовин і методів у спорті. Юридична газета on-line. 2015. № 5 (451). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/sportivne-pravo/dopingkontrol.html>. (дата звернення: 22.05.2022).
3. Міжнародна хартія фізичного виховання і спорту від 21.11.1978 року. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_350/ (дата звернення: 22.05.2022).

SECTION «GLOBAL PROBLEMS OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS»

Head of Section: **Lesia Pobochenko**, PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of International Economic Relations and Business
Secretary: **Zoia Pichkurova**, PhD in Economics, Associate Professor

**СЕКЦІЯ «ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ
ВІДНОСИН»**

Голова секції: **Побоченко Л. М.**, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Секретар: **Пічкурова З. В.**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу

UDC [658.8:004.738.5]:614.2(043.2)

**THE PROBLEM OF ENSURING THE POST-WAR ECONOMIC
DEVELOPMENT OF UKRAINE**

Angelina Berdega

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Zoya Sokolova, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: economic development, economic system, post-war economic, small business, tax.

Today, the Ukrainian economy has faced an unprecedented shock. A full-scale military invasion of the Russian Federation hit all parts of the economic system of the state. During the first month of the war (from the 24th of February till the end of March 2022), only 17% of large enterprises could work to operate without any restrictions (another 30% were able to move online, and the rest either did not work at all or stopped working until the situation will be settled [1]. Because of war state More than 10% of the country's arable land are not available for the sowing campaign, which significantly affected both the country's export potential and the state budget [2].

As of early April, more than 50% of Ukrainians had lost their jobs. This primarily applies to employees of large old industrial enterprises located in the south-eastern region of Ukraine [3]. Total losses from the transport blockade, including sea trade ports (which accounted for up to 65% of Ukraine's international trade, primarily due to metallurgical and agricultural products), will amount to approximately 3-5 billion US dollars per month (excluding damage to infrastructure due to systematic bombing) [4].

It is difficult to achieve military victories without a reliable economic rear, and it is virtually impossible to ensure sustainable post-war growth. Therefore, the domestic economy in 2022 is increasingly becoming one of the priority fronts, which will determine both the further course of hostilities and the ability of our state to successfully rebuild after their completion.

The main task for the authorities is to form adequate strategic plans and ensure the effectiveness of their practical implementation.

Taking into account the situation in the country and economic losses, the government has urgently introduced a number of important regulatory innovations to reduce the fiscal burden on business and stimulate the development of small business. In particular, it was allowed to move to the third group of the simplified taxation system for taxpayers with a turnover of up to 10 billion hryvnias with an unlimited number of employees. Under the new rules, taxpayers must pay a 2 percent income tax instead of income tax and VAT. The list of transactions for which a single taxpayer of the third group will be exempt from VAT is expanded. The period during which a taxpayer may not comply with the tax obligation without the application of sanctions if he does not have the appropriate opportunity has been extended. There has also been some liberalization of customs legislation, including the partial abolition of mandatory payments for imports of goods and cars [5].

Regarding the government's further actions to overcome the consequences of military aggression, experts suggest maintaining and developing the established course to minimize the regulatory influence of government institutions on the operational functioning of the economy. First of all, it concerns the reduction of the number of regulatory bodies and their powers, as well as the liberalization of permitting procedures. In addition, it is necessary to further reduce the tax burden on the economy, in particular by differentiating VAT (especially the introduction of zero rates on socially important groups of goods), significant reductions in labor taxes (at least for small businesses), and leveling customs barriers and their complete liquidation (except in cases of protection of the domestic market from subsidized imports or imports from unfriendly countries).

The most important step towards rebuilding the national economy is to change the goals of the state's structural economic policy. That is, instead of the existing practice of state support for budget-forming and export-oriented industries, the government should stimulate the development of small business, while encouraging self-employed people and entrepreneurs to invest in startups and innovative projects.

Thus, the post-war economic boom in Ukraine is possible only if the measures of the state's economic policy are implemented in line with a clear and consistent strategy aimed at deregulating the economy and creating a favorable investment climate.

References:

1. Самаєва Ю. Як працює тил. Дзеркало тижня. Режим доступу: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/jak-pratsjuje-til.html>. (Last accessed: 01.05.2022).
2. Через бойові дії неможливо провести посівну на 3,5 млн гектарів сільгоспземель. Agravery. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/cerez-bojovi-dii-nemozливо-provesti-posivnu-na-35-mln-gektariv-silgospzemel>. (Last accessed: 01.05.2022).
2. Максимов В. Стало відомо, скільки українців втратили роботу через війну. URL: <https://ukraine.today.ua/ru/stalo-yzvestno-skolko-ukrayntsev-poteryaly-rabotu-yz-za-vojny>. (Last accessed: 02.05.2022).
3. Даценко В. Транспортна блокада Росії. URL: <https://zn.ua/ukr/macrolevel/transportna-blokada-rosiji-light.html>. (Last accessed: 01.05.2022).
4. Реун А. Податково-митна реформа 2.0. URL: <https://zn.ua/ukr/business/podatkovo-mitna-reforma-20.html> (Last accessed: 02.05.2022).

УДК 330.101:1:316.3(043.2)

МІСЦЕ ФІЛОСОФІЇ В АНАЛІЗІ ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ**Марія Білоус***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Геннадій Христокін. д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: економічне життя, суспільне життя, філософія, процеси економіки, теоретичний аспект.

Вступ. Актуальність закладається у тому, що філософські підходи до економічного життя суспільства намагаються виявити, які джерела розвитку економічного життя, яке співвідношення об'єктивних та суб'єктивних сторін в економічних процесах, як співіснують у суспільстві економічні інтереси різних соціальних груп, яке співвідношення реформ та революцій в економічному житті суспільства.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень використовувалися такі методи, як теоретичне узагальнення, аналіз та синтез, абстрактно-логічний, порівняльний та експертних оцінок, а також методи логічного, системно-структурного аналізу економічних процесів та зв'язків. Особливістю філософії є те, що вона може досягнути глибинні процеси економіки. Філософські підходи дають змогу розглянути економіку як відкриту, складну та багатогранну систему з її незворотністю, можливістю виникнення нових зв'язків і з'ясувати місце і роль поодиноких людських зусиль у цій системі, які можуть суттєво впливати на макроекономічні соціальні процеси.

Результати. Філософія економічного життя є певним енергетично-творчим джерелом економічного процесу, розвитку людських здібностей, які забезпечують економічну діяльність людини [2, с.93]. Тотожна економічна реальність є її формою, з можливістю досягнути тільки філософією економіки, яка пояснює філософське розуміння для економічних категорій, формуючи загальні уявлення, сприяючи розумінню людиною сутності економіки. Соціологія економічного життя – галузь соціологічного знання, адже економічний розвиток – процес соціальний, що відзначається активністю суб'єктів соціальної сфери, характеризується інтересами, взаємодією, поведінкою соціальних груп. Об'єктом соціально-економічного життя виступає взаємодія економічних і соціальних процесів. Економічна сфера життя – це підсистема, що охоплює виробництво, споживання, обмін і розподіл різних матеріальних благ і послуг, потрібних для життя [2, с.93]. До неї входять підприємства, різні види економічної діяльності та відносини між спільнотами. Взаємовідношення економічної і соціальної сфери – це вплив економічних відносин в соціальній сфері на активність різних соціальних груп, також вплив нерівності на соціально-економічні процеси суспільства. Центром і суб'єктом для цих процесів є особистість, яка виступає елементом соціальної спільноти, додана у систему економічних і соціальних взаємин, а також між групові взаємодії в соціумі. Причиною розвитку є потреби та зацікавленості соціальних груп, які регулюють їхню поведінку в економічній сфері. Базовою категорією соціології економічного життя є поняття соціального механізму економічного регулювання. Також основними категоріями є економічні відносини, свідомість, мислення. В полі зору соціології знаходяться моделі соціальної поведінки, які мають завдання максимізувати результати і мінімізувати витрат, а також соціокультурні інститути, що унеможливають раціональне і справедливий використання ресурсів.

Висновки

Як підсумок, належним і бажаним результатом економічної поведінки є різноманітні винагороди за діяльність, пов'язані з комбінацією використовуваних економічних ресурсів. Власність є сукупністю відносин, що виступають багатовимірним та багатоступеневим явищем, яке формує соціально-політичну суспільну структуру. Філософсько-соціальний погляд на економічне життя особистості, зафіксує у ньому діалектичну конфлікт, суперечність. Його розв'язання поясню значення економічно-ціннісних орієнтацій поведінки в економіці, знаходження пріоритетних власних або суспільних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Вільчинський Ю. Філософія економіки [Електронний ресурс] / Ю. Вільчинський // Університетська кафедра. - 2019. - № 1. - С. 105-133.
2. Воронкова В. Г. Нова парадигма філософії економіки XXI століття [Електронний ресурс] / В. Г. Воронкова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2019. - Вип. 46. - С. 19-32. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpgvzdia_2019_46_4.pdf

3. Приятельчук А. О. Філософія економіки і соціальний прогрес [Електронний ресурс] / А. О. Приятельчук // Культурологічний вісник. - 2018. - Вип. 29. - С. 93-99. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Kultv_2018_29_19.pdf

УДК 339.17-021.475.4:004.738.5(043.2)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ

Оксана Боднар

Національний авіаційний Університет, Київ

*Науковий керівник – Інна Набок, к.е.н., доцент
кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: електронна комерція, електронний бізнес, економічний розвиток, інновації, цифрові продукти.

Компанії електронної комерції стикаються з новими проблемами, адаптуючись до останніх тенденцій електронної комерції та намагаючись створити цифровий досвід, який відповідатиме зростаючим очікуванням клієнтів. Україна є 65-м за величиною ринком електронної комерції з доходом у 1 млрд. дол. США у 2021 р. Одна з проблем ведення електронного бізнесу - захист інформації. Коли справа доходить до електронної комерції, однією з найбільших проблем, з якими стикаються учасники цього ринку, є порушення безпеки. Під час роботи з електронною комерцією задіяно багато інформації та даних, і технічна проблема з даними може завдати серйозної шкоди [1].

Проблема недостатнього економічного потенціалу. Недостатній рівень упровадження інновацій, недостатній рівень іноземних та внутрішніх інвестицій. Проблемою розвитку електронної комерції є швидкість роботи українських сайтів та зручність використання у багатьох випадках залишають бажати кращого [2]. Проблема місцезнаходження. Для цифрових продуктів це не проблема, але більшість країн, що розвиваються, вони є матеріальними. Нестабільність національної грошової одиниці у відношенні до долара. Це призводить до завищення цін у вітчизняних електронних магазинах. Недосконала законодавчо нормативна база. Україна прийняла закон, щодо регулювання електронної комерції однією з останніх, тож закон ще потребує доопрацювання [3].

Висновки

Електронна комерція в Україні досить стрімко розвивається. Щоб досягти показників ринку електронної комерції як у більшості розвинених країн світу потрібно виправити наявні проблеми ринку онлайн-торгівлі. В першу чергу це стосується конфіденційності інформації та більш якісної системи надання послуг.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про електронну комерцію». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
2. Проблеми електронної комерції у 2022 році. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://vue.ai/blog/ai-in-retail/ecommerce-challenges-in-2021/>
3. Електронна комерція в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12748/1/Ivanova_134-155.pdf.

UDC 620.92:330.341(4) (043.2)

**ALTERNATIVE ENERGY SOURCES AS A KEY SOLUTION
TO EUROPE'S ENERGY CRISIS**

Alla Vashchenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Lesia Pobochenko, PhD in Economics,
Head of the Dept. IERB*

Keywords: alternative energy sources, Europe's energy crisis, nuclear energy, russian invasion, energy generation.

Since the beginning of 2022, the whole civilized world is standing against a new global threat – the russian invasion of Ukraine that consequently affects millions of people worldwide. One of the main reasons for the rapid changes in the world's order was the considerable dependence on russian energy, particularly natural gas. European countries imported up to 61% of the energy resources in preceding years and the main supplier of natural gas, coal, and oil was russian federation [1]. Considering these factors European leaders look for some disjunctive options to deal with the growing energy crisis. In this situation, alternative energy sources might become a permanent and reliable solution.

The new reality on the geopolitical level motivates the leaders of European countries not only to sign the new energy supply deals but also to speed up the transition to alternative energy sources and increase Europe's energy independence from unreliable suppliers and volatile fossil fuels. The EU imports 90% of its gas consumption, with russia providing around 45% of those imports, at varying levels across the Member States. russia also accounts for around 25% of oil imports and 45% of coal imports [2]. Therefore, European Commission and International Energy Agency developed a set of steps that aims to diminish the European dependence on russian fossil fuels.

The key actions recommended in the International Energy Agency include not signing any new gas contracts with russia; maximizing gas supplies from other sources; accelerating the deployment

of solar and wind; making the most of existing low emissions energy sources, such as nuclear and renewables; and ramping up energy efficiency measures in homes and businesses [3].

As additional measures, governments can stimulate wide private investment to stimulate energy generation through renewable sources. The accelerated deployment of new solar and wind projects can reduce the use of russian natural gas by 6 billion cubic meters within a year. In a similar way maximizing the power generation from nuclear stations and bioenergy can help to reduce the usage of natural gas by 13 billion cubic meters within a year. Overall, those steps might help to reduce the level of russian energy consumption by one-third within the year, which is a remarkable result considering the limited timeframe [3].

The main obstacle to the development of nuclear energy is the political and social resistance to its use in Austria, Denmark, Norway, Portugal, Spain, and Sweden [4]. Moreover, Germany aimed to become a nuclear-free country by 2023, which might be an additional barrier to using alternative sources [5]. Despite that, the biggest European economy now works on the growth of using solar energy as well as the development of onshore and offshore wind projects. Additionally, great attention is paid to the process of increasing energy efficiency in power generation in both the public and private sectors [6].

To sum up, the russian invasion of Ukraine might serve as an incentive to accelerate the transition to alternative sources of energy, including nuclear plants. Moreover, it proves the necessity of diversification of the energy supply chain for energy security assurance. Alternative energy sources now can solve the main energy trilemma – security, affordability, and sustainability.

The whole world now stands on the threshold of rapid changes in the energy sector. Under these circumstances, renewables and nuclear energy come out in a new light and become key solutions to solving a global problem.

References:

1. Eurostat. Energy in the EU: “Where does our energy come from?” - [Electronic resource] – Access: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy/bloc-2a.html?lang=en>.
2. European Commission. Press release “REPowerEU: Joint European action for more affordable, secure and sustainable energy” - [Electronic resource] – Access: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1511.
3. International Energy Agency. Press release: “How Europe can cut natural gas imports from Russia significantly within a year” - [Electronic resource] – Access: <https://www.iea.org/news/how-europe-can-cut-natural-gas-imports-from-russia-significantly-within-a-year>.
4. European Center of Security Studies. “Europe’s Dependence on Russian Natural Gas: Perspectives and Recommendations for a Long-term Strategy” - [Electronic resource] – Access: <https://www.marshallcenter.org/de/node/1276>.

5. “Germany Committed to Phasing Out Nuclear Power,” Deutsche Welle, May 1, 2006 - [Electronic resource] – Access: [https://www.dw.com/en/germany-committed-to-phasing-out nuclear-power/a-1845437](https://www.dw.com/en/germany-committed-to-phasing-out-nuclear-power/a-1845437).

6. Sustainable development solutions network. Lessons from Europe’s energy crisis - [Electronic resource]/ – Access: <https://sdg-action.org/lessons-from-europes-energy-crisis%EF%BF%BC>.

UDC 001.891:330.341.1:378.4(043.2)

COMMERCIALIZATION OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS’ SCIENTIFIC RESEARCH RESULTS IN THE GLOBAL INNOVATION ECONOMY

Anastasiia Volod`ko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Zoia Pichkurova, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: innovations, scientific research results, commercialization of research, higher educational institutions, global innovation economy.

In the innovative development of the university, the leading role is given to the traditionally linear model of innovation, when the developed fundamental scientific idea is embodied in applied research. It is the practical implementation and commercialization of the results of research activities that serves as the basis for innovation.

In the study of the topic, the method of theoretical analysis (general features and properties of commercialization of scientific research results were analysed), the method of comparison (the process of commercialization of the scientific research results in Ukraine and the world was compared) were used.

With the transformation of society, according to modern needs, intangible components of the successful work of higher education institutions (higher education institutions), which are intellectual property, intellectual capital, intellectual resources and intellectual potential of the institution, are of particular importance [1].

Commercialization of the results of scientific research is a responsible stage of work on the results of scientific development, which has been capitalized and is defined by the object of intellectual property, which received protective documents and has specific features, which makes it possible to consider it as an innovative product that meets the market conditions [3].

Governments in many foreign countries encourage the establishment of closer ties between high-tech firms and public research universities in order to create centers of new technologies. Thus,

in America, there are scientific and technological parks, which are incubators of science-intensive business and a practical basis for the scientific activity of universities.

In Poland the state stimulation of the activities of research institutes, scientists is carried out through the development of a system of cluster scientific associations, a system of technoparks. Almost every university has scientific parks that provide assistance to a researcher or scientist in implementing their idea into a specific product [2].

In Ukraine the Ministry of Education and Science of Ukraine developed a project of the Law of Ukraine «On Amendments to the Budget Code of Ukraine to stimulate the innovative activities of budget institutions». The draft law was supported at the regular meeting of the Government on May 19, 2021, and was sent to the Verkhovna Rada of Ukraine.

The changes provide an opportunity for the state scientific institutions, state universities, academies, institutions own revenues in the form of dividends (income), accrued shares of economic companies, in the authorized capital of which there are property rights of intellectual property to be counted in the following proportions: 30% - to the revenues of the special fund of the state budget and 70% - to the revenues of the general fund of the state budget. Increasing its own revenues of higher education institutions and scientific institutions by 30% will allow more funds to be allocated to the activities of scientific parks. In this way, they will have additional resources for the development of innovative activities [4].

In conclusion, the transfer of scientific developments of universities plays an important role in the intensification of innovative processes in the country, thanks to it, the results of scientific research acquire the form of goods on the market and meet public needs.

References:

1. Klishch I. M. Features of implementation of the scientific researches results commercialization in the higher educational medical institutions / I.M. Klishch, M. I. Marushchak, I. Y. Krynytska, H. H. Habor // Improvement of the highest medical ovity. – 2018. – Vol. 4. – PP. 48-51.
2. Prokhorov A.N. Foreign experience in building the process of commerce of intellectual property / A. N. Prokhorov//Vestnik Tyumen Gos. un-ta. – 2011. – № 11. - Pp. 66-70.
3. Volodin S.A. Innovative development of agrarian science: monograph / S.A. Volodin. - K.: IAPM, 2006. - 400 p.
4. Scientific institutions and universities will be able to profit from commercialization of scientific research results – the government supported the draft law [Electronic resource]. – Available at: <https://mon.gov.ua/ua/news/naukovi-ustanovi-ta-zvo-zmozhut-otrimuvati-pributok-vid-komercializaciyi-rezultativ-naukovih-doslidzhen-uryad-pidtrimav-zakonoprojekt> (Last accessed: 28.04.2022).

УДК 808.56:339.94(043.2)

ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ БЕСІДИ В ЕКОНОМІЧНІЙ ДИПЛОМАТІЇ**Олександр Врублевський***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Наталія Татаренко, к.е.н.,
професор кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: економічна дипломатія, бесіда з економічних питань, етапи дипломатичної бесіди, планування і підготовка бесіди, стратегія і тактика бесіди з економічних питань.

Дипломатична бесіда – основна комунікаційна форма, яка використовується як в інтересах і від імені бізнесу, так і в інтересах держави офіційними представниками держави – дипломатами з метою укладання в подальшому економічних угод. Теоретична побудова моделі бесіди в економічній дипломатії включає вибір методологічного підходу (якого рівню економічні інтереси будуть обговорюватись та як вони підпорядковуватимуться офіційним, державним інтересам), у якому руслі будуть проводитись, хто виступатиме у ролі суб'єктів бесіди, якими економічними закономірностями керуватимуться, якою буде стратегія і тактика відстоювання принципу пріоритетності національних інтересів, та конкретизація функціонального і цільового навантаження цієї бесіди.

Успішність процесу ведення дипломатичної бесіди залежить від глибини і рівню знання сучасних світових і національних економічних процесів у співрозмовників, рівню наявної у їхньому розпорядженні аналітики та рівню особистої зацікавленості і причетності до економічних проблем, які обговорюватимуться у ході бесіди. Тема розмови, яка зазвичай відома заздалегідь, має бути відображена у плані і містити чітко визначену мету та завдання комунікації. Підготовчий етап бесіди починається з окреслення цієї мети, якої необхідно досягти кожній із сторін, і відповідно, кола обговорюваних питань з урахуванням інтересів партнера, але з превалюванням цілей, поставлених бізнесом, чи державою. Це потребує заздалегідь складеного портрету партнера на основі даних про його службове становище, політичні погляди, економічні інтереси, ставлення до загальної економічної ситуації і парадигми розвитку, інформацію про діяльність й заслуги, улюблені й заборонені теми для розмов, щоб визначитись з тактикою ведення бесіди. Необхідно, також, враховувати і культурні особливості, цінності тієї людини і держави, де відбувається бесіда, щоб враховувати особливості сприйняття нею проблеми. Уявна репетиція бесіди дозволяє переосмислити аналітичні матеріали, запам'ятати черговість його викладу і окремих фрагментів тексту, так щоб їх можна було точно відтворювати в пам'яті. Бажано також бесіду проводити у звичному середовищі, яке не відволікатиме увагу, та залучати до неї асистентів.

Основи для сприйняття партнерів в офіційній і приватній економічній дипломатії закладаються на попередніх етапах і, як правило, формуються після першого контакту під впливом таких обставин, як гало-ефект (цілісна оцінка людини як приємної чи неприємної). При цьому необхідно враховувати, що більшість людей намагаються тим чи іншим способом приховати свої справжні наміри. В економіці це зробити набагато важче, чим в політиці, оскільки враження про серйозність намірів, справжню мету визначаються економічними інтересами і є досить прозорими, а враження про співбесідника складаються з оцінки рівню знання проблеми і її контексту. Це враження категорично не проявляється в ході бесіди, але дозволяє маніпулювати співрозмовником на етапі підготовки угоди. На цьому етапі у процесі спілкування представники обмінюються міркуваннями, обговорюють проблеми та шляхи їхнього вирішення, намагаючи нав'язати своє безкомпромісне бачення і трактування економічного явища, що обговорюється, надаючи співрозмовнику варіанти вирішення проблеми за допомогою різних стратегічних і тактичних прийомів. При виробленні стратегії та плану бесіди, а також різних тактичних заготовок, нестача яких може вплинути на хід бесіди, а відтак, на її результат, необхідно сформулювати схему подачі інформації, яка визначається багато в чому її структурою, причому цією схемою можна користуватися відкрито в ході бесіди. Слід також окреслити для себе коло питань, які можуть бути поставлені співрозмовникові і коло питань, які співрозмовник може поставити вам.

Заключним етапом циклу бесіди є її критичний аналіз на основі зроблених записів, що дозволяє відповісти на запитання: наскільки чіткими було формулювання; чи все було висловлено та обговорено; чи завжди вдавалося одержати необхідні відповіді; чи могли співрозмовники запропонувати інші варіанти вирішення проблем; чи не приходили вони до необхідного висновку під надмірним психологічним тиском і з часом можуть переглянути свої позиції, наскільки невимушено, комфортно вони себе почували; чи можна вважати результати бесіди задовільними і чи досягнута поставлена мета; чи вдалося уникнути підводного каміння і яким може бути продовження обговорення даних питань. У цій частині враховується контекст економічної ситуації і її зв'язок з загальною ситуацією в країні та економічна результативність досягнених домовленостей.

Отже, можна зробити висновок, що дипломатична бесіда з економічних питань – це складний і важливий процес, який включає в себе багато нюансів, починаючи з глибини економічних знань і закінчуючи знаннями психологічних прийомів, володінням стратегією і тактикою переговорів в бізнесі у поєднанні з дипломатичними навичками.

Список використаних джерел:

1. Tatarenko N.O. Economic diplomacy: modern challenges and trends / Public diplomacy: textbook. - Ostroh Academy - NTIDMV, 2021. - 224. - 125-145.
2. URL:https://vuzdoc.org/132970/pedagogika/model_obucheniya_tehnike_delovoy_besedy

UDC 339.92:355.48(477:470+57)(043.2)

GLOBAL ECONOMIC CHALLENGES CAUSED BY RUSSIAN AGGRESSION

Oleksandra Dementieva

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Inna Nabok, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: inflation, energy supplies, investment cuts, global economic challenges, russian aggression.

Introduction. In early 2022, the world began to take cautious steps to recover from the COVID-19 pandemic and economic recovery, but at that moment the war in Ukraine rocked the world. The impact of Russia's aggressive actions on the world economy is multifaceted. Some of the possible consequences will be dealt relatively quickly, others may take years and hundreds of billions of dollars of investment to resolve. One thing that is clear now is that the effects of the war will be felt almost globally.

Results. The main problem for most of the world will be inflation. It will influence central banks' monetary policy decisions and consumer sentiment. The OECD estimates that global inflation will increase by an average of 2.5 % as a result of Russian aggression. The US rating agency Fitch Ratings expects core inflation in the USA to be around 7% in the current year 2022 (compared to the December 2021 forecast of 4.5%), in the Eurozone 5% (2.6%), and the UK 6.6% (4.5%) [3]. To fight inflation, the US Federal Reserve has to react by raising interest rates at a faster pace than previously planned. This in turn will hamper economic growth both in the USA and globally.

Western sanctions on Russia and the withdrawal of Russian energy supplies by many countries have also caused an imbalance in global energy trade, leading to higher prices. In any case, problems with Russian aggression are more likely to affect Europe, given its heavy reliance on oil and gas from Russia, as well as its traditional business ties with Russia. Europe could face energy shortages and rationing if energy supplies are cut abruptly [1].

The imposition of sanctions against Russia, and subsequently retaliatory sanctions against developed countries, has led to another significant problem: the disruption of supply chains. Restrictive measures against Russia - suspension of air travel, closure of ports for Russian vessels by several countries, refusal of global container lines to handle cargo from Russia and other sanctions have greatly complicated global logistics[2].

Rising food prices and the threat of food shortages are also hurting many countries. According to the OECD, Ukraine and Russia account for 30 percent of global wheat exports and 20 percent of maize exports. These countries are leading exporters of agricultural products to many countries in the Middle East and North Africa. Logistical disruptions have already pushed up the prices of bread and other staples in the region. However, Europe is already suffering and food prices are also on the rise. The UN is already predicting famine in countries dependent on supplies of agricultural products from Ukraine and Russia,

as well as the destruction of the world food system. The Ukrainian Ministry of Agricultural Policy estimates that Ukraine supplies food to more than 400 million people worldwide, not counting its population. The USA and Russia have allocated 11 billion dollars and Europe 2.5 billion euros for food security caused by reduced supplies from Ukraine and Russia.

Rising energy costs and shrinking profits for companies lead to a reduction of available own investment resources. The more uncertain the economic future, the faster and more companies will cut back their investment plans. In the meantime, companies are only hinting at a possible worsening of investment expectations. In the 2 months since the war began, some 80 companies have suspended financial deals worth at least 25 billion dollars. These are mainly deferred fundraising deals (amounting to more than 18 billion dollars) as well as acquisitions and mergers.

Conclusion:

The Russian invasion has put an end to globalisation in the format we have seen over the past three decades. The world will increasingly be divided into regional blocs in which countries will try to protect their interests, including economic ones, by creating trade barriers.

All of this will profoundly alter capital flows, supply chains, and energy market structures, impacting raw material markets and prices. At this point, the whole world is beginning to realise that the real prospects for the world economy depend more on an early end to war than on a new strain of COVID-19.

References:

1. The Economist «The economic consequences of the war in Ukraine» URL:<https://www.economist.com/finance-and-economics/2022/02/26/the-economic-consequences-of-the-war-in-ukraine> (Last accessed: 26.04.2022).
2. The Economist «A war in Ukraine could have global consequences» URL:<https://www.economist.com/leaders/2022/01/29/a-war-in-ukraine-could-have-global-consequences> (Last accessed: 26.04.2022).
3. OECD, Interim economic outlook-report march-2022 «Economic and Social Impacts and Policy Implications of the War in Ukraine» URL: <https://www.oecd.org/economy/Interim-economic-outlook-report-march-2022.pdf> (Last accessed: 26.04.2022).

УДК 656.614:616-036.21(043.2)

СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ МОРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПІД ВПЛИВОМ COVID-19

Аліна Дідик

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Інна Набок, к.е.н., доцент
кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: морські перевезення, ринок морських перевезень, морська торгівля, пандемія, COVID-19.

Вступ. Пандемія COVID-19 порушила роботу морського транспорту, хоча загалом наслідки виявилися менш згубними, як спочатку побоювалися. Внаслідок потрясінь першого півріччя 2020 року обсяг морських перевезень скоротився за підсумками 2020 року на 3,8 %. У 2020 році світове економічне виробництво знизилось на 3,5 %, а торгівля товарами на 5,4 %, тоді як міжнародні морські перевезення впали на 3,8 %, до 10,65 млрд т.

Результати. Динаміка морських перевезень виявилася стійкішою, ніж очікувалося, частково через те, що пандемія COVID-19 розгорталася поетапно і з різною швидкістю, обираючи різні шляхи у різних регіонах і різних ринках. Відновлення торгових потоків відбувалося також завдяки великим пакетам заходів стимулювання економіки та збільшеним споживчим витратам на придбання товарів при одночасному розширенні електронної торгівлі, особливо у Сполучених Штатах. Пізніше в розвинених регіонах став відчуватися загальніший оптимістичний настрій у зв'язку з розробкою вакцин. Але роль при цьому зіграв і фактор реалізації відкладеного попиту на автомобілі, наприклад, у частині поповнення та накопичення товарних запасів. Процес відновлення йшов досить швидко, оскільки на відміну від світової фінансової кризи 2009 року спад не відбувався синхронно в усьому світі.

За підсумками 2021 р. паралельно з відновленням обсягів товарної торгівлі та світового виробництва морські перевезення зросли на 4,3% (рис.1). За останні два десятиліття сукупний середньорічний темп зростання морських перевезень становив 2,9%, однак, за прогнозами ЮНКТАД, у 2022-2026 рр. цей показник знизиться до 2,4 %. за підсумками 2021 р. паралельно з відновленням обсягів товарної торгівлі та світового виробництва морські перевезення зросли на 4,3% [2].

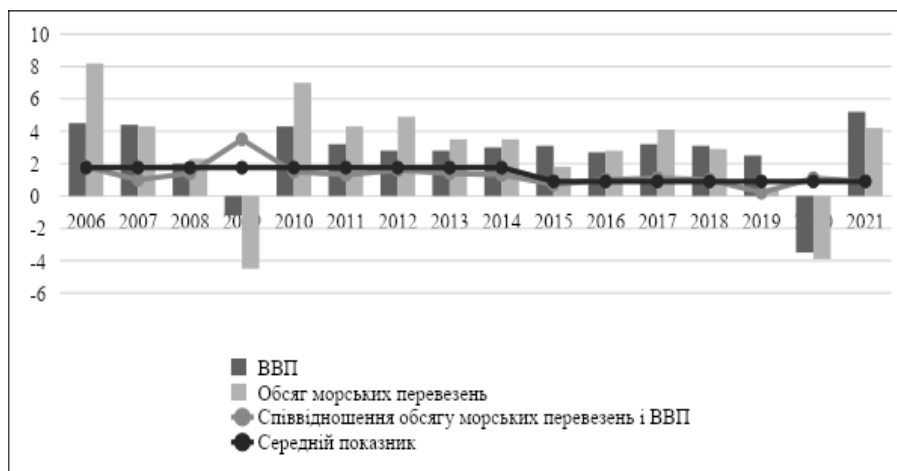

Рис. 1. Обсяг міжнародних морських перевезень, світовий ВВП та співвідношення обсягу морських перевезень та ВВП, 2006-2021 рр., річні зміни у % та показники співвідношення [1].

У другому півріччі 2020 року та у 2021 році обсяги світової торгівлі поступово відновлювалися, але пропозиція була менш еластичною та стримувалась пов'язаними з

пандемією COVID-19 затримками та перевантаженістю портів, внаслідок чого суттєво зросли ставки тарифів у контейнерних перевезеннях [2].

У 2020 році пандемія підірвала світову економіку, скоротивши виробничу діяльність і споживання, що вплинуло на пропозицію, попит і логістику міжнародних морських перевезень. Зростання міжнародної морської торгівлі вже було слабким у 2019 році на рівні 0,5 %, але в 2020 році воно впало на 3,8 %. Загальний обсяг скоротився на 422 млн. до 10,65 млрд. тонн [1].

Висновки

У 2020 році пандемія COVID-19 справила значний вплив на порти по всьому світу. Крім створення ризиків для здоров'я портових працівників і моряків у всіх регіонах, це також суттєво зменшило обсяги торгівлі. У сфері морських перевезень, як в інших галузях, відбувається активна консолідація бізнесу: скорочується кількість великих гравців, основні операції та активи концентруються у межах дедалі меншого числа підприємств. Так, у сегменті контейнерних перевезень сукупна ринкова частка 10 найбільших судноплавних контейнерних компаній збільшилася з 68% у 2014 році до 90% у 2020 р. Підвищена торгова напруженість між Китаєм і США, обмеження на імпорт окремих товарів, призвели до зниження морських перевезень та збільшення кількості порожніх контейнерів. Це згодом може призвести до збільшення диспропорцій у торгових потоках та зростання тарифів на транстихоокеанських маршрутах.

Список використаних джерел:

1. Review of Maritime Transport 2021. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/rmt2021_en.pdf (Last accessed: 26.04.2022).
2. United Nations. World Economic Situation and Prospects 2020. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/WESP2020_BOOK-web.pdf (Last accessed: 26.04.2022).

UDC 331.5-043.86(100):004(043.2)

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE WORLD LABOR MARKET UNDER THE INFLUENCE OF DIGITALIZATION

Valeriia Yerokhina

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Zoia Pichkurova, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: digital economy, labor market, digitization, automation, robotics, digital labor market; digital employment.

In modern conditions the problem of the impact of the digital economy on nature and the development of the modern labor market is exacerbated. The labor market plays an important role in shaping the structure and employment. It is an integral part of the market economy.

The digital economy can be seen as a new important step in increasing the productivity of the business entity through digital technologies, which are becoming an integral part of the process of production, sale and consumption of goods and services [3] or as a transition to a new type of market relations that affects all sectors of the world market, the core of which is the rapid growth of high technologies, and the relationship of participants in the economic process is based solely on the use of advanced information technologies. Given these interpretations of the term, scholars also suggest names such as «Internet economy», «new economy» and «web economy» as synonyms for the term «digital economy».

However, the needs of employers are very unevenly distributed, for example, the supply of lawyers in the market is almost 6 times higher than the demand, while working specialties are even in short supply. Studies of recruiters show that the priority in demand is assigned to specialists in the IT industry. At the same time, not only specialists who are engaged in the development and testing of software products are in demand, but also specialists in support of already developed and implemented systems [1].

The second position - for sales professionals and marketers. Now business needs people who know how to sell and make money «here and now». And compensation from such specialists is usually tied to sales. Highly qualified technical technicians remain in short supply. Qualified electronic engineers, quality engineers, energy engineers and designers - worth their weight in gold. Closes the top five areas - farmers. For example, behind experienced agronomists who know and know how to use modern technologies, there is a queue [5].

The development of the digital economy marks the transition to the fourth industrial revolution, which is called «Industry 4.0». This created a new model of work and employment called «Work 4.0». It is most active in countries with advanced economies, as it provides not only new opportunities but also risks [1]. However, the current situation has proved the importance of the introduction and active development of all aspects of the digital economy. Experts say that countries that were focused on digital technologies before the pandemic and had a clear strategy for transitioning to them were able to adapt faster and more efficiently and solve all the problems caused by the COVID-19 outbreak [2].

Thus, the digital transformation of the economy is affecting the computerization and automation of production, services and private business. The nature of the labor market is beginning to change dramatically: it is becoming virtual. In the future, workers and employers will meet mostly on certain online platforms, where the order will be placed, its executor will be selected and payment for work

will be made. Not only the labor market in general, but also the very idea of employee employment is undergoing transformation. It already depends on the individual's ability to adapt to changing working conditions, and in the future this trend will only intensify.

References:

1. Manning, A. 2021. «Monopsony in Labor Markets: A Review», in ILR Review, Vol. 74, Nr. 1, pp. 3-26.
2. OECD (2020), OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis [Electronic resource]. – Available at: <https://doi.org/10.1787/1686c758-en> (accessed: 25.03.2022).
3. OECD (2019), «The future of work: New evidence on job stability, under-employment and access to good jobs», in OECD Employment Outlook 2019: The Future of Work, OECD Publishing, Paris [Electronic resource]. – Available at: <https://dx.doi.org/10.1787/59d17791-en> (accessed: 25.03.2022).
4. Rodrik, D. and S. Stantcheva (2021), «Economic inequality and insecurity: Policies for an inclusive economy», Harvard University Working Paper.
5. Shin, Y-K. and Böckerman, P. 2019. «Precarious Workers' Choices About Unemployment Insurance Membership After the Ghent System Reform: The Finnish Experience», Social Policy Administration, Vol. 53, pp. 921-938.

УДК 331.5:061.1ЄС

РІВНІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ВАЖЕЛІВ НА РИНКУ ПРАЦІ ЄС

Тетяна Ковбич

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Анатолій Румянцев, д.е.н.,
професор кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: діджиталізація, ринок праці Європейського Союзу (РПЄС), глобальні тенденції, фінансові важелі, ІТ-працівники, ІТ-послуги.

Вступ. Традиційно, фінансові важелі вважаються способом впливу фінансових відносин на ефективність та перебіг певних господарських процесів. Відповідно, фінансові важелі покликані розвивати ті аспекти діджиталізації ринку праці Європейського Союзу (РПЄС), котрі з позиції уряду дозволять підвищити його ефективність, забезпечити мобільність працівників та створити передумови балансу інтересів роботодавців та потенційного персоналу.

Матеріали та методи. Підґрунтям формування та використання фінансових важелів у сфері діджиталізації РПЄС слугує національне законодавство кожної окремої країни та їх особливості, зміст та наповненість ринку праці ЄС, директиви Міжнародної Організації з Праці (МОП), глобальні тенденції розвитку трудових відносин тощо. Відповідно, постає потреба у структуризації фінансових важелів впливу на діджиталізацію РПЄС за рівнями впливу та суб'єктно-об'єктних відносин.

Роль та види застосування фінансових важелів на різних рівнях ринку праці суттєво відрізняється, незважаючи на спільні механізми та алгоритми їх застосування. Серед таких рівнів варто виокремити:

–рівень ринкової економіки: стабільність міжнародних та вільноконвертованих валют, світові тенденції діджиталізації та інтеграція цифрових технологій, їх вартість та доступність;

–рівень глобальної економіки: розвиток інтегрованих та світових відносин праці, рівень цін та цінності на ноу-хау та інновації, відкритість та вартість світового освітнього простору для потенційного персоналу;

–рівень систем міжнародних економічних відносин: відкритість ринків праці та рівень її оплати, цінність ІТ-працівників, розвиток та пріоритетність окремих галузей економіки;

–рівень систем валютно-фінансових (міжнародних) відносин: доступність кредитного ресурсу для національних економік, обсяг взаємних інвестицій в рамках міжнародних економічних відносин, обсяг інтервенцій;

–рівень економік інтеграційних об'єднань: трудова політика інтеграційного об'єднання, кредитування діджиталізації ринку праці, пільги для діджиталізованих урядів та створення цільових фінансових фондів;

–рівень національних економік: цінність та ціни на ІТ-послуги та гаджети, розвиток фондового ринку, як інструменту залучення капіталу, державні замовлення на ІТ-продукти та технології;

–рівень регулювання міжнародної міграції робочої сили: цінність та вартість праці, нормативно-правові основи та відкритість ринків, рівень оплати аналогічної праці в різних країнах;

–рівень регулювання РПЄС: розвиток трудових відносин та ратифікації директив МОП, їх імплементації на рівні ЄС, фінансування даних процесів; - рівень регулювання діджиталізації РПЄС: прибутковість підприємств та розподіл прибутку, фінансові відносини між урядом та підприємствами – штрафи, субсидії, комунікації;

–рівень регулювання діджиталізації ринку праці окремих країн ЄС: податкові та дотаційні інструменти, експортно-імпортна політика, особливо в частині трудових відносин, державне фінансування розвитку трудових відносин тощо.

Результати. Однак, взаємна інтеграція країн ЄС суттєво обмежує простір для застосування фінансових важелів всередині окремих країн. Так, для цілей подолання безробіття може бути здійснене рефінансування окремих підприємств чи галузей, але на рівні ЄС діє обмеження щодо його обсягів - не більше ніж 3% ВВП [1].

Висновки

Фінансові важелі діджиталізації та розвитку РПЄС направлені на їх структурування за рівнями реалізації. Така структура дозволяє формалізувати подальші напрямки

їх розвитку. Крім того, віднесення фінансових важелів до конкретного рівня впливу носить досить умовний характер та ґрунтується на глобалістичності самого важелю та потенціалу його впливу у відповідному масштабі – світу, континенту, об'єднання країн чи територій, галузі економічної діяльності чи окремої країни.

Список використаних джерел:

1. Богатирьов К.О. Ринок праці та стратегія зайнятості в ЄС. Ефективна економіка (електронний журнал). 2012. №11. (дата звернення: 29.03.2022 р.).

УДК 339.187.62:616-036.21(043.2)

СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ ПІД ВПЛИВОМ COVID-19

Марина Колесник

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Аліна Прокоп'єва, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: лізингові угоди, лізингові операції, ринок лізингових операцій, лізинговий експорт, лізинговий імпорт, пандемія, COVID-19.

Вступ. Лізинг має значний вплив на розвиток як світової, так і національної економіки. Лізингові відносини сприяють припливу інвестицій у виробничі процеси за рахунок створення ефективнішого та доступнішого для підприємств механізму фінансування.

Результати. Активне впровадження лізингових операцій сприяє оновленню основних фондів завдяки збільшенню доступу підприємств до зовнішніх джерел фінансування інвестицій, і розвитку малого та середнього бізнесу завдяки більшій доступності лізингових операцій порівняно з іншими інструментами запозичень.

Світовий ринок лізингу демонструє невелике зниження обсягів в 2020 році після десятиліття безперервного зростання (табл.1).

Невелике зниження обсягів лізингового бізнесу - на 1,8 % - менше, ніж прогнозувалося, оскільки пандемія COVID-19 змінила глобальну економіку та призупинила інвестиції в обладнання. Незважаючи на глобальну турбулентність, бізнес з лізингу обладнання продемонстрував надзвичайну стійкість у світлі проблем, з якими він зіткнувся протягом 2020 р. На три регіони – Північну Америку, Європу та Азію – припадає понад 96,5% світового обсягу лізингових угод. Північна Америка зазнала скорочення лізингового бізнесу в 2020 р. на 6,7%, Європа – на 7,5%. Однак лізинговий бізнес в Азії зріс на вражаючі 13,0%, в основному за рахунок зростання на ринках Китаю, Тайваню та Кореї [1]. Спалах коронавірусного захворювання (COVID-19) справив серйозний стримуючий вплив на ринок

лізингу в 2020 р., оскільки потреба в послугах, запропонованих цими установами, знизилася через обмеження, запроваджені урядами у всьому світі.

Таблиця 1

Обсяг лізингових угод і зростання по регіонах, 2019-2020 рр.

№	Регіон	Сукупна вартість, млрд дол США	Відсоткове зростання 2019-2020 рр., %	Частка світового ринку, 2019 р.	Частка світового ринку, 2020 р.	Зміна ринкової частки 2019- 2020, %
1	Північна Америка	475,4	-6,7	37,4	35,5	-1,9
2	Європа	414,4	-7,5	32,9	31,0	-1,9
3	Азія	402,1	13,0	26,1	30,0	3,94
4	Австралія та Нова Зеландія	26,4	-3,4	2,0	2,0	0,0
5	Південна Америка	15,3	10,5	1,0	1,1	0,1
6	Африка	4,5	-39,9	0,6	0,3	-0,2

За оптимістичним прогнозами, передбачається, що обсяг світового ринку лізингу зросте з 1,35 трлн дол США у 2021 р. до 1,53 трлн доларів у 2022 р. за середньорічного темпу зростання 12,9% [2]. Зростання світового ринку лізингу в основному пов'язане з реорганізацією компаніями своєї діяльності та відновленням після впливу COVID-19, що раніше призвело до обмежувальних заходів стримування, включаючи соціальне дистанціювання, віддалену роботу та закриття комерційної діяльності, що призвело до операційних проблем. Очікується, що обсяг лізингового ринку досягне 2,40 трлн дол США у 2026 р. за середньорічного темпу зростання 12,0% [1].

Висновки

Загальні риси сучасного розвитку лізингу у світі полягають у наступному. По-перше, для розвинених країн характерний лізинговий експорт, для країн з середнім та низьким рівнем економічного розвитку – лізинговий імпорт. Так, підприємства таких країн, як Австрія та Бельгія, в основному, виступають на світових ринках як лізингодавці. По-друге, домінують у міжнародних лізингових операціях Сполучені Штати Америки, Японія, Великобританія та Німеччина. По-третє, серед лізингових товарів лідирує обчислювальна техніка, обладнання для інформаційних мереж, копіювально-конторська техніка. Їх частка в лізинговому обігу розвинених країн зростає з 10 до 45 %. По-четверте, закономірністю також

є збільшення в лізингових угодах товарів сервісної групи. Наприклад, в Японії значна частка в лізинговому споживанні належить медицині й харчовій промисловості, у Франції державна політика в галузі сільського господарства зумовила зростання лізингових операцій у фермерських господарствах, риболовецьких кооперативах, підприємствах з виробництва харчових продуктів та напівфабрикатів.

Список використаних джерел:

1. Global Leasing Report / White Clarke Group. 2021. URL: <https://www.whiteclarkegroup.com/2021> (Last accessed: 26.04.2022).
2. Leaseurope, the European Federation of Leasing Company Associations Finance: website. URL: <http://www.leaseurope.org>. (Last accessed: 27.04.2022).

УДК 339.92:616-036.21(043.2)

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОЦЕСІВ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Катерина Кошелюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леся Побоченко, к.е.н.,
завідувач кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: транснаціоналізація, глобальні витрати НДДКР, інновації, ТНК, пандемія.

В умовах прискореного трансформаційного розвитку «нової економіки» і сучасного інформаційного суспільства однією із головних конкурентних стратегій транснаціональних корпорацій є використання інновацій, як найважливішого нематеріального активу. Відповідно головною конкурентною перевагою транснаціональних компаній в сучасних умовах є ефективне використання інноваційного чинника.

Метою дослідження є аналіз інноваційної складової транснаціоналізації економічної діяльності під впливом пандемії COVID-19.

Інновації та інвестиції в НДДКР відіграють надзвичайно важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності підприємств, про що свідчить статистика лідерів транснаціональних компаній світу. У процесі світової економічної трансформації особливе значення має інноваційна діяльність. Відбувається переорієнтація інноваційної політики держав у напрямку від формування інноваційної економіки до побудови інноваційного суспільства шляхом координації цілей та завдань інноваційного розвитку державного і приватного секторів, забезпечення взаємодії науки й промисловості.

Пандемія COVID-19 спричинила численні проблеми, пов'язані з дослідженнями та розробками в усьому світі на початку 2020 року. Пандемічна криза сприяла

новим проблемам до щорічного бюджету досліджень та розробок. Одним із основних джерел інновацій, якими володіють ТНК, є науково-технічний та людський потенціал, що робить їх основними гравцями у формуванні глобальної інфраструктури технологічних інновацій. Таким чином, здійснюючи інвестиційну діяльність, транснаціональні корпорації справляють значний вплив на конкурентоспроможність країн у світовій економіці, визначаючи лідируючі позиції одних і дислокацію інших [1].

За даними дослідження Глобальний прогноз інвестицій в НДДКР (Global R&D funding forecast 2021), глобальні інвестиції в НДДКР в 2020 році становили 2,32 трлн. дол. США, що на 2,1% менше в порівнянні з 2019 роком (2,37 трлн. дол. США). Аналітичний центр прогнозує дані для 115 країн, які вкладають в наукові дослідження та розробки понад 20 млн. дол. США за паритетом купівельної спроможності (ПКС). У 2021 році прогнозується зростання до 2,44 трлн. дол. США глобальних інвестицій в НДДКР. У 2019 році темпи приросту НДДКР були більшими на 4,1% у порівнянні з 2018 р., внаслідок зростання світової економіки, а темпи падіння НДДКР в 2020 р. складають 2,1%, що пов'язано з пандемією COVID-19. Варто зазначити, що за прогнозними даними із-за впливу ситуації пандемії досліджувані темпи приросту НДДКР в 2021 р. становитимуть 3,3% [2, 4].

Результати аналізу основних показників інноваційного розвитку в розрізі регіонів та країн світу показали, що глобальний інноваційний розрив є динамічною категорією та проявляється, зокрема у відносному скороченні диспропорцій між суб'єктами глобального інноваційного простору – розвиненими країнами та обмеженою групою країн Азії, що розвиваються (Китай, Індія). З іншого боку, майже не зменшується нерівномірність розвитку порівняно з рештою регіонів та країн-аутсайдерів. Малі регіони, включаючи Африку, Близький Схід та СНД, не роблять значних обсягів вкладень в дослідження та розробки, і збережуть порівняно невеликі частки загальної глобальної науково-дослідної та дослідницької діяльності [3].

Таким чином, інновації для транснаціональних корпорацій – це реалізація новаторських та креативних ідей, які є основою прогресу і спрямовані на отримання прибутку компаніями. Співвідношення сил у світовому інноваційному просторі до та під час пандемії COVID-19 демонструє дослідження динаміки показників інноваційного розвитку країн та регіонів. Під впливом пандемії COVID-19 витрати компаній на НДДКР зазнали незначних коливань, а глобальні витрати на дослідження та розробки зросли [4].

Список використаних джерел:

1. Бугас Н. В. Інноваційна складова діяльності тнк на ринку креативних індустрій [Електронний ресурс] / Н. В. Бугас, А. Гутман // Ефективна економіка. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2021/75.pdf.

2. Побоченко Л.М. Оцінка інноваційних позицій ТНК розвинених країн світу// Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти: зб. наук. пр. Вип. 4. – 2019.– С.91-103.
3. The Global Competitiveness Report 2017-2021 [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.weforum.org/reports>.
4. Tetiana Gavrilko, Lesya Pobochenko. Research on transnationalisation of economic activity innovative component influenced by the COVID-19 pandemic [Електронний ресурс] / Tetiana Gavrilko, Lesya Pobochenko // Baltic Journal of Economic Studies. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1556/1573>.

УДК 331.522.4(100)"366"(043.2)

ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ КРАЇНАМИ СВІТУ У ЕКОНОМІЧНОМУ ВІДНОВЛЕННІ ПІСЛЯ ПЕРШОЇ ТА ДРУГОЇ СВІТОВИХ ВІЙН

Артемій Кошечкін

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Зоя Пічкурова, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: людський капітал, економічне відновлення, стабілізація економіки, Перша світова війна, Друга світова війна.

Кризові явища, що виникли внаслідок війни в Україні, завдали значного удару по економіці та людським ресурсам. Розглядаючи усі варіанти розвитку подій, аналітики та експерти докладають працюють над розробкою плану відбудови економіки України. Військові ескалації є невід’ємною складовою існування ряду держав світу, що дозволяє проаналізувати їх досвід щодо відновлення економіки після війн та збройних конфліктів.

Після Першої світової війни, яка призвела до масштабних політичних, соціальних та економічних руйнувань, у 1920-х рр. країнам, які були втягнуті у воєнні дії, доводилося відновлювати власну економіку. В багатьох державах воєнні дії не закінчилися після досягнення перемир’я в листопаді 1918 р., і «війна після війни» продовжувалась в умовах руйнування державної влади [1]. Важливе значення для післявоєнної відбудови Німеччини мала податкова реформа 1919-1920 рр., яка привела до того, що державний бюджет був поставлений на новий фундамент. Відповідно до Веймарської конституції, було запроваджено податковий суверенітет і збір податків на державному рівні. Також, значно зросла кількість податків, які повинні були сплачуватися Рейху та введений податок на оборот та стандартизований високопрогресивний податок на прибуток. Якщо до війни найвища ставка податку на прибуток становила 10%, то після вона зросла до 60%. Відтоді не Рейх витрачав кошти на федеральні землі, а землі фінансово залежали від нього.

В міжвоєнний період підприємці вимагали використання захисних тарифів, але надбавка до ціни не зараховувалась до репарацій. Це стимулювало уряд Німеччини підірвати систему іноземних тарифів шляхом девальвації власної валюти. Покінчити з гіперінфляцією вдалося лише в листопаді 1923 р., коли була укладена міжнародна угода про тимчасове припинення репарацій. Уряд США розробив план стабілізації економіки Німеччини, який передбачав надання позик американськими приватними банками. Виплати відкладалися на декілька років, репараційна проблема залишалася невирішеною, а її подолання ускладнювалось надходженням іноземних позик, які потребували відшкодування. У період 1924-1929 рр., відомий як «золоті двадцяті», Німеччина пережила відносну економічну та політичну стабілізацію [2].

Не зважаючи на тривалість бойових дій, а також суттєві матеріальні і людські втрати, Німеччині так і не вдалося вирішити довоєнні протиріччя. Антагонізми в міжнародних відносинах лише загострилися, що створювало об'єктивні причини для виникнення нових криз у повоєнному світі. На території всієї Західної Європи людські втрати у Другій світовій війні були компенсовані природним зростанням населення та масовою післявоєнною міграцією. Незважаючи на загальні масштаби матеріальних збитків, у Німеччині та Італії основний капітал у промисловій сфері у 1936-1945 рр. зріс на 20% і 30% відповідно. Промислове виробництво було зупинено через руйнування транспортної інфраструктури, але підтримка економічного контролю та мобілізація робочої сили швидко усунули ці проблеми і допомогли уникнути гострої нестачі персоналу, яка могла спричинити соціальні конфлікти та інфляцію. До 1947 р. промислове виробництво повернулося на довоєнний рівень.

Подальше відновлення економіки гальмувалось через інституційні та геополітичні фактори, зокрема, через потребу у відході від командної економіки, у лібералізації цін і заробітної плати, ліквідації дефіциту долару тощо. Ресурси, надані відповідними фондами, дозволили урядам фінансувати державні інвестиційні проекти без скорочення витрат на соціальне забезпечення, але вони були змушені знову запровадити вільні ринки та скасувати контроль і нормування. Суттєвий вплив на стабілізацію політичної та економічної ситуації здійснив План Маршалла, який сприяв маргіналізації комуністичних партій, підтримці центристських урядів, та створенню західного альянсу для стримування радянського експансіонізму і реабілітації Західної Німеччини на світовій арені [3].

Варто зазначити, що процес післявоєнної економічної відбудови в Україні буде супроводжуватися суттєвими змінами у державному управлінні, запровадженням валютно-фінансових реформ, а також, сприятиме імплементації європейських програм з відновлення. Водночас, багато чого буде залежати від процесів відтворення населення та підготовки

кваліфікованих спеціалістів, які з урахуванням браку ресурсів зможуть ефективно використовувати свої навички у післявоєнному відновленні нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Verpoest L., Engelen L., Heynickx R., Schmidt J., P. Uyttenhove & Pieter Verstraete. Revival After the Great War. Rebuild, Remember, Repair, Reform. Leuven: [Leuven University Press](#), 2020. – 353 p.
2. Boldorf M. Post-war Economies (Germany). International Encyclopedia of the First World War. Available at: https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/post-war_economies_germany (accessed 20 May 2022).
3. Vonyo T. Recovery and reconstruction: Europe after WWII. Development Initiatives. Available at: <https://devinit.org/resources/poverty-trends-global-regional-and-national> (accessed 20 May 2022).

UDC 330.34(100);004(043.2)

THE IMPACT OF HIGH TECHNOLOGY ON THE INEQUALITY OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE WORLD

Sofia Kravchuk

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Lesia Pobochenko, PhD in Economics,
Head of the Dept. IERB*

Keywords: technologies, poverty, socio-economic problems, socio-economic development, inequality.

The industrial revolution greatly affected the differences in welfare between different countries. The gap between rich and poor countries has widened many times compared to the preindustrial period.

According to the Maddison Project, at the beginning of the 19th century the difference in GDP per capita between Great Britain (the first industrialized country) and agricultural countries was about 2.5 times, at the end of the 19th century it was 6 times, and by the end of the 20th century it was 100 times [1]. For various reasons, not all countries have been able to industrialize, so the gap between rich and poor has continued to grow in the twentieth century and continues today – 1 percent of the richest people in the world own more money than 90 percent of the poorest combined [2].

Today, humanity has witnessed a new wave of industrialization - neo-industrialization - the transition to technologies of the 6th mode, with the production of high value-added products, characterized by individualization, nanotechnology, biotechnology, cognitization, development of 3D printing and cyberphysics, Internet services and smart factories. And all these processes and technologies have only widened the gap between rich and poor - while robotic

machines have been doing the hardest work in factories in developed countries for decades, in some countries not all people have access to the Internet.

This inequality only deepened under the influence of the COVID-19 pandemic. First, millions of workers simply could not afford to isolate themselves because of the need for money and the need to support a family. Second, an important element such as education, which is the engine of progress, was not available to those who do not have the Internet or the means to connect to the Internet.

Exactly the Internet can play an important role in reducing the gap between rich and poor and overcoming the socio-economic backwardness of certain regions, because:

1. The Internet has a significant impact on the health of nations. First of all, people can learn about diseases, symptoms, ways of infection and treatment through the Internet. And secondly, people will have access to telemedicine and online consultations with doctors.

2. The Internet affects productivity and income diversification, allowing micro and small enterprises to gain access to profits, online banking, market information. The Internet also allows users to access the market in the Internet itself.

However, the correct and successful introduction of innovative technologies in countries or regions with existing socio-economic problems, as well as appropriate government policies aimed at supporting innovative development, can be a solution to these problems. An example is the Hello Tractor application, which is analogous to the Uber application but for farmers. In Africa (where poverty and hunger are most prevalent), agricultural machinery is very expensive and leads to reduced productivity (without equipment, farm productivity is halved). And with the help of the application, the farmer can rent equipment for a certain price and get a harvest faster, rather than manually cultivate large areas of land. The startup was launched in 2014 in Nigeria and currently operates in 13 African countries and 3 Asian countries. 3,000 people became active tractor lessors, whose equipment helped serve more than half a million farmers.

To reduce rural poverty, China has introduced subsidies to encourage the use of agricultural drones, which help treat fields with fertilizers and pesticides hundreds of times faster than manually. Thanks to this technology, farmers can cultivate larger areas on their own and thus increase income and partially solve socio-economic problems [3].

So, technology and innovation, which have become the main engine of development and new defining aspects of the country's position on the world stage, have also caused deepening social inequalities and a widening gap between the poor and the rich. Paradoxically, with the joint efforts of the main actors of international relations and the right state policy, high technologies can help achieve one of the Sustainable Development Goals - to eliminate hunger and poverty.

References:

1. The Maddison Project. URL: <https://www.rug.nl/ggdc/historicaldevelopment/maddison/publications/wp14.pdf> (Last accessed: 27.04.2022).
2. World's Richest 1 Percent Own Twice as Much as Bottom 90 Percent. URL: <https://philanthropynewsdigest.org/news/world-s-richest-1-percent-own-twice-as-much-as-bottom-90-percent> (Last accessed: 27.04.2022).
3. Innovation: can technology beat poverty. URL: <https://stories.cgtneurope.tv/hubs/innovation-action-change/can-technology-end-poverty/index.html> (Last accessed: 27.04.2022).

УДК 339.942(043.2)

МЕХАНІЗМИ КООРДИНАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УКРАЇНІ**Артем Левченко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Наталія Татаренко, к.е.н.,
професор кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: економічна дипломатія, механізми координації дипломатії, інструментарій економічної дипломатії, дипломатичні завдання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, реалізація економічної дипломатії.

Активна роль економічної дипломатії України є одним із чинників досягнення стратегічних цілей зовнішньоекономічної політики та належного відстоювання національних економічних інтересів. Оскільки в системі зовнішньоекономічних відносин беруть участь як її безпосередні суб'єкти мікрорівня, так і відповідні владні структури регіонального та загальнодержавного рівня, то особливо вагомими є питання їх оптимальної взаємодії. Разом з тим актуальність даного питання не знижується, особливо в Україні, де формуванням механізмів економічної дипломатії супроводжується певними експериментами. Практика свідчить, що в різних країнах сформувались і використовуються різні механізми взаємодії владних та бізнес-структур у сфері економічної дипломатії, однак принципово спільним для всіх є забезпечення необхідної координації дій та використання інструментарію економічної дипломатії.

Економічна дипломатія нині – це найважливіший важіль зміцнення міжнародної конкурентоспроможності країни, отримання конкурентних переваг на світовому ринку. Тому останнім часом найбільшого розповсюдження набули активні форми економічної дипломатії, до складу яких входять політикодипломатична підтримка та лобювання вітчизняного експорту (тенденції новопротекціонізму), численні взаємопов'язані заходи, спрямовані на поліпшення умов доступу національних компаній на зарубіжні ринки (насамперед, торгово-політичні заходи), використання багатосторонніх і регіональних організацій для просування власних інтересів, цілеспрямований вплив на партнерів із

застосуванням фінансових, ресурсних та інших засобів здійснення тиску. Тобто посилюється роль державного регулювання у сфері зовнішньої торгівлі.

Серед конкретних завдань, які постають перед економічною дипломатією у сфері зовнішньоекономічної діяльності України, найважливішими та найпріоритетнішими є: по-перше, диверсифікація форм і напрямів участі України в сучасному міжнародному поділі праці; по-друге, посилення позицій вітчизняних товаровиробників у динамічних та найбільш перспективних сегментах світового ринку товарів, послуг, капіталу і робочої сили шляхом дипломатичного супроводження і підтримки; по-третє, забезпечення ефективного гео економічного і торговополітичного позиціонування України в системі зовнішньоторговельних зв'язків засобами економічної дипломатії; і врешті-решт, використання механізмів двосторонньої та багатосторонньої співпраці для поліпшення умов доступу вітчизняних (українських) товарів, послуг, капіталу і робочої сили за допомогою недержавної підтримки в особі торгово-промислових палат, які вже давно виконують представницьку функцію.

Щодо України, то на цей час діють наступні механізми координації економічної дипломатії:

1. законодавче закріплення за зовнішньополітичним відомством функції координації діяльності органів державної влади у сфері зовнішніх зносин;
2. погодження органами державної влади із зовнішньополітичним відомством заходів міжнародного характеру (візити, переговори, публічні заяви тощо);
3. обов'язковість інформування зовнішньополітичного відомства державними органами про зміст службових контактів із посадовими особами іноземних держав;
4. участь закордонних дипломатичних установ у візитах офіційних делегацій державних органів до іноземних держав;
5. обов'язковість звітування перед зовнішньополітичним відомством державних органів за результатами участі у заходах міжнародного характеру за кордоном та в державі перебування;
6. способи координації міжнародної діяльності органів місцевого самоврядування;
7. порядок підготовки, погодження та затвердження директивних документів.

В Україні реалізація економічної дипломатії забезпечується, з одного боку, інститутами законодавчої влади, центральними та регіональними органами виконавчої влади, а з іншого - суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Підсумовуючи слід зазначити, що вплив економічної дипломатії на ефективність зовнішньоекономічної діяльності безпосередніх суб'єктів формується значною мірою у взаємодії причетних до цього державних інституцій та належному рівні координації

їхньої діяльності як в Україні, так і за кордоном. Водночас оперативна координація та кореляція дій має забезпечуватися різнорівневими (горизонтальними й вертикальними) внутрішніми і міжвідомчими комунікаціями.

Список використаних джерел:

1. Мудренко Н. Механізми координації діяльності органів державної влади у сфері зовнішніх зносин: зарубіжний досвід. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 1. С. 41–47.
2. Деделюк К. Ю. Економічна дипломатія: конспект лекцій / К. Ю. Деделюк; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Факультет міжнародних відносин. – Луцьк, 2017. – 31 с., С. 13-18.

UDC 339.5:620.9(043.2)

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE GLOBAL ENERGY MARKET

Vitalii Lutskyi

National aviation university, Kyiv

*Scientific adviser – Kateryna Sydorenko, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: transformation, energy, energy market, international trade, development.

Electricity is a basic branch of the national economy, the effective functioning of which is a necessary condition for stabilization, structural transformation of the economy, meeting the needs of the population and social production in electricity. The pace of Ukraine's exit from the difficult economic situation, the level of energy security of the state largely depend on the reliable and sustainable operation of the industry. The issue became extremely important during the war between Ukraine and Russia.

Galperina L. [1], Dzoba O. and Kinash I. [2], Palamarchuk D. and Palamarchuk N. [3], Rudkovskyy S. [4], Rummyantsev A. [5], Stepanov O. and Dikariev O. [6] studied the peculiarities of the functioning of the energy market as a component of the global system. A number of proposals for the improvement and development of the Ukrainian energy market in the context of sustainable development have been developed by scientists Bila S. [7], Kuznietsova K. and Chenusha O. [8], Nabok I. [9], Panchenko Y. [10], Pobochenko L. [11] and others. However, in the conditions of the war between Ukraine and Russia there is a need for a comprehensive study of the specifics of the restructuring of the world energy market, as well as building energy independence of the EU and Ukraine in particular. The study is based on theories of international trade and international economic integration. The main methods were induction and deduction, comparative and system-structural analysis.

The world has entered a new energy era, characterized by increasing fuel needs. Despite sharp changes in oil demand and prices, the trend towards higher fuel and energy consumption will remain, although the distribution of consumption between sectors and countries may change somewhat. At

the same time, the development trends of society require a sharp increase in the efficiency of natural resources, new non-traditional solutions that can quickly and with minimal costs to solve the problem of power shortages, reduce environmental impact and modernize energy in accordance with modern requirements.

The uneven distribution of energy sources and centers of its consumption in the world determines the great role of international trade in the supply of energy to enterprises and the population. In addition, the combination of external financing for their extraction, processing and transportation from cross-border transfer of research experience and technology, makes the state of the global energy market a particularly important factor in economic development for many countries as suppliers and consumers of energy. All this indicates the need to regulate the global energy market to create and maintain optimal conditions for the production and sale of energy.

The problem of meeting energy demand, ensuring security of energy supply and, at the same time, rational use of non-renewable energy resources along with reducing the negative impact on the environment due to energy production and consumption is especially important for EU member states, China and the United States. After all, they are the largest consumers of energy resources in the world. However, own resources of fossil energy resources, which still form the energy basis, are insufficient to meet ever-increasing demand. It is the rapid growth of energy consumption around the world, it must be acknowledged that the available sources of alternative energy are not yet able to fully meet the needs of the world's population.

Therefore, it can be concluded that it is necessary to increase investment in those areas of R&D that are engaged in the creation of new energy plants, and the whole world community has to deal with this, as the efforts of one or more countries are clearly insufficient. In turn, for Ukraine's integration into the EU energy market it is necessary to: increase the efficiency of energy use, especially in buildings and industrial enterprises; urgently complete the process of joining the unified energy system of Ukraine to the European Electricity Grid Union in accordance with the requirements of ENTSO-E; take an active part in regional and sectoral international organizations.

References:

1. Galperina L.P., Klen Yu.V. Global trends of mergers and acquisitions in the energy sector. *International economic policy*. 2017. №1(26). P. 46-71.
2. Дзьоба О.Г., Кінаш І.П. Вплив глобальних чинників на розвиток газового ринку. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. 2019. №2. С. 33-44.
3. Паламарчук Д. М., Паламарчук Н. О. Аналіз енергетичної політики країн-учасниць міжнародного енергетичного агентства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №16. С. 39-45.
4. Рудьковський С.М. Сучасні детермінанти трансформації світового енергетичного ринку. *Стратегія розвитку України*. 2018. №2. С. 147-153.

5. Rumyantsev A. The Solidarity Aspects of International Trade Development. A Social and Solidarity Economy: The Ukrainian Choice / Edited by Anton S. Filipenko. Cambridge Scholars Publishing, 2017. 207 p.
6. Stepanov O., Dikariev O. Hydrogen economy and transport in Japan. IX World Congress «AVIATION IN THE XXI-st CENTURY» – "Safety in Aviation and Space Technologies", September 22-24, 2020. URL: <http://conference.nau.edu.ua/index.php>.
7. Біла С.О. Роль «зеленої енергетики» у забезпеченні міжнародної економічної безпеки. Стратегія розвитку України. 2019. №1. С. 26-34.
8. Kuznietsova K., Chenusha O. Country's Energy Policy in Context of the World Economy's Ecologization, The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University. 2021. №14. P. 8-15.
9. Набок І.І. Сучасний стан та перспективи розвитку світового ринку альтернативної енергетики. Стратегія розвитку України. 2019. №2. С. 130-135.
10. Панченко Є.Г. Модернізація української газотранспортної системи: національні та міжнародні виклики. Економіка України. 2018. №10 (683). С. 110-126.
11. Побоченко Л.М., Шваюк Ю.Е. «Розумне місто» («розумний будинок») та його енергетична складова: світовий досвід. Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). 2016. №1. С. 141-145.

УДК 316.776.23:327.8(043.2)

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Ірина Мазуренко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Аліна Прокоп'єва, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: інформаційна війна, війна, міжнародні відносини, фейк, дезінформація.

Інформація – це поле битви, яке проводиться шляхом використання етнічної напруженості, поширення дезінформації, проникнення та створення наративів за допомогою вибіркового фотографій, відеокліпів та випусків новин [4]. Майстри цієї форми ведення війни використовують стереотипи, глибокі переконання та культурні уявлення, щоб виявити слабкості свого ворога.

Приклади даного ведення війни ми можемо побачити та відчути на собі, розглянувши становище України в 2022 році. Спочатку очікувалося, що ця війна буде повторенням успіхів Росії у гібридній війні 2014 року. Але численні невдачі на полі бою зірвали будь-які спроби російських військових контролювати цю історію. Розрив між успіхом на місцях і створенням цілісного наративу турбував бойовиків і раніше, таких як Ісламська держава, також відома як ISIS, ISIL або Daesh [3]. Ісламська держава провела потужні та надзвичайно успішні зусилля в інформаційній війні, завдяки використанню соціальних мереж [7]. В той час як військова потужність Аль-Каїди в Іраку досягала піку близько 1000 бійців за різними

оцінками, Ісламська держава — яка була Аль-Каїдою в організації-наступнику Іраку — у якийсь момент залучила понад 40 000 бійців із 130 різних країн [1].

В Україні інформаційна війна ведеться жорстоко. Велика кількість публікацій, фотозвітів були представлені у вільному доступі в соціальних мережах, де очевидці ділилися своїми переживаннями та показували всьому світу правду, яку Росія намагається спростувати як фейк.

Ми бачили багато прикладів дезінформації та маніпуляцій із ЗМІ: опортуністи намагаються видати історичні ролики чи навіть відеоігри, як свіжі кадри війни, пропагандистські звіти, акторські постанови, відеомонтажі та навіть присвоєння оригінальних українських кадрів російськими ЗМІ [5]. Проте цифрові підробки також розвінчуються в режимі реального часу, тоді як справжні кадри перевіряються групою підготовлених слідчих із редакцій та волонтерських організацій. Перші спроби Росії помилково зобразити Україну як націю неонацистів були ліниві, переробляючи старі матеріали кремлівські кампанії фейкових новин [2].

А ще є протилежна сторона всього цього: інформаційна війна, яку Росія веде проти власних громадян в середині країни, так і зовнішні, тобто блокує від своєї громадськості інформацію, що йде з-за кордону [4]. З усіх елементів цієї кризи стороннім людям, можливо, найважче ефективно оцінити це [6]. Помилки в нашому розумінні того, що відбувається на місцях, іноді можуть бути результатом не стільки зловмисності чи некомпетентності, скільки розміру конфлікту та масштабів наших упереджень. У той час як деякі спостерігачі були в захваті від хоробрості та безтурботності цього чоловіка, інші бачили докази неминучої загибелі.

Висновки

Узагальнюючи, можна зрозуміти, що інформаційна війна є досить потужною зброєю, яка може проявити розпач у суспільстві та налаштувати один проти одного. У середині так званої інформаційної війни, як і в середині війни на землі, легко зробити впевнені судження занадто рано і спокуситися простими наративами. Те, що здається, має сенс зараз, може не мати сенсу завтра. І кадри, які ми бачимо, можна було б інтерпретувати зовсім по-різному чужими очима.

Список використаних джерел:

1. ISIS in Their Own Words: Recruitment History, Motivations for Joining, Travel, Experiences in ISIS, and Disillusionment over Time – Analysis of 220 In-depth Interviews of ISIS Returnees, Defectors and Prisoners. [URL: https://www.jstor.org/stable/10.2307/26907414](https://www.jstor.org/stable/10.2307/26907414) (Last accessed: 05.04.2022).
2. Millions of Leftists Are Reposting Kremlin Misinformation by Mistake. [URL:https://www.vice.com/en/article/wxdb5z/redfish-media-russia-propaganda-misinformation](https://www.vice.com/en/article/wxdb5z/redfish-media-russia-propaganda-misinformation)
3. The Information War Isn't Over Yet. [URL:https://www.theatlantic.com/technology/archive/2022/03/russia-ukraine-war-propaganda/626975/](https://www.theatlantic.com/technology/archive/2022/03/russia-ukraine-war-propaganda/626975/)

4. The real reason Ukraine's information war is so successful.
URL:<https://taskandpurpose.com/analysis/ukraine-information-war/>

5. Ukrainians Find That Relatives in Russia Don't Believe It's a War.
URL:<https://www.nytimes.com/2022/03/06/world/europe/ukraine-russia-families.html>

6. VIRAL INSTANCES OF RECONTEXTUALIZED MEDIA IN RUSSIA'S WAR ON UKRAINE. URL: <https://mediamanipulation.org/tip-sheets/viral-instances-recontextualized-media-russias-war-ukraine>

7. WAR GOES VIRAL: How social media is being weaponized across the world.
URL:<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2016/11/war-goes-viral/501125/>

УДК 336.748(045)

МОДЕЛІ ВАЛЮТНИХ КРИЗ

Богдан Майданюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник: Марина Ричка, к.е.н.,
доцент кафедри МEBiB*

Ключові слова: валютні кризи, обмінний курс, сеньораж, попит на гроші, девальвація.

У повоєнну епоху було багато валютних криз. Валютна криза – це епізод, коли обмінний курс істотно знецінюється протягом короткого періоду часу. Існує багато літератури про причини та наслідки валютної кризи в країні з фіксованим або жорстко керованим валютним курсом. Моделі в цій літературі часто класифікуються як перше, друге або третє покоління.

У моделях першого покоління колапс режиму фіксованого обмінного курсу спричинений нестійкою фіскальною політикою. У режимі фіксованого обмінного курсу уряд повинен фіксувати пропозицію грошей відповідно до фіксованого обмінного курсу. Ця вимога суттєво обмежує здатність уряду збільшувати дохід від сеньоражу. Відмітною ознакою моделей першого покоління є те, що уряд має постійний первинний дефіцит. Уряд повинен або вичерпати активи або позичати для фінансування дефіциту. За відсутності фіскальних реформ, уряд повинен зрештою профінансувати дефіцит, друкуючи гроші, щоб збільшити дохід від сеньоражу.

Ключовими складовими моделі першого покоління є її припущення щодо паритету купівельної спроможності (ППС), обмежень державного бюджету, термінів дефіциту, функції попиту на гроші, правила уряду щодо відмови від фіксованого валютного курсу та посткризового періоду. грошово-кредитна політика. Щоб проілюструвати ключові властивості моделей першого покоління, ми робимо три спрощуючі припущення. По-перше, попит на гроші приймає форму Кагана. По-друге, уряд відмовляється від режиму фіксованого валютного курсу, коли його валютні резерви вичерпуються. По-третє, як тільки іноземні

резерви вичерпуються, уряд друкує гроші з постійною ставкою μ , щоб повністю покрити свій дефіцит.

Ранні моделі першого покоління передбачають, що поточний фіскальний дефіцит, зростання рівня боргу або падіння резервів передують краху режиму фіксованого обмінного курсу. Деякі дослідження показують, що погані новини про майбутні дефіцити можуть спровокувати валютну кризу. За цих обставин валютній кризі не передуватимуть стійкий фіскальний дефіцит, зростання рівня боргу чи падіння резервів. Ці моделі припускають, що агенти отримують новини про те, що банківський сектор зазнає краху і що банки нададуть допомогу уряду. Уряд планує профінансувати, принаймні частково, допомогу банку, друкуючи гроші, починаючи з певного часу в майбутньому. Валютна криза відбудеться до того, як уряд фактично почне друкувати гроші. Тому в даній моделі валютній кризі не передують зміни стандартних макроекономічних основ, таких як фіскальний дефіцит та зростання грошей.

У моделях першого покоління уряд дотримується екзогенного правила, щоб вирішити, коли відмовитися від режиму фіксованого обмінного курсу. У моделях другого покоління уряд максимізує явну цільову функцію. Ця проблема максимізації диктує, чи і коли уряд відмовиться від режиму фіксованого валютного курсу. Моделі другого покоління зазвичай демонструють множинні рівноваги, тому спекулятивні атаки можуть відбуватися через очікування, що самовиконуються. У моделях Обстфельда центральний банк мінімізує квадратичну функцію втрат, яка залежить від інфляції та відхилення обсягу виробництва від його природного рівня. Рівень випуску визначається кривою Філіпса, доповненою очікуваннями. Уряд вирішує, берігати валютний курс фіксованим чи ні. Припустимо, що агенти очікують, що валюта девальвує та почнеться інфляція. Якщо уряд не девальвує, то інфляція буде несподівано низькою. Як наслідок, обсяг виробництва буде нижчим від природного. Якщо витрати, пов'язані з девальвацією, досить низькі, уряд раціоналізує очікування агентів. Навпаки, якщо агенти очікують, що обмінний курс залишиться фіксованим, для уряду може бути оптимальним підтвердити очікування агентів, якщо приріст виробництва від несподіваної девальвації не надто великий. Залежно від витрат і вигод від дій уряду, а також від очікувань агентів, рівноваги може бути більше однієї.

Багато валютних криз збігаються з кризами у фінансовому секторі. Ці моделі третього покоління підкреслюють ефект балансу, пов'язаний з девальвацією. Основна ідея полягає в тому, що банки та фірми в країнах з ринками, що розвиваються, мають явні валютні невідповідності на своїх балансах, оскільки вони позичають в іноземній валюті та надають позику в місцевій валюті. Банки та фірми стикаються з кредитним ризиком, оскільки їхні доходи пов'язані з виробництвом товарів, що не торгуються, ціна яких в іноземній валюті

знижується після девальвації. Банки та фірми також зазнають шоків ліквідності, оскільки фінансують довгострокові проекти за допомогою короткострокових позик. Різні моделі третього покоління досліджують різні механізми, за допомогою яких ризики балансу можуть призвести до валютної та банківської кризи. Державні гарантії призводять до можливості самореалізації спекулятивних атак. Підвищення ризику ліквідності призводить до можливості банкрутства. Фірми стикаються з проблемою ліквідності, оскільки фінансують ризиковані довгострокові проекти за допомогою іноземних позик, але мають доступ до обмежених обсягів застави, визнаної на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Barro R., Gordon D. A positive theory of monetary policy in a natural rate model. *Journal of political economy*. 2017. Vol. 91.
2. Corsetti G., Mackowiak B. Fiscal imbalances and the dynamics of currency crises. *European economic review*. 2016. Vol. 50.
3. Flood R., Marion N. Perspectives on the recent currency crisis literature. *International journal of finance and economics*. 2018. Vol. 4.

УДК 33(450:100)(043.2)

ІТАЛІЯ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Віталій Мироненко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Радзієвська, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: економіка Італії, місце Італії у світі, роль Італії у світовій економіці, ВВП, промисловість.

У даній роботі розглянуто роль та місце Італії у світовій економіці, зосереджено увагу на зовнішній торгівлі Італії, основних макроекономічних показниках Італії.

Актуальність дослідження не викликає заперечень оскільки, в наш час Італія вважається однією із найбільш культурно та економічно розвинених країн світу, восьмою економікою за величиною номінального ВВП: за даними МВФ у 2021 році ВВП країни дорівнював 2,120.23 млрд. дол. США, що становило 2,23% світового ВВП [1]. Італійська Республіка є державою з високим рівнем доходу, членом ЄС, одним із регіональних лідерів, входить до G7. Італія має вихід до декількох морів, це – третя за кількістю населення країна ЄС [2]. Отже, вона відіграє значну роль як на регіональному, так і на глобальному рівні у структурі сучасної світової економіки [3].

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень Італії був проведений теоретичний аналіз наукової літератури, систематизація даних й узагальнення інформації, статті, навчальні підручники та наукові матеріали з Internet.

Італія - високорозвинута країна постіндустріального типу. Економіці притаманне органічне співіснування трьох секторів: великих корпорацій, державних підприємств і кооперативного сектору. Державний сектор, незважаючи на заходи з денационалізації, що були здійснені в 90-х роках, зберігає досить міцні позиції, що позитивно впливає на розвиток країни.

На зміцнення ролі та місця Італії в світовій економіці позитивно впливає також розвинута промисловість та високий рівень функціонування АПК. При цьому Італія підтримує на достатньому рівні реальний сектор своєї економіки, залучаючи необхідні інвестиції для його процвітання: прибутки направляються здебільшого в оновлення технологій і техніки, що надзвичайно важливо в умовах розгортання Четвертої промислової революції.

На світових ринках Італія відома як виробник чорних металів залізничного рухомого складу, шляхобудівельної техніки, текстильного устаткування, автомобілів, конторського обладнання, персональних комп'ютерів, холодильників, пральних машин, швейних виробів, взуття, меблів, будівельних матеріалів, а також цитрусових, вина, оливок та оливкової олії. Промисловість зосереджена на півночі, найбільш розвинені - машинобудування, металургія, виробництво автомобілів, текстилю і одягу, продуктів харчування, хімікатів. Основним імпортом Італії є паливо, адже країна залежить від імпорту для своїх енергетичних потреб, інший імпорт включає машини, сировину та продовольство [2]. У табл.1 подано основні макроекономічні показники.

Таблиця 1

Основні макроекономічні показники Італії по рокам	2018	2019	2020
Населення, тис.осіб	60 627	60 550	60 462
ВВП на душу, дол. США	34 170	32 938	31 180
Експорт товарів, млн. дол. США	546 643	532 663	496 120
Імпорт товарів, млн. дол. США	500 795	473 512	422 875
Експорт послуг, млн. дол. США	121 589	122 009	87 346
Імпорт послуг, млн. дол. США	124 980	124 216	93 031

Побудовано автором за даними UNCTAD Handbook of Statistics 2019-2021 [4].

Основними торговельними партнерами Італії є країни ЄС, на які припадає близько 58% обсягу імпорту країни. На другому місці – Китайська Народна Республіка з часткою 9%. Частка України в імпорті Італії – 0,5%. Товарообіг між Україною та Італією склав 4,1 млрд

дол. у 2020 р. Україна має позитивне сальдо у торгівлі з Італією – обсяг імпорту з України (2,1 млрд дол), переважає обсяг експорту з Італією (2 млрд дол).

Висновки

Італія – це постіндустріальна країна з високими темпами розвитку, з високими показниками експорту та імпорту. Переважаючими та перспективними формами зовнішньоекономічної діяльності країни є зовнішня торгівля, інвестування, спільне підприємництво.

Список використаних джерел:

1. International Monetary Fund. World Economic Outlook Update. January 2022 update. Available at <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/01/25/world-economic-outlook-update-january-2022>
2. Дія.Бізнес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://export.gov.ua/country/89-italia>
3. Радзівська С.О. Регіоналізація та глобалізація: взаємозв'язки та перспективи безконфронтаційного розвитку. К.: «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2018. 376 с.
4. UNCTAD Handbook of statistics 2019-2021. UN: New York and Geneva.

УДК 347.7:334.758(043.2)

ГЛОБАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УГОД ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Владислава Мисливець

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леся Побоченко, к.е.н.,
завідувач кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: злиття та поглинання, M&A, глобальні трансформації, COVID-19, інвестиції.

Пандемія COVID-19 вплинула та продовжує впливати на всі галузі економічної діяльності. Зокрема, значного впливу від поширення коронавірусної інфекції зазнали глобальні потоки інвестиційної діяльності, в яких угоди злиття та поглинання займають одне з ключових місць.

Вплив пандемії COVID-19 одразу відобразився на стратегії виживання багатьох компаній, в результаті чого стратегічними рішеннями для багатьох з них стало злиття та поглинання з метою збереження компаній на ринку. Глобальні інвестиційні потоки внаслідок глобальної пандемічної кризи зазнали структурних та системних змін, відновлення яких буде відбуватися дуже асиметрично між регіонами та секторами.

Науковим підґрунтям для аналізу впливу пандемії COVID-19 на сучасний стан та тенденції угод M&A виступили статистичні дані, висвітлені у міжнародних звітах GlobalData.

За даними GlobalData, у першому кварталі 2022 року глобальна активність у сфері M&A зазнала значного спаду, загальна вартість транзакцій впала до 725 мільярдів доларів США, що майже на 23% менше, ніж у четвертому кварталі 2021 року. У звітах провідної аналітичної компанії зазначається, що даний спад свідчить про повернення угод злиття та поглинання до їх нормального рівня після приголомшливого зростання, яке спостерігалось у 2021 році.

В останньому звіті GlobalData 2022 «Угоди про злиття та поглинання за темами та галузями» зазначається, що загалом у першому кварталі 2022 року було оголошено 9 207 угод M&A, що на 10% менше, ніж у попередньому кварталі. Тим часом кількість мегаугод (на суму понад 1 мільярд доларів США) скоротилася майже на третину. У 2022 році в угодах M&A відбувся значний спад, а активність у першому кварталі була нижчою, ніж у будь-якому кварталі 2021 року. Перш за все дані тенденції пов'язані з поширенням COVID-19 [1].

З огляду на нинішнє поєднання макроекономічних умов, геополітичної невизначеності, перебоїв у ланцюгах поставок та інших факторів, прогнозується, що укладання угод у найближчі квартали 2022 року й надалі стикатиметься зі значними проблемами.

У таких секторах, як технології, медіа та телекомунікації, одяг, банківська діяльність, будівництво та харчування було зафіксоване падіння вартості угод M&A. Винятковою галуззю стало виробництво пакування продукції, яке продемонструвало зростання на 32% у першому кварталі 2022 р. порівняно з першим кварталом 2021 р. [2].

Загальне падіння активності злиття та поглинання відбулося, незважаючи на низку великих угод на суму понад 10 млрд. дол. США, переважно в секторі технологій, медіа та комунікацій. Основними угодами в даному секторі стало придбання Microsoft Activision Blizzard за 68,7 млрд. дол. США, придбання Citrix Systems Evergreen Coast Capital і Vista Equity Partners за 16,5 млрд. дол. США та купівля Elliott Management, Evergreen Coast Capital і Brookfield Business компанії Nielsen Holdings за 16 млрд. дол. США.

Технології та комунікації як і раніше залишилися найбільшим сектором з точки зору вартості та обсягу угод злиття та поглинання. У першому кварталі 2022 року було зареєстровано 3006 угод на суму 273 млрд. дол. США. Внаслідок пандемії COVID-19 технологічні гіганти будуть брати участь у злиттях і поглинаннях на мільярди доларів [1].

Таким чином, у 2022 році компаніям доведеться зосередитися на вирішенні проблем, пов'язаних із перебоями в ланцюгах поставок, дефіцитом робочої сили, сплеском COVID-19 та інфляцією витрат. Однак прогнозується, що глобальні потоки угод M&A відновляться до свого звичного рівня, не дивлячись на значне падіння цього року.

Список використаних джерел:

1. GlobalData «Mergers Mergers and Acquisitions Deals by Top Themes and Industries in Q1 2022 – Thematic Research» URL: <https://www.globaldata.com/store/report/m-and-a-deals-by-theme-and-sector-analysis/>
2. GlobalData «Global M&A activity dropped in Q1 2022 following staggering growth in 2021» URL: <https://www.globaldata.com/media/thematic-research/global-ma-activity-dropped-q1-2022-following-staggering-growth-2021-says-globaldata/>.
3. Tetiana Gavrilko, Lesya Pobochenko, Research on transnationalisation of economic activity innovative component influenced by the COVID-19 pandemic // Baltic Journal of Economic Studies, Volume 7 Number 5. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021, P.59-66.
4. Побоченко Л.М., Головка Т.С. Глобальні тренди процесів злиття та поглинання: нові виклики світовій економіці// Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2018.– №2. – С. 100-105.
5. Побоченко Л.М. Сучасні тенденції розвитку процесів злиття та поглинання в глобальному бізнес-середовищі // Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти: зб. наук. пр. Вип. 1. – 2018.– С.131-142.

УДК 339.9:004(043.2)

ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Тетяна Неделькіна, Віталій Мироненко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Радзівська, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: електронна комерція, електронний бізнес, світова економіка, ринок, інтернет.

Розглянуто перспективи використання електронної комерції та можливості її розширення під впливом технологічного розвитку та мережі Internet.

Актуальність дослідження. В 21 ст. Інтернет став невід’ємною частиною людського життя й електронна комерція посіла ключове місце в торгівлі та продовжує розширювати свої межі. Диджиталізація, мережевізація та розгортання Четвертої індустріальної революції сприяють пришвидшенню всіх процесів у глобальному господарстві, однак можуть як забезпечити нові можливості, так і спричинити посилення нерівності у світі [1, с.9].

Для обґрунтування результатів досліджень був проведений теоретичний аналіз наукової літератури, синтез окремих аспектів теми, систематизація даних й узагальнення інформації.

Виклад основного матеріалу. Е-commerce називають процес купівлі-продажу товарів і послуг, або переказ коштів чи передачу даних через електронну мережу [2, с.7]. Високорозвинені країни світу показують зріст використання електронних механізмів у торгівлі.

Важливим фактором у динамічному розвитку електронної комерції є соціальні медіа, оскільки близько 70% споживачів покладаються на соціальні мережі для прийняття рішень про покупку, але не у всіх регіонах світу можна провести подібну операцію. Наразі 9 країн з найбільшим масштабом електронної комерції у світі: Китай, США, Великобританія, Японія, Німеччина, Франція, Південна Корея, Канада та Бразилія [2, с.8]. Тому, ще існують простори для розширення віртуальної комерції, наприклад, в деяких країнах Азії та країн Африканського континенту, для подолання бар'єрів поширення e-commerce та активного включення їх в міжнародний електронний бізнес потрібно підвищувати купівельну спроможність населення на основі економічного росту. Для розвинених країн створюються можливості позбутися виробництв попереднього технологічного укладу переведенням їх до менш розвинених країн і законсервувати існуючу технологічну ієрархію глобальної економіки шляхом впровадження виробництв нового технологічного укладу [3, с.126]. Є декілька загальновизначених категорій e-commerce, існують й інші схеми, але в основному, це вузькі відгалуження нижче перерахованих категорій: *C2C* - «споживач-до-споживача»; *B2B* - «бізнес-до-бізнесу»; *B2C* - «бізнес-споживач»; *E2E* - «біржа-до-біржі»; *G2C* - «уряд-до-громадян» [4, с. 2-3].

Переваги електронної комерції спонукають все більшу кількість покупців та продавців віддавати перевагу покупкам on-line, однак, поряд з перевагами існує ряд недоліків. *Переваги. Для організації:* зростає якість обслуговування; бізнес-процеси стають швидше і ефективніше; менше паперової роботи; підвищується продуктивність організації. *Для клієнта:* доступність з будь-якого місця; можливість вибору і порівняння товарів; доступна інформація про товар; через високу конкуренцію необхідно робити знижки і акції. *Недоліки. Для організації:* необхідність в спеціалістах для оновлення контенту; необхідність в потужній технологічній основі; через відкритість інформації виробники не можуть завищувати ціни; складність розробки онлайн-вітрини. *Для клієнта:* через засоби ідентифікації можна здійснювати контроль за особою; населення, що не має доступу до мережі залишається неохопленим; споживачі не можуть пересвідчитись у якості товару чи послуги [5].

Висновки

Більшість компаній переміщуються в глобальне середовище мережі Інтернет і зі зростанням поширення інтернету, лише компанії, які мають нішу у віртуальному світі, зможуть конкурувати. E-commerce має визначне місце в розвитку бізнесу та забезпечені людських бажань, вона заповнила ще далеко не всі простори Інтернету, країнам варто розвивати технології для розвитку даної галузі торгівлі.

Список використаних джерел:

1. The age of digital interdependence. Report of the UN Secretary-General's High-level Panel on Digital Cooperation. 47p.

2. Яценко О.М., Грязіна А.С., Шевчик О.О. Електронна комерція як елемент глобальної торговельної системи // Actual Problems of Economics. 2019. №8. С.4-13.
3. Радзівська С.О. Глобальна криза, фінансіалізація та технологічний розвиток // Міжнародна економічна політика. 2016. №24. С.126–157.
4. Смолій Л.В., Костюк В.С. Новітні тренди та перспективи розвитку електронної комерції в міжнародному бізнесі // Економіка та суспільство. 2021. №29. С. 1-7.
5. Патраманська Л. Ю. Електронна комерція: переваги та недоліки // Ефективна економіка. 2015. № 11.

УДК 330(430)(043.2)

ГАЛУЗЕВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НІМЕЧЧИНИ

Тетяна Неделькіна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Радзівська, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: Німеччина, галузева структура ВВП, послуги, промисловість, сільське господарство, експорт товарів, імпорт товарів.

Розглянуто специфіку галузевої структури ВВП Німеччини, охарактеризовано структуру та динаміку розвитку секторів економіки ФРН під впливом глобалізаційних процесів.

Актуальність дослідження. Федеративна Республіка Німеччина є однією із ключових економік Європейського Союзу, який поряд із США та КНР належить до світових центрів економічного впливу [1, с. 246]. Від стану економіки ФРН багато в чому залежать темпи розвитку ЄС, отже важливо виявити, чому Німеччина має такі високі економічні показники. Для наукового обґрунтування дослідження був проведений аналіз наукової літератури, синтез окремих сторін та аспектів теми, систематизація даних й узагальнення інформації.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день найбільш розвинутим у ФРН є сектор послуг, протягом 2010-2020 він становив принаймні 62% ВВП, охоплюючи 70% населення. Німеччина є популярним туристичним і важливим фінансовим центром, важливу роль відіграють також телекомунікації [2]. При цьому все більше працівників зміщується з промисловості та сільського господарства до сфери послуг, тому можна спрогнозувати, що цей сектор стане ще більш розвинутим у найближчій перспективі, але необхідність в інших секторах залишатиметься, тому перед урядом постане проблема недостатньої кількості працівників, що можливо буде компенсовано займаною робочою силою, перенесенням німецьких ТНК в країни з дешевою робочою силою і ресурсами. На противагу третинному сектору виходить аграрний сектор, який займає найменшу частку ВВП 1-2%, охоплюючи 3% населення. Німеччина має величезні території, відведені під

землеробство, та займає провідне місце у світовій економіці з виробництва житніх культур та тваринницької продукції. Така висока продуктивність, пояснюється використанням інноваційних методів агротехніки та механізації праці [3]. Промисловість і будівництво становлять 27% ВВП та забезпечують зайнятість 24,2% робочої сили. Німеччина має переваги у виробництві автомобілів, електрообладнання та хімікатів, їхня висока якість відома у всьому світі, тому німецькі товари особливо користуються попитом на світовому ринку [2].

Оскільки ФРН експортує багато товарів, то і необхідності в імпорті відповідні. Завозять частини машин або механізмів й необхідні природні ресурси. У 2020 р. у імпорті переважали товари: автомобілі; частини для тракторів; лікарські засоби; нафта, газ; машини обробки даних; машини для транскрибування даних; електроапарати для лінійної телеграфії. В сукупності на придбання товарів було витрачено 1170,4 млрд дол., але продано товарів на 1380,6 млрд дол., отже ФРН мала позитивне сальдо зовнішньої торгівлі. В експорті переважали: автомобілі; приладдя для тракторів; лікарські засоби; літаки з двигунами; медичні інструменти; машини обробки даних; центрифуги, відцентрові сушарки, обладнання для фільтрації рідин або газів [4].

Таблиця 1

Динаміка зовнішньої торгівлі ФРН

Рік	ВВП на душу населення, дол. США	Експорт товарів, млн. дол. США	Імпорт товарів, млн. дол. США	Експорт послуг, млн. дол. США	Імпорт послуг, млн. дол. США
2018	47 787	1 560 648	1 258 722	331 156	351 455
2019	46 467	1 489 152	1 234 454	340 730	364 598
2020	45 723	1 380 647	1 170 441	310 661	308 800

Джерело: побудовано автором за даними UNCTAD Handbook of Statistics 2019-2021 [5]

Висновки

Дані засвідчують високі показники ВВП на душу населення, експорту та імпорту ФРН, хоча і спостерігається спадна динаміка (табл.1), що можна пояснити спалахом коронавірусної інфекції в 2019 р., від якої постраждали економіки майже всіх країн світу. При цьому використання інноваційних підходів у всіх секторах економіки Німеччини забезпечує стабільний розвиток держави в умовах Четвертої індустріальної революції і може слугувати прикладом для інших країн.

Список використаних джерел:

1. Radziyevska S. The EU in the world economy // Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect. Collective monograph. 2nd ed. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2020. P.240-261.
2. Germany: Distribution of gross domestic product (GDP) across economic sectors from 2010 to 2020. Retrieved from: <https://www.statista.com/statistics/375569/germany-gdp-distribution-across-economic-sectors/>
3. Економічна система Німеччини в статистичних даних. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://migrant.biz.ua/nimechina/finansy/ekonomika-nimechyny.html>
4. German foreign trade in figures / Banco Santander // Analyze markets. - 2022. Retrieved from: <https://santandertrade.com/en/portal/analyse-markets/germany/foreign-trade-in-figures>
5. UNCTAD Handbook of statistic 2019-2021. UN: New York and Geneva.

УДК 336.71:339.72 (043.2)

**THE ROLE AND DYNAMICS OF BANK DEVELOPMENT IN THE SYSTEM OF
INTERNATIONAL FINANCIAL CENTERS**

Nadiia Pankiv

National Aviation University, Kyiv

Scientific advisor – Inna Nabok, PhD in Economics,

Associate Professor of Dept. IERB

Keywords: international financial centers, banking system, capitalization, World Bank, development.

The latest stage of development of the world economy can be defined as the constant development and modernization of the world financial system. Transformations are happening everywhere, and international financial centers (hereinafter IFCs) are no exception.

Today, banks occupy one of the key positions in the development of the IFC. At the beginning of 2021, the first two banks in the ranking of "TOP-10 largest banks in the world" concentrated assets of more than 3 trillion dollars US each, and the rest of the top 10 banks - more than 2 trillion USD. Banks, which were among the 25 largest banks in the world, controlled assets of 1 trillion. USD. Among the largest banks in 2021, the key position is occupied by Asian banks, which are significantly ahead of American and European in terms of assets.

Table 1

TOP-10 largest banks in the world, 2021 p.

Rank	Bank	Country
1.	Industrial and Commercial Bank of China	China
2.	China Construction Bank Corporation	China
3.	Agricultural Bank of China	China
4.	Bank of China	China
5.	JP Morgan Chase & Co	USA

Rank	Bank	Country
6.	Bank of America	USA
7.	Citigroup	USA
8.	HSBC Holdings	Great Britain
9.	Wells Fargo & Co	USA
10.	Mitsubishi UFJ Financial Group	Japan

Note. Compiled by the author according to the data [1].

China's Asia-Pacific region now accounts for a whopping 55% of world profits, based on net income, up from 43.5% last year. North America accounts for 24% (26% last year), and Western Europe now accounts for only 10% of global banking profits, down from 16% last year and almost a third a decade ago (Figure 1) [2]. The level of capital in Chinese banks continues to grow significantly, increasing by 18.6% year on year compared to the world average of 12.7%. They now account for 30% of total Tier 1 capital in the Top 1000 compared to 11% in 2011 and only 5% in 2001. China accounts for 62% of Tier 1 capital in the Asia-Pacific region, compared with 15% in Japan, the next largest contributor to the total [2].

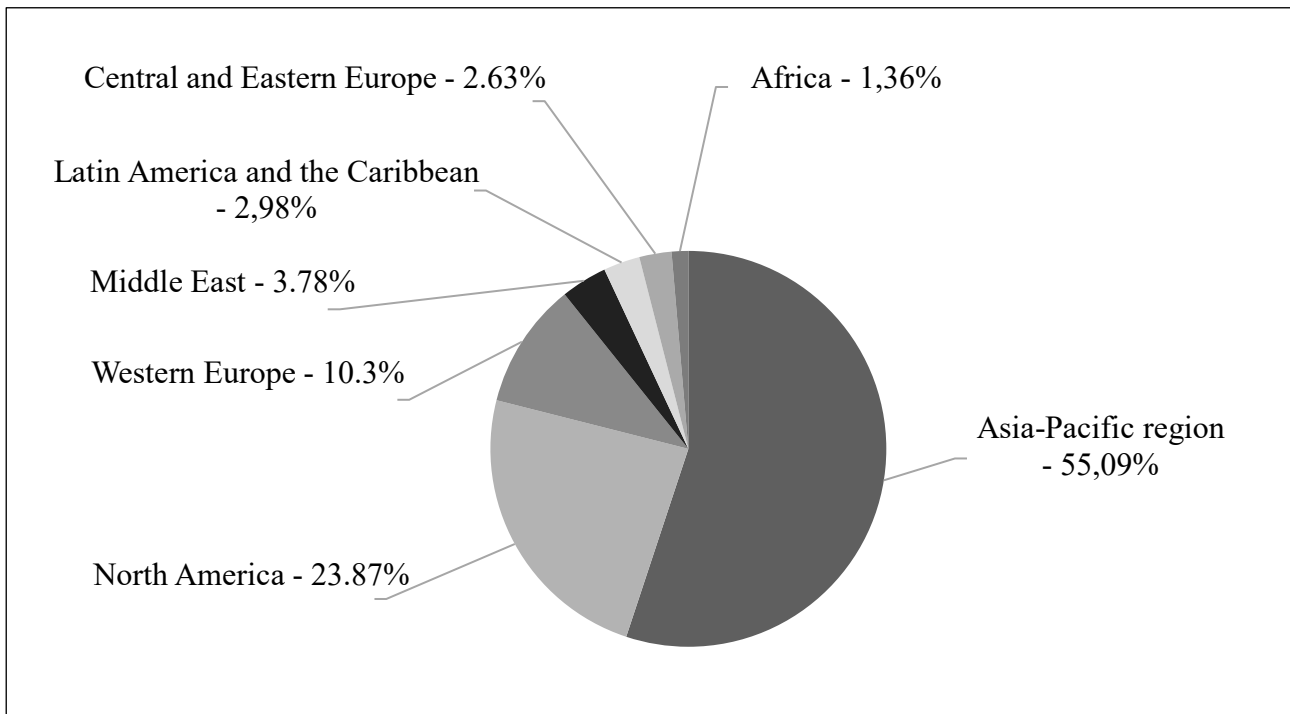

Figure. 1. The share of profits of banking institutions by region of the world in 2021,%. Note: built by the author according to [2].

The United States is the only country in the ranking of the top 1,000 banks with more banks than China, although the gap is narrowing. In this year's ranking, China has 144 banks, and the United States - 178 (Table 2) [3].

Table 2

Number of banks in the Top -1000 by region of the world, 2020-2021

Region	2020	2021	Growth
Africa	36	35	-1

Region	2020	2021	Growth
Asia-Pacific region	372	385	13
The Caribbean	7	7	0
Central America	18	16	-2
Central and Eastern Europe	44	39	-5
Central Asia	4	3	-1
Middle East	68	64	-4
North America	198	193	-5
South America	33	35	2
Western Europe	220	223	3

Note. Compiled by the author according to the data [3].

To sum up, for several years in a row, the top five banks in the world include 4 Chinese and 1 American bank. It should be noted that today the international financial centers of Asia continue to develop actively and begin to actively compete with European and American, which until recently was steadily moving forward. Despite the fact that China was the first to suffer the effects of the COVID-19 pandemic, its banking system managed to recover quickly and show good results in 2021.

References:

1. The Banker. URL: <https://www.thebanker.com/>
2. World Bank. URL: <http://www.worldbank.org/>
3. Рейтинг Top-1000 банків світу за підсумками 2020 року [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.profbanking.com/news/152-2021/3676-top100-2021>.

UDC 351.84:364.144 (100) (043.2)

WAYS TO SOLVE THE PROBLEM OF INEQUALITY OF OPPORTUNITY IN THE REGIONS AND COUNTRIES OF THE WORLD

Dmytro Petriv

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Zoia Pichkurova, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB*

Keywords: technologies, poverty, socio-economic problems, inequality of opportunity, development of territories.

The concept of inequality of opportunity has previously been used to distinguish between personal responsibility and circumstances related to economic outcomes in life. The basis of this approach to income distribution lies in the work of J. Rawls and A. Saint should focus on improving the welfare of the poorest people.

Rawls argued that the set of primary goods should be available to everyone so that she could realize her life plan. Sen later argued that inequality could be viewed in terms of human capabilities

by looking at means rather than development goals, because without equal opportunities it is impossible to achieve fair results.

Focusing on inequality of opportunity also serves as a reminder that inequality is not a static phenomenon but is passed on to children, creating intergenerational inequality traps that reproduce and increase income inequality.

Uneven development of territories is one of the key problems for many countries around the world. This is due to the size of the territory, climatic features, ethnic composition, cultural and historical factors, as well as the heterogeneity of economic space and distribution of resources.

At the present stage of development of productive forces under the influence of the rapid introduction of innovations in all spheres of human life, the spread of information technology and telecommunications systems that form a single information space, as well as the development of network forms of production, this problem finds new features.

Regional development involves changing the states, stages and spatial organization of human activity in the regions of the country. The concepts of regional development are divided into two groups.

The first group focuses on the possibility of balanced regional development, provided the most productive use of the available resource potential of the territory in parallel with effective measures of the authorities to ensure the sustainability of regional development.

The second group, which includes polarized regional development, focuses on the inequalities of regional development. The concepts of this group do not substantiate the directions of equalization of socio-economic development of the regions, but the possibility of providing the population with appropriate quality of life criteria.

Globalization of world economic relations exacerbates the global problems of mankind, which can be defined as a complex of ties and relations between states and social systems, society and nature on a global scale, affecting the vital interests of peoples around the world and can be solved only through their interaction.

References:

1. Mandle, J., and Reidy, D. (eds.), 2013, A Companion to Rawls, Chichester: John Wiley & Sons. – 2014, The Cambridge Rawls Lexicon, Cambridge: Cambridge University Press.

2. World's Richest 1 Percent Own Twice as Much as Bottom 90 Percent. URL: <https://philanthropynewsdigest.org/news/world-s-richest-1-percent-own-twice-as-much-as-bottom-90-percent> (Last accessed: 27.04.2022).

3. Innovation: can technology beat poverty. URL: <https://stories.cgtneurope.tv/hubs/innovation-action-change/can-technology-end-poverty/index.html> (Last accessed: 27.04.2022).

4. The Maddison Project. URL: <https://www.rug.nl/ggdc/historicaldevelopment/maddison/publications/wp14.pdf> (Last accessed: 22.04.2022).

5. United Nations. World Economic Situation and Prospects 2020. URL: https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/WESP2020_BOOK-web.pdf (Last accessed: 26.04.2022).

6. Nurul Muna Mohamad, Tajul Ariffin Masron & Haslindar Ibrahim (2021) The Role of Entrepreneurship on Income Inequality in Developing Countries, Journal of Poverty URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10875549.2020.1869662> (Last accessed: 26.04.2022).

7. O'Neill K, Viswanathan K, Celades E, et al. Monitoring, evaluation and review of national health policies, strategies and plans. In: Schmets G, Rajan D, Kadandale S, editors. Strategizing national health in the 21st century: a handbook. Geneva: World Health Organization; 2016. p. 70–74.

УДК 331.5:339.162(73)(043.2)

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО РИНКУ ФРАНЧАЙЗИНГОВОГО БІЗНЕСУ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЧНОЇ КРИЗИ

Дмитро Сагайдак

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леся Побоченко, к.е.н.,
завідувач кафедри МEBiB*

Ключові слова: франчайзинг, франчайзинговий бізнес, франчайзі, COVID-19, ринок зайнятості.

Поширення пандемії COVID-19 у 2020 році призвело до тимчасового або постійного закриття сотень підприємств по всьому світу та в США, зокрема. Незважаючи на численні спади економіки через COVID-19, індустрія американського франчайзингу знаходиться на підйомі так як франчайзинг забезпечує десятки тисяч можливостей для бізнесу і мільйони робочих місць для працівників по всій країні. Для наукового обґрунтування результатів досліджень ринку зайнятості США у франчайзинговому бізнесі використаний статистичний метод за даними звітів FRANdata.

Згідно зі звітом дослідницької компанії FRANdata 2022 «Економічний прогноз франчайзингу», індустрія франчайзингу в США зазнала значного зростання у 2021 році. Загальний економічний обсяг франшиз у 2021 році зріс на 16,3% до 787,7 мільярдів доларів США [1]. Прогнозується відновлення франчайзингового бізнесу у 2022 році за допомогою покращення ринку зайнятості та бажання американців купувати.

У 2021 році на ринку праці відбулося значне відновлення: рівень безробіття в грудні знизився до 3,9% з піку на рівні 14,2% у квітні 2020 року. Франчайзинг мав важливе значення для відродження ринку праці, оскільки США отримували в середньому 46 400 франчайзингових робочих місць на місяць у 2021 році [2].

На початку 2021 року власники франшизи намагалися знайти кваліфікованих працівників для заповнення вакансій, іноді виплачуючи премії за підписання або оплачуючи кандидатів, щоб вони просто з'явилися на співбесіди. Таким чином, кількість робочих місць у

франчайзингу зросла на 8,8% у 2021 році до 8,2 мільйонів осіб. Відповідно чистий приріст у 660 300 робочих місць у порівнянні з 2020 роком [3].

Більшість із цих робочих місць було відновлено у сфері відпочинку, а також в освіті та охороні здоров'я, тобто, у секторах, які значною мірою постраждали через пандемію COVID-19. Роботодавці зіткнулися з труднощами найму та утримання якісних працівників, частково через низький рівень трудової участі та рекордно високий рівень звільнення. Це сприяло тому, що працівники прагнули вищої заробітної плати. Протягом 2021 року зарплати франчайзингових працівників різних рівнів зросли. Погодинні працівники підвищили зарплату на 4,7%; заробітна плата іншим працівникам зросла на 9,2%.

Загальна зайнятість у США все ще на 3,6 мільйона робочих місць менше, ніж до пандемії, через скорочення участі робочої сили. Частково це пов'язано з тим, що багато працівників добровільно звільняються, а також через те, що працівники не можуть працювати через причини, викликані пандемією, такі як проблеми з доглядом за дітьми або проблеми зі здоров'ям, пов'язані з коронавірусом.

Рівень зайнятості, кількість як франчайзерів, франчайзі та франчайзингових точок у США є найбільшим у світі. У Топ-100 найбільших франчайзингових корпорацій світу значна частина припадає саме на американські компанії, виручка яких становить сотні мільярдів доларів.

Таким чином, франчайзинг має надзвичайний потенціал для оздоровлення економіки США. Під час пандемії COVID-19 в 2020 році відбулося зниження рівня зайнятості в США по франшизі на 11,2 % та втрата приблизно 940 тисяч робочих місць у американській галузі через закриття бізнесу та обмежені можливості. В 2021 році ситуація стабілізувалася, а зайнятість у сегментах франчайзингового бізнесу, які найбільше постраждали від пандемії відновилися та зменшилося безробіття.

Список використаних джерел:

1. IFA. Franchising Economic Outlook 2022.URL:<https://www.franchise.org/sites/default/files/202202/2022%20Franchising%20Economic%20Outlook.pdf>
2. IFA «2022 ECONOMIC FORECAST SHOWS FRANCHISING LEADS U.S. RECOVERY» URL: <https://www.franchise.org/media-center/press-releases/2022-economic-forecast-shows-franchising-leads-us-recovery#:~:text=Franchise%20growth%20is%20expected%20to,than%20the%20pre%2Dpandemic%20level.>
3. IFA 2021. Economic Outlook for franchising.URL:https://www.franchise.org/sites/default/files/202102/Economic%20Outlook%202021_web2.pdf.
4. Аналіз розвитку франчайзингу в США під впливом пандемії COVID-19 Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph /Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskopa,

Y.O.Voloshin – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi, 2021. - С.198-205.

УДК 338.739.63.053.3(100)(043.2)

ПРОБЛЕМА НЕСТАЧІ ПРОДОВОЛЬСТВА В СВІТІ

Денис Сердюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Зоя Соколова, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: проблема продовольства, продукти харчування, світ, пандемія COVID - 19, голод, продукти харчування.

На сьогоднішній день світ дуже далекий від сформульованої Організацією Об'єднаних Націй (ООН) цілі - вирішити проблему нестачі продовольства в світі. Більш того, слід зазначити, що світ не йде цим шляхом. Якщо останні тенденції збережуться, то кількість людей, які страждають від недоїдання чи голоду, перевищить 840 мільйонів осіб в 2030 році, порівняно з 690 мільйонів осіб у 2020 році [1].

Можна виділити декілька факторів які мають вплив на цю тривожну тенденцію.

По-перше, пандемія COVID -19, яка впливала і впливає на економіку кожної країни, але найболючіше вдарила по самим бідним країнам. Нездатність стримати пандемію COVID-19 мала далекосяжні наслідки для світової економіки: у 2020 році світовий ВВП впав на 3,3 % у порівнянні з 2019 роком. Міжнародний валютний фонд вважає, що пандемія COVID-19 обійдеться світовій економіці в 12,5 трильйонів доларів США до 2024 року [2].

За даними Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй, країни, що розвиваються, втратили щонайменше 220 мільярдів доларів США доходу в 2020 році. В тому самому році 95 мільйонів людей увійшли до лав дуже бідних (тобто на 80 мільйонів. більше, недоїдають, ніж раніше) через падіння ВВП на душу населення, зазначає МВФ.

Другим фактором, що здійснює сьогодні визначальний вплив на забезпечення продовольством населення світу, виступає російсько-українська війна. Варто зазначити, що Російська Федерація та Україна відіграють важливу роль у виробництві продуктів харчування та їх постачання країнам у всьому світі. Наприклад, у 2019 році на ці дві країни припадало 16% усього обсягу світового експорту зернових, включаючи пшеницю, ячмінь, соняшник та кукурудзу. Крім того, США, російська федерація та Україна ділять лідерство з експорту продовольства з Бразилією, Аргентиною та Канадою.

Посуха та перебої в ланцюжку поставок вплинули на торгівлю продуктами харчування та призвели до історичних максимумів. Наприклад, зернові встановили рекордні ціни в 2021 році, збільшившись на 48% за останні п'ять років. А ціни на продукти харчування за

моніторингом Продовольчої та сільськогосподарської організації (FAO) зросли на 12,6% з лютого по березень, досягнувши свого найвищого рівня з моменту створення індексу в 1990 році. Попередній «рекорд» був встановлений у 2011 році.

З початком вторгнення Російської Федерації в Україну вторгненням експорт зернових з України опинився під загрозою. Крім того, війна вплине на доступ до продовольства в таких країнах як: Єгипет, Туреччина, Іран, Бангладеш, Нігерія, Марокко, Ємен, Туніс, Азербайджан, Судан та інші. У 2019 році ці десять країн імпортували зернові на 20,9 мільярдів доларів США, майже 44% з Росії та України [3].

Висновки

Нестабільність в світі зростає, і це в першу чергу впливає на бідні країни. Є чітка тенденція до загострення проблеми нестачі продовольства що приведе до політичної нестабільності і як наслідок економічних проблем, якщо на глобальні виклики не буде надана відповідь.

Список використаних джерел:

1. Програма розвитку ООН - Криза, що насувається в країнах, що розвиваються, загрожує руйнуванням економіки та посиленням нерівності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.undp.org/press-releases/covid-19-looming-crisis-developing-countries-threatens-devastate-economies-and-ramp> (дата звернення: 23.03.2022).
2. Вплив на продовольчу безпеку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usglc.org/coronavirus/global-hunger> (дата звернення: 23.03.2022).
3. Як вторгнення Росії в Україну вплине на глобальний доступ до продовольства? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oec.world/en/blog/post/affects-of-russian-invasion-of-ukraine-on-global-food-access> (дата звернення: 23.03.2022).

УДК 339.138:339.94(043.2)

СТРАТЕГІЧНИЙ МАРКЕТИНГ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Тетяна Симоненко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Ричка, к.е.н.,
доцент кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: стратегічний маркетинг, маркетингова стратегія, менеджмент, міжнародний бізнес, інновація.

Актуальність проблеми. В умовах постійної трансформації економіки завдяки глобалізаційним процесам, бізнес активно переходить на міжнародний рівень та розширює свою діяльність на локальному рівні. Цим процесам сприяє використання маркетингових стратегій, які мають свою специфіку відповідно до місця, країни, напрямку діяльності та інших критеріїв. Правильний вибір маркетингових стратегій допомагає суб'єктам бізнесу

переходити від пасивної адаптації до активного використання ринкових можливостей та розвивати перспективні напрямки діяльності за кордоном.

Аналіз досліджень і публікацій. Маркетингові стратегії є предметом для вивчення багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, які надають дані своїх досліджень у статтях та наукових роботах. Серед таких науковців слід зазначити Панкрухіна А.П., Багієва Г.Л., Маркову В.Д., Каніщенко О.Л., О.А. Іващенко, Чандлера А., Портера М. та інших.

Для наукового обґрунтування результатів досліджень маркетингових стратегій у міжнародному бізнесі, використовувався метод теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу. Це проявляється у формуванні структури публікації, наведенні прикладів, дослідженні поняття та подання отриманої інформації у вигляді статті.

Метою статті є дослідження стратегічних маркетингових стратегій та їх застосування у міжнародному бізнесі.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши надані поняття Ж.-Ж. Ламбена та Ф. Котлера, можна узагальнити та дати його визначення. Таким чином, стратегічний маркетинг – це процес збору інформації та планування та впровадження чіткого курсу та єдиної цілі для маркетингових дій компанії на довготривалій термін [1]. Виокремлюють три види стратегічного маркетингу (або стратегій маркетингу): загальний (або корпоративний), діловий та функціональний (або інструментальний).

Для виходу на міжнародні ринки компанії використовують певні інструменти для впливу на споживачів та збільшення попиту, серед яких: рекламні кампанії; методи стимуляції збуту продукції; інструменти масової пропаганди; індивідуальні торгові заходи. Ламбен виділив основні елементи стратегічного маркетингу: аналіз потреб і визначення базового ринку, сегментацію ринку, макро- і мікросегментацію, аналіз привабливості і аналіз конкурентоспроможності, вибір стратегії розвитку підприємства (Рис.1).

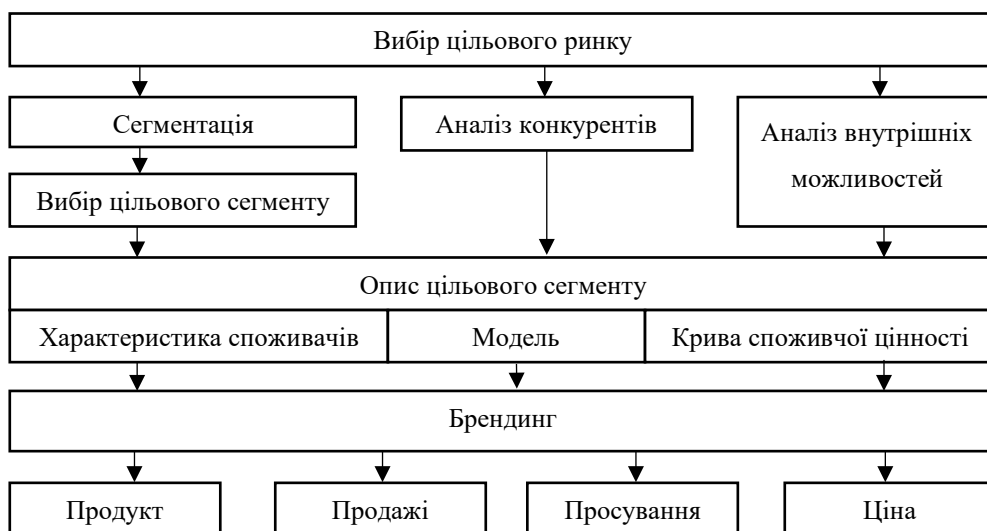

Рис.1. Етапи розробки стратегічного маркетингу підприємства
Примітка. Побудовано автором за даними статті [2].

Слід розглянути використання стратегічного маркетингу в авіаційній сфері. Багато авіакомпаній об'єднуються в авіаційні альянси. Основними заходами, визначеними правлінням авіакомпаній, є: розробка продуктів (загальні об'єкти в аеропортах або окремі агенції в містах); групова закупівля деталей, пального та літаків; бізнес-стратегія [4].

Висновки

Стратегічний маркетинг є основою діяльності компаній, яка допомагає аналізувати ринки, попит споживачів, проводити рекламні кампанії та об'єднуватись з іншими компаніями задля досягнення своїх цілей.

Список використаних джерел:

1. Котлер Ф. Маркетинг 4.0. Від традиційного до цифрового /Ф. Котлер, Г. Катарджая, Ї. Сетьяван; пер. з англ. К.Куницької та О. Замаєвої. – К.: Вид. група КМ- БУКС, 2018. – 208 с.
2. Войчак А. Дослідження сучасних концепцій маркетингу та маркетингового менеджменту / А. Войчак, В. Шумейко // Маркетинг в Україні. – 2009. – № 4. – С. 52-55.
3. Симоненко Т.Р. Авіаційні альянси в сучасних умовах становлення світового ринку авіаперевезень // Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції / Факультет міжнародних відносин; Національний авіаційний університет; за загальною редакцією Ю. О. Волошина – Київ: НАУ, 2021. – С. 307-311.

УДК 339.2:334.726(043.2)

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ЗАКОРДОННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Валерія Сударенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Наталія Татаренко, к.е.н.,
професор кафедри МЕВіБ*

Ключові слова: іноземні компанії, економічна дипломатія, дипломатичне представництво, комерційне представництво, українське законодавство.

Представляти інтереси іноземних компаній в Україні, поряд з офіційними інституціями економічної дипломатії, сьогодні можуть і неофіційні інституції – представництва бізнесу. Іноземні компанії, які планують здійснювати підприємницьку діяльність в Україні, зацікавлені в тому, щоб не лише розуміти, яка організаційно-правова форма представництва є найбільш оптимальною у функціональному відношенні, а й ефективною у фінансовому. Україна, з свого боку, зацікавлена у їхній присутності, як каналів надходження інвестицій і технологій, тому удосконалює своє законодавство, спонукаючи до створення необхідної їй форми представництва.

Іноземні компанії незмінно стикаються з питанням про те, яку структуру в рамках неофіційної економічної дипломатії вигідніше створювати – представництво, як дипломатичний інституцію, чи юридичну особу (дочірнє підприємство). Зокрема, зворотною стороною створення дипломатичної інституції є обмеженість її функцій переговорною діяльністю, від якості і ефективності якої залежить комерційний успіх діяльності компанії в країні. Тоді як у комерційного представництва суть взаємовідносин з головним підприємством полягає в тому, що воно є виробничим підрозділом, веде господарську діяльність, а головний офіс, хоча й опосередковано, є власником усього майна цього представництва і тому несе матеріальну відповідальність за результати господарської діяльності такого представництва. І хоча це, у свою чергу, означає, що право власності на таке майно більшою мірою захищене від незаконних посягань третіх осіб, проте переговорний лобістський потенціал такого представництва обмежений, а прибуток, що належить материнській компанії, може бути вилучений, тобто, фактично, це продовження виробничого процесу з обмеженими переговорними можливостями і високими економічними ризиками.

В українському законодавстві ці варіанти описані як два види представництв іноземних компаній: з правом ведення господарської діяльності і без такого права. При цьому спочатку статус представництва отримується однаково, шляхом його реєстрації, а потім, якщо планується ведення господарської діяльності, то представництво додатково має бути зареєстроване в якості платника податку на прибуток в органах ГФСУ.

Тобто, Податковий Кодекс України розрізняє представництва постійні і тимчасові:

– постійні представництва – ті, які займаються комерційною діяльністю, є платниками усіх податків і зборів нарівні з українськими підприємствами. Цей вид представництва має право отримувати прибуток і вести повну або часткову господарську діяльність від імені материнської компанії, яка вказана в її статутних документах, укладати господарські договори з метою отримання прибутку, розвиватись і розширюватись тощо.

– тимчасові – ті, які не здійснюють комерційну діяльність і обмежуються лише представницькою функцією (непостійні, неофіційно дипломатичні).

Найважливішим аспектом, який нерідко стає ключовими при прийнятті рішення у якій формі створювати представництво: представництво, як лобістську структуру, чи підприємство з іноземними інвестиціями та з обмеженою відповідальністю є питання оподаткування.

Товариство з обмеженою відповідальністю, як іноземне представництво, має ще низку аргументів на користь свого створення – це, у разі необхідності, легкість відкриття товариства з обмеженою відповідальністю, можливість без зайвих витрат відкривати дочірні компанії по усій Україні. До негативу можна віднести складність дозвільної процедури щодо залучення

фахівців з материнської компанії та отримання дозволу на працевлаштування іноземців (з країни перебування), довга і дорога процедура його відкриття, необмежена відповідальність материнської компанії по його зобов'язаннях; неоднозначність норм, регулюючих оподаткування представництва і непрозора процедура його закриття. Крім того, для розширення своєї діяльності на території України, материнській компанії необхідно кожного разу проходити тривалу і дорогу процедуру відкриття нового представництва.

До переваг представництва, як лобістської структури відноситься, в першу чергу, спрощена процедура його заснування, спрощена процедура найму на роботу іноземця (з країни перебування чи інших країн), а також та обставина, що за його діяльність материнська компанія не несе прямої відповідальності.

Українське законодавці, постійно орієнтовані на залучення іноземних інвестицій в країну, створення нових виробництв та робочих місць, враховуючи ці фактори впливу, націлені і формують законодавчі умови для того, щоб материнські компанії були зацікавлені у створенні саме постійних комерційних представництв, як продуктивної форми економічної дипломатії.

Список використаних джерел:

1. Татаренко Н.О. Економічна дипломатія: сучасні виклики і тренди /Публічна дипломатія: навч.посібник. – Острозька академія-НТІДМВ, 2021. – 224. – 125-145.
2. URL:https://jurliga.ligazakon.net/analitics/139318_nozemne-predstavnistvo-vs-susplstvo-z-obmezhenoyu-otvestvennostyu-golovn-vdmnost.

UDC 351.814+656.7:355.48(477:470+571)(043.2)

THE IMPACT OF THE WAR IN UKRAINE ON THE AVIATION SECTOR IN THE WORLD

Viktoriia Kharkovyna

National Aviation University, Kyiv

*Scientific advisor – Maryna Rychka, PhD in Economics,
Associate Professor of Dept. IERB.*

Key words: aviation sector, war in Ukraine, russian invasion, aviation industry, aviation fuel, air fares, airspace.

The aviation sector has not yet had time to recover from the Covid-19 pandemic, when it was hit by numerous challenges associated with the Russian invasion of the territory of Ukraine. The Russian invasion of Ukraine and subsequent sanctions imposed on the country have brought many challenges to the aviation industry [1].

After the invasion of Ukraine, Canada, the EU, the United Kingdom, the United States and other countries banned Russian aircraft from flying in their airspace. In response, Russia banned

36 countries from flying in its skies. Reciprocal sanctions and air restrictions have rocked the aviation sector, resulting in numerous problems [1].

Longer routes as well as flight deviations have a significant impact on costs, including fuel and air fares. Higher prices will directly affect all airlines with uncoordinated demand for fuel.

Aviation fuel prices have risen sharply since the beginning of the conflict. On March 21, they amounted to \$150 per barrel (daily prices), which is 39% more than a month and 121% compared to the same period last year.

Pressure for higher prices may continue in particular if the Russian energy sector is subject to stricter sanctions and depending on the potential increase in production elsewhere. Russia's invasion of Ukraine also affected oil prices.

This will have a major impact on the aviation sector, as fuel prices are critical for airlines when it comes to operating costs. Russia's invasion of Ukraine also raises concerns about the potential shortage of titanium. GlobalData says that titanium is a key metal used in aircraft manufacturing. Ukraine and Russia are among the leading producers of titanium, and the ongoing conflict may affect supply in the near term [3].

As for other countries and their air travel some countries suffered even more than Russia. The complete closure of the airspace of Ukraine and Moldova resulted in the recovery of funds for previously booked flights exceeding the number of new tickets.

Other countries that face strong influence are those that rely heavily on traffic to and from Russia, such as Tajikistan and Armenia [2].

Air fares are already close to record highs (116% above their pre-crisis levels in February 2022) and rising aviation fuel prices combined with loss of capacity are likely to raise rates even higher.

High freight rates and limited capacity on some routes and for some commodities may still affect future air cargo demand [1].

So, the war in Ukraine is not over yet and has already brought numerous consequences not only for Ukraine and Russia, but also for the whole world. As we can see the aviation industry suffers most that during a pandemic that during a war.

References:

1. What impact will the Russia-Ukraine conflict have on the aviation sector? [Electronic resource] – Available at: <https://www.investmentmonitor.ai/special-focus/ukraine-crisis/russia-ukraine-conflict-aviation-sector-impact> (Last accessed: 27.04.2022).

2. The impact of the war in Ukraine on the aviation industry [Electronic resource] – Available at: <https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/the-impact-of-the-conflict-between-russia-and-ukraine-on-aviation> (Last accessed: 27.04.2022).

3. How the aviation industry is responding to Russian invasion of Ukraine [Electronic resource] – Available at: <https://www.futuretravelexperience.com/2022/03/how-the-aviation-industry-is-responding-to-russian-invasion-of-ukraine> (Last accessed: 27.04.2022).

UDC 339.187.44(477)(043.2)

PROBLEMS OF FRANCHISE BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

Kateryna Yanchenkova

National Aviation University, Kyiv

*Scientific adviser – Lesia Pobochenko, PhD in Economics,
Head of the Dept. IERB*

Keywords: franchising, franchise businesses, Ukraine, franchisor, franchisee, problems.

Solving many economic problems requires the latest economic devices. One such mechanism is franchising. It can be argued that franchising is currently the only known tool to improve the efficiency of small business. It allows you to combine the advantages of small and large businesses.

Franchising is a form of cooperation between legally and financially independent parties (companies and/or individuals), in which one party (the franchisor) that owns a successful business, a well-known trademark, know-how, trade secrets, reputation and other intangible assets, allowing the other party (franchisee) to use this system on agreed terms.

The franchising process involves at least two parties, between which a franchise agreement (franchise) is concluded.

The first party is the franchisor. This is a large firm (corporation) with a well-known trademark and a high image in the consumer market. This firm grants the other party (franchisee) the remunerated right to act on predetermined terms and in the market on behalf of the franchisor and under its trademark. The most famous franchisors in the world are “McDonald's”, “Coca-Cola”, “Ford”, “Hilton”, “Holliday Inn”, “Benetton”, “Pepsi Co”, in Ukraine - TM “Pizza Celentano”, “Fornetti”, TM “ZARINA”, “Nasha Ryaba”, etc.

Today franchising in Ukraine is not widespread, although the potential opportunities for its implementation are wide enough. The main problems hindering the development of franchising in our country can be classified by the reason of their emergence.

1) Economic problems:

- instability in the development of the Ukrainian economy. Franchising schemes require stability and predictability of the economy;
- lack of the majority of entrepreneurs - potential franchisees - the necessary start-up capital to enter the franchise system;
- difficulty in obtaining loans to create start-up capital.

2) Organizational and legal problems:

- creation of conditions for real competition of traditionally established franchise systems by mechanisms of sale of goods;
- ensuring convenient application of legislative acts for participants of the franchise system;
- creation of transparency of the franchise system and its elements for regulatory authorities.

3) Socio-psychological problems:

- lack of domestic experience and high risk of doing business by the subjects of the franchise system - franchisor and franchisee;
- lack of proper respect for intellectual property;
- the risk of the franchisee losing its independence and the “face” of the entrepreneur and manager.

In Ukraine and the world, despite the corona crisis and related trials, the franchise market is not declining, but on the contrary - continues to grow steadily. New trends are emerging, consumer demand is shifting and franchisors are adjusting to how the world is evolving.

In the world, franchising has long been an integral part of the economy, but in Ukraine, this business technology is just beginning to find its supporters. Domestic franchising is actively developing, which is a combination of foreign franchising technologies and domestic approaches to doing business and mentality in general. It should be noted that the spread of the franchise business model in Ukraine opens wide prospects for domestic producers and consumers, as foreign franchisors enter the Ukrainian market not only with their own brand and production methods, but also bring high norms and standards that meet their goods and services.

In Ukraine, the development of the franchise business is hampered by factors such as lack of experience, imperfect legal framework, attitude to intellectual property, low credit, etc., but at the same time the franchise market in Ukraine continues to grow rapidly. Summing up the problems of franchising, it should be noted that franchising has great potential for development in Ukraine. However, for their implementation certain conditions need to be created.

References:

1. Franchise Business Economic Outlook for 2021 [Retrieved from]. – https://www.franchise.org/sites/default/files/2021-02/Economic%20Outlook%202021_web2.pdf.
2. Pobochenko LM, Zharkov OO Activities of world leaders in the franchising business of Ukraine. National economic strategies of development in the global environment: international scientific-practical conference, April 21, 2020: thesis add. K., 2020. P.32–35.
3. Pobochenko LM Development of franchising business in European countries. Development strategy of Ukraine (economics, sociology, law). 2016. pp. 57–64.

SECTION «TOURISM»Head of Section: **Sergiy Fokin**, PhD, Associate ProfessorSecretary: **Svitlana Markhonos**, PhD, Associate Professor**СЕКЦІЯ «ТУРИЗМ»**Голова Секції: **Фокін С.П.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавстваСекретар: **Мархонос С.М.**, кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства**УДК 338.48****ТЕМАТИЧНІ ПАРКИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ФРАНЦІЇ****Катерина Антоненко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Оксана Борисюк, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Тематичні парки – це парки, що містять розважальні заклади, атракціони, навколишнє оточення та персонал яких стилізовані під певну тематику [1]. Це не просто міський парк відпочинку з кількома каруселями та кафе, а великий комплекс розважальних об'єктів підпорядкованих конкретній тематиці. Створення тематичного парку завжди спиратися на можливості певного регіону: матеріально-технічну базу, можливість залучення інвестицій, визначення рентабельності тематичного парку та його цільової аудиторії.

Популярність тематичних парків як місця для відпочинку зростає з кожним роком. Спочатку може здаватися, що вони мають багато рис з іншими видами парків, однак істотно відрізняються від них складовими елементами, принципами організації та функціонування. Серед головних секретів успіху тематичних парків – використання таких новітніх технологій, як комп'ютерні системи контролю за мультиплікаційними ефектами, завдяки яким відвідувачі переживають гострі відчуття й отримують особливо яскраві враження. Завдяки систематичному оновленню атракціонів і розважальних програм тематичні парки формують постійну клієнтуру і підтримують потужні туристичні потоки.

Початком появи тематичних парків вважається 1955 рік, коли в м. Анахайм (штат Каліфорнія, США) відкрився парк «Діснейленд». Однак, до створення першого тематичного парку була довга передісторія, вона стала підґрунтям для розвитку закладів дозвілля. Вони беруть початок з часів середньовічних європейських ярмарків, барвистих карнавалів, а також «садів задоволень». Сучасний розвиток тематичних парків визначається двома головними

тенденціями, що знаходяться в суперечливій взаємодії: глобалізацією та регіоналізацією. З одного боку, транснаціоналізація тематичних розваг є однією з основних рушійних сил глобалізації туризму; з іншого – зростання регіональної та субрегіональної інтеграції обумовлює специфіку розвитку тематичних парків у конкретному регіоні. У Північній Америці (США та Канада), де ринок тематичних паркових розваг почав формуватися раніше за інші регіони, він є найбільш розвиненим і знаходиться на стадії становлення. Перші тематичні парки з'явилися в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні в 1970-х роках. Їх розвиток був особливо динамічним, тому в 1990-х роках регіон буквально увірвався на світовий ринок тематичних паркових розваг. Проте процес розширення розпочався лише в розвинених країнах регіону та окремих моделях тематичних парків. Латинська Америка – відносно новий і перспективний регіон для розвитку тематичних парків. Особливу роль у його формуванні відіграють північноамериканські оператори.

У Європі будівництво сучасних тематичних парків почалося в 1960-х роках, тому ринок ще не досяг зрілості. Він постійно розвивається: йде процес перегруповування та переміщення тематичних парків. Значною мірою це пояснюється значними демографічними та соціально-економічними відмінностями (у розподілі населення, структурах споживання, рівні життя, рівні розвитку економіки загалом тощо), які існують у межах регіону

Історія тематичних парків Франції почалась з відкриттям «Disneyland Park» в квітні 1992 року, та стрімко розвивається і по сьогодні. Зараз можна виділити ТОП-5 тематичних парків Франції які по сьогоднішній день не втрачають свою актуальність.

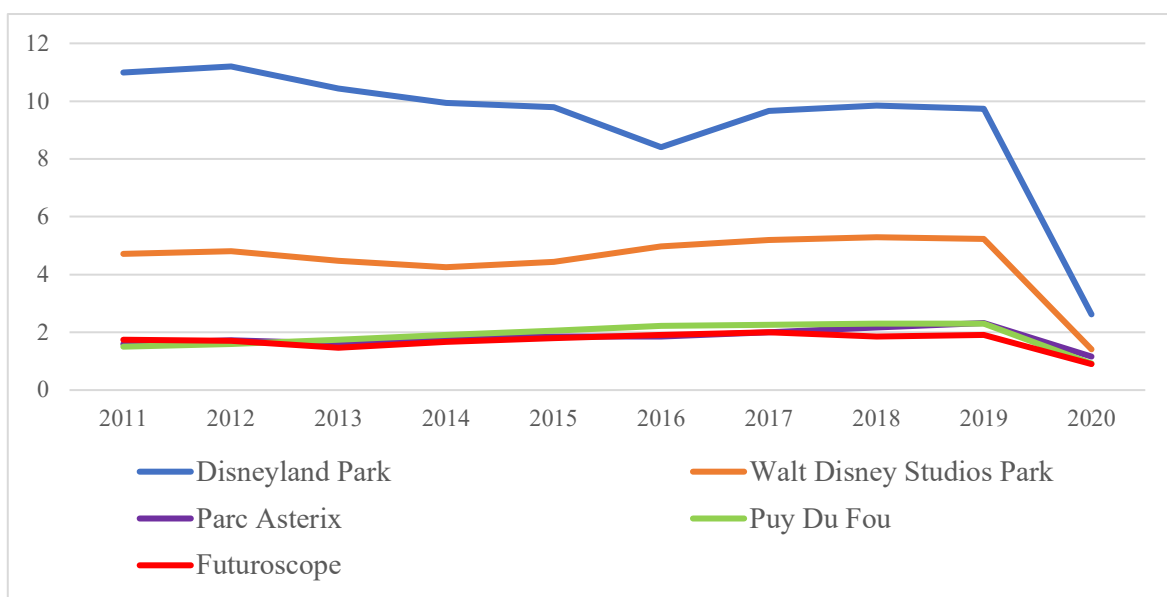

Рис.1. Динаміка відвідуваності основних тематичних парків Франції з 2011 по 2020 р [2]

На Рис.1 показано динаміку відвідування ТОП-5 тематичних парків Франції з 2011-2020 рік. Всі тематичні парки Франції демонструють незначне збільшення кількості відвідувачів у

період з 2011 по 2020 роки, окрім «Disneyland», в якому з 2012 року зменшилась кількість відвідувачів. Причинами цього є теракти у 2009 та 2015 роках, що зменшило кількість туристичних потоків у Францію загалом. У 2020 році спостерігається зменшення кількості відвідувачів завдяки пандемії COVID-19 та локдауну..

Таким чином, сьогодні тематичні парки є одними з найпопулярніших destinations для туристів, часто являють собою основну мету подорожі. Наявність тематичних парків в країнах або регіонах сприятиме збільшенню туристичних потоків, доходів від туризму та просуватиме їх на міжнародному туристичному ринку.

Список використаних джерел:

1. Савранчук Л.А. Тематичні парки як різновиди антропогенних розважальних комплексів / Л.А. Савранчук // Культурний ландшафт: теорія і практика. – Вінниця: ПП ТД «Едельвейс», 2010. – С. 157-161.
2. Themed Entertainment Association [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.teaconnect.org/index.cfm>.

УДК 338.48:504(043.2)

ГЛЕМПІНГ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Даяна Гняда

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Іван Дудник, д.г.н., професор,
завідувач кафедри МТК*

Ключові слова: глемпінг, екотуризм, локація.

Рік за роком в світі відзначається збільшення попиту на екологічні види туризму. До одних з найбільш популярних його напрямків відноситься такий вид організації відпочинку на природоохоронних територіях, як глемпінг.

Питанням глемпінгу присвячено багато робіт учених: І. В. Давиденко, М. М. Покогодна, І. Л. Полчанінова, А. А. Рябев, О.В. Олійник, Т.Л. Мостенська., В. О. Бойко, І. П. Драгота.

Сучасними трендами розвитку суспільства є посилення взаємодії з навколишнім середовищем, зростання попиту на екологічне житло, одяг із натуральних тканин, їжа з органічних продуктів тощо. Завдяки усвідомленості та екологічній відповідальності більшість населення спрямовує свою діяльність у «природну» сферу, щоб організувати ведення екологічно чистого бізнесу. Тому субкультура кемпінг-туризму – відпочинку на природі – остаточно утвердила себе з появою модної течії екотуризму в стилі «глемпінг».

Глемпінг (glamping) – це похідне слово від «гламур» і «кемпінг» - гламурний кемпінг, або розкішний кемпінг, що має комфортні умови готелю високого рівня і при цьому зберігає відчуття проживання наодинці з природою, без необхідності штучно від неї відгороджуватися

для збереження природного середовища. Тобто глемпінг передбачає все той же відпочинок на природі, навіть у природоохоронних територіях, однак з усіма необхідними умовами для розміщення.

Це відносно новий формат відпочинку, орієнтований на тих, хто хоче побути поближче до природи, але з комфортом рівня готелю. Однак зараз у світі налічується близько тисячі працюючих глемпінгів. На сьогоднішній день найбільші ринки – США, Британія і Австралія, а загальний обсяг світового ринку становить \$ 3 млрд. За даними британського туристичного бюро Campingselection, ринок глемпінгів зростає на 21% щорічно, і на 2021 рік його обсяг склав вже близько \$ 4 млрд. Прогнозується, що до 2025 р. світовий ринок глемпінгів досягне обсягу \$4,3 млрд.

Для нашої країни більш цікавий досвід європейських держав, що приділяють увагу розвитку глемпінгу уже достатньо тривалий час. Одним із перших готелеїв у стилі глемпінг був «Attrap’Rêves» у Франції, де прозорі будиночки мали форму перевернутих колб. Кімнати у вигляді скляних куполів також збудували у готелі «Kakslauttanen» у Фінляндії. У Швейцарії розташований екоготель "Whitepod" в Альпах на висоті 1400 метрів над рівнем моря, де з куполоподібних наметів відкривається неймовірний краєвид на засніжені вершини. У Швеції в готелі "Treehouse" може збутися мрія дитинства про будиночок на дереві, де з дерев'яного будинку відкривається панорамний вигляд, а зовнішні стіни апартаментів виготовлені із дзеркального скла, яке маскує його в оточенні [1].

Ринок глемпінг-послуг в Україні поки що знаходиться на стадії зародження. Одними із перших варіантів відпочинку у стилі «еко» із розвитком глемпінгів вирішили запроваджувати у Карпатському регіоні. Перевагою для впровадження такого виду організації відпочинку є відсутність у потребі виготовляти дозвільну документацію на спорудження будівель для проживання – достатньо тільки мати земельну ділянку для розміщення наметового містечка. Для успішного старту підприємцю необхідні кошти на придбання спеціалізованого інвентаря: комфортних наметів-шатер, туристичних меблів (столів, стільців, крісел, ліжок). Звичайно, простий намет встановлюється тільки на певний термін, але також необхідно подбати про приємний інтер'єр і підтримання прийнятної температурного режиму.

Кожна область України є унікальною і може стати привабливою для туристів. Ось декілька діючих локацій у областях України, які можна відвідати вже сьогодні: у Одеській області – Minimalist Glamping у Новій Дофінівці і SeaLandia у Вапнярці; у Київській області «Шатро» в Уляниках і Royal Glamping у Кийлеві; у Львівській області – Stodola Camp у Долинівці і «Едельвейс» у Орявчику; у Житомирській області – Shalash Glamping у Царівці; Mandra у Затоці (Одеська область), Каневі (Черкаська область) та Новій Каховці (Херсонська область) [2].

Отже, для подальшого розвитку внутрішнього туризму, який залишається актуальним і затребуваним, необхідно запроваджувати нові та перспективні напрями екологічного туризму, що будуть приваблювати вибагливих міських жителів до відпочинку на природі, наприклад, глемпінг. Використання глемпінгів дозволить вирішити питання комфортного відпочинку навіть самих вибагливих клієнтів у гармонії із природою.

Список використаних джерел:

1. ТОП-5 дивовижних екоготелів у стилі глемпінг. URL: https://lifestyle.24tv.ua/top_5_divovizhnih_ekogoteliv_u_stili_glemping_n856710 (Last accessed: 05.05.2022).
2. Глемпінг в Україні: куди поїхати? URL: <https://34travel.me/gotoukraine/post/glamping-ua> (Last accessed: 05.05.2022).

УДК 338.48

ВПЛИВ COVID-19 НА ТУРИСТИЧНУ СФЕРУ КРАЇН ЄВРОПИ

Оксана Демченко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леоніла Ткачук, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Сьогодні питання туризму та вплив на цю сферу пандемії є важливим, адже наслідки є не дуже втішними. Пандемія спричинила кризове положення туристичного сектору в усіх країнах світу.

Європа є світовим лідером у сфері міжнародного туризму з понад 745 мільйонами прибуття міжнародних туристів у 2019 році. Для порівняння, у Північній Америці у 2019 році було лише близько 146 мільйонів міжнародних прибуттів з туристичною метою.

Франція є провідним європейським туристичним напрямком для міжнародних туристів, де розташовано всесвітньо відомі місця та є місцем проведення багатьох відомих міжнародних подій. Столиця Париж залучила понад 16,8 мільйонів міжнародних екскурсантів у 2018 році, що поставило його на друге місце в рейтингу провідних європейських міст, обігнав його Лондон, який за цей рік прийняв майже 21 мільйон міжнародних туристів.[2]

Через загрозу росповсюдження або погану статистику захворюваності на COVID-19, деякі події було перенесено на іншу дату або на наступний рік, всі ці перенесення та скасування понесли за собою значних збитків та зменшення кількості туристичних прибуттів до країн.

Пандемія також вплинула на туристичний потік, через пандемічні обмеження та деякі заходи, що забороняли подорожі, змінилися і показники прибуттів з туристичною метою до країн Європейського Союзу (рис.1).

За даними рисунку, де блакитний- у 2019 році, а темно-синій - у 2020 році, можемо зробити висновок, що під впливом пандемії COVID-19 кількість прибуттів з туристичною метою до країн Європейського Союзу впала на досить великий відсоток.

Для покращення ситуації, що склалась під час пандемії, для туристичних подорожей у країнах Європейського Союзу було запроваджено певні вимоги та обмеження для туриста, як і в більшості країн світу. Наприклад обмеження що до кількості людей, масочний режим, та наявність паспорту вакцинації в якому має бути інформація про отримання двох доз вакцини.

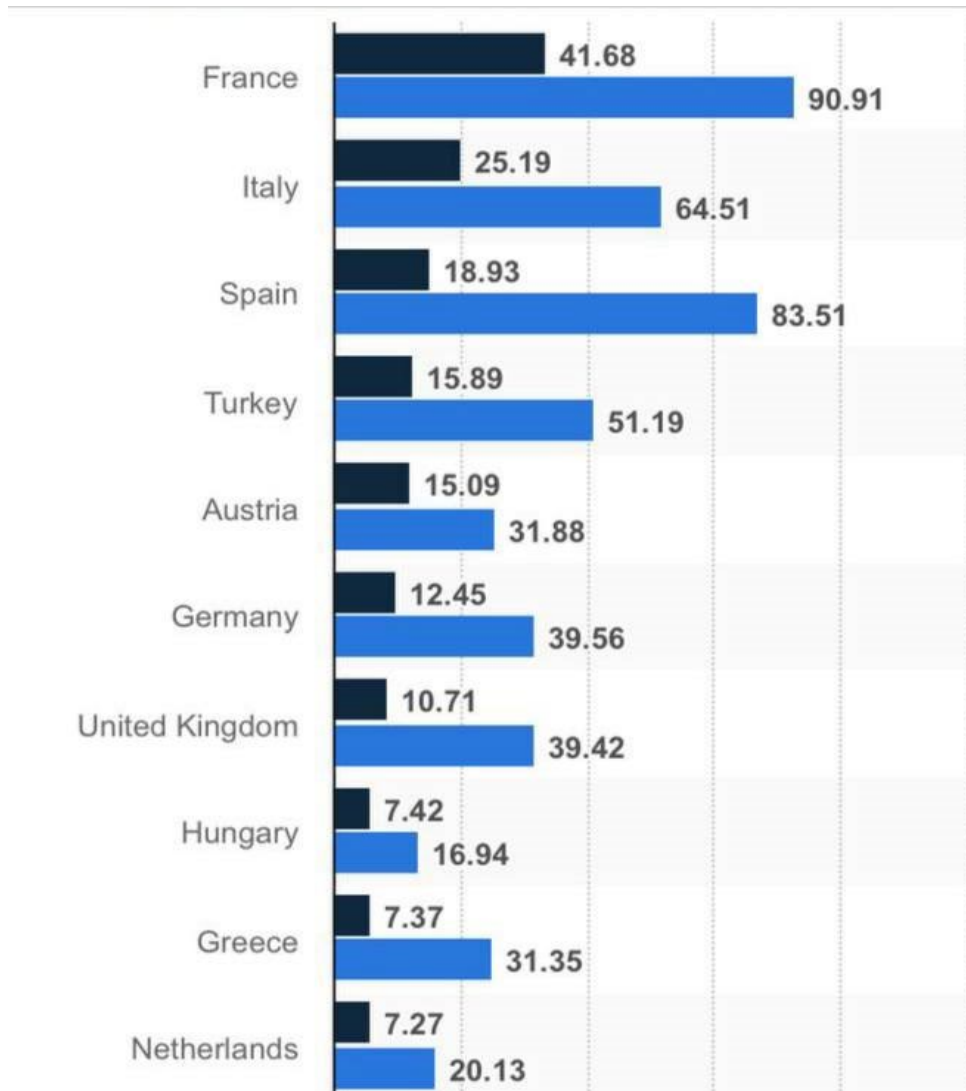

Рис.1 Показники туристичних прибуттів до країн Європи у 2019-2020 році [1]

Список використаних джерел:

1. European countries with the highest number of international tourist arrivals in 2019 and 2020 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://web.telegram.org/z/#383833244>.
2. The impact of the covid-19 pandemic on the world's and ukrainian tourist market [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://bses.in.ua/journals/2020/58_1_2020/22.pdf.

УДК 338.48

КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Юлія Завада

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Іван Дудник, д.г.н., професор,
завідувач кафедри МТК*

Ключові слова: комунікація, клієнт, туристичний продукт.

Туризм, який UNWTO вважає одним з найбільших секторів міжнародної торгівлі, за останні кілька років зріс. Навіть з урахуванням впливу пандемії, спричиненої Covid-19, бажання подорожувати не зникло. І якщо, з одного боку, кількість туристів збільшувалася, то й пропозиція також сильно виросла, навіть набувала нових форм. Тому комунікація постає як форма диференціації та як важливий фактор для туристичної сфери.

Комунікація є одним із традиційних інструментів маркетингу. А центральне значення комунікації в туризмі посилюється невідчутністю туристичного продукту. Оскільки клієнт не може ні подивитися, ні доторкнутися, ні перевірити якість заздалегідь, йому потрібно покладатися на альтернативні показники, щоб прийняти рішення про покупку.

Насамперед у міжнародному маркетингу найвищим пріоритетом для виробників та постачальників туристичних послуг є підтвердження своєї компетентності та надійності, що транслуються зазвичай саме через комунікацію. Однією з цілей комунікаційної політики є створення унікального іміджу для дестинації або туристичної компанії. Іншою метою є впровадження, відповідно, підвищення обізнаності про туристичний бренд. Щоб досягти цього, вирішальне значення мають правильне повідомлення, тональність та вибір медіа, які дуже залежать від конкретного цільового ринку [1].

Цільовими групами туристичної комунікації є потенційні та існуючі клієнти, а також громадськість, канали збуту та співробітники.

Споживачі туристичного продукту змінилися, тепер вони більш інформовані та обізнані, а також мають інші бажання, потреби та очікування. У зв'язку з цим комунікаційні процеси також мають змінюватися.

Щоб охопити потенційних клієнтів (а це найбільша комунікаційна мета), перш за все, важливо підтримувати веб-сайт, який адаптується до різних пристроїв, щоб дозволити клієнтам отримати доступ до інформації. Якщо робота з веб-сайтом налагоджена, то потрібно інвестувати в SEO (пошукова оптимізація), щоб мати більш органічне охоплення, а далі потрібно використовувати SEA (рекламу в пошукових системах) [2].

Висновки

Якщо комунікація вже й раніше була надзвичайно важливою в туристичному секторі, то з Covid-19 ця потреба набула більшої актуальності, оскільки це був спосіб зберегти туристичний попит, який був змушений зупинитися на певний час. А оскільки сьогодні все більше людей мають необмежений доступ до інформації, то комунікація має вирішальне значення в позиціюванні туристичного бренду як на національному, так і міжнародному туристичному ринку.

Список використаних джерел:

1. Tourism Communication Plan – A Definition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://germantourist.marketing/tourism-communication-plan-definition/>
2. Communication as an important tourism tool [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mediaemovimento.com/en/2021/08/11/communication-as-an-important-tourism-tool/>.

УДК 338.48

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА СИСТЕМА КІПРУ

Марина Захарчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Мархонос. к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

У наш час територіально-рекреаційна система стала надто актуальною для всього цивілізованого світу в XXI столітті. Розглядається як складна і частково самоврядована система, яка складається з ряду взаємопов'язаних підсистем, а саме: рекреаційних, природних та культурно-історичних, територіальних комплексів, технічних систем, обслуговуючого персоналу та органу управління. Важливою стороною розгляду цієї системи є територіальний аспект, оскільки він визначає характер використання рекреаційних ресурсів, розташування рекреаційної системи та взаємозв'язку її з навколишнім середовищем та територіально-виробничим комплексом.

Кіпр - третій за величиною острів Середземного моря.

На Кіпрі вдалося найбільшою мірою використати унікальне поєднання сприятливих кліматичних особливостей з багатою, просякнутою міфами і легендами, історією. Весь острів це величезний музей просто неба, де дбайливо зберігається культурна та історична спадщина минулого. Історія оживає тут у реліквіях та пам'ятниках різних епох від доісторичних часів кам'яного віку до наших днів.

Кіпр має багато різноманітних готелів: від фешенебельних міжнародних до невеликих готельних апартаментів з самообслуговуванням. Існують і готелі для молоді та кемпінги з усіма необхідними зручностями.

Тематичні парки – це парки, що містять розважальні заклади, атракціони, навколишнє оточення та персонал яких стилізовані під певну тематику [1]. Це не просто міський парк відпочинку з кількома каруселями та кафе, а великий комплекс розважальних об'єктів підпорядкованих конкретній тематиці. Створення тематичного парку завжди спиратися на можливості певного регіону: матеріально-технічну базу, можливість залучення інвестицій, визначення рентабельності тематичного парку та його цільової аудиторії.

Таблиця 1

Спеціалізація Кіпру

Туристські ресурси	Характеристика
Рекреаційно-лікувальні	Лікування мінеральними водами
Рекреаційно-оздоровчі	Курортно-пляжні місцевості
Рекреаційно-спортивні	Гірськолижні бази
Рекреаційно-пізнавальні	Історичні пам'ятки
	Науковий туризм
	Діловий туризм
	Релігійний туризм і паломництво

Також на острові продовжує розвиватися як міжнародний центр із проведення ділових зустрічей, конгресів, виставок, симпозіумів. Велика кількість готелів має конференційні зали, повністю обладнані необхідною технікою. У Нікосії розташований один із найсучасніших Міжнародний Конференційний Центр, який розрахований на прийом 1000 гостей.[2]

Список використаних джерел:

1. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму : навч. посібн / І. В.Смаль. – Ніжин: Вид. НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2004. – 264 с
2. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А.В.Соколенко. –Харків, ХНУ ім.В. Н. Каразіна, 2015. –102 с.

УДК 338.48

СУТЬ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ

Оксана Кмитюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Борисюк, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

«Їжа – одне з небагатьох задовольень, доступних людині все життя» (І.Мечніков). Це висловлювання якнайкраще відзеркалює роль гастрономічної складової в нашому житті, в тому числі і під час подорожей [3].

Гастрономічний туризм – це нове явище, котре розвивається як новий туристичний продукт, обумовлений, зокрема, тим фактом, що, за даними спеціалізованої літератури, більше третини туристичних витрат припадає на їжу. Тому кухня туристичної дестинації є одним із надзвичайно важливих аспектів, що визначає якість відпочинку. Ерік Вульф, засновник Міжнародної асоціації гастрономічного туризму, дає таке визначення: «Гастрономічний туризм – це пошук і насолода унікальною, незабутньою їжею і напоями як на іншому кінці Землі, так і на сусідній вулиці, адже, крім подорожей по своїй країні або всьому світі, ми також можемо стати гастрономічними туристами у своєму регіоні, місті чи навіть районі» [2].

Так, Х. Ридван під терміном «гастрономічний туризм» розуміє туризм, який розроблений місцевими громадами для підтримання сільського господарства. Г. Жеоргхе, П. Тудораче, П. Ністорену розуміють під цим терміном «повну або часткову поїздку для того, щоби спробувати місцеві продукти або взяти участь у заходах, які пов'язані з гастрономією». Д. Дасілва під зазначеним терміном розуміє «будь-який досвід туризму, в якому високо цінується і/або споживається їжа і питво, яке відображає місцеву, регіональну або національну кухню, традиції, культуру, традиційні або кулінарні методи» [1]. Д. Саламатіна дає наступне визначення цього виду туризму: «гастрономічний туризм - вид діяльності, метою якої є знайомство з етнічною кухнею країни або регіону, основними продуктами, особливостями технології приготування страв, а також підвищення рівня знань із кулінарії».

Є. Соколов розглядає гастрономічний туризм як подорожі в різні місця планети для ознайомлення з місцевими кулінарними традиціями й особливостями національної або регіональної кухні; головною метою туристів, які вибирають гастрономічний туризм, як зазначається, є дегустації унікальних продуктів і страв, властивих винятково для цієї місцевості.

Таким чином, проаналізувавши визначення науковців, можна дійти висновку, що гастрономічний туризм – це вид туризму, пов'язаний з ознайомленням із виробництвом, технологією приготування та дегустацією національних страв і напоїв, а також кулінарними традиціями народів світу. З організаційної точки зору він передбачає знайомство з особливостями технологій приготування місцевих харчових продуктів, історією і традиціями їх споживання, а також можливу участь туриста в приготуванні національних страв, відвідання кулінарних фестивалів та конкурсів.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міжнародної асоціації гастрономічного туризму. URL: <https://worldfoodtravel.org/> (Last accessed: 02.05.2022).
2. Вульф Э. Что такое гастрономический туризм / Э. Вульф. URL: <https://worldfoodtravel.org/ru/what-is-food-tourism-definition-food-tourism/> (Last accessed: 02.05.2022).

3. Ковешніков В. С. Винний та гастрономічний туризм: важливий потенціал розвитку економіки [Електронний ресурс] / В. С. Ковешніков // НУХТ. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2017/9.pdf.

УДК 338.48

ГОЛОВНІ ЦЕНТРИ ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Артем Лещенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леоніла Ткачук, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Ключові слова: туризм, центри туризму, внутрішній туризм, туристичні ресурси.

Туризм займає пріоритетне місце серед галузей економіки в Японії і робить значний економічний внесок в ВВП країни. За останні роки значно збільшився інтерес українців до подорожей в екзотичну та досить унікальну країну через її стрімкий технологічний ріст, різноманітну природу та незвичну для європейців культуру.

В Японії внутрішній туризм займає дуже важливе місце, адже країна багата на різні природні об'єкти та культурну спадщину. Менталітет японців стимулює їх на пошуки «прекрасного» та «надихаючого» в різних кутках своєї країни, навіть просте споглядання за цвітінням національного символу Японії – деревом «сакура» – має глибоке філософське та моральне значення, інколи не досить зрозуміле для людей з інших країн. Японці також подорожують країною задля відпочинку в природних термальних водах, або в пошуках унікальних місцевих товарів чи локальної кухні.

Туристичні ресурси Японії дуже різноманітні, від морських і гірських (придатних для організації також і зимового відпочинку) курортів та бальнеологічних зон до історичних, культурних та релігійних центрів по всій країні. Окремо слід відзначити дуже високий розвиток туристичної інфраструктури.

В Японії можна виділити наступні головні центри туризму:

Основні центри туризму: Токіо; Кіото; Осака; Окінава; Нара [2].

Нижче наведено рейтинг відвідуваності центрів туризму в Японії, складений на основі аналізу показників приросту туристичних прибуттів у 2019 р порівняно з 2018 р. (див. рис. 1).

Токіо – столиця сучасної Японії. Нині Токіо посідає чільні місця у світі за численністю населення та вартістю проживання, це одне з найбільш густонаселених міст в світі, яке при цьому відрізняється дуже високими цінами на проживання, транспорт, харчування та розваги. До визначних місць туристичного центру належать: Токійська телевізійна вежа (333 м висотою), Токійський Національний музей, де зосереджена найбільша колекція японського мистецтва, буддійський храм Дзодзедзі, Синтоїстський храм Мейдзі, а також

найпопулярніший об'єкт туризму Японії Імператорський Палац (доступний для входу лише два рази на рік) [4].

Рис. 1. Темпи приросту показників відвідуваності головних центрів туризму Японії у 2019 р [1]

Кіото – стародавня столиця Японії епохи Едо з 794-1869 рр. Сучасне Кіото має чимало історичних та релігійних об'єктів, а також скарбів стародавнього мистецтва. Більшість популярних туристичних об'єктів занесено до Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Головними об'єктами міста є – колишні імператорські резиденції, замок Сьогуну (з япон. – військового правителя країни) та «Золотий Павільйон» Кінкакудзі, зведений в 1397 році та покритий золотом, саме в цьому храмі зберігаються одна з найцінніших релігійних реліквій – мощі Будди. Також до визначних туристичних дестинацій можна додати: храм Чистої води та святилище Рьоандзі (з япон. – храм Упокоєного Дракона) з найгарнішим в Японії дзен-буддійським садом каменів.

Префектура Окінава – архіпелаг, який ще називають «Японські Кариби» з екзотичним курортним відпочинком. Це не єдиний острів, а цілий архіпелаг складається з численних островів, великих і малих, заселених і малозаселених. Люди тут говорять на характерному діалекті і мають власну культуру, відмінну від культури інших регіонів Японії, і це має пояснення: Окінава довгий час була незалежним королівством. Це було Королівство Рюкю, яке налічувало сотню субтропічних островів, розташованих уздовж 700 кілометрів морського простору у напрямку з о. Кюсю до о. Тайвань. [3] До визначних туристичних місць для відпочинку належать: острови Керама, які являються чудовим місцем для дайвінгу та підводного плавання, острови Іхея з великою кількістю історичних та культурних пам'яток,

острів Наса, де вирує нічне життя, та можна насолодитися місцевою кухнею та відвідати історичні пам'ятки.

Префектура Нара – «туристична мекка» та місце вкрите таємничою стародавньою атмосферою з безліччю готелів з термальними водами. До найпопулярніших туристичних об'єктів відносяться: парк «Нара» створений в 1880 році в якому знаходиться храм Тодай-дзі – сама велика дерев'яна будівля в світі (57 м в висоту) та об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – зал Дайбуцу-ден, в якому встановлена одна з найбільших статуї Будди. Варто уваги також храм Кофуку-дзі з трьома золотими павільйонами та святилище Касуга-Тайся.

Висновки

В цілому туристичні центри Японії дуже багаті на туристичні об'єкти всіх видів, що приваблює туристів з усього світу, і з України зокрема, та дозволяє «відчути» на собі дух та історію стародавньої Японії. Столиця Токіо найвідвідуваніше місце Японії крім того, що є провідним центром ділового туризму у світу, приваблює відпочиваючих можливістю поринути в світ стародавньої культури, історії, сучасної науки і технологій та моди.

Список використаних джерел:

1. Visit Rate Ranking by Prefecture [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://statistics.jnto.go.jp/en/graph/#graph--inbound--prefecture--ranking>
2. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підруч. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
3. Подорож до Окінави, тропічна Японія. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.actualidadviajes.com/uk/подорожі-Окінава-Японія-тропічний/>
4. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник / За ред. В.Ф.Семенова./- Одеса, «Атлант» ОДЕУ, 2010р. – 340 с.

УДК 338.48

TREATMENT–WELLNESS TOURISM IN UKRAINE

Anastasia Lunko

National Aviation University, Kyiv

Scientific Supervisor - Sergey Fokin, Ph.D, Associate Professor of Dept. ITC

We know many different varieties of tourism. One of the most popular tourism for the purpose of visiting (for general classification in tourism) is recreational tourism. Recreational tourism involves travel for recreation, wellness and treatment. This is the largest and the most developed type of tourism in the world. And current trends indicate that recreational tourism continues to develop successfully. Tourists admire and like a warm sun and clear sea.

However, recreational tourism is not developing only in the warm coasts with a favorable climate, but also subject to availability other resources – mineral sources, therapeutic muds, etc. The best option for tourists when nature successfully combines

in one place and the sun, and the sea, and mineral sources. It is in such in places there are special medical and health centers.

They called SPA-resorts - from the latin "sanus per aquam" or "sanitas pro aqua", which means: "water is the source of health" or "health through water". In the SPA for the treatment of certain diseases or just for the purpose strengthening the body uses a variety of natural substances - sea minerals, seaweed and salt, extracts of fruits, flowers and vegetables, aromatic oils.

Nowadays, trips made exclusively for medical purposes are becoming more and more popular. This circumstance has led to the emergence of a new kind of recreational tourism, which is called medical tourism.

In our country we have a possibility to visit a different gorgeous resorts:

Truskavets — is a unique and extremely attractive spa resort in Ukraine. It stretches in a picturesque valley of Eastern Carpathians foothill at an altitude of 350 meter above sea level. It is a city of special natural beauty and crystal clear air; it is situated among lovely wooded slopes and fast flowing rivers. On the territory of Truskavets there are large reserves of underground mineral waters. The popularity of the resort is great. Annually about 200 thousand people comes for treatment and rest from all over Ukraine and from abroad.

Skidnytsia – balneological resort Skhidnytsia is a wonderful, cozy place for family recreation and treatment, located near the city of Drohobych. The relatively young resort (it began in the 1970s) is known far beyond Ukraine for its unique mineral waters, which have no analogs in Europe. There are 38 healing sources and about 20 drilling wells in the picturesque Skhidnytsia.

Morshyn – located in a picturesque area. It offers tourists comfortable sanatoriums and hotels hidden in the comfort of the park, a comprehensive treatment with healing water from three sources, mineral-coniferous and iodine-rich baths and mud.

Poliana (Svaliava). – Poliana Balneological Resort is located 10 km from the district center of Svaliava in a charming area. The ancient village is immersed in the emerald valley between mountain ridges.

Myrhorod – rather small recreational area with lots of great options. Myrhorod is known for its healing and rejuvenating mud baths and mineral water.

Solotvyno – the main natural medicine of Solotvyno resort is ordinary rock salt, inherited from the prehistoric Carpathian Sea. Here, in the foothills of the Carpathians, on the banks of the Tysa river, salt has been mined since ancient times.

Kvasy – lowland resort is located in the Chorna Tysa river valley, 15 km from the district center of Rakhiv. The comfort of the picturesque Kvasy is protected by the highest Carpathian peaks – Petros and Hoverla. Nearby you can find such attractions as the ski resort Dragobrat and the magnificent waterfall Trufanets.

Syniak – Syniak Resort is located near Mukachevo, in the valley of the Syniavka River, in the foothills of the Carpathian Volcanic Range, among the mountains covered with ancient forests. Here, the clean mountain air is saturated with the aromas of pine and rich grasses, and the magical water of the Syniak source with an incredible shade of blue cures severe illnesses.

Mizhhyria – is a charming corner of Transcarpathia with pristine nature, sweet air, and a rich treasure trove of mineral springs. There are about 50 sources with miraculous water in the district.

Taking into consideration all mentioned above, I think, medical tourism is getting a spike due to cost-efficiency, experienced doctors, and high-quality services. Ukraine allows medical tourists to save 40-70% of the costs in their treatment compared to their countries of origin. People come to Ukraine from abroad in order to restore their health. Ukraine is the medical tourism destination of choice for many who are in need of dental work, eye surgery, cosmetic surgery, reconstructive surgery and relief from a host of illnesses. Ukraine offers world class medical facilities, as well as the ideal surroundings to aid a rapid recovery.

References:

1. Туризм. Вступ до фаху: навч. посіб. / В. Ю. Пестушко – К: НАУ, 2015. – 276 с
2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://chalegraal.com/en/about/balneal-resort-truskavets>
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vidviday.ua/blog/en/balneotherapeutic-health-resorts-carpathian-mountains-ukraine/>
4. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://smilemedtour.com/wellness-retreats/>
5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ukraineinvest.gov.ua/industries/tourism/>
6. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://meesttour.com.ua/welcome/index.php?id=435#:~:text=Ukraine%20is%20the%20medical%20tourism,to%20aid%20a%20rapid%20recovery.>

УДК 338.48

НАЙБІЛЬШІ ПАЛОМНИЦЬКІ ЦЕНТРИ ЯПОНІЇ

Ярослав Макуцевич

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Віктор Сайчук, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Ключові слова: паломництво, синтоїзм, релігія, Японія.

На сьогоднішній день існує велика кількість видів туризму, серед яких особливе місце посідає релігійний туризм, як один з найдавніших.

Релігійний туризм – це різновид туризму, який пов’язаний з наданням послуг туристам, які прямують до святих місць або релігійних центрів, що знаходяться за межами місця їх проживання.

Найдавнішим видом релігійного туризму є паломницький туризм. Термін "паломництво" походить від слова "пальма" - гілки цього дерева привозили перші паломники-християни, що побували в Святої землі під час свята "Вхід Господній в Єрусалим".

В Японії релігійний туризм в своїй більшості зосереджений на двох основних релігіях країни – синтоїзм та буддизм. Синтоїзм – це древня релігія Японії, основана на вірі в існування безлічі богів та духів, які проживають локально в певних святилищах або в усьому світі, як приклад – богиня Сонця Аматерасу. Синтоїзм має переконання, що духи перебувають фактично у всіх речах, що нас оточують. Першочерговим завданням синтоїзму є те, що людина живе в гармонії з природою. Пліч-о-пліч з синтоїзмом в Японії процвітає буддизм, який прибув до Японії у VI столітті до нашої ери в рамках процесу китайської колонізації. Розквіт синтоїстського паломництва відбувся наприкінці XI ст. під час монгольського нашествия на Японію. В святилища прямували маси прочан, виголошуючи молитви про перемогу над ворогом.

На сьогоднішній день найбільшим центром паломництва в Японії є місто Нара, яке є однією зі стародавніх столиць Японії (710-784 роки). Щороку її відвідує понад 3 млн паломників (Рис.1). Впродовж середньовіччя Нара була місцем заточення непокірних аристократів і самураїв у монастирі. В XIX столітті воно залишалось невеликим провінційним містом. З другої половини XX століття місто знову почало активно розвиватися, особливо за рахунок туризму. Кількість відвідувачів особливо зросла після занесення історичної частини міста до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Біля монастирів і храмів постійно багато оленів, які вважаються «посланцями богів». Вони не лякаються людей, а навпаки, підходять до них, вимагаючи харчів. В місті Нара знаходиться найбільша статуя Великого Будди в Японії, яка знаходиться в головному залі монастиря Тодайдзі. В історичній та буддистській літературі статуя відома як Сидячий Будда Вайрочана [1]. За даними 2019 року Нара відвідало 14,3% від всіх в’їзних туристів Японії, завдяки чому вона посідає 5 місце серед всіх префектур Японії за кількістю відвідувань туристами [2].

Також не менш важливим місцем паломництва в Японії є гора Фудзі, перші сходження на яку розпочались ще за періоду Едо (1603-1876). Японці сходили на вершину гори задля пошуку натхнення і вшанування святого місця.

Рис.1 Рейтинг відвідуваності найпопулярніших префектур Японії за 2019 рік

В цілому релігія та релігійний туризм має велике значення для розвитку Японії та самих японців. Релігійний туризм є однією із причин великого відсотку внутрішнього туризму в Японії – 72,4 млн. чол. серед 75,4 млн загальної кількості туристів за 2019 рік (докарантинний період).

Список використаних джерел:

1. Релігієзнавство: Підручник / В. І. Лубський – К.: Вілбор, 1997. - С. 169-178
2. Visit Rate Ranking by Prefecture URL: <https://statistics.jnto.go.jp/en/graph/#graph--inbound--prefecture--ranking>

УДК 615.838:551.58(477)(043.2)

CURRENT CONDITIONS OF CLIMATE AND BALNEOTHERAPY IN UKRAINE

Viktor Pchelovskyi

National Aviation University, Kyiv

Scientific adviser – Iwan Dudnik, Doctor of Geographic Sciences, Professor, Head of Dept. ITRS

The using of climatic and balneological resources has always been a fundamental characteristic for the treatment and rehabilitation of human. People can exist and develop only by interacting with the environment, constantly using oxygen, exposed to solar radiation, which affects various biological processes in the body, absorbing essential substances from the environment, adapting to changing climatic conditions. Hot waters of thermal springs not only have a healing effect on the body, but also relax muscles, stimulate blood circulation and blood supply, activate metabolism.

Climatotherapy is the using of various meteorological factors and climatic features of the area, as well as special climatic actions (procedures) for therapeutic and prophylactic purposes. The

therapeutic effect of climate can be used for the prevention and treatment of diseases in any climatic region. Climate treatment consists of the influence of the climatic conditions of the area and special climatic procedures. Special methods of climatotherapy include: aerotherapy (exposure to fresh air during walks, excursions, sports games, etc. is an element of aerotherapy, the climatic background on which special types of aerotherapy work most effectively), heliotherapy (the use of sunlight for therapeutic and prophylactic purposes), thalassotherapy (includes the use for the hardening and treatment of various climatic, balneological and hydrotherapeutic factors associated with being near the sea), speleotherapy (use of different types of caves and their useful properties for the treatment of nervous and cardiovascular systems, bronchial asthma and hypertension) [1].

Balneological resources include medicinal mineral waters and peloids (mud). From natural medical resources, first of all, those that are directly used in balneotherapy are distinguished, its sanatorium specialization and profiling are determined. These are drinking and bathing waters, therapeutic muds and ozokerite. The main focus of balneological resources is spa resorts. But for the full effect of balneotherapy it is necessary to take into account the presence of certain factors. For example, clean air has a directly proportional effect on recreational flows in a spa resort. The therapeutic effect of mineral waters obtained from different sources depends on the characteristics of their chemical and gaseous composition and method of application. In the practice of balneotherapy mineral waters are used externally (local and public baths, showers, douches) and for internal use (drinking, inhalation, bowel lavage). Mud treatment relieves inflammation, stimulates metabolic processes, accelerates wound healing and bone fusion after fractures, improves joint mobility, softens scars, has antimicrobial and antibiotic effects. Mud treatment is done with the use of baths, applications and even mud swabs. The method of simultaneous exposure to mud and electric current is often used - electroplating, electrophoresis of mud solution and others [2].

Currently, there are more than half a thousand sanatoriums and resorts of international, national and local importance in Ukraine, specializing in climate and balneotherapy. Most of them have remained since Soviet times and have not been adequately funded. This often leads to the fact that the level of comfort in such institutions does not meet generally accepted standards. However, fortunately, there are not many such institutions left due to the increased infusion of funds into this area of recreation for foreign investors. The number of private institutions for treatment and rehabilitation of climatic and balneological resources also increased, which, accordingly, also had a positive impact on the development of this area of tourism in Ukraine. A large number of foreign tourists choose Ukrainian resorts for their treatment and recovery. Such places of rest as Truskavets, Myrhorod, Solotvino, Morshyn, Polyana, Medobory and others are the most popular.

The Ukrainian Carpathians and the Black Sea coast are considered to be the most favorable zone for the organization of climate and balneotherapy.

Climate and balneotherapy of Ukraine has a significant natural resource potential, well-designed infrastructure and can function effectively and be competitive among similar recreational facilities in the country and abroad. Attracting investment in this market, improving public-private partnerships, building new facilities and completely re-equipping old ones, improving and popularizing the health insurance system, advertising activities to promote health products and create a spa brand. All these are factors that will give impetus to the development of medical and recreational activities in Ukraine [3].

Another factor that suggests that the health sector is promising in the country is the high quality of training and working conditions for them, which helps to retain skilled workers, rather than letting them work abroad. Thus, the general state of climate and balneotherapy in Ukraine is quite good, many resorts meet international standards and are supported at the state level.

So, there is a shift of emphasis from large tourist facilities to smaller, but more adapted to the needs of the consumer. Therefore, investments in the medical and health sphere of Ukraine have every reason to be a promising and profitable business.

References:

1. Методи кліматотерапії - Курортна справа - Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. Режим доступу:- pidruchniki.com
2. Природні рекреаційні ресурси, Бальнеологічні ресурси – Туристичний бізнес – Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. Режим доступу:- www.pidruchniki.com
3. Сучасний стан та перспективи розвитку рекреаційного господарства Закарпатської області [Електронний ресурс]. Режим доступу:- knowledge.allbest.ru

УДК 338.48

МАРКЕТИНГ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ЧОРНОМОРСЬКОГО УЗБЕРЕЖЖЯ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Катерина Саєнко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Борисюк, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

У сучасних умовах туризм визначається як пріоритетна галузь народного господарства, оскільки є важливим чинником соціально-економічного зростання території. Сучасні умови жорсткої конкуренції в туризмі несуть нові можливості та виклики, такі як: активне впровадження сучасних маркетингових технологій у сфері туризму, використання нової економічної парадигми – формування економіки досвіду, врахування персоналізованого підходу до клієнтів, застосування інноваційного підходу до формування привабливого іміджу та зацікавлення широкого кола туристів.

Під маркетингом туристичної дестинації розуміють діяльність з цілеспрямованого формування та просування іміджу туристичної території та її туристичних продуктів на внутрішньому та зовнішньому ринках. У центрі уваги маркетингу туристичної дестинації є цільові групи споживачів туристичних продуктів і послуг [1, с.27].

Основні цілі маркетингу туристичної дестинації наступні:

- 1) підвищення конкурентоспроможності підприємств, що надають туристичні послуги;
- 2) залучення нових споживачів у регіон;
- 3) сприяння соціально-економічному розвитку регіону за допомогою задоволення потреб суб'єктів в ресурсах з метою проживання та ведення діяльності на певній території [2, с.163].

Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області зосереджені на формуванні територіального бренду за допомогою таких сучасних інструментів просування:

1. Просування регіонального туристичного веб-сайту та мобільного додатку у пошукових системах та соціальних мережах.
2. Створення промоційних відео про туристичний потенціал Одеської області та просування їх на телебаченні та в мережі Інтернет.
3. Розробка веб-сайту та підтримка мобільних додатків для туристів та інтерактивної карти для забезпечення доступу до інформації та покращення рівня сервісу для туристів.
4. Створення та поширення поліграфічної рекламно-інформаційної продукції про туристичний потенціал області для розповсюдження на виставках та інформаційних центрах.
5. Створення бази даних туристичних атракцій Одеської області та друкованого каталогу туристичних маршрутів за видами туризму.
6. Організація промоційних турів для представників туристичної індустрії та засобів масової інформації [3].

Етап реалізації маркетингової стратегії передбачає не лише виконання конкретних заходів, які були розроблені, а й постійний моніторинг змін зовнішнього та внутрішнього середовища туристичної дестинації з метою оперативного виявлення подій, тенденцій, які можуть вплинути на виконання маркетингової стратегії, і при необхідності коригувати свою діяльність [4, с.68]. Таким чином, управління маркетингом туристичної дестинації може привести структуру попиту у відповідність зі структурою пропозиції, сформувати необхідні категорії туристичних продуктів, запровадити гнучку цінову політику, створити ефективну систему просування.

Список використаних джерел:

1. Костинець В. В. Тенденції цифровізації у сфері брендингу туристичних дестинацій / В. В. Костинець // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.– 2019. – Т. 30 (69), № 6 (2). – С. 26-30.

2. Кожухівська Р. Б. Підвищення конкурентоздатності туристичної дестинації / Р. Б. Кожухівська // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. – 2020. – Т. 31 (70), № 1. – С. 160-164.

3. Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області[Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uvp.odessa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/ZVIT-po-Programi-za-2017-2020-roky_compressed.pdf

4. Корж Н. В. Стратегічне партнерство в розвитку туристичних дестинацій / Н. В. Корж, В. В. Соколовська // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2017. – Т. 22, Вип. 1. – С. 67-70.

УДК 338.48:379.85]:001(043.2)

ТУРИЗМОЛОГІЯ, ЯК СУЧАСНА НАУКА

Владислав Салмін

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Сергій Фокін, к.п.н., доцент
кафедри МТК*

На сьогодні туризмологія є наукою, яка об'єднує різноманітні дослідження туризму як суспільного явища і систематизує його. У ній викладені концептуальні засади теорії туризму. Вона спрямована на формування сучасної свідомості про туризм у тих, хто його вивчає. Завданням туризмології є розробка теорії функціонування туризму. Туризмологія є молодого наукою, але це багатовекторний напрям вивчення туризму, який об'єднує філософські, картографічні, соціологічні, педагогічні та інші засади вивчення туризму.

Метою публікації є привернення уваги до туризмології задля популяризації науки і розкриття її сенсу. Завданнями є:

- Звернути увагу на туризмологію, як на найперспективнішу науку
- Довести конкретними прикладами про важливість туризмології як науки
- Запропонувати ідеї розвитку та популяризації туризмології

Туризмологія охоплює такі проблеми:

–з'ясування сутності та смислового значення туризму як суспільного явища та соціального інституту;

–визначення у понятійний спосіб основних характерних ознак туризму, розроблення його тезаурусу, словниково-категоріального апарату;

–систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування його генези та еволюції, поглиблення змісту концепцій туризму як відносно самостійних наукових дисциплін;

–осмислення структури туризмологічного знання, діалектичної узгодженості всіх частин;

–виявлення функцій теорії туризму, її призначення;

–з'ясування суперечливого характеру туризму, його позитивних і негативних можливостей і проявів;

–осмислення діалектики (взаємозв'язків) теорії та практики туристської діяльності

Туризмологія вивчає теорію туризму і загалом формує уявлення про туризм у людей, які її вивчає та у майбутньому можуть стати кваліфікованими працівниками цієї сфери і без знання термінології туризму та її теорії неможливо стати успішним суб'єктом туристичної діяльності. Туризмологія фокусується на наданні широкої термінології для вивчення туризму і підготовки кваліфікованих кадрів.

Нижче розглянемо причини негативного впливу та потенціальні плюси від популяризації туризмології.

По-перше необхідно правильно відмежовувати туризмологію та туризмознавство. Частіше всього туризмологію змішують з туризмознавством. Межа між туризмологією та туризмознавством існує оскільки саме туризмологія утворює методологічний фундамент конкретних концепцій туризму — економічної, екологічної, правової, бізнесової практики, педагогічно-освітньої, професійної діяльності, етико-психологічної туристської культури

По-друге, туризм — важливий соціальний інструмент, його вмале використання та вивчення виводить економіку країн на якісно новий рівень, забезпечує державі швидкі та високі прибутки, стимулює регіональний розвиток, сприяє створенню нових робочих місць, забезпечує відчутний прогрес у всіх сферах суспільного життя, є вагомою складовою бюджетоутворювального механізму, що в свою чергу пропонує туризмологія.

По-третє популяризації туризмології може призвести до появи більш широконаправлених спеціалістів з туризму, що в свою чергу буде сприяти виникненню нових ідей у можливості організації туризму

Отже, звертання уваги людей на туризмологію може призвести до багатьох позитивних наслідків і популяризація цієї науки дозволить охопити широкий спектр теорії туризму, який необхідний для створення кваліфікованих та широко розвинутих і обізнаних кадрів туризму.

Список використаних джерел:

1. Туризмологія як напрям наукових досліджень - Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/myronov20.htm
2. Божко Л. Д. Генезис та еволюція наукового туристського дискурсу // Вісник Харківської державної академії культури. 2012. Вип. 37.
3. Герасименко В. Г. Теорія туризму як складова туризмології // Вісник соціально-економічних досліджень. 2011. Вип. 2
4. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008.

УДК 338.48

ЦЕНТРИ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В ТУРЕЧЧИНІ**Євгенія Сорокіна***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Марина Руднева, к.г.н.,
доцент кафедри МТК***Ключові слова:** Туреччина, туризм, гастрономічні центри, туризм, кухня.

Гастрономічний туризм – один із найпопулярніших останнім часом напрямків у сфері туристичної індустрії [1]. Під час гастрономічних турів туристи мають чудову можливість ближче познайомитися з кухнею тієї чи іншої країни, скуштувати незвичайні страви, дізнаватися про секрети готування страв, спостерігати за кулінарними традиціями та звичаями різних народів. Це не просто подорож для тих, хто любить добре поїсти. Це, скоріше, захоплююча екскурсія у світ тонких відтінків смаку, розрахована на справжніх гурманів.

Туреччина, як країна, чия кухня займає третє місце у світі за популярністю, не відстає у розвитку гастрономічного туризму [1]. Вона змішала в собі течії Європи, Азії і навіть Африки. Тобто, це дозволяє безперервно відкривати нові відтінки турецької кулінарії.

Рис. 1 Найпопулярніші гастрономічні центри Туреччини

Як бачимо з рис.1, одним із найпопулярніших центрів гастрономічного туризму в Туреччині є стародавнє місто Газіантеп, яке нерідко називають кулінарною столицею країни. Воно знаходиться на південному сході Туреччини, куди поки що не дотяглися популярні туристичні маршрути. Місто з найдавніших часів знаходилося на перехресті торгових шляхів, так що місцева кухня увібрала в себе страви і традиції різних народів [1]. На сьогоднішній день найбільш сильно в ній відчувається арабський та турецький вплив. Найбільше Газіантеп славиться фісташками, солодощами, супом бейран чорбаси, кебабом алі назик, турецькою піцею та кавою [2].

Хатай, розташований у найпівденнішій точці Туреччини, є важливим релігійним та культурним центром з раннього бронзового віку, проте славиться і гастрономічними диковинами [2]. Серед них є традиційний десерт кюнефі з начинкою із сиру, який готується та подається у круглій металевій сковороді. Також туристи можуть скуштувати кебаб, змішаний з кедровими горіхами, фісташками, оливками та спеціями перед класичним приготуванням на шампурі та грилі, ламакун, пюре з широких бобів, хумус з ніжною пастрою та талою олією, фарш з ножем, чудовий мез (м'ясний фарш з або кефте), а також інші боби.

Мерсин – найбільший порт Туреччини та цікава зупинка у бідь-якому гастрономічному турі. Місто відомо своїм Старим ринком, де можна скуштувати та придбати солодоші, спеції, сухофрукти, кальян, тютюн та чай. Неподалік від нього знаходиться звичайний ринок, де можна закупити свіжу рибу та овочі-фрукти. Серед найпопулярніших страв, що необхідно спробувати у Мерсині, є хумус, міні-лахмаджуни, джезерьє, керебич, кюнефе, баклава та тантуні [1].

Місто Адана розташоване в південній частині Туреччини, за 50 кілометрів від узбережжя Середземного моря на березі річки Сейхан. Серед гастрономічних особливостей міста виділяється Адана кебаб, одна з головних страв турецької кухні, та справжній турецький шашлик [2]. Величезна кількість кав'ярень та ресторанчиків в Адані пропонують своїм відвідувачам під звуки турецької музики покурити кальян і випити чашечку знаменитої турецької кави.

Говорячи про гастрономічний туризм в Туреччині не можна обійти стороною її найбільше місто – Стамбул. Більшість гастротурів по місту включають в себе спробу іскандер-кебабу, кьофте (турецькі м'ясні котлети), сіміт (турецькі бублики), фаршировані мідії, балік-еклек, пахлава, дондурма (турецьке морозиво).

Гастрономічний туризм в Туреччині займає значне місце серед альтернативних форм туризму, на розвиток якого взяло курс керівництво країни. Зусилля представників туристичної галузі не пройшли даремно і сектор гастрономічного туризму у 2021 році досяг рекордних показників, як щодо кількості туристів, так і прибутковості, яка складає 10 мільярдів доларів. Сталося це завдяки високій ступені різноманітності національної кухні Туреччини, великій кількості гастроцентрів туризму по країні та особливий підхід до реалізації цього потенціалу.

Список використаних джерел:

1. М.П. Мальська, М.І. Філь, І.Г. Пандяк. Гастрономічний туризм: навчальний посібник. – Київ: ПП ТД «Каравела», 2016. – С. 132-137
2. О.В. Дишкантюк, К.В. Власюк. Гастрономічний туризм: підручник. – Київ: ПП ТД «Олді-плюс», 2021. – С. 57-65

УДК 338.48

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Тетяна Субот

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Борисюк, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Інтенсивність глобального економічного розвитку та техно-глобалізації прискорює трансформацію постіндустріальної економіки в цифрову. У свою чергу, цифрова економіка призводить до формування нової цінності – даних, з появою відповідних бізнес-моделей та цифрових платформ. Така тенденція зумовлена інноваційним напрямком розвитку всіх без виключення галузей економіки, включаючи й ресторанний бізнес.

Разом з цим, сучасні умови роботи ресторанного бізнесу характеризуються значною турбулентністю ринкового середовища, соціально-політичною нестабільністю в країні та поглибленням фінансової кризи, що до нещодавно було значно ускладнено карантинними обмеженнями, пов'язаними з пандемією COVID-19, а зараз й воєнним станом в Україні.

За даними платформи для роботи з відкритими даними Opendatabot та експертів Poster, у 2019 році ринок ресторанного бізнесу України був представлений понад 50 000 закладів (рис. 1) [1].

Рис. 1. Тенденції щодо кількості закладів ресторанного бізнесу у 2013-2019 рр.

Після двох тижнів суворого карантину 63% ресторанних закладів припинили роботу. Загалом за період суворого карантину було ліквідовано близько 12 тис. установ цієї групи як суб'єктів господарювання [1].

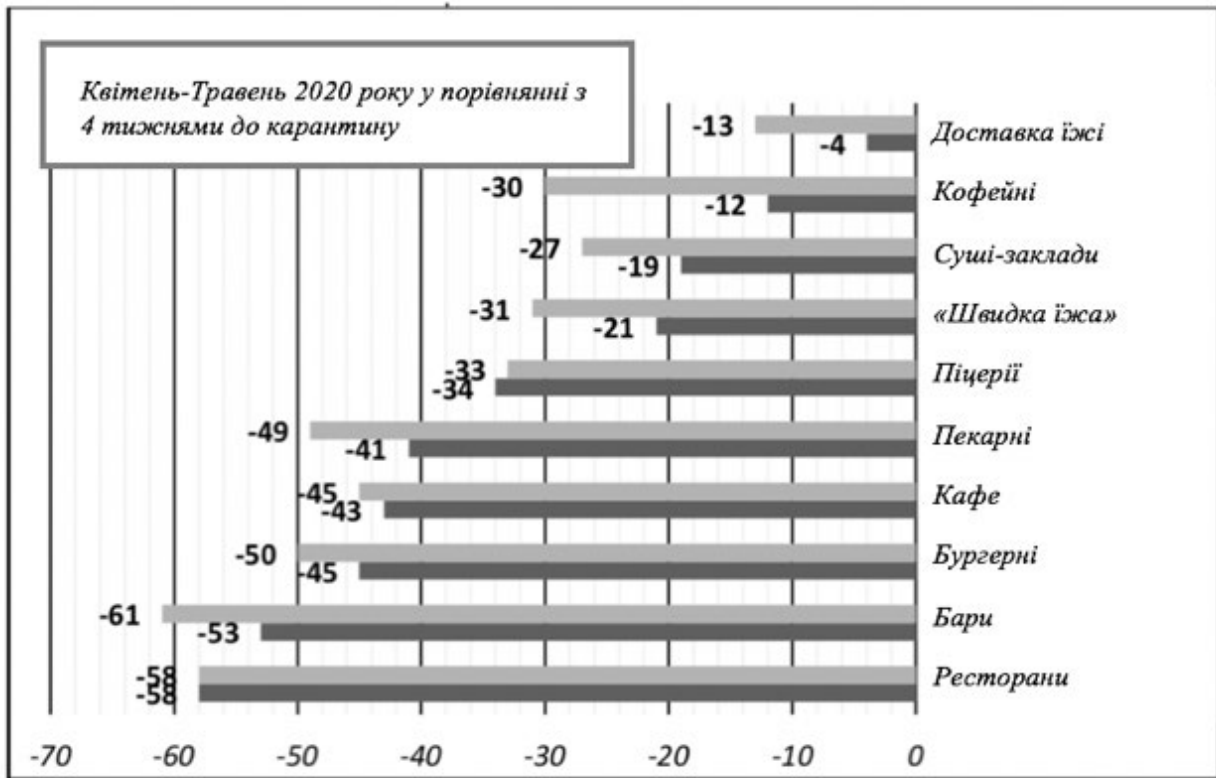

Рис. 2. Динаміка скорочення кількості закладів ресторанного господарства в період дії жорстких карантинних обмежень

Слід підкреслити, що у межах ресторанного бізнесу найбільш складні карантинні умови змогли витримати в основному ті підприємства, що здійснювали цільову доставку їжі або працювали «на виніс». Більшість із цих підприємств на той момент вже впровадили або оперативно впроваджували певні маркетингові та організаційні інновації, ефективність яких доповнилася підтримкою відповідних цифрових додатків і платформ. Цей приклад оперативної адаптації доводить доцільність дослідження діджиталізації як складового інструменту інноваційного розвитку ресторанного сегменту в сучасних умовах ведення бізнесу.

Одними з інструментів діджиталізації ресторанного бізнесу, що зробили відповідні підприємства конкурентоспроможними у зазначений період, зокрема, є наступні:

- а) онлайн-замовлення доставки їжі (через веб-сайти та спеціальні мобільні застосунки);
- б) управління процесом доставки їжі (спеціальні CRM-системи для організації доставки їжі; залучення спеціалізованих онлайн-платформ для доставки їжі);
- в) бронювання столів онлайн;
- г) попередні онлайн-замовлення їжі перед відвідуванням закладу;

д) хмарний сервіс віддаленого управління діяльністю мережі закладів.

Відповідні інструменти мають як свої переваги, та і певні недоліки [3].

Серед переваг: економія часу; здешевлення послуги; розширення каналів збуту; збільшення рівня продажів; можливість вибору способу оплати; покращення іміджу підприємства за використання сучасних технологій; додаткова реклама.

Серед недоліків: недовіра до нової послуги; додаткові витрати на рекламу та необхідні онлайн-застосунки.

Наразі поширені й багато інших інструментів діджиталізації ресторанного сегменту, включаючи широке застосування QR-кодів, CRM-систем з функцією онлайн-передання клієнтських замовлень на кухню, сервісів онлайн-збору клієнтських відгуків, онлайн-платформи для перегляду процесу приготування їжі у реальному часі тощо [2].

У будь-якому разі діджиталізація ресторанного бізнесу на сьогодні є його невід'ємною складовою. Цифрові технології допомагають підприємствам даного сегменту не тільки бути більш конкурентоспроможними за рахунок ефективної дистанційної комунікації з клієнтами, збільшення відвідуваності закладів, зменшення витрат, але й зробити надання послуг більш зручним та простим [3].

Список використаних джерел:

1. Джеджула О. М. Діджиталізація як основний фактор розвитку індустрії гостинності у країнах Євросоюзу / О.М. Джеджула, Л.О. Волонтир //Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2021. № 3 (57). – С. 194-210.
2. Цвілій С.М., Бублей Г.А. Діджиталізація бізнес-процесів компаній з надання міжнародних туристичних послуг. International relations, part «Economic sciences», 2019, 1.20.
3. Ryanikova, E. A., et al. Digitalization of restaurant business as a factor of competitiveness increase. In: Russian Conference on Digital Economy and Knowledge Management (RuDEcK 2020). Atlantis Press, 2020. p. 546-550.

УДК 338.48

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ВИННОГО ТУРИЗМУ В ЧИЛІ

Анастасія Тваринська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Іван Дудник, д.г.н., професор,
завідувач кафедри МТК*

Виробництво вина в Чилі почалося в середині 16 століття. Більшість вважає, що виноград був привезений іспанськими місіонерами після завоювання. Насправді, є запис про Педро де Вальдівія, першого королівського губернатора колоніального Чилі, який просив саджанці винограду у короля в 1545 році. Лістан Пріето був першим сортом винограду, який привезли іспанці для виробництва вина. Крім того, джерела свідчать про Родріго де Арайя в 1555 році

як першого іспанського конкістадора, який почав сільське господарство в Чилі, включаючи виноградарство.

До 70-х років 20-го століття, через експортні обмеження, чилійське вино здебільшого не відповідало світовим стандартам якості та не було широко представлене на міжнародному ринку. Проте, з приходом до влади Августо Піночета (1973), вже у 1979 на ринку Чилі з'являється компанія, завдяки чому в країні почали з'являтися іноземні інвестори, які почали розвивати винну справу країни.

З 1995 діє класифікація, що розділяє чилійські вина на наступні категорії:

- Vinos de Mesa – столове вино (область походження, виноградні сорти та міліозим не вказуються).
- Vinos sin Denomination de Origin – вина із зазначенням виноградних сортів та року врожаю (регіон виробництва не контролюється).
- Vinos con Denomination de Origin – вина з контролем місця походження, вказівкою сортів винограду, вінтажу.

За законом інформація на етикетці про виноградні сорти, області походження та міллезіму повинна відповідати як мінімум на 75%. Крім того, згідно із законодавством Чилі, написи Reserva, Reserva Especial, Gran Reserva не є гарантом витримки вина.

Ще однією важливою подією стала поява сорту «Carmenere» як національного винограду. На сьогоднішній день Чилі є єдиним значним виробником Carmenere у світі. Ще одним із найбільших прихильників підвищення планки чилійського виноробства і який поставив чилійське вино високого класу нарівні з найкращими міжнародними винами був Вінья Ерразуріз. Це Чилійський винзавод в Аконкагуа, Касабланка і Куріко долини. Чилійський підприємець і політик Дон Максиміано Ерразуріз заснував Viña Errázuriz у 1870 році коли він почав вирощувати перші вина в долині Аконкагуа. Едуардо Чадвік, п'яте покоління родини, є президентом Вінї Ерразуріз.

Іншими популярними сортами винограду в Чилі вважаються наступні сорти.

Каберне совіньйон – міжнародний сорт, червоні вина з потужною текстурою, їх характеризують аромати перцю, прянощів, трюфелів.

Мерло – з нього виходять вина гранатового кольору, різні за стилістикою. У букеті домінують тони черешні, сливи, шоколаду.

Сира – стародавній червоний сорт із типовими ароматами ожини, чорного перцю, лакриці, смородинового джему.

Піно нуар – червоний сорт, у букеті якого переважають аромати малини, вишні, чорних ягід, фіалки, троянди.

Совіньйон блан – бордоський білий сорт, для його букета залежно від стилю та терруару характерні хрумки, трав'янисті, фруктові відтінки.

Шардоне – один із найпопулярніших білих виноградних сортів. Для нього властиві аромати білих квітів, яблук, ванілі, прянощів, іноді карамелі та горіхів.

Завдяки своєму унікальному географічному положенню країна відрізняється величезною різноманітністю природи та типів ґрунтів. Країна поділена більш ніж на десяток виноробних регіонів, з яких північні – сухі та жаркі, а південні – вологі та прохолодні. Найвідоміші регіони: Північний регіон, Атакама, Центральна Долина, Південний регіон.

На багатьох дегустаціях чилійські вина займали перші місця в рейтингах. Найвідомішою була Берлінська дегустація в 2004 році, де вина зайняли 1 і 2 місця. У 2016 році головний критик Джеймс Саклінг поставив Віньедо Чедвіку ідеальну оцінку і тоді Чилі отримала своє перше місце зі 100 балами.

Таким чином, серед передумов розвитку винного туризму в Чилі можна виділити наступні:

1. Зосередження уваги на теруарах, які роблять вино унікальним.
2. Китайські інвестиції у виноробну сферу Чилі
3. Відродження старих сортів за допомогою традиційних методів вирощування винограду.
4. Розвиток давніх традицій виноробства.
5. Оновлення політики якості за виноробною сферою.
6. Збільшення вирощування унікального сорту винограду Карменер (Carmenere).

Підсумовуючи, можемо зазначити, що попри непросту історію виникнення виноробства, як передумови розвитку винного туризму в Чилі, цей напрям завойовує все більшу популярність у світі. Уряд країни продовжує активно розвивати енотуризм.

Список використаних джерел:

1. Chilean Wine History [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wine-diplomats.com/chilean-wine-overview/chilean-wine-history/>
2. Сорти винограду і виноградники Чилі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://posteat.ua/wines/nazvani-najkrashhi-vinogradniki-svit-2020-roku-dlya-vinnogo-turizmu/>
3. Chile: Wine Routes Attract Lots of Tourists [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.tourism-review.com/travel-tourism-magazine-chile-wine-tourism-growing-in-popularity-article2265>

УДК 338.48

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ КИТАЮ

Яна Успенська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Леоніла Ткачук, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Ключові слова: Китай, ресурси, культура, курорти.

Китай — велика земля, насичена туристичними ресурсами. Він має мальовничі місця та історичні місця, вражаючі ландшафти та барвисті та різноманітні національні звичаї. Китай охоплює велику різноманітність ландшафтів і відповідну різноманітність природних ресурсів і типів клімату.

Туристів Китаю приваблюють зелені гори та звивисті річки на південь від річки Янцзи, а також луки й ліси в Північному Китаї.

Китай є домівкою для однієї з чотирьох великих цивілізацій світу. 7000-річна історія залишила за собою велику кількість культурних пам'яток та історичних місць по всій країні.

Китайська цивілізація несе за собою унікальну культуру та мистецтво. Музика, танці, опера, бойові мистецтва, каліграфія, живопис, гравюра, шовкоткацтво, фарфорове виробництво, кухня, архітектура...все має винятковий китайський колорит і визначні пам'ятки.

Китай — велика родина, що складається з 56 етнічних груп. Китайська музика, танці та опера, а також культура та звичаї етнічних меншин є скарбницею туристичних ресурсів.

Основні національні мальовничі курорти:

Гуанчжоу – чудовий напрямок для бізнес-виставок. Гонконг – справжня Мекка для любителів сучасних технологій.

Шанхай – велике місто-порт в гирлі річки Янцзи, що славиться своїми історичними пам'ятками і сучасними будівлями. Санья - прекрасний пляжний курорт, «перлина Азії». Ченду – місто, яке буде цікаве для цінувачів живої природи, так як воно являється батьківщиною наймиліших створінь – панд, тут знаходиться найбільший розплідник цих зворушливих тваринок.

Протягом останніх п'яти десятиліть з моменту заснування Народної Республіки китайський уряд направив свої зусилля охороні та розвитку природних ландшафтів і культурних пам'яток. З тих пір, як у 1982 році Державна рада розглянула та оприлюднила перший список мальовничих курортів національного рівня, Китай сформував повну мережу, що об'єднує національні та провінційні та муніципальні (окружні) мальовничі курорти. До 1998 року Державна рада оприлюднила 119 національних мальовничих курортів у трьох

списках; а мальовничих курортів Китаю на різних рівнях налічується 512, що охоплюють близько 96 000 квадратних кілометрів.

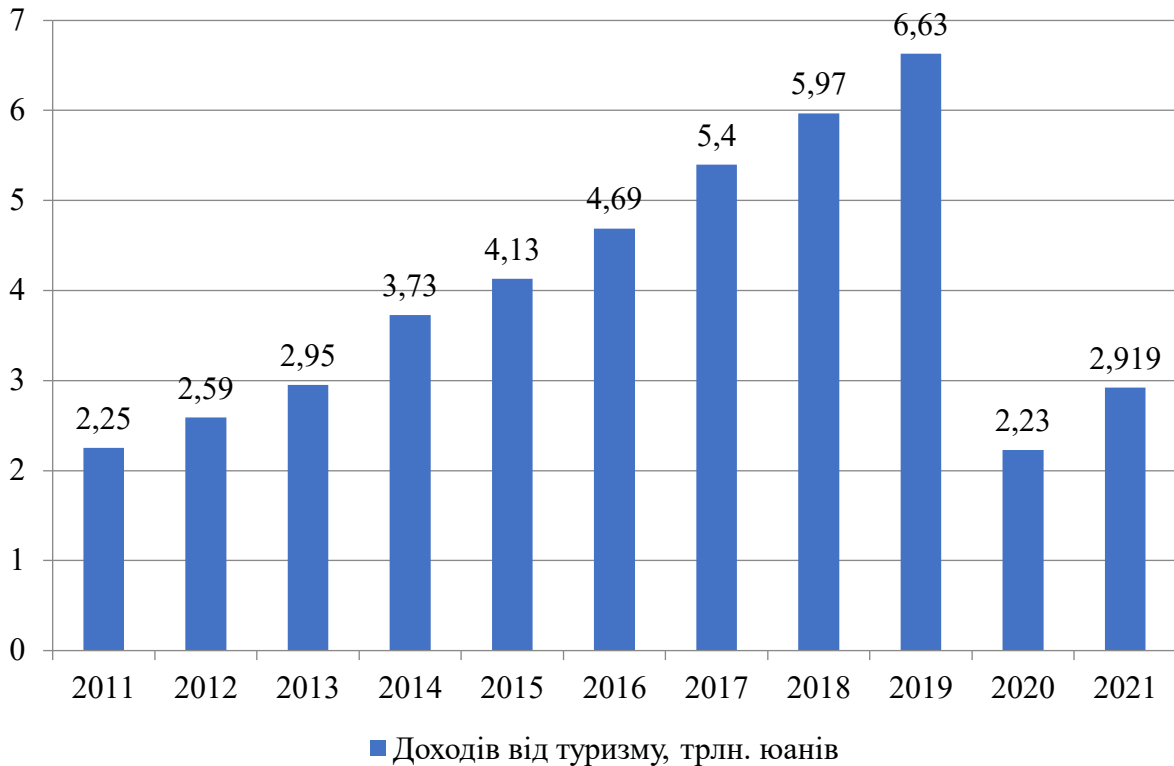

Рис. 1 Обсяги доходів від туризму у Китаї за 2011-2021 роки

Висока популярність мальовничих природних курортів Китаю зіграла не останню роль в отриманні колосальних доходів від індустрії туризму. (Рис.1)

Китай приєднався до Конвенції про охорону культурної та природної спадщини 12 грудня 1985 року. Китайський уряд досягає постійного прогресу в подачі заявки на всесвітню спадщину до ЮНЕСКО з 1986 року. До кінця 2001 року 28 мальовничих курортів, включаючи гору Хуаншань і Велика стіна були внесені до списку світової культурної та природної спадщини Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО)

Список використаних джерел:

1. Савранчук Л.А. Тематичні парки як різновиди антропогенних розважальних комплексів / Л.А. Савранчук // Культурний ландшафт: теорія і практика. – Вінниця: ПП ТД «Едельвейс», 2010. – С. 157-161
2. Конвенція про захист цивільного населення під час війни Женева від 12 серпня 1949 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text

УДК 338.48

ОСНОВНІ РЕЛІГІЙНО-ПАЛОМНИЦЬКІ ЦЕНТРИ В УКРАЇНІ

Валерія Цімерман

*Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Віктор Сайчук, к.г.н.,
доцент кафедри МТК***Ключові слова:** Україна, релігійно-паломницький, православних, туризм.

На сьогодні, завдяки міжнародному туризму наша держава отримує значні фінансові надходження, включаючи одну із найдавніших галузей як релігійно-паломницька.

Релігійно-паломницький туризм - різновид туризму, пов'язаний з наданням послуг і задоволенням потреб туристів, що прямують до святих місць і релігійних центрів, що знаходяться за межами звичайного для них середовища.

Україна має достатню базу для його розвитку. На території нашої держави сконцентрована велика кількість релігійно-паломницьких центрів, які мають регіональне та міжнародне значення для звершення паломництва представниками різних конфесій. Передусім – православними, тому що наша країна володіє тисячолітньою історією хрещення. На території України знаходиться велика кількість цікавих храмів та монастирів, та багато інших сакральних об'єктів, таких як: відомих чудотворних ікон, багато нетлінних мощей угодників Божих, пам'яток церковного мистецтва, цілющих джерел, місць діяльності релігійних діячів і подвижників віри тощо. Все це викликає паломницький та релігійно-пізнавальний інтерес у туристів.

Офіційні данні повідомляють, що частка іноземних туристів сукупному прибутті в Україну становила майже 12%, з них тільки 4% припадає на долю релігійно-паломницького туризму (рис.1). Серед них близько 30% становлять хасиди, які кожної осені приїжджають до Умані. Судячи з оцінок фахівців найбільше в Україну туристів-паломників приїжджає із Польщі, Чехії, краї Балтії та Молдови [1].

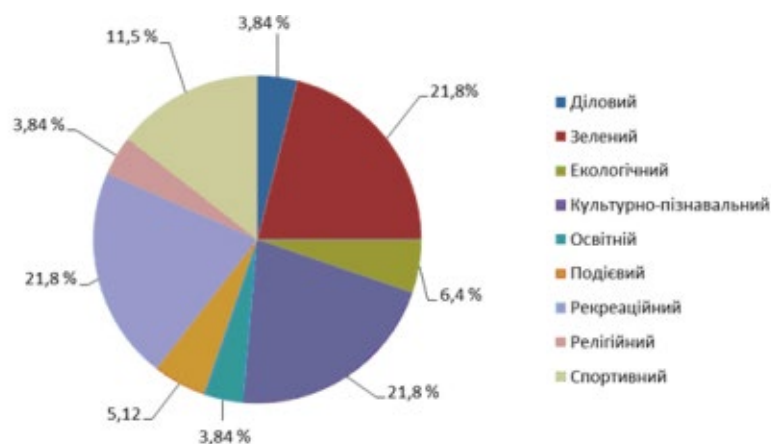

Рис. 1. Структура в'їзного туризму в Україну за галузями за 2021 р.

Керівництву держави потрібно приділяти більше уваги розвитку цьому виду туризму, адже в Україні знаходяться значні історико-культурні та сакральні-релігійні ресурси для діяльності релігійно-паломницького туризму, особливо для православних.

У списку всесвітньовідомих православних святинь велика кількість знаходиться на території нашої держави, наприклад, великі частки животворящего Хреста Господнього в Києво-Печерській лаврі, Одесі, Чернівцях і Луцьку; частка ризи Господньої з кров'ю Спасителя в жіночому Покровському монастирі м. Києва; кровоточива ікона Спасителя в жіночому монастирі Афонської ікони Богородиці в с. Чоповичі Житомирської області; частки Пояса Пресвятої Богородиці в Іллінському чоловічому монастирі м. Одеси та жіночому монастирі в с. Чоповичі; чудотворні ікони Богородиці всесвітнього та міжнародного православного значення – «Почаївська» (Почаївська лавра), «Зимненська» (Успенський монастир с. Зимно Волинської обл.), «Успенська» та «Києво-братська» (Києво-Печерська лавра), «Призри на смирення» (Введенський чоловічий монастир м. Києва), та інші святині [2].

Найбільш відвідуваними туристично-релігійними центрами України є Києво-Печерська, Почаївська і Святогірська лаври, Зимненський Успенський монастир, Глинська пустинь та інші монастирі й храми країни, які належать до релігійно-паломницьких центрів світового і міжнародного значення, завдяки наявності великих святинь на їх території [1].

Крім того, рейтинг релігійно-паломницьких центрів України підвищують загальне число відвідувань у рік, а також географія паломництва, кількість яких постійно зростає й територіально розширюється.

Релігія та релігійний туризм має велике значення для духовного розвитку людини. Тому, я вважаю, що в Україні з її множинними релігійними ресурсами, треба почати стрімко розвивати саме цю галузь туризму та суттєво удосконалити систему його забезпечення, що залежить від багатьох чинників інфраструктурних, організаційних, функціональних тощо.

Список використаних джерел:

1. Патійчук В. О. Україна в системі міжнародного релігійно-паломницького туризму / В. О. Патійчук // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. – 2002. – № 1. – С. 223–227.
2. Патійчук В. О. Функціональні особливості організації релігійно-паломницьких турів / В. О. Патійчук // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Географічні науки. – Луцьк : Вежа. – 2015. – № 15 (316). – С. 24–31.

УДК 338.48

THE ROLE OF ANIMATION IN MODERN TOURISM

Anna Chernenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor - Sergey Fokin, PhD, Associate
Professor of Dept. ITC*

Today, the most popular and exciting type of tourism is cultural, namely - animation (activities for the development and implementation of special programs for leisure, entertainment and sports leisure [5]). Animation plays one of the most important functions in tourism - entertainment [2]. The value of tour animation is to improve the quality, variety and attractiveness of the tourist product, increase the number of customers and demand for this service.

We can identify the following areas of animation in tourism:

1) creation of special museums and parks, organization of costume balls, shows, holidays and other events according to specific scenarios (specialized tour product). For example: Disneyland Theme Parks, Port Aventura Spanish Adventure Park, Santa-Park in Lapland, Skansen Museums (Stockholm, Sweden), Fortress Museums with knights' tournaments and ghost festivals in the UK and Slovakia, costume balls in Vienna, Venice, etc. In Ukraine, such examples are folklore festivals and ceremonies - "Maslyana", "Obzhynki", a series of New Year's holidays with carols and Christmas carols on the basis of the Museum of Folk Architecture and Life, "Cossack Fun" and tournaments on Khortytsia, in Kamyanets-Podilsky.

2) animation - revival of leisure programs of tourists in places of long rest - resort hotel complexes, tourist centers, tourist settlements and bases, on cruise ships, etc. Both of these areas involve unusual and diverse activities, direct involvement of tourists in the action, which requires leisure organizers of certain creative abilities to create special programs and scenarios, the ability to stimulate tourist interest, make him happy and active to participate in animation programs. The animation uses active recreation, which includes active sports games, swimming, running, skiing, aerobics, climbing, hiking, and passive - reading, fishing, [1]

It is worth noting that the same animation program can evoke positive emotions in some people and negative ones in others. Therefore, the process of creating an animation program depends on many factors: age of participants; level of education; sex; nationality; mood at the time of implementation of this program, etc. [3]

Hotel enterprises are looking for the latest methods to increase demand for their services, in particular to establish business contacts and ties with enterprises in the entertainment, recreation and sports industry, form animation services in their structure, implement projects to build their own

sports and entertainment facilities (golf, tennis, swimming pools, water attractions, water parks, etc.).

[2] Animation for children is also one of the important areas of animation in hotels.

People have always wanted to have fun, get positive emotions, distract from the "gray" monotonous routine and just relax. Primitive man painted rock paintings, made up interesting stories, and told them to other members of the tribe. In the Middle Ages began to celebrate folk festivals, looking forward to traveling actors, musicians, jugglers, magicians, clowns, giants and dwarfs - they were the bearers of the festive mood, a kind of animators. There is a desire to live despite the difficulties of life. Unfortunately, the execution of "witches and sorcerers" was also considered a spectacle. However, animation continued to develop actively, executions were replaced by trade fairs, bright carnivals and other fun activities. During the carnival, the participants became equal, there were no kings and slaves, everyone was just having fun and enjoy the atmosphere. The entertainment of the elite was hunting and tournaments, gambling. They also held knightly fights, various moving games, danced and sang. [2]

Most of the above forms of leisure are still used in everyday life, and carnivals, fairs and knights' tournaments have become an integral part of the modern tourism and entertainment industry. Thus, tourist animation is a very important part of the tourist enterprise, which allows to identify a high degree of professionalism in the implementation of the tourist product.

References:

1. 1 Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі: Навч. посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 197с
2. Електронний ресурс – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/9770971/page:3/>
3. Електронний ресурс – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/mazurets/2-54772120>
4. Електронний ресурс – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/garbera3.htm
5. Електронний ресурс – Режим доступу: https://uareferat.com/%D0%90%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%B2_%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D1%96

УДК 338.48

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В ТУРЕЧЧИНІ

Марина Яковчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Мархонос, к.г.н.,
доцент кафедри МТК*

Ключові слова: туризм, туризм в Туреччині, готельна індустрія, готелі, бізнес.

Туризм в Туреччині є однією з найбільш розвинених галузей економіки. Щорічно країну відвідує понад 35 млн осіб. Дохід держави на чверть складається від туризму. Готельна індустрія важлива для економіки держави, так як вона впливає на розвиток і інших провідних

галузей: міжнародного бізнесу, транспортної індустрії, торгівлі, інформаційних технологій, будівництва, сільського господарства, сфери послуг в області краси та здоров'я, виробництва товарів народного споживання, розвитку технологій в області екології безпеки, інноваційної сфери та багатьох інших.

На сьогодні до участі в розвитку сфери туризму Туреччини активно залучається приватний капітал (спілка інвесторів у галузі туризму) та органи місцевої влади. Такий підхід до розвитку туристичної галузі країни взято за основу в «Стратегії розвитку туризму в Турецькій Республіці до 2023 р.». Прийнятий документ відображає сучасний стан і перспективи туристичного бізнесу Туреччини та передбачає досягнення стратегічних цілей реалізацією завдань. У контексті розвитку готельної індустрії в Стратегії розвитку туризму Туреччини передбачено заходи, які стимулюють туристичний бізнес до формування турпродукту за цінами, що доступні для соціальних груп із низьким і середнім рівнями розходів, із метою задоволення потреб у відпочинку якомога більшої кількості молодого населення різних верств. Особливо позитивно такий крок позначається на готельному бізнесі, оскільки значно стимулює розвиток готелів бюджетного типу.

Автором визначено невеличкий Топ готелів, який створено аналізуючи туристичні сайти такі як «Booking» та «Поїхали з нами»:

Таблиця 1

Топові готелі Туреччини

Назва готелю	Кількість зірок	Ціна за 1 добу, UAH
Sven Seas Hotel Blue – Ultra All Inclusive	5	4 862
Labranda Excelsior Hotel	4	1 628
Villa Side Residence	5	4 021
Golden Star Hotel	-	1 055
Aura Hotel	-	1 960
Acanthus & Cennet Barut Collection – Ultra All Inclusive	5	11 614
Bellis Deluxe Hotel	5	1 751
Side Premium Hotel	5	2 084
Sunprime C Lounge Hotel	5	3 053
Barut Kemer	5	4 494
Club Hotel Festival	4	3 673
Kilikya Palace Goynuk	5	3 000
Land Of Paradise Beach Hotel	5	3 100
Sun Star Beach Hotel	5	2 666

Майже у всіх цих є послуга все включено, є номери для людей з обмеженими можливостями, у деяких готелях в ціну входять сніданки. Також оцінки Більше половини гостей стоять «прекрасно».

Особливостями готельної індустрії країни є наступні:

- більшість готелів Туреччини працюють за системою «Все включено» (All inclusive)
- комплексний сервіс та обслуговування в готелі, включаючи розваги й харчування;
- державна підтримка туристичної галузі, що позитивно відображається насамперед на засобах розміщення;
- чітка стратегія розвитку туристичної галузі від готельної інфраструктури, маркетингу до диверсифікації видів туристичних послуг;
- орієнтація готельної індустрії на споживачів із різними доходами.

Висновки

Перспективним для розвитку готельного господарства буде впровадження франчайзингу, що дасть змогу значно підвищити рівень управління та послуг у засобах розміщень, до того ж готельєри з усього світу в першу чергу звертають увагу на Туреччину, адже це дуже перспективна країна в готельній індустрії, тож франчайзиг буде вигідне рішення для покращення цієї індустрії в країні.

Список використаних джерел:

1. Наталія Коцан, Юрій Пасевич. Особливості й тенденції функціонування готельної індустрії Туреччини [електронний ресурс] – режим доступу до ресурсу <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15224/1/6.pdf>
2. Сайт Поїхали з нами [електронний ресурс] – режим доступу до ресурсу <https://www.poehalisnami.ua/ua/hotels/turciya/luchshie>
3. Сайт Booking [електронний ресурс] – режим доступу до ресурсу <https://www.booking.com>

УДК 338.48

ЗАРУБІЖНИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Галина Яригіна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Іван Дудник, д.г.н., професор,
завідувач кафедри МТК*

Ринок праці в Україні та країнах світу, а також динамічний розвиток туристичної галузі останніми роками вимагають достатнього рівня професійної підготовки фахівця із туризму.

Американське суспільство висуває певні вимоги до процесу підготовки майбутніх фахівців із туризму, тому державна політика США у туристичній галузі спрямована не лише на забезпечення умов для розвитку туристичної галузі країни та зростання обсягів туристичних потоків, але й на розв'язання проблем із підготовки спеціалістів і проведення науково-дослідної роботи у цій галузі. Окрім професійних якостей, галузеві структури США

розглядають позитивні особистісні якості майбутнього фахівця (відповідальність, добросовісність, загальнокультурну грамотність) як запоруку його соціальної придатності. Підтвердженням цього факту є «Етичний кодекс» Американського товариства туристичних агенцій, яке має у своєму складі Автоматизовану коаліцію освіти [1].

Досвід країн Європи дає можливість адаптувати процес професійної підготовки фахівців сфери туризму в Україні, тому велику цінність становить багаторічний досвід туристичної освіти та туристичної сфери європейських країн.

Якщо здійснити порівняльний аналіз завдань, спрямованих на підвищення якості підготовки фахівців туристичної сфери у Польщі та в Україні, то побачимо, що їх актуальність і розв'язання збігаються. Що ж стосується форм їх реалізації в умовах Європейського Союзу, то вони мають значно ширші можливості (і нормативно-правові, і фінансові, і кадрові, і науково-методичні) для модернізації підготовки фахівців туризму в контексті інтеграційних процесів [2].

Німецька система освіти спрямована на трирічну базу навичок, які надаються молодим спеціалістам. Потім молодий фахівець протягом 2 років працює на підприємстві з метою ознайомлення з іншими методами роботи. Після цього він протягом 2 років відвідує школу готельного чи туристичного бізнесу для удосконалення професійних вмінь і опанування такими дисциплінами як «Бухгалтерський облік», «Контроль», «Робота із кадрами». Така система освіти дозволяє сформувати компетентних практиків із чіткою практичною орієнтацією [3].

Однією з головних проблем туристичної освіти в Україні є відсутність її системності та єдності, що зумовлює не конкурентоспроможність української освіти в туристичній галузі та в сфері обслуговування на світовому ринку праці.

Деякі країни світу, залучені до праці в туристичній галузі, розробляють свої системи туристичної освіти, які б підходили до всіх вимог сучасності. В усьому світі приділяється велика увага підготовці фахівців сфери туризму за рахунок збільшення кількості навчальних закладів, які займаються підготовкою таких фахівців. Особлива увага присвячується практичній підготовці майбутніх фахівців. Важливо зазначити, що практична підготовка майбутніх фахівців із туризму є досить великою проблемою в Україні, оскільки немало дисциплін вивчається лише із теоретичної сторони. У зарубіжних же навчальних закладах практичній підготовці присвячується не менше 50% від загальної, що є гарантією успіху в підготовці фахівців із туризму.

Аналізуючи зарубіжний і вітчизняний досвід, можна зробити висновок, що закріпити свої позиції туризм може лише за наявності продуманої державної політики в галузі туризму на національному, регіональному і міжнародному рівнях. Саме за рахунок впровадження у

систему освіти зарубіжного досвіду можна вдосконалити процес професійної підготовки фахівців сфери туризму.

Список використаних джерел:

1. Чорна Л.В. Система підготовки майбутніх фахівців із туризму в університетах США. Викладач і студент: суб'єкт і суб'єктні відносини. 2008. С. 89–91.
2. Польова Л.В. Особливості підготовки менеджерів із туризму у Польщі. Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи : зб. наук. праць. Київ : Тонар, 2007. 356 с.
3. Уварова Г.Ш. Шляхи поглиблення міжнародного співробітництва у підготовці кадрів для сфери туризму. Географія і туризм. 2011. № 16. С. 18–25.

SECTION «MULTIMEDIA TECHNOLOGIES AND SYSTEMS»

Head of Section: **Svitlana Loboda**, Doctor of Pedagogical Sciences., Professor, Head of Department of Computer Multimedia Technologies

Secretary: **Oleksandr Bobarchuk**, PhD., Associate Professor of Department of Computer Multimedia Technologies

СЕКЦІЯ «МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ»

Голова Секції: **Лобода С. М.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій

Секретар: **Бобарчук О. А.**, кандидат технічних наук, доцент кафедри комп'ютерних мультимедійних технологій

УДК 004.9

**ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ
У НАВЧАЛЬНІ ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ**

Анастасія Барикіна

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Денисенко, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Друковані навчальні видання з використанням доповненої реальності сприяють кращому засвоєнню інформації завдяки візуалізації, а додана інтерактивність робить навчальний процес більш цікавим та захоплюючим. Для використання видання з доповненою реальністю достатньо смартфона зі спеціальним застосунком зчитування QR-кодів, скануючи які користувач отримує доступ до інформації з доповненою реальністю. Розглянуті ресурси для створення QR-кодів та впровадження технології доповненою реальності.

Ключові слова: доповнена реальність, QR-коди, навчальні друковані видання, створення.

Друковані видання є невід'ємною складовою життя кожної людини, та особливої актуальності набувають навчальні видання з використанням доповненої реальності, оскільки вони сприяють кращому засвоєнню інформації завдяки візуалізації, а додана інтерактивність робить навчальний процес більш цікавим та захоплюючим.

Доповнена реальність — це внесення віртуальних елементів у реальне середовище, щоб покращити його сприйняття. Доповнена реальність лише додає ці згенеровані елементи у наявний світ, а не створює новий. Для використання видання з доповненою реальністю зазвичай достатньо смартфона зі спеціальним застосунком, або камери зі зчитувачем QR-кодів.

Найпростішим способом впровадження доповненої реальності є використання QR-кодів в друкованих виданнях, скануючи які користувач отримує доступ до інформації, як приклад може виступати аудіо-додаток до плакату, або ж відео-додаток для видання. Розробити QR-код для відео можна за допомогою посилання на дане відео (якщо це відео з мережі Інтернет), або ж є генератори QR-кодів, які дозволяють завантажити користувачу своє відео саме на платформу створення QR-кодів. Найбільш популярним додатком для створення QR-кодів є Website Planet. За допомогою цього онлайн-додатку користувач може створити QR-код до інформації за посиланням, номеру телефону, контактних даних, посилання на сторінку у Facebook та багато іншого. Створений QR-код просто додається до створеного макету видання. Після друку, або публікації видання, користувачі зможуть ознайомитись з інформацією, відсканувавши код за допомогою камери смартфона.

QR Code Generator є потужним онлайн-застосунком для створення та впровадження QR-кодів, шляхом додавання потрібної інформації на сервер. Для того, щоб створити QR-код потрібно просто ввести потрібний текст, URL-адресу, SMS або контактну інформацію vCard. QR-код буде згенеровано автоматично під час введення. Після створення користувач має змогу зберегти створений QR-код у вигляді зображення, після цього код є придатним для використання у друкованих виданнях, у електронних ресурсах та ін. Також, у додатку є можливість перевірки роботи QR-коду перед завантаженням та можливість створювання багатьох різних QR-кодів до одного посилання [1].

QR Code Generator by WIX дозволяє користувачам генерувати QR-коди онлайн після реєстрації на сайті, обираючи потрібний контент QR-коду. Також користувачі можуть змінювати розмір і колір отриманого зображення з QR-кодом, та завантажити створений QR-код у потрібному форматі [2].

Також є ряд програмних засобів, які дозволяють створювати та впроваджувати технології доповненою реальності. Серед них хотілось би виділити онлайн-додаток PAPER.plus. Дана система керування вмістом пропонує користувачам можливість легкого додавання інтерактивного контенту до друкованої продукції. Інтегрований редактор дозволяє розширювати свої друковані видання безпосередньо в браузері зручним і швидким способом. За допомогою кількох кліків можна додати відео, анімацію, музику та широкий спектр інтерактивних кнопок до власних друкованих видань. Не потрібно встановлювати ніяких додатків, оскільки редактор зберігає дані у хмарному сховищі [3].

Висновки

Наявність технологій доповненої реальності дозволяє зробити її впровадження у друковані видання досить простим та швидким процесом, бо використовуючи звичайний QR-код, або ж програмні засоби для впровадження AR у друковані видання можна створити усі умови для кращого засвоєння нових знань.

Список використаних джерел:

1. Онлайн-генератор qr-кодів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goqr.me/>
2. Qr-code generator by WIX [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bit.ly/3krcArq>
3. Augmented Reality Solution for Print [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.paper.plus/cms-en/>

УДК 7.05-028.22:502(043.2)

ЕКОЛОГІЧНИЙ ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

Марта Візер

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Денисенко, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ.*

Анотація. Питання екології зараз гостро стоїть у всьому світі і стосується усіх сфер людського життя. Галузь графічного дизайну не є виключенням. Кількість використаної електроенергії та обрані різновиди витратних поліграфічних матеріалів також мають значний вплив на довкілля. Розглянуто підходи до створення екологічного графічного дизайну, наведено поради щодо зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Ключові слова: есо-friendly, графічний дизайн, екологічний дизайн, поліграфічна продукція.

Ми живемо в світі, де свідоме споживання не обмежується сортуванням сміття та еко-торбинками. Інтернет значною мірою впливає на середовище, щороку він викидає в повітря 830 мільйонів тон вуглецю (приблизно таку ж кількість викидає авіаційна промисловість). Проте графічні дизайнери можуть сприяти поліпшенню ситуації, використовуючи есо-friendly підхід. Ретельний вибір форми, розміру та кольору дизайну може мати далекосяжні наслідки.

Для друкованої поліграфічної продукції – вибір паперу, чорнила та матеріалів, а також запланованої кількості їх використання може значно зменшити вуглецевий слід дизайнерської роботи [1]. Для зображень, які переглядатимуться лише в електронному вигляді, також існує відповідна кількість викидів вуглекислого газу.

Графічний дизайнер при створенні екологічно чистої роботи замислюється над тим, як його творіння може вплинути на навколишнє середовище на всіх етапах своєї роботи, починаючи з моменту виникнення ідеї, її реалізації та закінчуючи її утилізацією. Екологічна гігієна проявляється навіть у тому, як працює дизайнер: його робоче середовище, енергія, що споживається обладнанням у процесі роботи, продукцію яких компаній він використовує.

Обдумуючи свої твори, успішні професіонали у сфері екологічного дизайну знаходять баланс між екологічною відповідальністю, бюджетом проекту та бажаннями замовника. Є декілька порад дизайнерам, дотримання яких може допомогти значно зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

1. Для початку, необхідно правильно відноситись до вибору клієнтів. Нагадувати їм про важливість збереження екології та презентувати переваги екологічного дизайну. Також в процесі спілкування, кращим рішенням буде не надсилати багато паперів для друку, коли є можливість значно скоротити їх кількість чи ознайомитись із ними онлайн, не призначати зустрічі, коли достатньо телефонного дзвінку.

2. Робити етичний вибір. Обирати типографії, які використовують екологічно чисті чорнила та папір зі 100% переробленої сировини, дистриб'юторів, що компенсують вуглецевий слід або використовують гібридні транспортні засоби для доставки, а також виробників упаковки, що пропонують продукти, придатні для вторинної переробки або біорозкладання.

3. Скорочувати кількість виробленої продукції. Ефективним методом зі зниження впливу є зменшення кількості матеріалів, які використовуються для створення продукту. Якщо якийсь матеріал є вкрай необхідним, краще обрати найбільш екологічний його варіант, однак краще не використовувати щось, що не є необхідним.

4. Скорочувати кількість відходів. Скорочення кількості відходів є відмінною практикою для будь-якого екологічного графічного дизайнера. До цього відносяться: друк лише у разі потреби, використання обох сторін кожної сторінки, створення незвичної продукції, яка може використовуватись дещо відмінно від основної своєї цілі, використання придатних для переробки матеріалів, використання менших форматів листів тощо. Також необхідно не забувати про економію електроенергії – вимикати комп'ютери та іншу техніку, коли вони не потрібні для роботи [2].

Всі ці речі в світовому масштабі можуть значною мірою вплинути на екологічну ситуацію. У наш час важливим є поширення ідеї екологічно чистого середовища праці. Необхідно спілкуватися з клієнтами та пояснювати їм, чому було прийняте те чи інше дизайнерське рішення. Це підвищить шанси на те, що дизайн буде схвалений клієнтом, а також допоможе поширити знання про те, як підходити до екологічного графічного дизайну та його переваги.

Список використаних джерел:

1. What is sustainable graphic design? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://latcham.co.uk/insights/sustainable-graphic-design-how-to-reduce-the-environmental-impacts-of-your-designs/>.

2. Solopress. How to be an eco-friendly graphic designer [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.solopress.com/blog/eco-friendly/eco-friendly-graphic-designer/>.

3. 5 Sustainable Graphic Designers You Should Know. Domestika. 2020 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.domestika.org/en/blog/5876-5-sustainable-graphic-designers-you-should-know>.

УДК 655.254.24:7.017.4(043.2)

ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛІ *HSB* У СТВОРЕННІ МАКЕТІВ ВИДАНЬ

Єлизавета Вороніна, Катерина Кудрявцева

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Павло Родіонов, к.е.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Розглянуто особливості використання кольорової моделі *HSB*, її відмінність від кольорової моделі *RGB*. Порівняно зручність використання дизайнерами цих моделей, наведені практичні аспекти налаштування кольору в моделі *HSB*.

Ключові слова: *HSB*, кольорова модель, кольорова модель *HSB*, макет видання, *UI design*, макетування.

Актуальність дослідження обмовлена відмінністю моделі *HSB* від адитивної кольорової моделі *RGB*. Особливість моделі *HSB* полягає у можливості налаштування заданих параметрів обраного кольору (*Hue, Saturation, Brightness*) та не потребує регулювання співвідношення трьох кольорів в бажаному. У статті [1] дана модель використовується для аналізу існуючих робіт, але так само її можна та доцільно використовувати для створення нових.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є кольорова модель *HSB*. Для наукового обґрунтування результатів дослідження доцільності використання кольорової моделі *HSB* для створення макетів видань використані аналітичний метод, а саме наявної наукової літератури, та практичний метод □ застосування моделі на практиці для практичного підтвердження аналітичного матеріалу.

Результати. Важливою причиною для створення колірної моделі *HSB* слугує незручність використання моделі *RGB*. Модель *RGB*, яка містить компоненти червоного (*R*), зеленого (*G*) і синього (*B*), легка для комп'ютерів, але важка для простих користувачів (особливо для дизайнерів). При роботі в ній важко зорієнтуватися, адже в основі лежать математичні підрахунки кольорів, для відтворення відтінків. Зручнішим для людини в користуванні є модель *HSB*. Ця кольорова модель відрізня від інших, тому що кольори отримуються налаштуваннями трьох параметрів. Опис кольору моделі *HSB* приближений до природнього розуміння кольору людині.

Компоненти для визначення кольору *HSB* — це відтінок (*H*), насиченість (*S*) і яскравість (*B*). При роботі з кольором важливим є використання всієї різноманітності відтінків кольорів. Відтінок — це число, вимірюване в градусах, від 0 до 360°. Для вибору певного відтінка потрібно орієнтуватися відповідно його положення на колірному колі, наприклад червоний 0° (360°), жовтий 60°, зелений 120°, синій 240°, тощо. Якщо необхідно отримати помаранчевий, то потрібно збільшити градусне значення від червоного, що неможливо в інших колірних моделях. Наприклад, в *RGB* значення кольору залежить від кількості в ньому червоного, зеленого та синього, тому для отримання необхідного кольору потрібно змінювати всі три показники [2].

Насиченість слугує для опису яскравості або тьмяності кольору, його значення варіюються у відсотках, де 100% найбільш насичений колір, а 0% сірий. Значення яскравості також описується відсотками, де 100% — це чорний, а 0% — найяскравіший можливий варіант кольору. Отже, для отримання певного відтінку потрібно варіювати додавання сірого [3].

Колірна модель *HSB* найкраще підходить для дизайнерів та верстальників через полегшений вибір кольору. Маніпуляції з відтінками дозволяють досягнути певного психологічного впливу через колірне сприйняття. Якщо здвинути червоний колір, віднявши 10°, можна послабити його агресивний вплив, пом'якшуючи до рожевого відтінку. У створенні макетів можна досягнути балансу між обраними кольорами коригуванням їх насиченості. Таким чином жоден колір не буде виділятися, і зберігається гармонія.

При створенні макетів важливо пам'ятати, що «додавання чорного» слугує створенню темних, брудних відтінків. Якщо мета перетворити колір в його насичену та менш яскраву варіацію слід «видаляти білий». Це дасть більшу різноманітність відтінків обраного кольору, готову монохроматичну палітру, з якою зручно працювати.

Висновки

Найбільш суттєвою перевагою є інтуїтивно зрозуміле та легке користування моделлю *HSB*. Дана колірна модель зручна в аналізуванні освітленості та насиченості кольорів. Модель *HSB* є більш цікавою для сфери дизайну, оскільки дозволяє легко змінювати варіації кольору, легко змінюючи показники яскравості та насиченості. Недоліками *HSB* є обов'язковим переведенням в кольорову модель *СМУК* при друці або переведення в *RGB* для відображення на екрані монітора.

Список використаних джерел:

1. Ji Qian, ZHENG Jiayu. The Color Application of the Representative Pop Art in Modern. *2018 6th International Forum on Industrial Design (IFID 2018)*. Published online 02 July 2018. URL: https://www.mateconferences.org/articles/mateconf/abs/2018/35/mateconf_ifid2018_02017/mateconf_ifid2018_02017.html (Last accessed: 11.04.2021).
2. The Most Practical Color Model for UI design: HSB. The Ambitious Designer : веб-сайт. URL: <https://ambitiousdesigner.substack.com/p/hsb?s=r> (Last accessed: 11.04.2021).

3. HSB. PCMAG: веб-сайт. URL: <https://www.pcmag.com/encyclopedia/term/hsb> (Last accessed: 11.04.2021).

УДК 004.4

КОРИСТУВАЦЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ганна Воронюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Павло Родіонов, к.е.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація: Розглянуті теоретичні положення та практичні аспекти користувацьких досліджень як важливої складової процесу проектування інтерфейсу користувача. Наведено огляд типів користувацьких досліджень, до які пропонується умовно поділяти на якісні та кількісні. До методів користувацьких досліджень віднесено польові дослідження, розробку респондентами, використання фокус-груп, щоденниковий метод, спліт тестування, сортування карт. Розглянуті програмні засоби для проведення користувацьких досліджень.

Ключові слова: зручність користування, графічний дизайн, юзабіліті-дослідження, дизайн інтерфейсу користувача.

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій створення ефективного інтерфейсу користувача є важливим завданням. У свою чергу, правильна організація тестування дозволяє створити зручний користувацький інтерфейс. Відповідно, необхідність дослідження сучасних методів та технологій для організації користувацьких досліджень визначає актуальність даної роботи.

Користувацькі дослідження як правило складаються з двох частин, зокрема зі збору даних та їх узагальнення. Кількісні дослідження потрібні для отримання статистичної інформації, аналіз якої допомагає виділити той чи інший аспект оптимізації. У свою чергу, якісні дослідження краще підходять для визначення проблем юзабіліті та способів їх усунення. Щоб отримати необхідний результат, важливо використовувати правильний метод досліджень.

Серед багатьох методів дослідження можна виділити наступні.

Дослідження в юзабіліті-лабораторіях. Кожен із користувачів проходить як в спеціальні лабораторію, де виконують ряд завдань по взаємодії з продуктом або сервісом по певному сценарію.

Польове етнографічне дослідження проводять у місцях, де швидше за все і будуть використовувати продукт.

Розробка дизайну респондентами. Респондентам видається ряд елементів, з яких їх просять скласти потрібний дизайн та обґрунтувати свій вибір.

Фокус-група. Від 3 до 12 користувачів збирають до групи, де після виконання завдання виражають свою думку про продукт.

Окулографія. Айтрекінг пристрій визначає, куди дивляться люди у процесі взаємодії з продуктом.

Тестування стандартів юзабіліті. Тестування юзабіліті з детально розробленого сценарію з визначеними метриками ефективності, що проходять кілька ефективності, що проходять кілька респондентів.

Щоденниковий метод. Користувачеві видається щоденник або камера для запису та описи аспектів їх життя, які пов'язані із використанням продукту. Використовують для довгострокових досліджень.

Вивчення цілей візиту. У випадково обраних відвідувачів дізнається мета візиту, на основі якої автоматично генерується модель їх подальшого поведінки, а після закінчення сеансу задається питання про те, чи успішно вони впоралися зі своїм завданням.

Сортування карт. Респонденти сортують предмети, або карти за групами, а групи за категоріями. Цей метод дозволяє вивчити ментальну модель користувачів, на основі якої створюється або допрацьовується інформаційна архітектура веб-сайту.

Спліт-тестування. Дослідження ефективності різних варіантів дизайну, що відрізняються один від одного одним параметром. Тестують випадкові групи користувачів.

Немодероване дослідження користувацького досвіду. Дослідження поведінки та відносини користувачів, які або наслідують певний сценарій за взаємодії з об'єктом або виконують завдання. Проводять за допомогою спеціальних програм та опитувань.

Для проведення користувацьких досліджень найчастіше використовуються наступні програмні інструменти.

Ethnio знаходить користувачів, які в даний час використовують сайт або програму, та (з їхнього дозволу) дозволяє користувачам ставити їм питання про їхній користувацький досвід. Він автоматизує багато елементів типового очного тесту, включаючи повідомлення в режимі реального часу.

UserTesting. Коли немає можливості запланувати тест в режимі реального часу з користувачами. Дослідники можуть створити низку задач, а потім отримати відео від учасників, які були або попередньо, або випадково відібрані. Дослідники можуть переглянути відео учасника на сайті, та говорити вголос пояснити, що вони роблять.

UserZoom. У цьому інструменті є юзабіліті-тестування, що модерується або не модерується, віддалене тестування для мобільних пристроїв та настільних ПК, бенчмаркінгу, сортування карток, деревоподібне тестування, огляди та рейтинги.

Висновки

Належне тестування користувацького інтерфейсу дозволяє значно підвищити ефективність готового продукту. Використання релевантних методів та інструментів дозволяє значно покращити якість користувацьких досліджень.

Список використаних джерел:

1. Тестування інтерфейсу користувача. Електронна підтримка та сучасні інформаційні технології у інтерфейсах користувача [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/278098/mod_resource/content/203/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F7.pdf

2. «Проектування інтерфейсів користувача» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/315542/mod_resource/content/3/Lekz7.pdf

УДК 004.4'277.2(043.2)

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ LAYERING ДЛЯ РОЗРОБКИ ЗВУКОВОГО СУПРОВОДУ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ

Сергій Гніденко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник — Світлана Гальченко, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Питання розробки якісного звукового супроводу завжди було одним з найбільш нагальних під час проектування аудіо-візуального контенту. Стрімкий розвиток технологій у сфері саунд-дизайну спричинив собою утворення широкого спектру різноманітних технік, пов'язаних зі створенням (синтезом) звуків, їх обробкою та поєднанням (зведенням) в єдину композицію. Метод layering стосується усіх зазначених аспектів роботи з аудіо та має велике значення у сучасній технології розробки звукового супроводу для мультимедійного контенту.

Ключові слова: layering, саунд-дизайн, цифровий звук, музичний ефект, мультимедіа, частота звуку, звуковий супровід.

Матеріали та методи. Технологія та методи використання методу layering є головним об'єктом даного дослідження. Мета дослідження — визначення та розгляд сучасних засобів реалізації даного методу та можливості його інтеграції в композиції, розроблені як звукове супроводження. Для наукового обґрунтування результатів дослідження використаний теоретичний метод, що полягає у розгляді та аналізі основних літературних джерел та систематизації інформації.

Результати. Робота з цифровим звуком — складний та багатоетапний процес, що поєднує в собі синтез звуку, створення музичних партій або аудіо-доріжок, роботу з бібліотеками семплів, технічну та художню обробку окремих частин композиції та їх фінальний мастеринг. Незалежно від того, які прийоми були використані, для поєднання отриманого матеріалу в єдину картину потрібен *layering* — створення загального звуку з кількох окремих. У контексті створення музичних композицій *layering* допомагає розробити унікальне звучання, зробити фінальний мастеринг більш насиченим та динамічним. При проектуванні саунд-дизайну, наприклад, для фільмів або відеоігор даний метод використовується для генерації звуків, яких фактично не існує в аналоговому просторі навколишнього світу. Багатопланове аудіо створює ілюзію глибини та спрощує роботу, пов'язану з фінальним зведенням композицій [1].

Найпростіший варіант застосування методу *layering* — це накладання двох звуків поверх один одного та їх поєднання шляхом використання засобів технічної (еквалізація, компресія) та художньої (реверберація, ефект відлуння) обробки аудіо. Технічні варіанти застосування даного методу прийнято поділяти на три категорії: *layering* по частоті, *layering* по панорамі, поєднання атаки та тіла звуку.

Layering по частоті умовно прийнято поділяти на наступні комбінації поєднання: низький звук + середній звук + високий звук; низький звук + середньо-високий; низький звук + звук нижньої середини + звук високої середини + високочастотний звук. Незалежно від обраної комбінації частотний проміжок між низьким, середнім та високим звуком має бути заповненим, як показано на рис. 1. Завдяки цьому у фінальному звучанні створюється унікальний тембр, якого було б складно досягнути без використання методу *layering*.

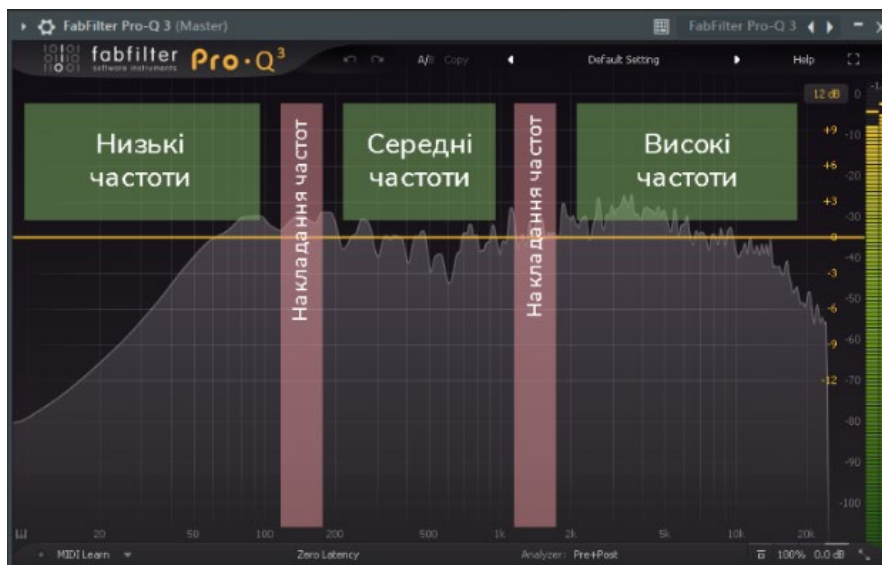

Рис. 1. *Layering* по частоті у графічному еквайзері

Поєднання звуків по їх часовим характеристикам полягає у накладанні звуку з високим рівнем атаки (першочергового імпульсу) та звуку з меншою атакою та більшою протяжністю (тілом звуку).

Layering по панорамі дозволяє розширити ширину звучання за рахунок додавання до загальної композиції інструменту або семплу з великим стерео-діапазоном та таким чином заповнити правий та лівий канали [2].

Список використаних джерел:

1. Аудіо шарування та мистецтво звукового дизайну. [Електронний ресурс] — режим доступу: <https://whisperroom.com/tips/audio-layering-and-the-art-of-sound-design/>
2. Що таке леєринг, як і де застосовується. . [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://mlife.com.ua/chto-takoe-leering-kak-i-gde-primenyetsya/>

УДК 004.415.2

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗПІЗНАВАННЯ РУКОПИСНИХ ТЕКСТІВ

Данило Денисенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник — Олександр Бобарчук, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Технології отримання якісних цифрових зображень з рукописних оригіналів постійно розвиваються та удосконалюються. На першому етапі залежно від якості та специфіки рукописного оригіналу можуть використовуватися сканування та фотографування. Подальша обробка передбачає розпізнавання оцифрованих текстів. Розглянуті сучасні технології сканування та розпізнавання рукописних текстів.

Ключові слова: рукописні тексти, сканування, фотографування, розпізнавання, цифрові зображення.

Актуальність теми. В умовах сьогодення важливою стає діяльність зі збереження надбань історично-національної культури, матеріалів наукової цінності та забезпечення до них доступу без будь-яких просторових та часових обмежень шляхом створення електронних колекцій документального надбання [1]. Рукописні оригінали є надзвичайно важливими та цінними матеріалами, що зазвичай містять унікальну інформацію, переважно в одиничному екземплярі. Їх збереження для вивчення та передачі наступним поколінням є важливим завданням.

Виклад основного матеріалу. В процесі оцифрування будь якої графічної інформації відбувається перетворення нецифрової інформації або даних у цифрову форму з метою зберігання, зміни або обміну цими даними різними електронними пристроями [2].

Якщо питання оцифрування друкованих матеріалів та реальних фотозображень є достатньо вивченим, то питання оцифрування рукописних оригіналів знаходиться на етапі активного вивчення. Цифрове зображення з рукопису є обмеженим відображенням тексту, що міститься у фізичних артефактах [3]. Цифрове зображення не є ідентичним рукопису, а його візуальний вигляд не охоплює і не враховує всі якості рукопису.

У процесі отримання первинних цифрових зображень з рукописних оригіналів важлива роль належить використанню сучасних новітніх технологій оцифрування. Найпоширенішими є сканування та фотографування. Подальша обробка первинних цифрових зображень з рукописних оригіналів передбачає розпізнавання оцифрованих текстів. Для цього використовується технологія оптичного розпізнавання текстів. Існує декілька видів технологій розпізнавання символів, які можуть автоматично перетворювати рукописний або набраний текст у цифрові символи: оптичне розпізнавання символів (OCR); інтелектуальне розпізнавання символів (ICR); інтелектуальне розпізнавання слів (IWR). Розпізнавання рукописного тексту є складним завданням, адже, на відміну від однорідного друкованого тексту, рукописний може мати ряд специфічних особливостей. Наприклад, почерк може бути важким для зчитування, слова та букви можуть бути складними для інтерпретації, текст може бути безперервним, або на сторінці можуть бути відсутні абзаци або інші маркери поділу. Сторінки рукопису також можуть бути брудними, містити примітки, блиски, виправлення чи стирання [3].

З-поміж засобів, що використовуються для розпізнавання рукописного тексту можна назвати Google Cloud Vision API, Hanvon Technology, Hanwang Technology, Infrd.ai, Microsoft Azure Read API, Mitek, MyScript, Selvasai, Unitek.ai, Vidado та ін.

Практична перевірка розпізнавання тестових рукописних оригіналів та їх перетворення в друкований текст показали, що найкращі результати досягаються в Google Keep. Цей ресурс надає можливість безкоштовно здійснювати якісне розпізнавання рукописних оригіналів з мінімальними спотвореннями символів. Практично всі слова і речення розпізнано точно і чітко, лише в окремих місцях можливе порушення структури документа. Ресурс надає можливість скопіювати матеріал в Google Документ, де можна провести подальше опрацювання тексту.

Висновки

Завдяки оцифруванню, рукописи стають візуальними об'єктами, що зберігаються на персональному комп'ютері чи в Інтернеті. У цифровому вигляді вони збережені від зникнення та доступні для ознайомлення та вивчення найширшому колу користувачів.

Список використаних джерел:

1. Павленко Т. Цифрова репрезентація книжкових пам'яток: підходи та шляхи реалізації. Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. 2017. № 1. С. 11–13.

2. Що таке оцифрування? [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://uk.theastrologypage.com/digitize>

3. Liv Ingeborg. Digitization and Manuscripts as Visual Objects: Reflections from a Media Studies Perspective. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://brill.com/view/book/edcoll/9789004399297/BR000002.xml?body=fullhtml-43184>

УДК [655.24+003.07]:165.242(043.2)

ЯК ШРИФТИ ВПЛИВАЮТЬ НА ЛЮДСЬКИЙ РОЗУМ

Тетяна Дудківська, Катерина Пруднікова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олександр Бобарчук, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. У вузькому розумінні друку шрифт – це група набраних літер, що використовується для набору тексту. В даних тезах описується причина для створення порівняльного сайту з детальним описом шрифтів та їх психологічним впливом на людський розум слугує велика кількість різних гарнітур, які впливають на психологічний стан людини по різному. За для цього необхідно провести соціальне опитування з різними варіантами шрифтів і дізнатися, що вони відчуються дивлячись на ту чи іншу гарнітуру. В результаті після опитування, можна буде чітко охарактеризувати кожен шрифт і як він впливає на людський розум.

Ключові слова: шрифт, гарнітури шрифтів, людський розум, розмір шрифтів, сайт.

Актуальність дослідження обмовлена тим, що шрифт містить міцну асоціацію з різними продуктами. Шрифт – це графічний малюнок літер та символів, що складається з єдиного стилю та системи композиції, набору символів певного розміру та стилю. [1] У вузькому розумінні друку шрифт – це група набраних літер, що використовується для набору тексту.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є вплив шрифтів. Шрифти – це сліди, залишені людьми. Зараз майже всі, хто володіє комп'ютером, використовують шрифти. З цих слідів можна дізнатись деяку інформацію про когось. Згідно з останніми дослідженнями психологів, правильно підібраний шрифт задає людині настрій під час читання тексту. Насправді, одне і те ж слово, набране різними шрифтами, буде зовсім по-різному сприйматися.

Результати. Важливою причиною для створення порівняльного сайту з детальним описом шрифтів та їх психологічним впливом на людський розум слугує велика кількість різних гарнітур, які впливають на психологічний стан людини по різному. За для цього необхідно провести соціальне опитування з різними варіантами шрифтів і дізнатися, що вони відчуються дивлячись на ту чи іншу гарнітуру. Кожен шрифт має свій характер. Шрифт як

людина, просто його “настрій” виражено у формі букв. Тому, перш ніж використовувати той чи інший шрифт, необхідно подумати, який настрій він передає через меседж до цільової аудиторії. В результаті після опитування, можна буде чітко охарактеризувати кожен шрифт і як він впливає на людський розум.

Шрифти створюють візуальне середовище, в якому проходить життєдіяльність людини, а вибір шрифту є одним з визначальних чинників впливу на людську свідомість. Будучи частиною стилю, шрифти здійснюють значний вплив на ефективність діяльності та стану споживачів. Знання психології шрифтів дає можливість створити емоційну атмосферу при спогляданні на продукт. Від шрифту залежить читабельність і розуміння тексту [2]. Зважаючи на важливу роль, яку відіграють шрифти як інструмент візуальної комунікації, виникає потреба у дослідженні їх впливу на людський розум. Розмір шрифту впливає на читабельність та залежить від кількості тексту. Серед тенденцій останнім часом набирає популярність використання великого кегля – це розмір шрифту по висоті, що вимірюється в типографських пунктах. Шрифт маленького розміру використовують рідше, ніж раніше.

Висновки

Підводячи підсумки, слід зауважити, великий шрифт викликає сильніший емоційний вплив на людину, ніж дрібний. Це пов'язано з тим, що великий розмір означає у деякому сенсі близькість об'єкта. Після проведення анкетування створений сайт буде для читачів легшим для розуміння, а саме як та чи інша гарнітура пливає на людський розум. Різні шрифти мають різне емоційне забарвлення.

Список використаних джерел:

1. Значення слова шрифт. Види шрифтів та їх класифікація [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goaravetisyan.ru/uk/znachenie-slova-shrift-vidy-shriftov-i-ih-klassifikaciya-ispolzovanie-raznyh/>
2. Посібник з 10 якостей шрифтів та їх застосування в дизайні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://infogra.ru/typography/rukovodstvo-po-10-kachestvam-shriftov-i-ih-primeneniyu-v-dizajne>

УДК 043.2

СТИЛІСТИКА ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ ПЛАКАТІВ АВІАЦІЙНОЇ ТЕМАТИКИ

Ігор Житник

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олена Матвійчук-Юдіна, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація: Використання плакатного видання для розповсюдження будь-якого типу інформації є актуальною темою навіть з приходом у наше життя інтернету. Створення працюючої рекламної плакатної продукції на авіаційну тематику є важливим питанням.

Визначено головну мету авіаційних плакатів, надана класифікація за видами та призначенням, за способом їх створення. Розглянуті найбільш актуальні тенденції, підходи, методи та матеріали для створення авіаційних плакатів.

Ключові слова: дизайн плакатів, стилістика дизайну, графічний дизайн, авіаційні плакати, постери, афіші.

Народження авіаційного флоту припадає на початок двадцятого сторіччя. Вже через десять років в містах розвішувалися плакати, що рекламували компанії, які виробляли літальні апарати. Після першої світової війни була зрозуміла перевага крилатих машин перед іншими видами транспорту. Завдяки цьому влада приділяла велику увагу розвитку повітряного флоту.

Плакат - це рекламне або агітаційне зображення, що супроводжується невеликим текстом або коротким слоганом. Також даний вид поліграфічної продукції називають постерами або афішами. Вони кріпляться на стінах, стендах, дверях будівель або на спеціально відведених місцях. Плакат – це інструмент комунікації, який відрізняється від інших каналів чи новинних засобів своїми характеристиками. Традиційно за стандартом видань такого типу плакати виготовляються у великих форматах.

Як правило, слоган на плакаті авіаційної тематики – це легко запам'ятовуваний напис з назвою виробу або послуги, для сповіщення або мотивації. Авіаційні плакати можна поділити за видами та призначенням: рекламні; інформаційні; навчальні; інструктивні. Види авіаційних плакатів за способом їх створення: мальовані вручну; трафаретно-шовкографічні; друковані.

Проектування дизайну авіаційного плакату охоплює низку правил та вимог. По-перше плакат авіаційної тематики повинен привертати увагу споживача. По-друге вся інформація повинна градіюватися за важливістю за допомогою розміру шрифту і кольору.

Головна мета зображення на плакаті авіаційної тематики – звернути увагу і доповнити текстовий посил. Тобто, зображення повинно бути: помітним здалеку; логічним, зрозумілим; відповідати загальній стилістиці.

Креативний підхід до розроблення дизайну авіаційного плаката – це саме те, що допоможе виділити його з маси подібних. Прикладом може слугувати вінтажний стиль дизайну авіаційного плакату (стиль Pin-up). Досягти ефекту привернення уваги до плакату можна за допомогою нестандартного підходу до верстки (розміщення елементів) плаката, зображень авіаційно-літальних апаратів, двигунів, заголовків, поєднань колірної палітри.

Висновки

Плакати авіаційного спрямування повинні привертати увагу громадськості, відповідати стандартним вимогам даної поліграфічної продукції, надавати коротку змістовну інформацію.

Список використаних джерел:

1. Стили графічного дизайну: довідник / уклад.: Денисенко С. М. Київ, 2019. 52 с. [Веб-сайт] – Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/43306>
2. Лобода С. М., Денисенко С. М. Видавнича справа і технічне редагування: навчальний посібник. – К.: НАУ, 2021. – 76 с. [Веб-сайт]– Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53246>
3. Melissa A.N. Keiser The History of Aviation in Posters, Brochures, Badges and Ticket Stubs [Веб-сайт] – Режим доступу: <https://www.smithsonianmag.com/air-spacemagazine/trash-treasure-180974938/>

УДК 37.091.33

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Ольга Зелінська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Мартинова, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Технології, в основі яких лежить інтерактивність, допомагають краще засвоїти матеріал та створити всі передумови для особистісного розвитку дитини. Засоби мультимедіа сприяють кращому засвоєнню інформації через яскраві візуальні образи і допомагають формувати практичні навички у дітей. Розглянуті види мультимедійних технологій, які доцільні для використання у дошкільній освіті.

Ключові слова: мультимедійні технології, дошкільна освіта, мультимедійна презентація, інтерактивний плакат, буктрейлер, скрайбінг.

Використання мультимедійних технологій дозволяє підвищити якість освіти, її доступність, а також ефективність навчальної і професійної комунікації. Актуальність обумовлена головним завданням освіти, що вміщує в себе забезпечення сталого розвитку особистості дитини, її розумових здібностей, здатності до творчого й самостійного мислення.

Інтерактивність, можливість відображення великих обсягів даних у стислому доступному форматі, позитивний вплив на активізацію пізнавальних процесів, розвитку мислення, уваги, уяви, пам'яті, мовлення та ін., об'єднання різних типів мультимедійних даних та їх вплив на органи чуття – ці та інші характеристики визначають доцільність використання мультимедійних технологій в навчанні й розвитку дошкільнят.

Для закладів дошкільної освіти було б доцільним використання таких видів мультимедіа додатків: мультимедіа-презентації, мультимедіа-тренажери, електронні мультимедіа-видання [1].

Мультимедійні презентації дозволяють реалізувати взаємодію користувача з об'єктами або процесами пізнання, які відображаються на екрані. Вони мають свої підвиди: буктрейлер, постер, інтерактивний плакат, скрайбінг.

Особливістю буктрейлера є те, що розповідь про книгу подається в образній, інтригуючій формі, яка викликає бажання самостійно прочитати книгу [1]. Зазвичай буктрейлер триває не більше трьох хвилин. У ньому не присутня інформація, що виказує сюжет книги. Буктрейлери визначають як гру з картинками, нарізку з готових відеокadrів або просту анімацію.

Ще одним освітнім засобом нового типу є інтерактивний плакат. У цифрових освітніх ресурсах цього типу інформація представляється не відразу, вона розвертається залежно від дій користувача, який управляє нею відповідними кнопками [1].

Використання інтерактивних плакатів у навчально-виховному процесі сприяє кращому засвоєнню матеріалу дошкільнятами та підвищує їх ефективність у самостійній роботі на заняттях та впливає на якість практичних умінь та навичок.

Британським художником Ендрю Парком була створена нова форма презентації — скрайбінг. Скрайбінг визначають як представлення малюнків, трансформування речей у візуальні образи. Таким чином дітям буде легше і цікавіше запам'ятовувати нові поняття та терміни. Скрайбінг є корисним не тільки для презентації навчального матеріалу, а й дозволяє використовувати його для організації самостійної роботи дітей старшого дошкільного віку.

Отже використання мультимедійних технологій в дошкільній освіті збільшує ефективність навчання та формують інтерес до нього. Засоби мультимедіа сприяють кращому засвоєнню інформації через яскраві візуальні образи і допомагають формувати практичні навички у дітей. Перспективами розвитку у даному напрямку є розробка нових мультимедійних додатків і систем, а також вдосконалення наявних.

Список використаних джерел:

1. Опалінська Ю.П. Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у роботі з дітьми дошкільного віку | Магістерська робота [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.cdu.edu.ua/4134/1/opalin.pdf>

2. Бондаренко Т.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення доступності і розвитку інклюзивної освіти | Теза [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://www.researchgate.net/publication/331402995_VIKORISTANNA_INFORMACIJSNO-KOMUNIKACIJNIH_TEHNOLOGIJ_DLA_ZABEZPECENNA_DOSTUPNOSTI_I_ROZVITKU_INKLUZIVNOI_OSVITI

3. Матюх Ж.В. Модель використання мультимедійних технологій вихователем закладу дошкільної освіти в освітній роботі з інклюзивною групою | Теза [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/2670/1/14.pdf>

УДК 655.3.066.11:004.032.6(043.2)

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПІДТРИМКИ У СУЧАСНИХ ПАПЕРОВИХ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ВИДАННЯХ

Олександр Каплюк

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник — Олександр Бобарчук, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Технологія QR-кодування є однією з найбільш ефективних технологій для поєднання паперових видань з електронними мультимедійними. За допомогою QR-кодів, розміщених у тексті, або на полях книги, можна швидко перейти до довідкової, в основному, мультимедійної інформації. Крім того, вона дозволяє розміщувати коди як на світловідбивних, так і на світловипромінюючих поверхнях. Це дозволяє не обмежуватися одним носієм, а розміщувати QR-коди одразу на декількох.

Ключові слова: мультимедіа, мультимедійні елементи, науково-популярні видання, Quick Response, сканування, посилання, інформація, зображення, вебсторінка.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів дослідження застосування елементів мультимедійної підтримки у сучасних паперових науково-популярних виданнях використаний теоретичний метод, що полягає у розгляді та аналізі основних літературних джерел та систематизації інформації про мультимедійність видань та QR.

Результати. Існує багато можливостей представлення інформації для зчитування. Мобільні пристрої можуть як і анімувати об'єкти в реальному часі так і використовувати їх як об'єкти посилань, які за наявності зв'язку з інтернетом можуть дати повний опис певної події, об'єкта, суб'єкта. Зі стрімким розвитком Інтернет-технологій поширення інформації зазнає швидких змін. Інтернет став невід'ємною частиною навчання, роботи та життя людей [1].

Комплексне застосування цифрових медіа дозволяє аудиторії активно брати участь в обміні інформацією: мобілізує сприйняття людей та реалізує змішування емоцій та декорацій для досягнення ефекту ефективного та інтерактивного поширення інформації.

Найкращим варіантом для поєднання паперових носіїв з цифровими медіа є QR-код (Quick Response). Недарма зараз QR-код використовується скрізь в сучасному житті: в цифрових версіях документів/сертифікатів, квитків, анонсів подій тощо (рис. 1). QR-код є ідеальним для використання у науково-популярних друкованих виданнях, оскільки він чудово сприймається як із паперових так і з цифрових носіїв інформації. На даний момент ними й так користуються ледь не в кожному журналі. Але саме застосування в науково-популярних виданнях знімає багато рамок й відкриває безліч можливостей: QR-код може мати різний

розмір, форму, він може гарно вписатися в загальну концепцію дизайну поліграфічного видання та розширювати його зміст та корисність. Й цим необхідно користуватися, адже немає обмежень ні в кольорі, ні в кількості.

Окрім цього поєднання паперових та мультимедійних носіїв дозволяє підвищити запам'ятовування інформації, адже комбінування типів її передачі допомагає людині сконцентруватися на темі. Також перемикання сприйняття допомагає зменшити навантаження на органи сприйняття, адже під час роботи одного органу, інші будуть відпочивати. Це означає, що їх розміщення на полях кожної сторінки науково-популярного видання підвищить ефективність вивчення матеріалу в рази.

Рис. 1. Особисто згенерований код

Це стає можливим по одній причині: у відносно невеликому зображенні може знаходитися посилання на цілу книгу будь-якого формату включаючи аудіо, відео, тощо.

Висновки

Розглянуті технології та способи реалізації імплантації елементів мультимедійної підтримки в паперові видання дозволяють суттєво покращити якість науково-популярних видань, зробити їх сучасними та привабливими.

Список використаних джерел:

1. Застосування мультимедійних елементів у візуальній комунікації. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.hindawi.com/journals/misy/2021/5525648/>
2. Мультимедійні засоби навчання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goaravetisyan.ru/multimediinye-sredstva-obucheniya-sovremennye-problemy-nauki-i/>
3. Застосування мультимедійних технологій в сучасному житті. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/primenenie-multimediynyh-tehnologiy-v-obrazovatelnyh-uchrezhdeniyah>

УДК 004.92:659.126(043.2)

**КОМПЛЕКС ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ
ДИНАМІЧНОГО ФІРМОВОГО СТИЛЮ****Ліна Кіндріцька***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Світлана Денисенко, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Використання різних підходів до створення фірмового стилю розширює візуальну ідентичність кожного бренду та дозволяє виділятися на ринку серед інших. Динамічний фірмовий стиль дозволяє не слідувати строгому та традиційному способу представлення бренду. Він допомагає компаніям уникати проблем з розширенням носіїв фірмового стилю без створення абсолютно нового дизайну. Динаміка останнім часом стає популярною серед багатьох компаній і, в зв'язку з цим, існує абсолютно різне програмне забезпечення для різних візуальних рішень і можливостей. Розглянуті програми для створення динамічного фірмового стилю як графічними так і мультимедійними засобами.

Ключові слова: динамічний фірмовий стиль, мультимедіа, онлайн-носії, програмне забезпечення, графічні редактори, анімація.

Фірмовий стиль – це комплекс графічних, звукових і колірних прийомів, які гарантують ідентичність всієї продукції фірми [1]. Динамічний фірмовий стиль складається з набору правил, за якими можна створювати безліч нових візуальних рішень [2].

Наряду з друкованими носіями фірмового стилю є також і велика кількість онлайн-носіїв. Пов'язане це з тим, що більшість взаємодій сьогодні відбувається онлайн, що дає брендам можливість прийняти динамічну ідентичність та створити емоційний зв'язок із різними групами споживачів [3]. Створення варіативного дизайну є основною особливістю цього підходу, завдяки чому застосування складових може розширюватись на різні носії офлайн чи онлайн режиму. Основою фірмового стилю є графічні елементи: логотип, ілюстрації, форми, зображення. Для надання варіативності фірмового стилю також створюють мультимедійні анімовані елементи, тобто присутній моушн-дизайн.

Для графіки використовуються векторні – *Adobe Illustrator*, *Coral Draw* та растрові програмні засоби – *Adobe Photoshop*. Всі три програми де-факто входять у пакет стандартного професійного дизайнерського застосування, мають інтуїтивно зрозумій інтерфейс та широкий інструментарій для створення необмеженої кількості креативу.

Для створення анімації існують програми, що умовно можна поділити на дві групи: професійні програми та програми для новачків, а саме веб-платформи [4].

Для простої анімації логотипу та кінетичної типографіки можна використовувати веб-застосунки *Animaker* та *Renderforest*. *Animaker* дозволяє створювати короткі відеоролики з анімованим текстом, відеоінфографіку та презентації з анімацією. *Renderforest* надає можливість створити анімацію текстового логотипу та має властивість швидкого експорту.

Для розробки складного анімаційного ролика або анімований логотип варто використовувати професійні програми *Adobe After Effects*, *Maxon Cinema 4D*. *Adobe After Effects* – програмне забезпечення для анімування будь-якої складності. Програма надає доступ до маски і точок форми, вибір широкого спектру шаблонів для анімації, множинних ефектів, використання стандартних елементів програмування мови *JavaScript* та реалізації кінетичної типографіки її методами та атрибутами [4].

Maxon Cinema 4D – має потужну інструментальну основу для моделювання, текстурування, дво- і трьохвимірної графіки. Рендеринг анімації або 3D об'єкту проводиться в двох варіативних режимах: фотореалістичному та мультиплікаційному.

Динамічність у фірмовому стилі досягається як графічними так і мультимедійними засобами. Використовуються традиційні програми для створення графіки, зокрема логотипів та різних друкованих носіїв фірмового стилю, програми для анімації логотипів, типографіки та створення анімованих роликів. Використовуючи ресурси описаних програм можна створити динаміку та досягти головної мети динамічної айдентики – забезпечення адаптивності до навколишнього середовища та розширення каналів комунікації.

Список використаних джерел:

1. Фірмовий стиль [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/brending-i-marketing/firmennij-stil-eto-upakovka-vashej-kompanii.html>
2. Динамічна айдентика [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://kmmmt.nau.edu.ua/kmmt-page/kmmt-conference/>
3. Irene van Nes *Dynamic Identities: How to Create a Living Brand* Laurence King Publishing; Second edition. – Amsterdam, 2013. – 224 p.
4. Кіндріцька Л. В. Програмне забезпечення для створення кінетичної типографіки // Політ. Сучасні проблеми науки : тези доповідей XXI Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. – Національний авіаційний університет. – Київ, 2021. – С. 390-392.

УДК 655.3.066.11-053.5(043.2)

ПРОЄКТУВАННЯ СТРУКТУРИ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Марія Кондратенко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник — Микола Мелешко, к.т.н.,
професор кафедри КММТ

Анотація. Проєктування структури є важливим етапом розробки мультимедійного навчального видання. Структура дитячого навчального видання повинна не тільки відповідати встановленим нормам та стандартам, а і забезпечувати високий рівень ергономічних властивостей при використанні певного видання з врахуванням вікової категорії читачів.

Ключові слова: навчальне видання, структура видання, видання для дітей молодшого віку, юзабіліті, цільове призначення, макет видання

Результати. Основна мета навчального видання — забезпечення навчально-методичної підтримки різних форм і методів навчального процесу на усіх його етапах і рівнях освіти. Основним аспектом, що передуює розробці структури навчального видання є визначення основних критеріїв, що впливають на якість його виконання. Мультимедійна складова значно розширює список факторів, які регламентують вигляд та внутрішнє наповнення видання. О. І. Пушкар виділяє 10 основних критеріїв, що впливають на якість розробки мультимедійного комплексу для розвитку дітей. Перелік даних факторів наведено на рис. 1.

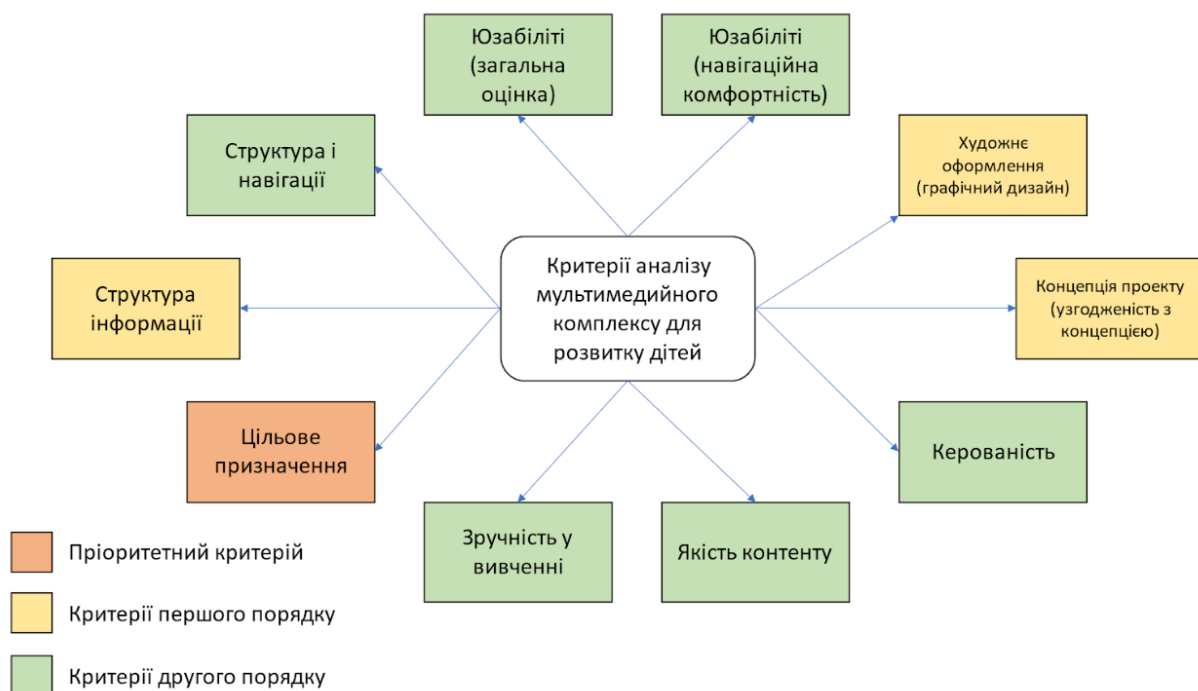

Рис. 1. Критерії аналізу мультимедійного комплексу для дітей на допомогу батькам [1]

Типова структура підручників і навчальних мультимедійних, розроблена з дотриманням наведених критеріїв повинна включати в себе [2]:

- зміст (перелік розділів). Зміст повинен бути зручним в використанні, бажано розміщуватись на початку видання (перед сторінками з основним текстом) та максимально спростити для учнів використання видання. У мультимедійних виданнях доречною є розробка змісту на основі гіперпосилань. Таким чином учні зможуть одразу перейти до потрібного розділу після натиску на відповідний пункт змісту;

- вступ (передмова);

- основний текст. Особливість мультимедійних навчальних видань є можливість створення зручних приміток для тексту. Наприклад, існує можливість виводити значення певного слова або словосполучення окремим вікном після інтерактивної взаємодії із даним терміном, що також спрощує зручність використання видання.;

- ілюстрації. У мультимедійних виданнях окрім класичних статичних ілюстрації можна використовувати зображення динамічні. Це можуть бути анімації та зображення з можливістю інтерактивної взаємодії.

- питання для самоперевірки, тести для самоконтролю. Інтерактивність навчального видання дозволяє ефективно реалізувати даний аспект. Усні можуть вводити відповіді у спеціальні поля, розміщені у видання та одразу перевіряти правильність;

- обов'язкові та додаткові задачі, приклади.

Усі зазначені аспекти, реалізовані засобами мультимедіа дозволять значно спростити та підвищити ефективність навчального процесу, оскільки впливатимуть на зацікавлення учнів у вивченні нового матеріалу та вирішенні задач.

Висновки

Розглянуто структуру сучасних навчальних видань та зазначено основні критерії, що впливають на розробку мультимедійних аспектів для даного типу видань. Значено способи реалізації мультимедійної складової у відповідності до класичної структури навчальних видань.

Список використаних джерел:

1. Сучасні технології електронних мультимедійних видань: монографія / Під ред. О. І. Пушкаря. — Харків: ВД «ІНЖЕК», 2011. — 296 с.
2. Організація видання інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу / А.Ф. Косолапов, В.О. Салов, А.К. Горенко, О.Н. Ільченко, О.Н. Нефедова, О.І. Додатко, Т.О. Письменкова, О.В. Журунова; Нац. гірн. ун-т. — Д.: НГУ, 2014. — 50 с.

УДК 001.915-367.89

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ**Дарина Кузьменко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник — Олена Родіонова,
ст. викладач кафедри КММТ*

Анотація. Розглянуто місце видавничо-поліграфічної галузі в сучасній економіці України. Проаналізовано технологічний парк поліграфічних підприємств, розподіл ринку, описані перспективні види поліграфічної продукції. Виконаний порівняльний аналіз середньогалузевої структури витрат на інноваційну діяльність видавничо-поліграфічних підприємств за 2007-2016 рр. Описані головні проблеми видавничо-поліграфічної галузі і шляхи їх вирішення.

Ключові слова: видавничо-поліграфічна галузь, друкарські технології, інноваційна діяльність, інвестиції, оподаткування.

Видавничо-поліграфічна галузь займає чільне місце в економіці України. На поліграфічному ринку України існує велика конкуренція. Має місце тенденція до зменшення видання книжок, газет та журналів. У 2020 році усі підприємства поліграфічного сектору видали приблизно 35 млн. примірників, що становить менш ніж 1 примірник на кожного громадянина України, в Європі цей показник становить 12-14 примірників на душу населення. Технологічний розвиток поліграфічних підприємств за останні роки зазнав кардинальних змін - зросла швидкість друку, зменшився час переналагодження і переходу з тиражу на тираж, максимально автоматизовано друкарський процес, електронний контроль якості кінцевої продукції – все це передбачає зведення до мінімуму використання трудових ресурсів, на 5-10% зменшується об'єм замовлень в поліграфічній галузі. Кількість поліграфічних підприємств в Україні зменшується на 10 % щорічно. За офіційними статистичними даними у 2020 р. частка поліграфічних підприємств становила близько 5% від загальної кількості підприємств переробної промисловості. Зниження обсягів реалізації відбувалось найбільшими темпами за періодичними виданнями. Обсяг реалізації у вітчизняній поліграфічній промисловості у вартісному вимірі за останні десять років зріс в 1,9 разів, але це зростання зумовлене більшою мірою зростанням цін на продукцію.

Потрібно враховувати важливий соціальний аспект друкованої продукції. Великі поліграфічні підприємства орієнтовані на державні замовлення, серед яких виготовлення шкільної навчальної літератури; пакувальної, рекламної, бланкової та комерційної продукції.

Суттєву частку виробників поліграфічної продукції становлять невеликі підприємства та фірми, які орієнтовані на цифрову оперативну поліграфію – акцидентна продукція, рекламна

(ручки, одяг, календарі, посуд та ін.). Їх прибуток досягається за рахунок мобільності, невеликої кількості обладнання, малого штату працівників.

Рис. 1 - Середньогалузева структура витрат на інноваційну діяльність видавничо-поліграфічних підприємств за 2007-2016 рр.

Розвиток поліграфічної галузі в Україні потребує кардинальних змін.

Проблеми поліграфічної галузі можуть бути вирішені за рахунок іноземних інвестицій, низькими кредитними ставками, зменшенням податкового навантаження, наявністю держаної підтримки, врегулюванням законодавчої бази, збільшенням платоспроможності населення та розвитком інноваційної діяльності, серед якої придбання машин та обладнання, збільшення частки науково-дослідних розробок, навчання працівників, використання сучасного програмного забезпечення та друкарських технологій.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики. Веб-сайт: Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 371.3:[004:794](043.2)

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР У ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Дар'я Курило, Дар'я Сідельнікова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Мартинова, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Комп'ютерні ігри зараз використовують не тільки в розважальних цілях, а і в навчальних, тому розробнику необхідно розсудливо підійти до створення контенту в грі, щоб дитина, особливо з обмеженими можливостями, зацікавилась нею, щоб навчання проходило з легкістю та захопленням. Розглянуто процес створення комп'ютерних ігор та наведені популярні приклади, враховуючи навички для розвитку дитини.

Ключові слова: комп'ютерні технології, навчання, ігри, обмежені можливості.

Останні десятиліття у світі відзначаються наростанням частоти народження дітей із вродженими фізичними аномаліями, дефектами інтелекту та тяжкими хронічними інвалідними захворюваннями. Тому для їх реабілітації та якісного життя впроваджується використання комп'ютерних технологій. Вони є ефективним засобом розвитку, виховання та навчання дитини з обмеженими можливостями.

Створення ігор є складним досить трудомістким процесом, і вимагає залучення висококваліфікованих розробників. Для створення навчальної гри штат розробників необхідно доповнити фахівцями в області освіти, а також фахівцями в предметній галузі, що вивчається. До навчальних ігор для дітей з особливими потребами повинні застосовуватися ті самі критерії якості, що й до інших комп'ютерних ігор: захоплюючість ігровою складовою; привабливість ігрового світу, сюжету та стилю гри; високий рівень візуального та звукового оформлення; зручність взаємодії з гравцем.

Завдяки комп'ютерним заняттям у дітей поліпшується пам'ять та увага. Вони звертають увагу на яскраві об'єкти. Також розвивається дрібна моторика через те, що потрібно натискати на клавіатуру чи на сенсорний екран. У той час, як багато ігор розроблено для покращення конкретних навичок, орієнтованих на дітей з особливими потребами, багато звичайних ігор пропонують подібні переваги. Ось декілька з них.

Комунікація. Рекомендовані ігри: Moving Out; Overcooked; Among Us; Keep Talking, and Nobody Explodes; The Jackbox Party Pack 7.

Ігри на моторні навички, які заохочують дітей вставати і рухатися, будь то танці, спорт чи розтяжка, покращать м'язову пам'ять. Рекомендовані ігри: Beat Saber; Just Dance 2021; Ring Fit Adventure.

Організація. Гра в ігри, в яких наголошується на візуальному плануванні або розбиванні списків на більш керовані завдання, допомагають зміцнити впевненість і надати їм інструменти, щоб досягти більше, ніж вони думали, що можуть зробити. Рекомендовані ігри: Minecraft; Nintendo Labo Toy-Con Variety Kit; Dreams.

Читання та письмо. Дітям, які мають труднощі з письмовими, а не усними інструкціями, будуть корисні ігри, які пропонують і те, і інше та розбивають інструкції на невеликі кроки та дозволяють гравцям зосередитися на своїх сильних сторонах. Рекомендовані ігри: Elegy for a Dead World; Layton's Mystery Journey: Katrielle and the Millionaires' Conspiracy – Deluxe Edition; Scribblenauts Mega Pack.

Соціальна взаємодія. Деяким дітям з особливими потребами потрібна допомога, щоб навчитися розпізнавати вираз обличчя, відповідний час для очікування відповідей. Ці ігри пропонують безпечне спілкування в чаті, яке може допомогти у розвитку практичних соціальних навичок. Рекомендовані ігри: Layton's Mystery Journey: Katrielle and the Millionaires' Conspiracy – Deluxe Edition; Scribblenauts Mega Pack [2].

Висновки

Інформаційні та комп'ютерні технології стимулюють пізнавальний інтерес дітей, надають навчально-виховній роботі творчий, дослідницький характер і розвивають самостійну діяльність школярів, забезпечують навички діяльності учня стосовно інформації, що міститься в навчальних предметах та навколишньому світі, формують вміння дітей самостійно шукати і відбирати, зберігати і передавати необхідну інформацію, сприяють соціальній адаптації дитини до школи [3]. Створення таких ігор не відрізняється від звичайних, необхідно лише коректувати інформацію, яка подається, та її вид.

Список використаних джерел:

1. Легкий О. Корекційні можливості застосування комп'ютера у спеціальній школі / О. Легкий // Дефектологія. – 2002. – №1. – с. 36-39 (дата звернення: 25.04.2022).
2. The online mom. Video Games To Help Kids with Special Needs. URL: <https://www.theonlinemom.com/video-games-to-help-kids-with-special-needs/> (дата звернення: 25.04.2022).
3. Кучерук М. В. Особливості організації навчальної діяльності з використанням комп'ютерної техніки / М. В. Кучерук. – Рівне, 2015 (дата звернення: 25.04.2022).

УДК 655.533:7.05(043.2)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОФОРМЛЕННЯ (ДИЗАЙНУ) НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ВИДАНЬ

Вадим Лебедєв

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник — Олександр Бобарчук, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Досліджені сучасні підходи та тенденції в оформленні науково-популярних видань. Запропонований підхід до оформлення цих видань з точки зору сучасних принципів та тенденцій у галузі графічного дизайну, який надає їм додаткової унікальності.

Ключові слова: науково-популярне видання, оформлення дизайну, тенденції дизайну, наука.

Науково-популярні видання — хоча й схожі на наукові видання через те, що містять теоретичні або експериментальні дослідження у багатьох галузях сучасного життя: наука, мистецтво, техніка, технології тощо, але відрізняються за одним суттєвим винятком.

Виняток полягає в тому, що матеріал у науково-популярних виданнях подається не суто-науковим чином, а у доступній для звичайної людини формі, тим самим окреслюючи основне призначення — подати аудиторії останні новини у зазначених вище сферах популярно [1]. Для того, щоб досягти впливу на аудиторію, велика увага придається оформленню (дизайну) науково-популярних видань.

У таких науково-популярних виданнях (частіше за все зараз це журнали) помічається тенденція використовувати якомога більше ілюстрацій та фото, адже аудиторія зазвичай купує такі видання задля них. Але велика кількість фотографій не допоможе збільшити зацікавленість, важливо звернутися до принципів графічного дизайну: наприклад, побудувати логічну модульну сітку, яка допоможе розміщувати як текстовий, так й ілюстративний матеріал логічним та привабливим чином.

Заклавши такий фундамент можна застосовуючи певні правила та принципи дизайну будувати унікальний вигляд: поєднання незвичних кольорів для підсилення унікальності, застосування сучасних шрифтів, акцидентні заголовки, охайні текстові блоки. Такий ефект слід застосовувати на деяких, важливих або незвичних сторінках, щоб більше заохотити аудиторію звернути увагу на сторінку, у таких виданнях так само важливо мати деяку витриманість та єдність стилю, аби глядач не відчував втому (рис.1).

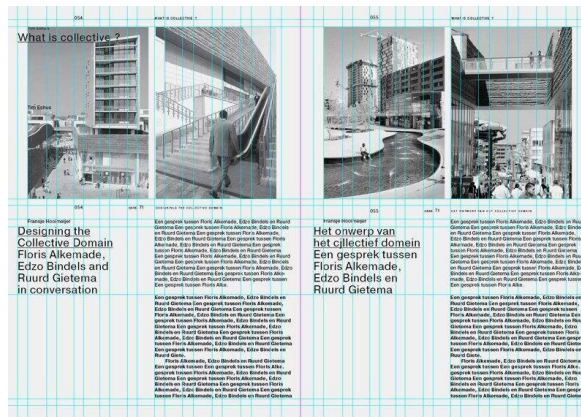

Рис. 1. Приклад того, як може виглядати модульна сітка у науково-популярному виданні [2]

Інший приклад сучасної тенденції — використання великих якісних фотографій, які займають усю сторінку, або її частину. Зазвичай такий підхід межує з сучасним заголовком, де роль надається мінімалізму, аби швидко та ефектно надати глядачу інформацію на що він збирається дивитися (рис. 2).

Рис. 2. Приклад оформлення сторінок: одну сторінку займає велика фотографія, а другу — незвичний заголовок с сучасним шрифтом [3]

Подібні заголовки ефективно дають зрозуміти глядачу сенс, а подібні ілюстрації захоплюють увагу глядача. Такий підхід не тільки виконує задачу “ефектності”, а й дозволяє аудиторії оцінити візуальну інформацію детально та чітко.

Список використаних джерел:

1. Поради щодо оформлень науково-популярних видань. URL: <https://blog.flipsnack.com/how-to-design-science-magazine/>;
2. Мюллер-Брокман Ю. Модульні системи в графічному дизайні / Посібник для друкарів і оформлювачів. – М.: Студія Артемія Лебедєва., -176 с.;
3. Посилання на проєкт URL: <https://www.behance.net/gallery/68233421/MAGMA-Magazine-Design>.

УДК 791.63-026.613(043.2).

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОЛІРНИХ ГАРМОНІЙ В КІНЕМАТОГРАФІ**Поліна Неборак***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник — Світлана Денисенко, д.п.н.,**доцент кафедри КММТ*

Анотація: Колірна гармонія в кінематографі є поєднанням кольорів зі всіма основними характеристиками, такими як тон; освітленість; насиченість. За допомогою колірних гармоній можна досягти та передати в фільмах багато речей. На прикладі аналізу колірних рішень трьох кінофільмів показано, як в них використовується колірна гармонія.

Ключові слова: колірна гармонія, кінематограф, колористика, колір, контраст, колористи.

Наука про колір застосовується у різних видах мистецтва, дизайні та архітектурі [1]. Кінематограф не став виключенням: колористи у фільмах вирішують завдання, пов'язані зі створенням відповідної колірної атмосфери на знімальних майданчиках, тому важливо володіти знаннями в галузі фізіології і психології кольору для застосування естетичного та функціонального впливу кольору на людину. Вміле використання колористичних знань допомагають глядачам краще зрозуміти сюжет, віднайти загадку чи розгадку, покладену в основу фільму. Чи не найважливішу роль для досягнення цього відіграє колірна гармонія.

Колірна гармонія — це поєднання окремих кольорів або колірних множин, що утворюють органічне ціле і викликають естетичне переживання [2]. Колірна гармонія в кінематографі є поєднанням кольорів зі всіма основними характеристиками, такими як тон; освітленість; насиченість. Взаємне розташування кольорів в просторі також важлива характеристика, яка призводить до колірної єдності та здійснює найбільш сприятливий естетичний вплив на людину.

В роботі проаналізовано застосування колірних гармоній та їх значення у трьох популярних кінофільмів. Для досягнення мети дослідження використано комплекс наукових методів. При дослідженні фільму «Мартиця» застосовувався порівняльний метод, а саме: порівняння колористики усіх сцен фільму. Для дослідження картини «Втеча з Шоушенка» використовувався метод аналізу та синтезу: відокремлення сцен за схожими колірними ознаками. Останній об'єкт дослідження, фільми про Гаррі Поттера, були досліджені елементарно-теоретичним методом, який базується на припущеннях та причинно-наслідкових зв'язках.

В фільмі «Матриця» колір використовується для позначення місць розгортання подій: сцени поділені на реальний та ірреальний світ, використання жовто-зелених відтінків дають

глядачам зрозуміти, що дії відбуваються в матриці. Колірна гармонія створюється за допомогою контрасту по тону.

Картина «Втеча з Шоушенка» — історія втечі з в'язниці, колір в ній передає емоції та стан місця, де знаходяться герої. Насичені та життєрадісні асоціюються зі свободою, а сірі, похмурі — навпаки. Колірна гармонія утворюється за допомогою контрасту по насиченості.

Колірну гармонію в серії фільмів про Гаррі Поттера можна чітко відслідкувати в кадрах дитинства Гаррі чи кадрах пам'яті дитинства інших героїв. Сонячні, світлі кольори показують глядачам світ дитинства райдужним та сяйливим, чого не можна сказати про дорослий світ, який представлений в чорних, хмурих відтінках. Колірна єдність досягається в фільмі за допомогою контрасту за яскравістю.

Результати дослідження підтверджують, що в кінокартинах надзвичайно велика увага приділяється колірним рішенням. Колористи витрачають багато зусиль для створення чудових колірних поєднань, які заворожують глядів та чинять на них певний вплив. Чи сприймалися би сцени, емоції фільмів без підкреслення кольором? Коли добро і зло, радість та сум виглядали б однаково в кадрах? Напевно, що ні. В цьому і полягає найголовніше значення колірних гармоній в кінофільмах.

Список використаних джерел:

1. З. Тканко Колір як засіб вираження в мистецтві та моді. URL: https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/21/15.pdf (Last accessed: 05.04.2022).
2. Практикум основи кольорознавства / уклад.: Стефанишин Л.Р. Поліщук Л.К., Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2006. 80 с.

УДК 004.514

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СИНЬОГО КОЛЬОРУ В ДИЗАЙНІ ІНТЕРФЕЙСУ КОРИСТУВАЧА

Анастасія Побута

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник — Світлана Денисенко, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ.*

Анотація. Завдяки своїй популярності серед людей синій колір набув широкого застосування в різних сферах дизайну, зокрема й у дизайні інтерфейсу користувача. Маючи переважно позитивні психологічні та фізіологічні властивості, цей колір добре сприймається людиною. Дизайнери часто зазначають його універсальність, тому синій може бути використаним у дизайні інтерфейсу будь-якої тематики. Розглянута специфіка впливу синього кольору на користувачів та його використання у дизайні інтерфейсу користувача.

Ключові слова: синій колір, інтерфейс, дизайн, користувач, асоціації, вплив на емоції.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень про використання синього кольору в інтерфейсі користувача використаний емпіричний метод, а саме прямиї аналіз.

Специфіка синього кольору. Синій колір має властивість зменшувати стрес, створювати відчуття спокою, розслаблення і порядку. Допомогає концентрувати увагу, покращує працездатність мозку та пам'ять. [2] Також він є ідеалістичним, покращує самовираження та здатність висловлювати свої потреби та бажання. Його зазвичай можуть використовувати в ролі інструменту для збільшення ефективності праці або надихання на нові творчі проекти. Проте за неправильного використання або перенасичення синій колір негативно впливає на емоції людини. Зокрема це введення людини в депресивний стан або створення відчуття холоду. Відсутність емоцій і непривітність також є ключовими словами, пов'язаними з синім кольором.

Функціональне значення синього кольору в інтерфейсі. У дизайні інтерфейсу користувача синій колір є максимально зручним у використанні та універсальним для дизайну інтерфейсу. Завдяки своєму поширеному застосуванню, він також став традиційним у розробці інтерфейсів і доволі таки звичним для ока користувача. Це сталося саме через те, що інші кольори, наприклад червоний, зелений або помаранчевий, можуть мати свої асоціації, які вже давно закріплені за ними. Синій колір тісно пов'язаний з технічною та науковою галуззю. Тому він ідеально підходить для тих ситуацій, коли дизайнери мають на меті створити сайт або застосунок, що описував би іноваційність певного проекту, продукту або явища. Завдяки тому, що цей колір символізує надійність і безпеку, його часто використовують у тих випадках, де довіра має першочергове значення, наприклад, фінансові послуги, кібербезпека та охорона здоров'я.

Ще однією вагомою функціональною ознакою синього кольору є те, що люди, які страждають на дальтонізм, а саме протанопію або дейтеранопію, можуть бачити його. Тому більшість соціальних мереж використовують саме цей колір, аби колірне акцентування певних іконок або кнопок виконувало своє функціональне значення для людей із наведеними вище типами дальтонії.

Висновки

Завдяки своїй популярності та психологічним впливом на емоції людини, використання синього кольору в дизайні інтерфейсів позитивно сприймається користувачами. Його специфіка впливу на емоції людини дає змогу бути застосованим у інтерфейсах сайтів або застосунків різних тематик, що безпосередньо підтверджує універсальність цього кольору.

Список використаних джерел:

1. Colour assignment [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.joehallock.com/edu/COM498/datasets.html#graphs>.

2. Блакитний колір в психології: значення, що символізує, характеристика [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kozaky.org.ua/blakitnij-kolir-v-psixologi%D1%97-znachennya-shho-simvolizuye-xarakteristika/>.

3. Colour design: Theories and applications – Cambridge: Woodhead Publishing Limited, 2012. – 690 с.

УДК 371.333:004(043.2)

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

Олександра Русецька

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Оксана Мартинова, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Питання розвитку та вдосконалення інклюзивної освіти наразі є актуальним. У наш час інклюзивної освіти потребують не тільки діти/учні/ студенти з обмеженими можливостями за станом здоров'я, але й емігранти, біженці, безпритульні, діти-сироти, вихованці дитячих будинків, представники етнічних та релігійних меншин, і навіть обдаровані та талановиті особи тощо. Розглянуто питання важливості інклюзивної освіти, проведений огляд існуючих мультимедійних технологій та запропоновано ідею впровадження мультимедіа в інклюзивне навчання.

Ключові слова: інклюзивна освіта, inclusive education, мультимедійні технології, multimedia technologies, дошкільна освіта.

Інклюзивне навчання – це система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахуванні багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників [1].

Найбільш ефективним методом інклюзивного навчання є використання під час навчального процесу саме мультимедійних технологій, які в свою чергу інтегрують звичайний текст зі звуком, графікою, відео, анімацією тощо, що полегшує сприйняття та розуміння викладеного матеріалу. Використання комп'ютерних мультимедійних технологій позитивно впливає на рівень розвитку дітей, отримання знань студентами та в цілому на якість педагогічного процесу. За дослідженнями вчених, найкращі результати в освоєнні та запам'ятовуванні інформації дітей та студентів дає комбінований вплив візуальної та аудіо інформації. Дослідження довели, що людина запам'ятовує 15% інформації, яку отримує через слух і 25% - через зір. Якщо ж обидва способи використовуються одночасно, то людина може запам'ятати лише 65% інформації. Але мова йде про дітей з особливими потребами, тому ці цифри можуть бути нижчими. А саме застосування мультимедіа значно підвищує ефективність роботи з інформацією та є оптимальним рішенням як для дітей, так і для інших

здобувачів інклюзивної освіти. Наразі є багато програм та різних додатків для людей з інклюзивними потребами. Наприклад:

- *Announcify* – утиліта для операційної системи (далі - ОС) Android, яка озвучує голосом тексти вхідних текстових повідомлень, електронних листів і т. д. Утиліта вбудовується в різні програми та читає тексти з них.

- *VoiceOver* – програма читання екрана для ОС IOS, яка озвучує інформацію на екрані комп'ютера. При підключенні спеціального дисплею Брайля, програма передає інформацію за допомогою шрифту Брайля.

- *ChromeVox* - програма читання з екрана на пристрої Chromebook, яка допомагає користувачам з порушеннями зору працювати в Chrome.

- *TextHelp Read&Write* - програмне забезпечення для підтримки грамотності, яке призначене для допомоги користувачам в перетворенні тексту на мовлення, перекладі, а також є словник «Picture Dictionary», який пояснює терміни та слова через ілюстрації.

Якщо казати про мультимедійні технології для дітей дошкільного віку, то тут доцільно використовувати *мультимедійні освітні ігрові ресурси, мультимедійні презентації та мультимедійні фільми/мультфільми* (з перегляду діти отримують значні обсяги даних художньо-естетичного, морально-етичного, пізнавального та іншого характеру) [2].

Як ідею впровадження мультимедіа в інклюзивне навчання доцільно було б створити програму з використанням VR-окулярів для соціалізації дітей з вадами розвитку. Ця програма повинна бути у вигляді ігрового ресурсу, де будуть створені звичайні буденні ситуації (наприклад, як перейти дорогу), для того щоб дитина мала можливість тренуватися та відпрацьовувати базові навички спочатку в віртуальній реальності. На відміну від простого споглядання відео чи прослуховування аудіо віртуальна реальність допоможе дитині бути «всередині» ситуації та бути її дієвим суб'єктом.

Індивідуальні відмінності повинні розглядатися не як проблема, а як можливість збагатити і урізноманітнити освітній процес. Сучасний рівень розвитку мультимедіа розширює можливості педагогів і засоби навчання, спрощує доступ до інформації та підвищує їх ефективність.

Список використаних джерел:

1. Міністерство освіти і науки - Інклюзивне навчання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> (дата звернення 25.04.2022).

2. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання: навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.]; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава: ПУЕТ, 2018. – 261 с.

УДК 655.3.066.11:[371.671](043.2)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОЛІГРАФІЧНИХ РІШЕНЬ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ З 3D МОДЕЛЮВАННЯ

Андрій Сатир

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олена Матвійчук-Юдіна, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Використання 3D графіки зараз є дуже актуальним питанням не тільки серед дизайнерів видавничої продукції, а й серед працівників освітньої галузі, оскільки молодь потребує інтерактивного представлення інформації. Програмних засобів для впровадження 3D у друковані видання стає все більше та всі вони мають різний спектр можливостей.

Ключові слова: навчальний посібник, видання, 3D графіка.

Вступ. Навчальні посібники є видом навчальної літератури, що обумовлюють офіційне підтвердження доцільності їх використання у навчально-виховному процесі та реалізується через процедуру дотримання відповідних стандартів, санітарних норм і правил. Це покрокове (поетапне) ілюстроване пояснення будь-якого процесу, науково-навчального матеріалу, інструкція з виконання продукції, тощо. Навчальні видання з 3D моделювання поділяються на тьюторіал (покрокова інструкція у вигляді відео або зображень, яка навчає будь-чому, зазвичай, в цифровому вигляді) та мануал (посібник користувача).

Матеріали і методи. Сучасна 3D графіка в моделюванні уособлює процеси створення сцен у віртуальному просторі моделювання, що включає в себе кілька категорій об'єктів:

- геометрія (побудована за допомогою різних технік модель, наприклад будівля);
- матеріали (інформація про візуальні властивості моделі);
- джерела світла (налаштування напрямки, потужності, спектра освітлення);
- віртуальні камери (вибір точки та кута побудови проєкції);
- сили та дії (налаштування динамічних спотворень об'єктів, застосовується в основному в анімації);
- додаткові ефекти (об'єкти, що імітують атмосферні явища, вибухи, полум'я і пр.)

Головними завданнями тривимірного моделювання є опис об'єктів і розміщення їх у сцені віртуального простору моделювання за допомогою геометричних перетворень відповідно до вимог до майбутнього зображення.

Основні тенденції сучасних поліграфічних рішень навчальних видань з 3D моделювання обумовлюється комп'ютерною візуалізацією, рендерингом, описом тривимірних об'єктів

певною мовою програмування у вигляді структури даних. Власне, опис може містити геометричні дані, положення точки спостерігача, інформацію про освітлення. А зображення — це цифрове растрове зображення.

Існує декілька технологій візуалізації, часто комбінованих разом. Наразі поліграфічні рішення навчальних видань 3D моделювання містять інформацію:

- алгоритмів Z-буфер – глибинна буферизація елементів зображення з використання OpenGL і DirectX 10;

- алгоритмів сканлайн - розрахунок кольору кожної точки зображення з побудовою променя.

- алгоритмів трасування — те ж, що і сканлайн, але колір пікселя уточнюється за рахунок побудови додаткових променів.

- алгоритмів глобального освітлення — розрахунок взаємодії поверхонь і середовищ у видимому спектрі випромінювання за допомогою інтегральних рівнянь.

Результати. Проектування та розробка дизайну навчального посібника охоплює низку правил та вимог. По-перше початковий посібник повинен бути актуальним в сучасному світі. По-друге вся інформація повинна мати професійний та лаконічний спосіб викладки. Головна мета навчального посібника по створенню 3D локацій – передати навички створення рівнів для відеоігор.

Висновки

Досліджено головні тенденції тривимірного моделювання навчальних видань, що містять основні переваги поліграфічних рішень. Визначено технології візуалізації тривимірних об'єктів за допомогою алгоритмів графічних рішень.

Список використаної літератури:

1. Стилi графічного дизайну: довідник / уклад.: Денисенко С. М. Київ, 2019. 52 с. [Вебсайт] – Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/43306>
2. Лобода С. М., Денисенко С. М. Видавнича справа і технічне редагування: навчальний посібник. – К.: НАУ, 2021. – 76 с. [Веб-сайт]– Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53246>
3. 3D графіка: актуальність та напрямки [Веб-сайт] – Режим доступу: <https://univerpl.com.ua/blog/3d-grafika-aktualnist-napryami-ta-dumka-eksperta/>

УДК 371.333:004(043.2)

РОЗВИТОК МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ НАВЧАННЯ**Катерина Станіщук***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Дмитро Кучеров, д.т.н.,
професор кафедри КСУ*

Анотація: Сьогодні мультимедіа-технології - один із перспективних напрямів у інформатизації навчального процесу. Мультимедіа та гіпермедіа-технології інтегрують у собі потужні розподілені освітні ресурси, що здатні забезпечити середовище для формування та розвитку ключових компетентностей, до яких відносяться в першу чергу інформаційна й комунікативна. Мультимедіа та телекомунікаційні технології відкривають принципово нові методичні підходи до організації педагогічного процесу в системі загальної освіти. Не менш важливим є й те, що інтерактивні технології на основі мультимедіа дозволяють розв'язати проблему "провінціалізму" сільської школи на базі Інтернет-комунікацій.

Ключові слова: мультимедіа-технології, гіпермедіа, розвиток, фотоматеріями, відео, телекомунікація.

В сучасних умовах мультимедійні технології набули поширення та постійно розвиваються. Завдяки мультимедіа під час навчання можна широко використовувати метод проектів, використовувати проблемний підхід у навчанні, реалізувати індивідуальний підхід, включаючи широке використання багаторівневих завдань, мультимедійні презентації та багато іншого. Сьогодні мультимедіа-технології - це один із перспективних напрямів інформатизації навчального процесу, вони збагачують процес навчання, дозволяючи його бути більш ефективним. Чудовим прикладом використання мультимедіа є навчальне кіно, у ньому обов'язковим є поєднання оповідальної форми з демонстрацією об'єкта, з використанням відео, чітких ілюстрацій, фотоматеріалів та 3D-зображень.

Мультимедіа та телекомунікаційні технології відкривають принципово нові методичні підходи до організації педагогічного процесу в системі загальної освіти.

Список використаних джерел:

1. Мирошниченко, В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності : навч. посіб. — За ред. Баханова К.О. — К.: Центр учбової літератури, 2015. — 296 с.

УДК [027:004]:37.018.43(043.2)

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Злата Чепіга

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник - Оксана Мартинова, к.т.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація. Електронні бібліотеки є одним із сучасних вирішень питань доступності до мультимедійної інформації для здобувачів вищої та середньої освіти. Специфіка створення електронних ресурсів, серед яких є авторське право, суперечить праву на отримання інформації. Робота присвячена двом аспектам використання електронних бібліотек як основного джерела інформації для здобувачів освіти та заходів для забезпечення їх повноцінної діяльності.

Ключові слова: електронна бібліотека, вища освіта, особливості створення.

Актуальність. Вимоги суспільства до науково-інформаційного забезпечення його сталого розвитку зростають. В сфері електронних бібліотек при цьому йде процес удосконалення традиційного на набутому досвіді та засвоєння всього нового, прогресивного [1]. Головний напрям трансформації бібліотек визначається тенденціями розвитку суспільства, яке переходить від індустріальної стадії до фази, в якій головною рушійною силою стають технології, що пов'язані з наукою та розумовою діяльністю.

Матеріали та методи. Стрімкий інтелектуальний розвиток суспільства та недостатня кількість ресурсів для його забезпечення, породжують проблему, пов'язану з критичним переосмисленням традиційних ціннісних основ спеціального навчання, відставанням становлення спеціально-освітньої допомоги від нових соціальних потреб. Основним методом вирішення даних проблем є модернізація наявних електронних бібліотек та створення нових актуальних інформаційних ресурсів.

Результати. Гуманістичний підхід обумовлює впровадження такої діяльності, де є педагогічна підтримка в сфері самоорганізації особистості. Стосовно електронних бібліотек така ідеологема потребує визначення стратегічним напрямом їхнього розвитку створення та використання інтелектуальних інформаційних технологій. Бібліотека повинна перетворюватися у сучасний хаб, в сучасне місце, де будуть і книжки, і доступ до інтернету, який буде виконувати наступні функції [2]:

- інтеграція інформаційних ресурсів, ефективна навігація, присутність всіх запитуваних джерел;

- можливість пошуку в електронному каталозі бібліотеки й здійснення електронного замовлення (в локальній мережі навчального закладу та через мережу Інтернет, on-line) [3];
- можливість доступу до повних текстів видань та одержання електронної копії.

Серед особливостей створення електронної бібліотеки можна зазначити проблеми, пов'язані з використанням повнотекстових ресурсів де, з одного боку, йдеться про захист інтелектуальної власності та авторського права, з іншого – про доступність інформації. Особливо варто звернути увагу на важливу роль аналітичної діяльності, аналізу існуючого рівня роботи бібліотеки, моніторингу читання та користування електронними та Інтернет-ресурсами для виявлення перспективи розвитку наукової бібліотеки як медіа-центру.

Висновки

Створення електронних бібліотек – це оптимальні умови для задоволення інформаційних потреб навчального процесу. Впровадження інформаційних технологій в усі процеси бібліотечної діяльності, забезпечення вільного доступу до різних інформаційних ресурсів, а також до ресурсів бібліотеки через мережу Інтернет – пріоритетний напрямок роботи.

Список використаних джерел:

1. Стаття: бібліотека для дітей: нове бачення, нові орієнтири та соціальне партнерство. URL: https://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=563&dep_cur=1333#gsc.tab=0.
2. Стаття про електронні бібліотеки в Україні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2806542-v-ukraini-stvorat-elektronnu-biblioteku.html>;
3. Бібліотека імені М. Максимовича, стаття «Застосування новітніх інформаційних технологій». URL: <https://biblioteka.cdu.edu.ua/index.php/vydavnycha-diialnist-biblioteki/publikatsii-pratsivnykiv-naukovoi-biblioteki/221-zastosuvannia-novitnikh-informatsiinykh-tekhnologii-u-naukovii-bibliotetsi-im-m-maksymovycha-iak-priorytetnyi-napriamok-roboty.html>.

УДК 655.3.066:[629.7:069](043.2)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОМПОНУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ПУТІВНИКІВ МУЗЕЇВ АВІАЦІЇ

Вікторія Чернякова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олена Матвійчук-Юдіна, к.п.н.,
доцент кафедри КММТ*

Анотація Розробка та конструкторська складова путівника музеїв авіації включає чітке з'ясування читацького призначення та передбачуваного попиту на книговидавничому ринку. Серед творчих питань найважливішими є складання путівника музеїв авіації, а саме komponuvannya informativnogo ta iлюстративного матеріалу, з'ясування загальних принципів відбору і систематизації матеріалу загалом.

Ключові слова: довідкове видання, компонування, музеї авіації.

Повнота відомостей, тематичний діапазон, змістовне наповнення і вагомість путівника музеїв авіації значною мірою залежить від того, наскільки всебічно і ґрунтовно було відпрацьовано саме довідкову частину — ця своєрідна структура, на якій буде формуватися текстовий та наочний масив інформації. Для забезпечення уніфікації та полегшення майбутньої редакційної обробки інформаційно-ілюстративного матеріалу авіаційної тематики, спочатку готується, як еталон, типовий макет. Такого роду макет доцільно робити і для коротких, і для оглядових статей авіаційного спрямування. Потрібно класифікувати матеріал від історичного походження до сучасності авіабудування, також систематизувати тематики та рубрики.

Варто окреслити лише найважливіші моменти, які постійно мають бути в полі зору для редакторської оцінки довідкового видання авіаційного історичного характеру: робота над фактологічним матеріалом (з'ясування ступеню новизни інформації, врахування нових джерел, що з'явилися у процесі підготовки матеріалу, перевірка дат, цифр, прізвищ та ініціалів); удосконалення змісту (популяризація викладу, вилучення повторів, малозрозумілих слів, уникнення зайвої деталізації; уніфікація тексту (принцип однотипності скорочень, дат за старим чи новим стилем, написання великих і малих літер, аббревіатур, оформлення бібліографічного опису тощо); ретельна перевірка розробленої системи посилань, відсилань та покажчиків.

Основні чинники, що мають особливо принципові значення путівників авіаційних музеїв світу.

1. Складно організована, еkleктична структура, що поєднує науково-популярну та текстову та ілюстративну інформацію типу віртуальної подорожі, різні форми довідок, різний стиль викладу. Простір віртуальної подорожі при цьому може актуалізуватися від видання до видання. Прикладом можуть слугувати електронні путівники музеїв: вибіркоче ознайомлення; уривчасте «читання у русі».

2. Трансляція наукового знання на рівень повсякденної свідомості — об'єднання науково-довідкового і науково-популярного стилів, текст для «культурної рекреації», бедекер, спрощує і емоційно забарвлює отриману читачем інформацію з допомогою спеціальних термінів, цитування, епітетів, гіпербол і метафор.

3. Впливи на читача з метою формування нових стереотипів поведінки — обслуговування масового запиту на керівництво, породжене масовою культурою. Використані прийоми дуже різноманітні: демонстрація престижності тих чи інших дій, поради, тощо. Путівник авіаційного спрямування відбирає об'єкти та ступінь деталізації під час огляду, може наказувати «відповідні» реакції та враження.

4. Рекламний чинник для авіаційної галузі, де регіон виступає «товаром» — привернення уваги потенційних туристів: персоніфікація іміджу, візуалізація, перебільшення тощо. Сам факт публікації путівника авіаційних музеїв у просторі масової культури неминуче обертається рекламуванням, закликком відвідати регіон, перетворює туриста на потенційного споживача.

Висновки

Довідкові видання на кшталт путівників авіаційного спрямування класифікуються за матеріалами від історичного походження до сучасності авіабудування, також систематизуються за тематикою та рубриками, за характером часу і простору, країни, моделі, рейтингу, власників, коротких історичних довідок, тощо.

Список використаних джерел:

1. Лобода С. М., Денисенко С. М. Видавнича справа і технічне редагування: навчальний посібник. – К.: НАУ, 2021. – 76 с. [Веб-сайт]– Режим доступу: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53246>
2. 10 музеїв авіації світу, які повинен відвідати справжній любитель / Інтернет журнал «Всвіті» [Веб-сайт] – Режим доступу: <https://vsviti.com.ua/makepeople/42764>

**SECTION «SOCIAL COMMUNICATIONS IN THE GLOBAL WORLD:
THEORY AND PRACTICE»**

Head of Section: **Vyacheslav Vasilchenko, PhD.**, Associate Professor, Head of Department of Journalism

Secretary: **Kateryna Kuzilova**, 2nd year student

**СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»**

Голова Секції: **Васильченко В.М.**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики

Секретар: **Кузілова К.**, студентка 2 курсу

УДК 070.14:379.823:179.8(043.2)

МОВА ВОРОЖНЕЧІ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ

Олександр Антонов

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Марія Лашкіна, к.н.д.у., доцент

Ключові слова: мова ненависті, війна, телебачення, дегуманізація.

Вступ. В умовах повномасштабної війни в Україні проблема мови ворожнечі набула нового значення. На сьогодні гейт-спіч (від англ. hate speech – мова ненависті) є одним із видів зброї у інформаційній війні проти Росії. Тому досить важливо розглянути випадки і уточнити мету її використання. Дослідження використання мови ворожнечі у сфері українського телебачення дає можливість уточнити і проілюструвати на практиці як і для чого її використовують.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження виступають сюжети телеканалів, в яких використовується мова ворожнечі. Методами нашого дослідження є контент-аналіз, спостереження та семантичний аналіз текстів.

Результати. Перш за все треба визначитись, що саме слід зараховувати до випадків уживання мови ненависті. Мова ворожнечі – це агресивні висловлювання, які покликані необґрунтовано принизити чи дискримінувати особу чи групу таких. Гейт-спіч існував завжди. Однак новий рівень актуальності проблеми бере свій початок у березні 2014 року, коли Російська Федерація анексувала Крим. Саме тоді українські ЗМІ почали використовувати такі слова як «рашист», «кацап», «Мордор» тощо [1]. Такі метафори насичені негативною конотацією і є нічим іншим як зброєю у контексті інформаційної війни і агресії з боку Росії.

24 лютого 2022 року Україна увійшла в стан повномасштабної війни з Росією, а тому випадки використання мови ненависті тільки почали набирати обертів. Більшість українських телеканалів, зокрема такі як «Україна 24», «ICTV», «Прямий» і «ТСН», почали активніше використовувати мову ворожнечі. На наш погляд це є виправданим кроком, адже дегуманізація ворога, використання негативних образів автоматично викликають негативну реакцію у споживача інформації і цілком може сприяти «психопрограмуванню» масової свідомості [2].

Слід зазначити, що випадки мови ворожнечі умовно поділяють на декілька видів. Фахівці з Інституту масової інформації виділяють три рівні прояву мови ненависті:

- Жорсткий – прямі заклики до насилля та дискримінації певної групи осіб;
- Середній – виправдування випадків насилля і дискримінації певної групи осіб;
- М'який – створення негативного іміджу певної групи осіб [3].

Для того, щоб визначити до якого рівня слід зараховувати мову ворожнечі на українському телебаченні, пропонуємо розглянути декілька випадків її використання.

Телеканал «ICTV» найчастіше вдається до лексики мови ненависті, однак робить це виключно російською мовою. Слід зазначити, що телеканал подає подвійні заголовки для своїх сюжетів, які можуть дуже відрізнятись між собою. Наприклад, сюжет на YouTube-каналі «Факти ICTV» під назвою «російські солдати хочуть додому, але на рідній їм батьківщині погрожують ГРАТАМИ» у російському варіанті має назву «российские ОРКИ хотят домой, но [на] родине им угрожают ТЮРЬМОЙ». Така образність, дегуманізація ворога «викарбовує» у свідомості людей те, що герої сюжету є родичами фантастичних істот, назва яких позначає «іноземець, що несе зло і смерть».

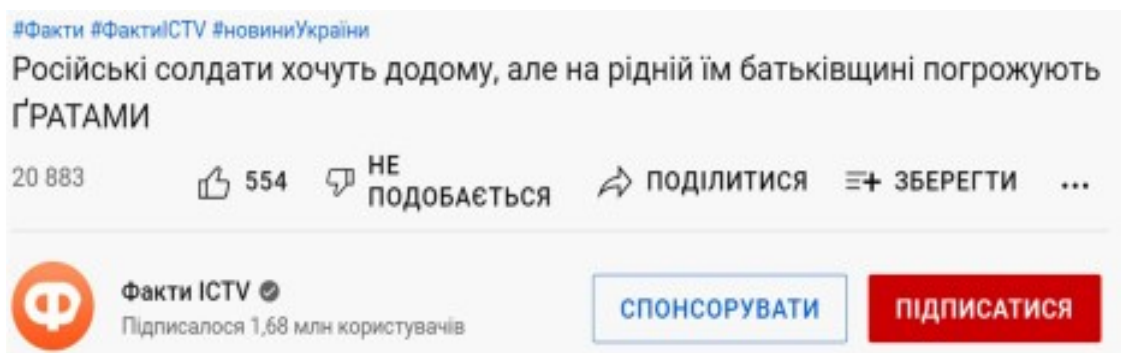

Рис.1 Український варіант заголовку для сюжету

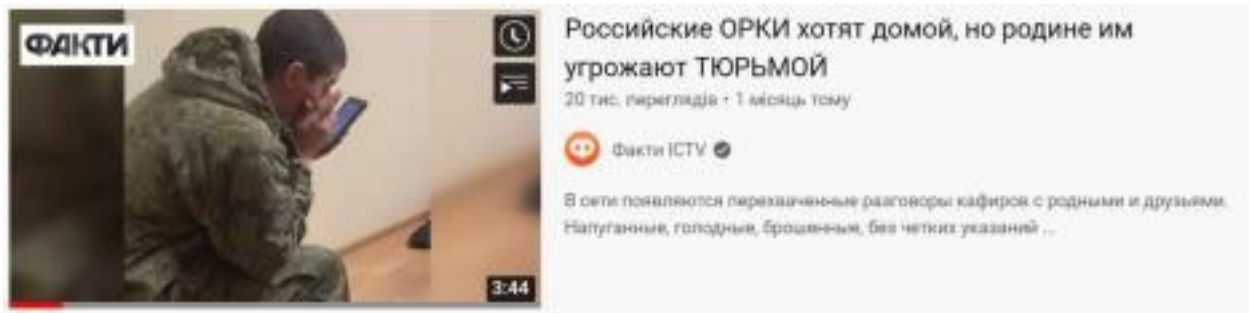

Рис. 2 Російський варіант заголовку для сюжету

«5-й канал» також використовує лексику гейт-спічу, як наприклад у сюжеті під назвою «орки залишили після себе радянську техніку, задавлені сухпайки, награбоване: Київщина після окупації», де автори у такий самий спосіб прибігають до дегуманізації ворога. Звісно, можна сказати про те, що подібні визначення людей є неприпустимими на телебаченні. Проте, на наш погляд, це не працює у той час, коли на території країни розв'язана повномасштабна війна.

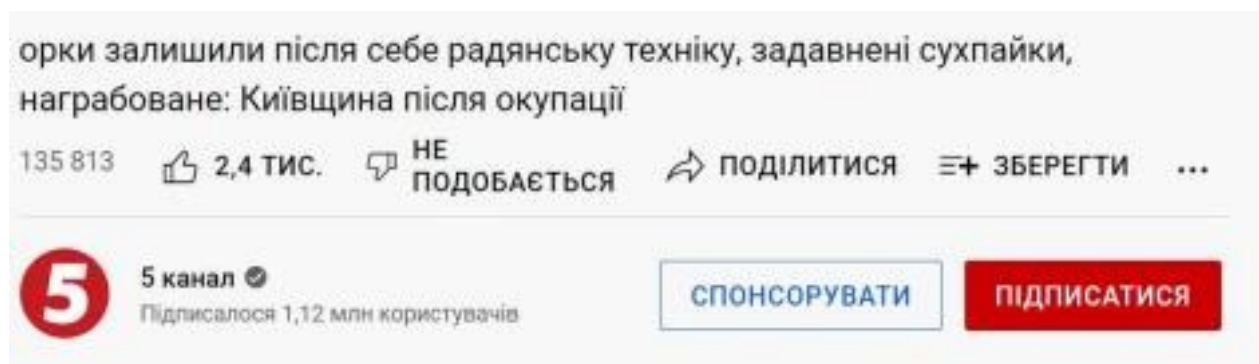

Рис. 3 Дегуманізація ворога

Також випадки дегуманізації ворога можна знайти у сюжетах телеканалів «Прямий», «ТСН», «Еспreso» та «Україна 24».

Висновки

Наведені приклади дають можливість зазначити те, що мова ворожнечі на українському телебаченні за своєю суттю відноситься до м'якої адже лише допомагає створити негативний образ російського солдата у свідомості українців. В умовах війни це може бути виправданим кроком, як тимчасова допустима агресія. Водночас, в цивілізованому інформаційному світі в мирний час такі прояви негативу є не прийнятними і, вочевидь, згодом цей дискурс втратить свою актуальність.

Список використаних джерел:

1. Уникання мови ворожнечі наблизить мир [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ms.detector.media/profstandarti/post/14133/2015-09-07-unykannyamovyvorozhnechinablyzyt-myr/>.

2. Лашкіна М.Г. Психологічний аспект комунікативної функції ЗМІ / М.Г.Лашкіна // Культура народів Причорномор'я: науч. журн. Таврич. нац. ун-та. – 2004. - № 49. – Т. 2. – С.61 – 64.

3. Мова ворожнечі у ЗМІ: якою вона буває та до чого призводить (інфографіка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imi.org.ua/advice/mova-vorojnechi-u->.

УДК 070:304:007

ЖАНР ТОК-ШОУ СЕРЕД ПРОГРАМ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ

Софія Биковська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Валентина Шульгіна, д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: ток-шоу, телебачення, журналістика, соціальні ток-шоу, політичні ток-шоу.

Вступ. Протягом останніх десятиріч в Україні можна спостерігати стрімкий розвиток журналістики в жанрі ток-шоу. Ця сфера виконує по-суті лише розважальну роль, однак у глобальному аспекті вона може вирішувати гостросоціальні проблеми простих людей. На сучасному етапі розвитку медіа в Україні ток-шоу називають обличчям і рушійною силою кожного телеканалу. Цей жанр визначає рейтинг, має значний вплив на масового глядача, показує його симпатію, прихильність. В Україні жанр ток-шоу досліджують такі науковці, як А. Лісневська [5], Л. Федорчук [6] та А. Яковець [7].

Матеріали та методи. Методами нашого дослідження є спостереження та контент-аналіз програм жанру ток-шоу серед програм на сучасному українському телебаченні. Об'єктом дослідження є жанр ток-шоу.

Результати. Поява телебачення змінила життя людей кардинально. Сьогодні фундамент телевізійної журналістики виріс настільки, що з кожним днем виходять нові програми, зароджуються нові жанри. І одними з таких жанрів є жанр, який досі не втратив своєї значущості, а навпаки став виключно опорою будь-якого каналу ток-шоу. Програми такого жанру займають особливе місце на телебаченні.

Вперше ток-шоу на екранах побачили американці у 1960-х роках. Журналіст Філ Донах'ю, який був ведучим передачі, у прямому ефірі брав інтерв'ю у героя програми. У той момент, коли питання до героя закінчилися, журналіст надав можливість поставити запитання одному з глядачів, який перебуває у студії. З цього питання розпочалася історія жанру ток-шоу [1, с.12].

Незалежна Україна побачила перше ток-шоу в 1997 році. Воно мало назву «Табу», транслювалось на телеканалі 1+1, і суть його полягала у тому, що ведучий Микола Вересень запрошує до студії зіркових гостей і ставить їм не дуже "зручні" запитання, спонукаючи героїв програми до відвертих відповідей. Однак не надто високі рейтинги шоу спонукали редакторів змінити його формат. Через рік в ток-шоу "Табу" ведучий грав лише роль модератора, а гості, кількість яких не змінилась, обговорювали певну суспільно-важливу проблему. Один гість представляв аргументи «за», інший — «проти». Глядачі в студії так само поділялись на тих, хто «за» і «проти». При цьому вони самі обирали, на якій половині сидітимуть.

У травні 1998 року з'явилося шоу Ольги Герасим'юк «Без табу», яке закрилось у 2006 році, і, після певного ребрендингу відновило своє існування у 2009 році.

«Хід розмови і розкриття проблематики шоу напряму залежить від майстерності ведучого. Саме це й відрізняє вітчизняні ток-шоу від шоу в США. Американський менталітет та ментальність дуже відрізняються від нашого, і заборонених тем для американських програм не існує. На українських ток-шоу журналіст, в першу чергу, користується своїм професіоналізмом, а вже потім моральними цінностями» [10, с.112].

Сьогодні жанр ток-шоу дещо змінився, відповідно до бажань та потреб аудиторії. Поряд з політичними ток-шоу, телеканали пропонують соціальні ток-шоу, метою яких є висвітлення гостросоціальних питань.

Соціальні ток-шоу висвітлюють суспільні проблеми, які стосуються кожної людини. До таких проблем відносять безробіття, розірвання шлюбу, наркоманію, алкоголізм, куріння, демографічну ситуацію у країні тощо. Запрошені до студії гості та експерти активно обговорюють запропоновану тему, пропонуються шляхи вирішення тих чи інших соціальних проблем. Такі ток-шоу мають результат, наприклад, надання приватної клініки безкоштовного лікування підлітка наркомана тощо. «Перевага цієї тематики в тому, що проблеми, яких вона стосується, торкається великої кількості людей, завдяки цьому зростає і чисельність аудиторії» [2,с.57]. До таких програм соціальної спрямованості можна віднести "Говорить Україна" на телеканалі Україна, "Один за всіх" на телеканалі СТБ, а також "Стосується кожного" на телеканалі Інтер.

Героями таких програм стають пересічні люди, які звернулись на проєкт за допомогою. Відповідно, жанр ток-шоу зацікавлює аудиторію тим, що він дає можливість відволіктись від своїх проблем та буденності, і долучитись разом з експертами до обговорення проблем інших людей.

«Подібні програми дають глядачам зрозуміти, що вони не одні зіштовхнулись з тією чи іншою проблемою, а декому навіть підказують шляхи вирішення проблем. Тож для певної категорії людей жанр ток-шоу став не просто розвагою, а допомогою» [4, с. 43].

Висновки

Жанр ток-шоу відрізняється надзвичайною тематичною та функціональною широтою жанрового різновиду. Його багаторічний розвиток призвів виникнення стабільного інтересу в досить численній групі глядачів. Це – їхній реальний світ, це вони – його герої, це їх хочуть вислухати, це вони можуть саморозкритися та самореалізуватися у світі, як реальному, так і телевізійному.

Список використаних джерел:

1. Бирбом М. Хозяин ток-шоу. Спутник-ТВ, 2005. № 7.
2. Богомолова Н. Социальная психология печати, радио, телевидения. Москва: Издательство МГУ, 1991. С. 56-78.
3. Вакурова, Н. Типология жанров современной экранной продукции: учеб. пособие. Москва: Институт современного искусства, 1998. – 66 с.
4. Вилкина К. Драматургия развлекательных и интеллектуальных ток-шоу. Сибирь: Сибирский федеральный университет Институт филологии и языковой коммуникации, 2013. С. 1-58
5. Винокур, Т. О языке современной драматургии. Москва : Наука, 1977. С. 130–198.
- Вовканич С. Інформація, інтелект, нація. Львів : Євросвіт, 1999. 416 с.
5. Лісневська А. Телевізійний спецрепортаж у сучасному медіапросторі. – Львів : Теле- та радіожурналістика // Збірник наукових праць, ЛНУ ім. І. Франка, 2018. С. 108 – 113.
6. Федорчук Л. Телевізійна аудиторія; нові концепції та технології дослідження. – Львів Теле- та радіожурналістика // Збірник наукових праць ЛНУ ім. І. Франка, 2018. С. 64 –70.
3. Яковець, А. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник – 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

УДК 070.16:004.738.5(043.2)

ФАКТЧЕКІНГ ЯК ТРЕНД У РОБОТІ СУЧАСНОГО ДИДЖИТАЛ-МЕДІА

Альона Гаранжа

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – В'ячеслав Васильченко, к.ф.н.,
доцент, завідувач кафедри журналістики*

Ключові слова: фактчекінг, фактчек, диджитал-медіа, фейк, інформаційний простір.

Вступ. Сучасний диджитал-простір перенасичений інформацією. Через засилля у ньому фейків, перекручених фактів та недостовірних тверджень, виникає гостра потреба у критичному аналізі поданої інформації. Особливо актуальним сьогодні є такий інструмент, як фактчекінг – перевірка фактів на точність та правдивість; варіант журналістського розслідування, завданням якого є викриття маніпуляцій, недостовірних фактів у публікаціях

засобів масової інформації. [1] В Україні явище фактчеку досліджують такі науковці як О. Гороховський [2], О. Марків [3], Н. Островська [4], Ю. Полтавець [5].

Матеріали та методи. Методами нашого дослідження є спостереження та контент-аналіз матеріалів видань. Об'єктом дослідження є явище фактчекінгу.

Результати. Явище фактчеку не нове, але трендом його зробили нові інформаційні технології. В українському медіапросторі його актуальність пов'язана зі збільшенням поширення фейкових та пропагандистських матеріалів через диджитал-медіа. Для прикладу розглянемо спростування на авторитетних українських фактчекінгових платформах двох фейків створених російськими ЗМІ:

1. VoxCheck: «ФЕЙК: Україна фальсифікує смерті: жертви російських окупантів курять на вантажівці у перервах між зйомками» [8].

Поширюване російськими пропагандистами відео насправді не мало жодного відношення до російсько-української війни. Після пошуку фрагментів відеоматеріалів в інтернеті журналісти з'ясували, що відео було зроблено під час зйомок кліпу російського реп-виконавця Хаскі на пісню «Ніколи-небудь».

2. StopFake: «Фейк: Українські солдати займаються мародерством – є фотодокази» [9].

У цьому випадку наведені фотоматеріали швидко знайшлися на просторах українських інтернет-ЗМІ. Розслідувачі заперечили причетність українських військових до мародерства та дискредитували поширювачів брехні.

Використовуючи сучасні методи перевірки фото та відеоматеріалів журналістам цих платформ вдалося спростувати заяви пропагандистів. Це дуже важливо, бо такого роду інформація могла суттєво зашкодити репутації Україні на міжнародній платформі та створити недовіру всередині українського суспільства.

Окрім перевірки за візуальними ознаками, у сучасному фактчекінгу для здійснення перевірки активно використовуються різні програмні засоби, спеціалізований софт. Громадська організація Інститут масової інформації виділяє два кроки для перевірки текстових матеріалів:

1. Виділити з матеріалу твердження, що потребують перевірки;

2. Знайти в авторитетних джерелах інформації підтвердження, що допоможуть класифікувати повідомлення як правдиве, неправдиве, оманливе або таке, що не можна перевірити [7].

Особливу увагу слід приділити матеріалам з надмірною емоційністю, в яких наявні перебільшення чи применшення, приховування частини інформації, перекручені назви відомих джерел, недостовірні цитати та ін.

У 2020 році українське видання tyzhden.ua склало перелік найавторитетніших українських фактчекінгових організацій. Туди увійшли VoxUkraine / Антологія Брехні від VoxCheck; StopFake; По той бік новин; БезБрехні; Детектор медіа; Інститут масової інформації (ІМІ); Інтерньюз-Україна [6]. Наявні проекти передбачають дотримання принципу неупередженості та використання лише відкритих джерел для підготовки доказової бази. Втім, явище фактчекінгу в Україні ще не набуло достатнього розповсюдження. Основними перешкодами є відсутність підтримки з боку держави, незначний вплив на позицію та рішення масової аудиторії та недостатній розвиток фактчеку у регіонах.

Висновки

У сучасному світі важко переоцінити важливість верифікації інформації. Фактчекінг у ньому став інструментом протидії постправді та маніпуляціям. Недостовірні, маніпулятивні та перекручені дані можуть зашкодити репутації видання, зробити його неконкурентоспроможним та виключити ЗМІ з медіапростору взагалі. Тому таке явище як фактчекінг на довгі роки закріпиться серед провідних трендів сучасної журналістики.

Список використаних джерел:

1. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
2. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи : практ. посіб. Дніпро : ЛІРА, 2017. 133 с.
3. Марків О. Постправа та фактчекінг – тренди сучасної комунікації. Наука та освіта : ключові питання сучасності : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Чернігів, 18 трав. 2018. Чернігів, 2018. Т. 11. С. 112–119.
4. Островська Н. В., Єськова К. В. Особливості формату українських фактчекінгових проектів. Соціальні комунікації: теорія і практика. 2018. Т. 7. С. 43–51
5. Полтавець Ю. Фактчекінг у роботі сучасного журналіста – дієвий спосіб протистояння інформаційним загрозам. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки / за заг. ред. В. О. Жадька. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 126–141.
6. Імунітет до інфодемії [Електронний ресурс] // Українська правда – Режим доступу до ресурсу: <https://web.archive.org/web/20210425002855/https://tyzhden.ua/Society/251277>.
7. Інструменти фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації – Режим доступу до ресурсу: <https://web.archive.org/web/20210425002841/https://imi.org.ua/articles/instrumenti-faktchekinguyak-profesiyno-vidriznyati-brehyu-vid-pravdi-i407>.
8. ФЕЙК: Україна фальсифікує смерті: жертви російських окупантів курять на вантажівці у перервах між зйомками [Електронний ресурс] // VoxCheck – Режим доступу до ресурсу: <https://voxukraine.org/fejk-ukrayina-falsyfikuye-smerti-zhertvy-rosijskyh-okupantivkuryat-na-vantazhivtsi-u-perervah-mizh-zjomkami/>.
9. Фейк: Українські солдати займаються мародерством – є фотодокази [Електронний ресурс] // StopFake – Режим доступу до ресурсу: <https://www.stopfake.org/uk/fejk-ukrayinski-soldati-zajmayutsya-maroderstvom-ye-fotodokazi/>.

УДК 070.16:004.738.5(043.2)

МІСЦЕ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Світлана Голоско

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – В'ячеслав Васильченко, к.ф.н.,
доцент, завідувач кафедри журналістики*

Ключові слова: воєнний стан, журналістське розслідування, комунікація.

Вступ. Трансформація журналістики та нових медіа призвела до журналістських війн в сучасному медіапросторі та перетворила його на «поле бою» політичних сил та різних ідеологій. Основним завданням українських науковців і практиків є пошук проблем, генерація ідей нових методів та вироблення ефективних заходів для протидії в умовах гібридних війн та воєнних конфліктів.

Таким чином, потрібен атакувальний підхід, що полягає в асиметричній відповіді на дії противника. Особливе місце в нагальних світових проблемах має журналістика та якісна комунікація.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є журналістське розслідування як ексклюзивний журналістський матеріал, що є інструментом впливу на аудиторію та набуває особливого значення в умовах воєнного конфлікту. У вивченні зазначеного питання ми використовували теоретичний науковий метод теорії та пізнання, емпіричний та метод аналізу.

Результати. Нині нагальною проблемою є повномасштабна війна Росії в Україні та методи її ведення на інформаційному рівні впливу. В таких умовах йдеться про створення ЗМІ картини світу як невід'ємної частини військових дій, а прямим завданням є пошук та використання всіх доступних засобів добування, перевірки та подачі інформації.

Тож першочергово маємо звернути увагу на журналістське розслідування і вказати, що цей журналістський жанр визначається як матеріал, який ґрунтується на оригінальній роботі журналіста, яка у свою чергу з'являється з витoku або «зливу» інформації з офіційних або неофіційних джерел. Це системний аналіз, що описує весь спектр проблеми, а не лише інцидент. Тобто суть полягає в пошуку причинно-наслідкових зв'язків, аналітичній обробці знайденого матеріалу та викладі в доступній для аудиторії форму [1, с. 6].

Важливо зазначити, що навіть у звичних умовах пошуку ексклюзиву журналісти нерідко демонструють низьку професійність, у той час, коли в умовах воєнного стану на журналістів очікує низка перепон та обмежень у висвітленні подій, місць, особистостей тощо. Згідно з наказом Головнокомандувача ЗСУ про організацію взаємодії між ЗСУ, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму

воєнного стану журналіст має пройти акредитацію задля упередження витоку значущої інформації, що може допомогти ворогові у веденні бойових дій [3].

Тобто журналіст, як і журналіст-розслідувач опиняється перед дилемою власних методів збору і поширення інформації та обмежень за воєнного стану, у разі порушень норм якого передбачена кримінальна відповідальність. Таким чином, складність для журналіста розслідувача в умовах воєнного стану полягає у відборі допустимої для поширення інформації та першоджерел. Однак універсальним елементом широкого жанру розслідування є інтерв'ю. Так, прес-конференції, публічні виступи урядових та військових персон можуть стати основою для майбутнього матеріалу, інформаційним приводом, а також бути першоджерелом у зборі інформації. У таких умовах журналіст має стати експертом або співпрацювати з експертами з відповідних питань.

Однак і в таких умовах, незважаючи на важливість спиратися на інформацію офіційних джерел, журналіст-розслідувач не повинен приймати одну сторону. Варто уникати надмірного спрощення та сентиментальних розповідей, які ґрунтуються на емоціях, для висвітлення важливих питань [2, с. 71].

Висновки

Отже, місце журналістського дослідження в умовах воєнного стану має важливе значення, суть якого полягає в повному заглибленні в проблематику питання, зборі та системному викладі інформації в умовах обмежень і небезпеки.

Список використаних джерел:

1. Бель Беата, Бурмагін Олександр, Патора Томаш, Хоменок Олег. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. – Київ, 2013, – 190 с.
2. Буроменський Михайло, Штурхецький Сергій, Білз Емма, Бетц Мішель, Шюпп Кріс, Казанжи Зоя. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. – К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. – 118 с.
3. Наказ Головнокомандувача ЗСУ про організацію взаємодії між ЗСУ, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/nakaz_73_050322.pdf.

УДК 071

ЦІЛІ ТАРГЕТОВАНОЇ РЕКЛАМИ В FACEBOOK НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОЇ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КАМПАНІЇ WINARK

Вікторія Гринчук

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Сергій Лук'янчук, ст.викл.

Ключові слова: таргетована реклама, цілі, реклама facebook.

Вступ. Соціальні мережі – один із найпопулярніших інструментів для розвитку малого бізнесу. Підприємцям-початківцям, які шукають платоспроможну аудиторію, необхідно знати головні методи ефективного налаштування таргетованої реклами. У цій статті ми розглянемо головні цілі рекламного кабінету Facebook, використання яких допоможе малій компанії знайти клієнтів. Дослідження проведено на прикладі малої дизайнерської компанії Winark.

Winark – молода компанія, яка почала своє існування на початку 2021 року. Головною сферою діяльності є створення креативів для таргетованої реклами. Цільовою аудиторією компанії є таргетологи, які мають невеликий досвід роботи у своїй сфері.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень цілей рекламного кабінету Facebook були використані емпіричні методи, а саме – експеримент та опис, а також, теоритичний метод – аналіз.

Результати. Рекламний кабінет Facebook містить у собі три види цілей, кожна з яких включає декілька підтипів. Спочатку пропонуємо надати дефініцію слова «ціль» та вказати основні властивості цього параметра. «Ціль – те, до чого прагнуть, чого намагаються досягти; мета» [1].

Маючи завдання – тобто, цілі кампанії – Facebook автоматично оптимізує показ реклами. Замовляючи налаштування реклами в Facebook, можна бути впевненим, що рекламне оголошення буде показане тим користувачам, які потрапляють у аудиторію, виходячи з налаштувань націлювання, і при цьому з найбільшою ймовірністю впадуться до необхідних дій, виходячи з установленної мети [6].

Перша ціль називається «упізнаваність» та містить у собі два типи кампаній: «упізнаваність бренду» та «охоплення». «Упізнаваність бренду» – тип кампанії, за якою алгоритми Facebook показують рекламу тим людям, які з найбільшою ймовірністю звернуть увагу і запам'ятають рекламне повідомлення.

За параметром «Охоплення» Facebook буде показувати рекламу максимальній кількості користувачів. На нашу думку, доречним було б протестувати дію параметру «охоплення» з аудиторією ретаргетингу. Завдяки цьому можна отримати меншу ціну за показ оголошень, що є великою перевагою на старті бізнесу [2]. Ретаргетинг – рекламний механізм націлення на аудиторію яка вже якимось чином взаємодіяла з брендом [5].

Друга ціль має назву «Ліди» та містить в собі шість типів кампаній: «трафік», «залученість», «встановлення додатків», «перегляди відео», «генерація лідів», «повідомлення». Ми не можемо використовувати ціль «трафік» та «встановлення додатків», оскільки у кампанії ще немає власного сайту та додатку. З ціллю «перегляд відео» можна провести тестування реклами, зробивши акцент на анімаційні креативи. Аудиторія одразу, на прикладі, зможе оцінити рівень професіоналізму в даній сфері.

На холодну аудиторію – тих людей, які ще не мають інформації про діяльність Winark, ми вважаємо доречним використовувати параметр «генерація лідів». «Генерація лідів» – миттєві форми, які збирають контактну інформацію про аудиторію. Туди також можна додавати запитання користувача, які допоможуть зрозуміти потенційних клієнтів і досягти визначених бізнес-цілей [3]. Використовуючи дану ціль, ми зберемо необхідну кількість інформації для створення ретаргетингової аудиторії. Після цього пропонуємо використати параметр «залученість», щоб виявити найбільш зацікавлену – «гарячу» аудиторію. «Залученість» – найпопулярніший варіант у новачків у сфері таргетованої реклами Facebook. Результатом дій за цією ціллю буде просування публікацій, заходів та отримання відміток «подобастся».

Усю виявлену в попередньому кроці аудиторію ми використаємо за налаштуванням цілі «повідомлення». Оскільки людина, яка підпишеться на сторінку, «вподобає» чи прокоментує фото, є «гарячою» аудиторією, ми можемо припустити, що саме вона стане нашим покупцем. Реклама з метою «повідомлення» дозволяє запускати оголошення, реакцією на яке у аудиторії буде повідомлення у Direct або Messenger, в залежності від обраних вами налаштувань.

Підсумовуючи, хочемо окреслити послідовність рекламних цілей, які потрібно використовувати малій дизайнерській компанії Winark задля набору клієнтської аудиторії. Перші цілі «охоплення» та «збір лідів» використовуємо щодо «холодної аудиторії» та виявляємо «теплу» аудиторію. Далі на основі зібраних даних використовуємо ціль «залученість» та знаходимо потенційну клієнтську аудиторію. Останнім кроком повинна бути ціль «Повідомлення», у рамках якої для більшої ефективності можна додати оффер – знижку або ж акційну пропозицію.

Висновки

Використовуючи дану стратегію, компанії Winark вдалося набрати 281 підписника та 15 нових клієнтів.

Список використаних джерел:

1. Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс]. – 1980. – Режим доступу до ресурсу: <http://sum.in.ua/>.
2. Гайд по рекламі в Facebook [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.google.com.ua/amp/s/pengstud.com/blog/gajd-facebook-2/amp/>.
3. Довідка Facebook [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/business/help/1481110642181372?id=735435806665862>.
4. Какие рекламные кампании FB использовать? [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://ideadigital.agency/ru/blog/reklama-v-facebook/>.
5. Що таке ретаргетинг [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.criteo.com/ru/what-is-retargeting/>.
6. Як обрати ціль реклами Facebook Ads [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://elama.ru/blog/kak-pravilno-vybrat-cel-reklamy-v-facebook-ads/>.

УДК 339.13:[004.738.5:316.472](043.2)

ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ ПРОСУВАННЯ НОВОГО БРЕНДУ В ІНСТАГРАМ

Дарина Давидчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Маєвська, к. філос.н.,
доцент кафедри журналістики*

«Створить те, що люблять 100 людей, а не те, що буде «начебто подобатися» мільйону людей» – Брайан Ческі

Ключові слова: стратегія, бренд, маркетинг, реклама, Інстаграм.

Вступ. Стратегія – це середньо- та довгострокова послідовна маркетингова діяльність, яка організовує складові маркетингового комплексу (власне товар, цінову політику, рекламу та способи розповсюдження) та прокладає шлях до поставлених цілей. Ефективність просування та отримані результати напряму залежать від обраної стратегії. Не правильно обрана стратегія є завідома програшним варіантом який не просто не принесе результату, а й понесе за собою збитки та може сильно зашкодити. Саме тому важливим є не лише безпосередньо створення стратегії, а й її дослідження, вивчення та аналіз ефективності й актуальності.

Матеріали та методи. При проведенні дослідження було використано такі теоретичні методи: вивчення та аналіз даних літературних джерел, спостереження, збір та узагальнення інформації з метою визначення особливостей просування нового бренду в Інстаграм та конкретизації поняття «стратегія» у маркетингу.

Результати. «Смартфони завжди під рукою, тому покупці в будь-який момент можуть почати щось шукати. І вони розраховують, що бренди будуть відповідати їх потребам і пропонувати тільки те, що дійсно потрібно прямо зараз», - писав Тодд Поллак, директор по роздрібній торгівлі, Google (США) [1]. З цього випливає, що на сьогоднішній день покупці стали більш обізнаними, вони знають чого вони хочуть, а саме тому бути просто присутнім на ринку – замало. Необхідно ще й вміло використовувати маркетингові інструменти для просування й зацікавлення потенційного клієнта.

В сучасних реаліях і вже існуючі і нові бренди активно займають своє місце на різноманітних онлайн платформах. Інстаграм – одна з найпопулярніших площадок для просування бренду у соціальних мережах. Для того, щоб просування бренду в Інстаграм було максимально результативним необхідно створити стратегію. Ефективна стратегія просування – це та стратегія, яка забезпечує досягнення усіх поставлених цілей з максимальною вигодою для бренду [4].

Стратегія просування бренду необхідна для того, щоб:

1. Проаналізувати актуальний стан, визначити сильні та слабкі сторони бренду.
2. Вивчити ринок конкурентів та дослідити конкурентоспроможність.
3. Визначити мету, цілі та завдання.
4. Задати систему координат для ефективного вирішення задач.
5. Прокласти найефективніший шлях для досягнення цілей.

Серед основних переваг просування нового бренду саме в соціальній мережі Інстаграм можна виділити:

- наявність різноманітних інструментів для рекламування, збору даних про ЦА, збору та аналізу статистики;
- пошук нових потенційних клієнтів;
- підвищення пізнаваності та лояльності [3].

Власник нагороди «TOP BUSSINES AWARDS» Девід Аакер у своїй праці «Аакер про брендинг. 20 принципів досягнення успіху» писав: – «Пізнаваність бренду часто недооцінюють, цей актив впливає на сприйняття, перевагу і навіть поведінку. Люди люблять все знайоме і готові приписувати різні позитивні атрибути предметам, які вважають знайомими. І, нарешті, пізнаваність може впливати на те, чи згадує про бренд покупець у ключовий момент у процесі покупки, вибираючи товар серед інших знайомих йому брендів» [2].

Саме в цьому і повинна стратегія просування допомогти бренду – знайти потенційного клієнта, заохотити його на першу купівлю, «закохати» у бренд і побудувати такі зв'язки між брендом та клієнтом, які останній не захоче розривати.

Висновки

Отже, проаналізувавши усі переваги, які надає створення стратегії, можна дійти висновку, що ефективність просування нового бренду в Інстаграм значно підвищується зі створенням стратегії та чітким її виконанням. Стратегія просування це інструмент, який допомагає чітко визначитися з напрямком руху, визначити план дій задля досягнення збуту та інших цілей, а також уникнути кризових ситуацій та не допустити провальних рішень.

Список використаних джерел:

1. «How to reach today's impatient shoppers – whether they're shopping online, by voice, or in store» / URL: <https://www.thinkwithgoogle.com/marketing-resources/omnichannel/meeting>.
2. Aaker D. AAKER ON BRANDING 20 Principles That Drive Success / David Aaker., 2014.
3. Maandag M. THE ONLY BOOK YOU WILL EVER NEED ON BRANDING:to start, run and grow your business / M. Maandag, L. Puolakka., 2014.
4. Trout J. The Power of Simplicity / J. Trout, S. Rivkin., 1999.

УДК 070.14:32.019.51:355.48(477:470+571)(043.2)

РОЛЬ І ВПЛИВ МЕДІА В ГІБРИДНИХ ВІЙНАХ: ДОСВІД УКРАЇНИ

Тетяна Демух

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Геннадій Христокін. д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: медіа, гібридна війна, фейки, інформаційна війна.

Вступ. Актуальність роботи зумовлена активними діями на інформаційному фронті, внаслідок повномасштабного вторгнення російських військ до України. В лексичі пересічного українця все частіше зустрічається таке нове поняття, як «гібридна війна». В роботі здійснюється спроба проаналізувати сутність та ключові складові війни нового типу, «гібридної війни». Сучасні наукові роботи Г.М Маклюєна [1] та Г.Г. Почепцова [2] дали можливість розглянути та проаналізувати роль та вплив медіа в гібридних війнах.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є масова свідомість в умовах гібридної війни. Методологічною основою дослідження послужив структурно-функціональний метод для розгляду окремих компонентів гібридної війни, а особливо їх вплив на масову свідомість. Застосований метод аналізу, що дозволив провести порівняльний аналіз задач гібридної війни.

Результати. Поняття «гібридна війна» було введено американським вченим М. Маклюєном, який вважав засоби комунікації новим ресурсом держави та довів, що сучасні війни відбуваються в інформаційному просторі [1]. Інакше кажучи гібридна війна —це збройний конфлікт, мета якого полягає у створенні внутрішніх протиріч та конфліктів в державі противника для досягнення політичних цілей. Яскравим прикладом використання інформаційного продукту як зброї є діяльність Російської Федерації, що веде війну проти України. Чи не головним методом цієї війни є інформаційна агресія, розв'язана Росією з метою створення викривленої реальності та системи цінностей на користь агресора.

Сучасні інформаційні війни - це квазіагресивний інструментарій мирного життя, а не лише збройного конфлікту між державами. І постійний розвиток інформаційного простору продукує нові можливості для застосування цього інструментарію. Поява інтернету здійняла його до нових висот [2].

Основними задачами гібридної війни є використання методів, що сприяють виникненню та поглибленню в державі, обраній для агресії, внутрішніх конфліктів: створення внутрішніх протиріч через пропаганду перехід на інформаційну війну; створення економічних проблем, протидія зв'язкам країни-жертви з сусідніми країнами; підтримка сепаратизму та тероризму;

сприяння створенню нерегулярних збройних формувань (повстанців, партизан та ін.) та їх оснащення.

Яскравим прикладом використання інформаційного продукту як зброї є діяльність Російської Федерації. Росія є агресором по відношенню до України в період 2014 і по теперішній час, однак Росія була не першою країною, яка застосувала «гібридну» війну проти інших країн, а Україна — не першою жертвою «гібридної» війни.

Розіп'ятий хлопчик — яскравий приклад гібридної війни. У 2014 році, на російському телебаченні з'явився сюжет про «розіп'ятого хлопчика». У ньому жінка розповідала, як на власні очі бачила вбивство маленького сина і дружини російського військового, якого за її словами катували українські війська на центральній площі Слов'янська. Проте ця вся історія не мала жодного підтвердження [3]. Ця історія була на слуху довгий час. Журналісти «*Bi-bi-si*» та «*Нової газети*» взялися за цей сюжет, аби розібратися чи справді був «розіп'ятий хлопчик». По-перше, в Слов'янську відсутня площа Леніна, на яку нібито зігнали місцевих жителів, самі ж місцеві жителі точно б знали цю історію, проте всі розводили руками [4]. Анексія Криму і його входження до складу РФ було демонстрацією гібридної війни. «Зелені чоловічки», які прийшли «визволяти», піднятий над флагманом ВМС України «Гетьманом Сагайдачним» Андріївський прапор, ну і проведення референдуму і прийняття Криму і Севастополя до складу РФ – це все гібридна війна. І ще ж за довго до анексії Російська Федерація активно пропагувала про історичну єдність Росії та Криму, відірваність Криму від України, існування своєрідного «кримського народу» та інше.

Висновки

Тепер для України постає головне питання – як здійснити ефективний захист нашого інформаційного простору, свідомості та ідентичності українців, досягти достатнього рівня безпеки розвитку держави. Зараз ще не розроблені кардинальні заходи з протидії інформаційним атакам. А це означає, що в інформаційних війнах успіх буде забезпечуватися за рахунок все більшого вдосконалення інформаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Маклюен Г. М. Внешние расширения человека / Г. М. Маклюен ; пер. с англ. В. Николаева ; закл. ст. М. Вавилова. – М. ; Жуковский : КАНОН – пресс – Ц, Кучково поле, 2003. – 464 с.
2. Смыслові та інформаційні війни / Г. Г. Почепцов // Інформаційне суспільство. - 2013. Вип. 18. - С. 21-27. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2013_18_6.

УДК 355.48-025.26(477:470+571)(043.2)

ГІБРИДНА ВІЙНА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ – КОМУНІКАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЯВ

Дар'я Зотенко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Марія Лашкіна, к.н.д.у., доцент

Ключові слова: гібридна війна, інформація, комунікація, конфлікт, агресія.

Вступ. Слова Джорджа Оруела, що винесені нами в епіграф, у сучасному технологічного розвиненому та комунікативно зв'язаному світі, стають все більш актуальними, особливо в умовах війни в Україні. З самого початку воєнного конфлікту між Україною та Російською Федерацією, останньою державою було застосовано низку протиправних та агресивних дій в різних сферах життя, які так чи інакше дестабілізували ситуацію в Україні. Такий тип «вторгнення» в життя іншої країни з боку держави-агресора в науковій літературі визначається як «гібридна війна».

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є гібридна війна Росії проти України, її складові та відображення. Вивчення цього об'єкта доцільно розглянути через предметний прояв її в інформаційно-комунікативному аспекті за допомогою методів спостереження, контент-аналізу та синтезу.

Результати. Гібридна війна у загальному розумінні науковому дискурсі розуміється як концепт, який включає в себе воєнні дії, що поєднуються з економічними, інформаційними, дипломатичними конфліктами, з метою досягнення стратегічних політичних цілей. Одним із проявів «гібридної війни» являється створення протиріч в суспільстві за допомогою інформації та пропаганди, що переростають в «інформаційну війну», ще одним яскравим прикладом проявом гібридної війни, є спосіб, коли у якій військово-потужніша держава-агресор домовляється із недержавними виконавцями — групами місцевого населення та бойовиками, — зв'язок із якими вона формально цілковито заперечує. Саме такою була є російська диверсійна діяльність в Україні до і навесні 2014 року. Під час конфлікту невеликі групи російських військовослужбовців організували та координували озброєні загони терористів із місцевого населення на сході України, уникаючи прямого введення своїх військ через український кордон, що дозволяло Росії частково обходити міжнародне право у галузі ведення війни [1]. Все це супроводжувалося інформаційною кампанією через популярні ЗМІ, щоб змінювати настрої населення. Це давало можливість пропагандистам інформаційно артикулювати війну, як внутрішній конфлікт в Україні.

Основною небезпекою для України, що становить гібридна війна, є її інформаційно-комунікативний характер, що вводить суспільство в оману шляхом пропаганди в інформаційному полі і тим самим створює хибну картинку дійсності. Люди легко втрачають орієнтир реальності і їх все більше поглинають фейки. Головними «помічниками» держави-агресора виступають засоби масової інформації, інтернет, телебачення та радіо, соціальні мережі тощо. Вони допомагають російським політикам просочити розповсюджувати свою неправдиву інформацію на міжнародний рівень і показувати її з боку «миру та стабільності». Найважливіше, що з 2014 року подібна практика з боку агресора була задумана таким чином, щоб уникнути конфронтації з Заходом, одночасно призводячи до перемоги через обмежене застосування військової сили [2]. Водночас, час довів, що своєї цілі Російська Федерація не досягла. Україні вдалося переломити інформаційну повістку, країни Заходу більше не вірять російським фейкам і пропаганді, масово відключають телевізійні російські канали, видворяють пропагандистів. Застосування відвертої агресії проти України ще більше об'єднало міжнародну спільноту у підтримці України. Більшість світових видань постійно висвітлюють ситуацію в Україні, що впливає на загальний інформаційний фон в світі. Гібридний вплив в інформаційно-комунікативному потоці вже явно не на боці Росії. В Україні навпаки створена потужна мережа громадських організацій, зокрема, «Стоп-фейк», «По той бік новин» та інші, які допомагають спростовувати неправдиву інформацію та фейки політиків. Сьогодні, в умовах воєнного стану, цю роботу вдало проводить Центр протидії дезінформації, який працює при Раді національної безпеки і оборони України.

Висновки

Важливо розуміти, що побороти гібридну війну можливо, проте, варто розраховувати на власні сили, тобто намагатися ліквідувати прояви цієї війни на інформаційному чи пропагандистському рівні, щоб вони не змогли поширитися й на інші: економічні, політичні, соціальні. Цілі, які стоять перед журналістами сьогодні, це виявлення та спростування фейків, висвітлення правдивої інформації про події в Україні, розвінчування неправдивих повідомлень політиків.

Список використаних джерел:

1. Ковальський Г. Інформаційна складова протистояння на Сході України // Гібридна війна: in verbo et in praxi: монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під. заг. ред. професор Р. Додонова. — Вінниця: ГОВ «Нілан-ЛТД», 2017. — С.135-174. URL: <https://jmonographs.donnu.edu.ua/issue/view/94> (дата звернення 25.04.2022).
2. Лисянська Д. Гібридна війна // URL: <https://bit.ly/3OFSJ61> (дата звернення: 25.04.2022).

УДК 339.13:[004.738.5:316.472](043.2)

БІЗНЕС АКАУНТ В ІНСТАГРАМ: ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ПРОСУВАННЯ

Поліна Івановська

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Маєвська, к.філос.н.,
доцент кафедри журналістики*

Ключові слова: онлайн просування бренду, бізнес акаунт, Інстаграм.

Вступ. На сьогодні, найефективнішим та найпростішим методом просування бренду вважається його просування за допомогою соціальних мереж, зокрема Інстаграм. Але не кожен, хто обирає цю платформу для реклами власного продукту знає, що вона містить у собі спеціальні інструменти для ефективнішого та легшого просування бізнес акаунтів.

Роботу інструментів реклами у соціальних мережах досліджено у наукових роботах наступних авторів: М. В. Мальчика та І. П. Адасюк [2], К. Ю. Семененка та С. А. Бакуліної [3], Б. В. Фасія та А. В. Матвійчука [5], С. Ю. Хамініча та К. В. Третяка [6].

Метою цього дослідження було визначити ефективність просування бренду в Інстаграм за допомогою спеціальних інструментів бізнес акаунту.

Матеріали та методи. У процесі дослідження було використано емпіричні методи дослідження, зокрема експериментальний метод, для визначення особливостей впливу підключення бізнес акаунту на сторінку бренду. Також був використаний метод порівняння, для визначення ефективних змін у роботі з бізнес акаунтом. Для вивчення об'єкту дослідження був використаний метод аналізу. Для детального вивчення особливостей інструментів бізнес акаунту було використано метод ізолюючої абстракції.

Результати. Під час дослідження було розглянуто наступні інструменти бізнес акаунту в Інстаграм: кнопки зв'язку, поле для додаткової інформації, статистика профілю та таргетована реклама всередині платформи.

Перераховуючи попередні інструменти можна побачити, що прив'язка акаунту через Facebook відкриває для Інстаграм сторінки багато нових можливостей які недоступні для звичайного користувача.

Розглянемо ефективність кожного з цих інструментів.

Кнопки для альтернативних видів зв'язку (номер телефону, адреса електронної пошти, посилання на Google Maps тощо) допомагають потенційним клієнтам налагоджувати зв'язок із представниками бренду у зручний для них спосіб.

Додатковий рядок в описі до профілю, відкриває можливість зазначити рід діяльності бренду або написати більше важливої інформації про бренд. Цей інструмент допомагає привернути увагу до профілю саме цільової аудиторії.

Реклама всередині Інстаграм допомагає у легкий спосіб налаштувати таргетовану рекламу профілю та окремих постів. Цей інструмент дозволяє обрати характеристики реклами та цільову аудиторію, яка побачить рекламний контент, що спрощує процес налаштування реклами для звичайного користувача [4].

Статистика профілю надає можливість відстежувати додаткові характеристики, які пов'язані з публікаціями та роботою профілю, що допомагає при визначенні ефективності реклами всередині платформи [1].

Зазначивши усі особливості роботи інструментів бізнес акаунту, можна порівняти їх ефективність.

Кожен із цих інструментів відкриває різні можливості для покращення роботи саме бізнес акаунтів та допомагає налаштувати зв'язок із необхідною аудиторією. Окремі інструменти відповідають за покращення різних аспектів роботи профілю, тож ефективність інструментів бізнес акаунту виявляється при їх повноцінному одночасному використанні.

Висновки

Використання спеціальних інструментів бізнес акаунту в Інстаграм допомагає власникам компаній полегшити роботу зі сторінкою на платформі з ціллю продажу товарів та послуг та налаштувати рекламу у цій соціальній мережі. І хоча налаштування бізнес акаунту та ознайомлення з усіма його інструментами та можливостями займає певний час, на сьогодні, створення такого акаунту в Інстаграм є одним з найпростіших безкоштовних та ефективних методів онлайн просування.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н. В. Соціальні мережі як інструмент просування підприємства / Н. В. Бібік, О. В. Рискаль // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. – С. 4.
2. Мальчик М. В. Реклама в Інтернеті: теоретичний аналіз та особливості / М. В. Мальчик, І. П. Адасюк // Journal of Lviv Polytechnic National University Series of Economics and Management Issues. – 2021. – Вип. 5. – Ч. 1. – С. 77.
3. Семененко К. Ю. Особливості застосування інструментів онлайн просування в маркетинговій діяльності підприємства / К. Ю. Семененко, С. А. Бакуліна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Вип. 19. – Ч. 3. – С. 26.
4. Романова А. В. Таргетована реклама як ефективний спосіб просування в соціальних мережах / А. В. Романова, З. М. Андрушкевич, О. Б. Вальков // Вісник Хмельницького національного університету. – 2019. – Вип. 5. – С. 209.
5. Фасій Б. В. Реклама в соціальних мережах: проблема регулювання / Б. В. Фасій, А. В. Матвійчук // Часопис цивілістики. – Вип. 30. – С. 68.

6. Хамініч С. Ю. Інтернет-реклама як основний чинник просування товару в сучасних умовах / С. Ю. Хамініч, К. В. Третьяк // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. – 2015. – Вип. 7. – С. 505.

УДК 004.738.5:316.472.4](043.2)

ТАРГЕТ В ТІК ТОК: ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Юлія Кирієнко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Маєвська, к.філос.н.,
доцент кафедри журналістики*

Ключові слова: таргет, TikTok, цільова аудиторія.

Вступ. Таргетинг в Tik Tok – це SMM-інструмент просування, за допомогою якого можна підібрати потрібну аудиторію за певними критеріями, а саме: за віком, статтю, місцем проживання, інтересами, для вашого товару чи послуги. Її особливістю є те, що вона доцільно використовувати бюджет і при цьому можна отримати максимальний результат.

Матеріали та методи. Робота включає такі теоретичні методи, як системний аналіз таргету в Tik Tok, спостереження та узагальнення даних для виявлення ефективної реклами для цієї соц.мережі.

Результати. Сергій Юровицькій у своїй роботі «Як знімати круті відео в Tik Tok з музикою та ефектами» вказує, що Tik Tok – це молодіжна соц.мережа, яка дозволяє створювати, монтувати та поширювати відео, на які накладається музика, фільтри та різні спец ефекти. Також цей додаток надає можливість використання різних масок [2].

Навіщо потрібний таргетинг в Tik Tok? Цей метод допомагає не аби як зекономити витрати на рекламу, адже перед її демонстрацією, можна вказати ті категорії в людях, які цікавлять. Артур Квак, директор компанії Compas Agency та спеціаліст із створення сайтів, стверджує, що головним завданням таргету - є створення та розповсюдження рекламного повідомлення для людей, які зацікавлені в цьому та покращити його ефективність [4].

Таргетована реклама в Tik Tok поділяється на такі види, як: тематична, тобто показ реклам на тих платформах, які відповідають певній тематиці; контекстна – це демонстрація повідомлення для тих, хто зацікавлений; географічна – обмежується заданими регіонами; часовий таргет, тобто та реклама, яку можна побачити у певний період часу або дні тижня; соціально демографічна – це та, яка розділяє за віком, родом та соціальним статусом цільової аудиторії; поведінкова орієнтується на переглядах в Інтернеті, покупках та діях.

Згідно статистики - Tik Tok знаходиться на шостому місці у світі серед популярних платформ соціальних мереж. Нею користується більше 800 мільйонів користувачів. А це значно більше, у порівнянні з Pinterest чи LinkedIn. Tik Tok скачували більше 1.5 мільярдів

разів. Цією програмою користуються люди в 154 країна світу. Соціальна мережа доступна багатьма мовами, а саме – 39. Приблизно 90% людей використовують цей додаток щодня [1].

Хоч Tik Tok і популярний, але не для всіх бізнесів він підійде. Адже аудиторія цієї соціальної мережі є найбільш молодшою і взагалішому виглядає так: 27% – 13-17 років; 42% – 18-24 роки; 16% – 25-34 роки [1].

Ця платформа містить такі ефективні формати таргету, як: реклама в стрічці, або її ще називають In-Feed Ads – так само як і в Instagram з'являється тоді, коли користувач гортає публікації у розділі «для Вас» на головній сторінці; хештег-челендж – це спонсоровані хештеги із Discover Page. Бренд сам придумує і створює челендж та запускає рекламу. Коли користувач натисне на хештег, то потрапляє на сторінку компанії, де є посилання на сайт; рекламу BrandTakeover видно відразу як відкрити Tik Tok. Вона з'являється в стрічці у вигляді коротких відео, GIF-зображень чи картинок із статистикою; TopView схожа на BrandTakeover, тільки цей вид реклами можна побачити через секунд п'ять після відкриття додатку. В оголошенні можна додати посилання на сторінку [3].

Реклама в Tik Tok має такі 5 цілей: перегляд відео, встановлення рекламованого додатку, трафік, охоплення та конверсії. В залежності від цього можуть змінюватися рекламні формати та стратегії призначення ставок. У Tik Tok доступними є такі формати: оплата за тисячу показів (CPM) та оптимізована виплата (oCPM), ціна за клік (CPC) та оптимізована ціна (oCPC).

Висновки

Завдяки таргетингу в Tik Tok про товар чи послугу дізнаються не всі люди, а конкретна аудиторія. Цю рекламу поділяють на такі види: тематична, контекстна, географічна, часова, соціально демографічна та поведінкова. Під час дослідження вияснили ефективні реклами у Tik Tok: In-Feed Ads, хештег-челендж, BrandTakeover та TopView.

Список використаних джерел:

1. Олександра. Таргетинг [Електронний ресурс]/Олександра – Режим доступу до ресурсу: <https://pengstud.com/blog/tiktok-guide/>.
2. Сергій Юровицький. Як знімати круті відео в Tik Tok з музикою і ефектами [Електронний ресурс]/ Сергій Юровицький – Режим доступу до ресурсу: <https://blog.pokupon.ua/ru/tik-tok/>.
3. Таргетинг в Tik Tok: як налаштувати і запустити, і скільки це буде коштувати – Режим доступу: <https://postmarket.pro/Article/reklama-v-tik-tok-kak-nastroit-kak-zapustit-stoimost-i-rokupka-reklamy>.
4. Що таке таргетинг і як він працює – Режим доступу: <https://gravitec.net/ru/blog/chtotakoe-targeting-kak-rabotaet/>.

УДК [338.124.4:658.8](043.2)

ОСОБЛИВОСТІ КРИЗОВИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНСЬКИХ ЛОКАЛЬНИХ БРЕНДІВ

Вікторія Кінащук

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Олена Куцан, ст.векл.

Ключові слова: просування локального бренду, кризові комунікації, фешн-індустрія, бренд комунікація, соціальні мережі.

Вступ. Нинішня ситуація у світі та, безпосередньо, на території України дає можливість вивчити застосування кризових комунікаційних технологій та виокремити їх особливості. З початку війни в Україні перед брендами постало питання щодо створення стратегічного інструменту та ефективного плану комунікацій, котрі зможуть запобігти репутаційній шкоді компанії та організують підтримку для інформаційного простору компанії. В сьогоденних реаліях знання щодо комунікаційних правил у критичних умовах невизначеності є необхідними для формування антикризової репутації [4].

Матеріали та методи. У процесі дослідження було використано емпіричні методи дослідження, зокрема експериментальний метод, для визначення особливостей комунікаційних технологій локальних українських брендів одягу під час воєнного стану. Також був використаний метод порівняння, для визначення найбільш ефективних бренд-комунікацій у просторі фешн індустрії. Для вивчення об'єкту дослідження був використаний метод аналізу. Для детального вивчення особливостей кризових комунікацій було використано метод ототожнення. Крім того, робота включає такі теоретичні методи, як спостереження, збір інформації задля більш точного визначення.

Результати. Український дизайнер Андре Тан сміливо заявляє: "У воєнний час мода виконує утилітарну функцію" [3]. Наразі стратегія брендів потребує максимальної адаптації під нові реалії. В умовах воєнного стану країни бізнесу надзвичайно необхідно дбайливо комунікувати зі своїми клієнтами та підтримувати загальний стан надійності та безпеки поміж людьми.

Тепер є поняття довоєнного та післявоєнного інформаційного простору. Раніше рубрикатор контенту поділявся на інформаційний, продаючий та інтерактивний, то зараз у пріоритеті контент з соціальним підтекстом, емпатійний або підтримувальний стабільні відчуття та корисний контент. Наразі кожна українська компанія, зокрема у фешн-індустрії, має заявити про свою національну позицію як локального бренду [1].

Українські бренди одягу мають забезпечувати не тільки інформаційний тил, але й сплачувати податки та підтримувати фінансовий сектор країни. Велика кількість фешн брендів

почала створювати капсульні колекції, котрі популяризують українську символіку і це є гарним прикладом комунікаційної реакції у часи кризи. Наприклад, український бренд головних уборів RUSLAN BAGINSKIY, котрий вже відомий на весь світ, випустив колекцію бейсболок у патріотичних кольорах. Всі кошти від продажу передають на підтримку Збройних сил України. Або ж український бренд SIYAI, котрий об'єднав практичний трикотаж із сильною громадянською позицією. У капсульній колекції можна побачити низку светрів з народною мудрістю про руський корабель [2]. Гумористичні вирази воєнного часу – «Доброго вечора, ми з України», літак «Мрія» – та дитячі малюнки, присвячені мирному майбутньому, стали основою колекції футболок, худі та хусток бренду Keepstyle.

Багато локальних брендів крім фінансової допомоги та грошових переказів на фронт, займаються перепрофілюванням виробництва. Такими брендами є Kachorovska Atelier, One by One, Arutiunova та інші. Тепер бренди замість суконь та костюмів виробляють термобілизну, бронезилети та системи розвантаження, а також шиють солдатські берці. Бренд MUSTHAVE, котрий з 2010 року став першим українським мас-маркетом жіночого одягу почав боротись за незалежність України з перших днів війни, тому вони відшивають балаклави та жилети розвантаження. Також кожен бренд поширює процес виробництва та залучає до підтримання антикризової ініціативи у своїх соціальних мережах, котрі є основою бренд-комунікацій. Таким чином бренди підтримують свою репутацію шляхом активних практичних дій у кризові часи.

Основними особливостями комунікаційних технологій також є адаптація послуг, товарів та ціноутворення у критичний час. У кризовому стану бренд має доцільно формувати рекламні креативи без закликів до покупки чи смішних відео, адаптувати контент-стратегію під інтереси своєї цільової аудиторії та створювати ситуативне інфо поле навкруги бренду.

Важливою ціллю у цій кризовій ситуації є можливість донести вірогідну інформацію усьому світу. Тому велику ставку українські дизайнери зробили на віртуальне мистецтво. Український бренд GUDU заснував проєкт «21 день надії», де 21 ескіз означає емоцію дня. Ця колекція малюнків створювалась під час обстрілів та є демонстрацією психологічного стану всіх українців. Проєкт поширюється у мета всесвіті як NFT-продукт, а всі гроші з продажів будуть спрямовані на допомогу дітям України [5].

Висновки

Особливості кризових комунікаційних технологій мають багатогранний підтекст та мають різноманітні формати використання. Вони є необхідними для застосування брендами у критичні часи. Та на прикладі українських локальних брендів одягу можна зрозуміти, як збільшити репутаційний фундамент внаслідок доцільного та дієвого використання кризових комунікацій.

Список використаних джерел:

1. Бренд-комунікація в соціальних мережах у воєнний час [Електронний ресурс] // Cases.media. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://cases.media/article/brend-komunikaciya-v-socialnikh-merezhakh-u-voennii-chas>.
2. Заради перемоги: як українські бренди сьогодні допомагають країні [Електронний ресурс] // Vogue UA. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/yak-ukrajinski-brendi-sogodni-dopomagayut-krajini.html>.
3. Мироненко Т. Мода для окопа. Українські дизайнери знайшли своє місце на війні. Як вони допомагають перемогти Росію [Електронний ресурс] / Тома Мироненко // Forbes. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://forbes.ua/ru/inside/moda-dlya-okopuukrajinski-dizayneri-znayshli-svoe-mistse-na-viyni-yak-v-oni-dopomagayut-peremogti-rosiyu-31032022-5186>.
4. Як вижити брендові у кризовій ситуації, або Що робити, якщо медіа офіційно «поховали» компанію [Електронний ресурс] // Executives. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://executives.com.ua/yak-vyzhyty-brendovi-u-kryzovii-sytuatsii/>.
5. Як українські бренди допомагають нашій армії та волонтерам [Електронний ресурс] // Vogue UA. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/yak-ukrajinski-brendi-dopomagayut-nashiy-armiji-ta-volonteram.html>.

УДК 044.738.5:379.823(043.2)

**ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДКАСТУ ЯК НОВІТНЬОГО ЯВИЩА
СУЧАСНОГО МЕДІАПРОСТОРУ**

Анна Коросташовець

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Віталіна Горова, к.і.н., доцент

Ключові слова: інтернет, медіаконвергенція, подкаст, типологія, жанрова характеристика.

Вступ. На сучасному етапі розвитку медіа-сфери в Україні спостерігається тенденція активної трансформації традиційних каналів комунікації, а саме: телебачення, преси та радіо. Вони усе частіше займають інтернет-простір. Телепрограми завантажуються на платформі відеохостингу, газети і журнали видозмінилися в онлайн-медіа, а радіо набуває нового формату у вигляді подкасту. Такі зміни зумовлені необхідністю зробити контент більш зручним для споживача. Наявна можливість завантажити аудіоматеріал, на відміну від прямого ефіру телерадіомовлення, має переваги у наявності повторного доступу до нього, призупинці трансляції без втрати інформації. Також онлайн-медіа є доступнішим та охоплює значно ширшу аудиторію. Така асиміляція традиційних ЗМІ отримало назву «конвергенція медіа», що було зумовлено потребою суспільства конвертувати змістовну складову будь якого медіапродукту на цифрові носії на альтернативних медіамайданчиках. Подкастинг є медіапродуктом, що поєднує у собі радіомовлення та Інтернет. Він стає більш мобільним та зручним для сучасного слухача (втрачається лінійність аудіопродукту) [7].

Матеріали та методи. Для розкриття теми дослідження обрано методи наукового аналізу та систематизації у частині огляду наукових праць щодо типології подкастів, а також метод узагальнення для формулювання висновків.

Результати. Подкасти як сучасний медіаформат умовно можна розділити на такі групи: ті, що проходять у формі, коли запрошені гості діляться власним досвідом і знанням на певну тематику, й інші – у форматі вільної розмови людей між собою. Під час запису розмовних подкастів ведучі або ведучий обговорюють різні питання, діляться своїми ідеями та міркуваннями, а також ставлять питання один одному. Окремо варто виділити наративні подкасти. Їх ще називають аудіоісторіями. Даний жанр вирізняється специфікою розкриття теми епізоду. Усе відбувається у жанрі документального або художнього твору зі своїми героями та проблемними запитаннями, які вони мають вирішити під час розповіді [5]. Дослідники також розділяють подкасти за критерієм авторства. Їх творцями можуть бути як організації (університет, бізнес-структура, медіа, радіостанція), так і самостійні блогери [3, с. 150]. Показовим є поділ подкастів в залежності від кількості ведучих, запропонований П. Колліганом (P. Colligan): «solopodcast» – це свого роду монолог (тобто ми маємо лише одного ведучого); «interviewpodcast» – цей формат зумовлює наявність хоста та другого учасника бесіди; «multi-hostpodcast» – це подкаст з декількома ведучими; «vidcast» – запис подкасту відбувається у форматі відеофайлу [6]. Відносно способу та платформи створення подкастів вітчизняна школа журналістикознавства виокремлює такі типи: аудіоподкаст – подкаст у форматі аудіофайлу, створений за допомогою мікрофону; відеоподкаст – створений у форматі відеофайлу за допомогою відеокамери; скрінкаст – новий тип подкастингу, що спрощує онлайн навчання, під час якого спеціальна програма записує екран комп'ютера з аудіокоментарями, що є ідеальним форматом для пояснень; скайпкаст – це розмова яка відтворена та записана на платформі скайпу з поширенням на інші сервіси [1; 3, с. 149-150]. Варто звернути увагу на поділ подкастів за тематикою. Так, І. Денисенко, Н. Вакалюк, характеризуючи цей аспект, виокремлюють: інтерв'ю, подкасти про новини та політику, техніку, на спортивну, ігрову тематику, аудіоблоги (онлайн-щоденник), музичні, навчальні подкасти, комедіподкаст, аудіокниги, радіоспектаклі і радіо-шоу та ін. подкасти соціально важливі теми [2]. За тематикою також подкасти поділяються на: подкасти-термінали; вузькоспеціалізовані або літературні; бізнес-подкасти; громадські подкасти, які розраховані на велику аудиторію; музичні подкасти [4].

Блогерство як явище виникло в 90-х роках, а його засновником вважають ТімаБернерса Лі – винахідника мережі Інтернет, який мав сторінку, де публікував новини [2]. Популярність блогів зростає кожного день, адже вони допомагають знайти необхідну інформацію, однодумців, поділитись думками та досвідом. Актуальними є тематичні, а також

особисті, з яких і починалась їх історія створення, але зараз вони отримали нову назву «лайф-стайл», де розповідають історії з власного життя.

Соціалізація один з перших чинників, які цікавлять користувача, завдяки цьому люди всієї планети згуртовуються за спільними інтересами та комунікують, щоб дізнатись більше один про одного, долаючи перепони відстані, часу, віку, а також особисті, які заважають спілкуватися в реальності [3].

З огляду на стрімкий розвиток технологій, можна сказати, що Інтернет став головним способом спілкування, проведення вільного часу, контактом між владою та суспільством, джерелом інформації, а також місцем роботи для багатьох людей. Таким чином, через популярність та довіру аудиторії до блогерів їх використовують як канал розповсюдження масової інформації, здатної активізувати читача.

Цю думку доводить соціальне опитування від центру Socis. За результатами їх дослідження респондент проводить 139 хвилин в день на перегляд соціальних мереж, а кількість користувачів з України складає в Instagram – 11.5 млн., в Facebook – 19.5млн [4].

Висновки

Аналіз критеріїв типологічного поділу подкастів, як новітнього явища сучасного медіапростору, дозволив розкрити специфіку утворення нового медіаформату – «подкаст», що є продуктом медіаконвергенції радіомовлення, а також найбільш поширених підходів щодо його видового різноманіття. Типологія подкастів визначається за критеріями: способу створення, платформи розміщення та жанрової тематики, а також базується на характеристиці кількості ведучих, виду бесіди та формату.

Список використаних джерел:

1. Данилюк С. Особливості використання інтернет-технології «Подкаст» у процесі формування професійної компетентності майбутніх філологів. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vchdpu/ped/2012_101/Danyl.pdf (Дата звернення: : 13.04.2022).
2. Денисенко І., Вакалюк Н. Використання подкастів як сучасного методу навчання іноземним мовам. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту : матеріали Міжнар науково-практ. конф., м. Біла Церква, 31 жовт. 2019 р. 2019. С. 23–24. URL: http://193.138.93.8/bitstream/BNAU/3716/5/Vukorystania_pod.pdf (Дата звернення: 12.04.2022).
3. Дмитровський О. Типологія українських подкастів – найважливішого сегмента інтернет-радіо. Теле- та радіожурналістика. 2015. No 14. С. 149–154.
4. Любченко Ю., Токмань Д. Аудіо-платформи в сучасній журналістиці: аудиторний вимір. Запорізький національний університет. 2020. URL: https://newmedia.zp.ua/images/texts/kolekt_mono.pdf#page=6 (Дата звернення: 12.04.2022).
5. Хівренко А. Українські подкасти: що це таке і як їх слухати?. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/09/20/7267023/> (Дата звернення: 12.04.2022).
6. Colligan P. How To Podcast 2015: Four Simple Steps To Broadcast Your Message To The Entire Connected Planet - Even If You Don't Know Where To Start. 2015. 208 p.

7. Kolbitsch J., Maurer H. The Transformation of the Web: How Emerging Communities Shape the Information We Consume. JOURNAL OF UNIVERSAL COMPUTER SCIENCE. 2006. Vol. 12(2), no. 2. P. 187–213. URL: https://www.researchgate.net/publication/200772707_The_Transformation_of_the_Web_How_Em (Last accessed: 13.04.2022).

УДК 070:316.77:792

ТЕАТРАЛЬНИЙ БЛОГІНГ ЯК ЖАНР ЖУРНАЛІСТИКИ

Антон Кошіль

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олена Васьківська, к.п.н.,
доцент кафедри журналістики*

Ключові слова: блог, блогосфера, мережа «Інстаграм», культура, театр.

Вступ. Зміни в сучасному суспільстві зумовлені швидким розвитком технологій, інформаційний простір трансформує свою діяльність у онлайн-середовище й поширює там відповідний мультимедійний медіа-контент. Інтернет дає необмежений ресурс для комунікації й обміну інформацією, що сприяє утворенню все більшої кількості блогів.

Питання блогінгу досить нове та недостатньою мірою досліджене на сьогодні. Хочемо виділити українських науковців, праці яких були використані нами для аналізу. Науковець О. Парубець розглядала блогінг як різновид альтернативної журналістики [1]. Вплив блогінгу на громадську думку досліджувала у своїх працях І. Тонких [2].

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів дослідження внеску театральної блогосфери в культурологічне життя використаний аналітичний метод порівняння, а саме аналіз й зіставлення різних світових та українських інстаграм-блогів про театр.

Результати. Соціальні мережі стали невід’ємною частиною життя кожного з нас. На сьогодні їх кількість стрімко зростає, пропорційно відповідаючи кількості й потребам аудиторії. Платформа «Інстаграм» надає можливість популяризації матеріалу серед суспільства та вирізняється високим рівнем мультимедійного та інтерактивного наповнення.

Блоги в багатьох аспектах виступають як типово медійний продукт. Унікальність, інноваційність блогосфери як медійного засобу нового типу визначають технологічні можливості мережі Інтернет і свобода висловлювання, що забезпечена цими можливостями. За десятиліття існування мережі в ній викристалізувалася специфічна стилістика, і навіть культура, яка набула чи не найбільш рафінованих, виразних форм саме у просторі блогосфери. [3, с. 139].

Сучасне суспільство формується завдяки інтернет-мережі, тому надзвичайно важливим є питання поширення культурологічного матеріалу через блогосферу. Зважаючи на той факт,

що ми живемо у суспільстві лукістів, він повинен бути стратегічно продуманим, з гарним візуальним наповненням. Культурологічна сфера залишається територією для суспільної консолідації, а блогосфера є інструментом для формування духовності й світогляду користувачів соціальних мереж.

Театр завжди був самобутньою частиною українського народу, що допомагав людям культурно збагачуватись, при цьому вивчаючи історію власного народу, адже багато постанов використовували у своїй основі п'єси й поеми відомих українських письменників, що, своєю чергою, писали про славетне життя українського народу.

Театральні блоги створюються з метою популяризації теми культури та її основних тенденцій серед користувачів мережі. Автори даного виду блогінгу публікують матеріали пов'язані з мистецько-культурними подіями, акцентуючи увагу на їх важливості в духовному розвитку суспільства. Їх основною ціллю є формування й просування культурологічних цінностей серед користувачів мережі, підвищення їх інтелектуального рівня.

Водночас, відчувається недостатня кількість театральних блогів в мережі «Інстаграм», які висвітлювали б і популяризували матеріали культурологічного характеру, що є надзвичайно актуальним та доцільним в сучасному світі. Мала поінформованість суспільства про культурне життя країни призводить до духовного занепаду та деградації, що несе негативний характер для перспективного майбутнього.

Висновки

Культурологічна проблематика відіграє значну роль у житті держави. Вона відповідає за збереження й майбутнє формування національної ідентичності. Технологічний прогрес дозволяє залучати до культурного орієнтування все більший відсоток громадян, а це робить культуру доступною для всіх верств населення.

Соціальні мережі – це універсальний інструмент для впливу на громадську свідомість, тому варто опрацьовувати нові ресурси для передачі культурних цінностей, традицій, ідей від покоління до покоління. Журналістика, через створення блогів та популяризацію театру в мережі «Інстаграм», робить вагомий внесок у розвиток культури та підтримує інтерес суспільства до театрального мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Парубець О. Блогінг як різновид альтернативної журналістики. Results of modern scientific research and development. (October 17-19, 2021). Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 346-350 с.
2. Тонкіх І. Ю. Журналістські блоги як форма впливу на громадську думку в українських Інтернет-ЗМІ / І. Ю. Тонкіх // Психолінгвістика. 2012. Вип. 11. С. 290-297.
3. Михайлова О. Ю. Блогосфера як інструмент соціокультурних трансформацій у сучасній Україні. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2014. Вип. 4-5. С. 130-141

УДК [004.738:82-94]:316.454.52(043.2)

БЛОГ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА СПІЛКУВАННЯ В РЕАЛЬНОМУ ЖИТТІ

Дарина Кузнєцова

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Валентина Шульгіна, д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: Інтернет, соціальні мережі, блог, користувач.

Вступ. Суспільство змінилось в результаті трансформації системи цінностей через появу Інтернету. Соціальні мережі обезцінили інформацію та надали безмежну свободу користувачам замінивши всі усталені інститути – родину, друзів, освіту. Це стало поштовхом до появи явища кіберсоціалізації, коли у користувачів очікування сформовані у віртуальному світі не виправдовуються в реальному і вони намагаються перенести норми та мораль з мережі в життя руйнуючи давно створені правила.

Матеріали та методи. Формалізація та узагальнення даних науково-методичної літератури у вигляді збору теоретичної інформації шляхом дослідження використаних джерел друкованих та електронних ресурсів. Також використано такі журналістичкознавчі методи дослідження, як контент-аналіз й контент-моніторинг соціальних мереж, як альтернативного методу спілкування.

Результати. Соціальна мережа – це спеціально реалізована можливість віддаленої взаємодії людей з метою обміну інформацією, зазвичай яскраво вираженої тематичної спрямованості; географічно учасники соціальної мережі можуть бути досить віддаленими один від одного, тому її інструментарій є найбільш ефективним засобом комунікації [1. С. 213-215].

Блог – це вебсайт, головний зміст якого складають записи, зображення чи мультимедіа, що регулярно додаються. За своєю структурою являє собою єдину систему, що складається з окремих частин – постів. Пости об'єднують фотографії або відео та текст, характеризуючи думку яку хотів подати автор. Він відповідальний за стиль та зміст, достовірність інформації, якість та частоту публікацій.

Блогерство як явище виникло в 90-х роках, а його засновником вважають Тіма Бернерса Лі – винахідника мережі Інтернет, який мав сторінку, де публікував новини [2].

Популярність блогів зростає кожного день, адже вони допомагають знайти необхідну інформацію, однодумців, поділитись думками та досвідом.

Актуальними є тематичні, а також особисті, з яких і починалась їх історія створення, але зараз вони отримали нову назву «лайф-стайл», де розповідають історії з власного життя.

Соціалізація один з перших чинників, які цікавлять користувача, завдяки цьому люди всієї планети згуртовуються за спільними інтересами та комунікують, щоб дізнатись більше один про одного, долаючи перепони відстані, часу, віку, а також особисті, які заважають спілкуватися в реальності [3].

З огляду на стрімкий розвиток технологій, можна сказати, що Інтернет став головним способом спілкування, проведення вільного часу, контактом між владою та суспільством, джерелом інформації, а також місцем роботи для багатьох людей. Таким чином, через популярність та довіру аудиторії до блогерів їх використовують як канал розповсюдження масової інформації, здатної активізувати читача.

Цю думку доводить соціальне опитування від центру Socis. За результатами їх дослідження респондент проводить 139 хвилин в день на перегляд соціальних мереж, а кількість користувачів з України складає в Instagram – 11.5 млн., в Facebook – 19.5 млн [4].

Висновки

Стрімка діджиталізація та активність користувацької аудиторії в Інтернеті призвело до переходу більшості ніш з реального життя у віртуальне, а головне стало способом спілкування. Так, за допомогою додатків люди висвітлюють власне життя у блогах збираючи фоловерів. Зважаючи на це, можна констатувати, що деякі створюють блоги виключно для спілкування з друзями, інші для отримання великої кількості підписників. Сьогодні існує безліч соціальних мереж для просування блогів. Найпопулярнішими вважаються Facebook, YouTube, Instagram і TikTok.

Список використаних джерел:

1. Вахула Б. Я. Соціальні інтернет-мережі, їхні функції та роль у формуванні громадянського суспільства / Б. Я. Вахула // Вісник Львівського університету. Львів 2012. С. 312.
2. Дубняк К. В. Соціальні мережі Інтернет як засіб обміну інформацією / К. В. Дубняк // Держава та регіони. 2014.
3. Коротка історія розвитку блогінгу. URL: <http://slaidik.com.ua/korotka-istoriya-rozvitkublogingu> (дата звернення: 20.04.2022).
4. На соціальні мережі українці витрачають у 8 разів більше часу, ніж на біг дослідження. URL: <http://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/25368/2020-08-28-nasotsialns-mare-zhi-ukraintsi-vytrachaut-u-8-raziv-bilshe-chasu-nizh-na-big-doslidzhennya/> (дата звернення: 20.04.2022).

УДК 791.43/.45

СПЕЦИФІКА КЛІПОВОГО МОНТАЖУ**Анастасія Лебезко***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – В'ячеслав Васильченко, к.ф.н., доцент,
завідувач кафедри журналістики***Ключові слова:** монтаж, кліповий монтаж, відеовиробництво, відео.

Вступ. З кожним роком використання відеоматеріалів стає все простішим та ефективнішим способом зацікавити споживача та привернути його увагу, а виробництво відео – одним з найважливіших компонентів створення та просування будь-якої продукції. Незалежно від того, чи це навчальне відео, музичний кліп чи 15-секундна реклама, правильно змонтований продукт створює цілісний, привабливий кінцевий результат.

Актуальність. Полягає в тому, що виробництво відео з використанням кліпового монтажу наразі не обмежується лише кіноіндустрією та рекламними кампаніями, а стає все більш популярним на просторах таких соціальних мереж як Ютуб та ТікТок. Такі відео дозволяють бути лаконічними та зацікавити глядачів у перші кілька секунд. Успіх у соціальних мережах полягає у здатності звузити інформацію до легкозасвоєваних фрагментів контенту, який достатньо довгий, щоб утримувати увагу глядачів, але досить короткий, щоб змусити їх хотіти більше.

Матеріали та методи. Для написання роботи був використаний метод критичного аналізу наукової і методичної літератури.

Результати. «Словник української мови» пояснює «монтаж» як «добір і з'єднання окремих частин фільму, літературного або музичного твору тощо одне художнє та змістове ціле» [1]. Кліповий монтаж – це з'єднання різних шматочків відео у такт музиці. Зазвичай кліповий монтаж використовують задля створення естетичної привабливості матеріалу, одночасно демонструючи важливі події, які відбувалися протягом тривалого періоду часу, але зображені в короткій послідовності [3]. За допомогою кліпового монтажу створюють музичні кліпи, рекламні й інформаційні матеріали, відео портрети та нариси.

«Кембриджський словник» надає наступне тлумачення слову «кліп» – «коротка частина фільму чи телевізійної програми» та «процес розрізання/розділення чогось, аби привести це у необхідну форму» [2]. Обидва визначення можна застосувати задля пояснення процесу відеовиробництва.

Кліповий монтаж можна відрізнити за наступними параметрами: ритмічна побудова відео, короткі контрастні кадри із різкими стрибками у часі та просторі, часто із парадоксальним монтажним поєднанням кадрів.

Висновки

Кліповий монтаж допомагає створити більш динамічну картинку та зекономити час споживача внаслідок скорочення планів, при цьому не змінюючи їхню суть та посил.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови: в 11 томах. Том 4, 1973 р. с. 798.
2. Clip. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/clip> (дата звернення: 01.05.2022).
3. Dang T. Film Techniques: Montage | How to Analyse Film. Matrix Education. URL: <https://www.matrix.edu.au/film-techniques-montage/> (дата звернення: 01.05.2022).

УДК 32.019.51:004.738.5(043.2)

МЕРЕЖА ІНТЕРНЕТ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Анна Назарчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Валентина Шульгіна, д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: інформаційна війна, мережа Інтернет, світова павутина, дезінформація.

Вступ. Сьогодні ми не уявляємо нашого життя без користування електронними ресурсами. Майже кожна людина щодня заходить у мережу Інтернет задля задоволення власних потреб. На просторах світової павутини розміщені різноманітні наукові, новинні та розважальні матеріали. Саме тому ми стаємо все більш залежними від користування зазначеним ресурсом. Однак, окрім позитивних факторів, ми можемо спостерігати все більш помітну тенденцію залучення мережі Інтернет у ведення активних інформаційних війн. Тому важливо досліджувати використання методів впливу в Інтернет-протиборствах.

Матеріали та методи. Методами нашого дослідження є спостереження та семантичний аналіз текстів. Об'єктом дослідження є мережа Інтернет.

Результати. У сучасному світі мережа Інтернет відіграє важливу роль у політичних, економічних та військових протистояннях. Вона надає широкі можливості психологічного впливу на особистість, а також на формування громадських думок та настроїв. Також причиною популярності використання світової павутини для ведення інформаційної війни є її переваги над звичними нам технологіями до яких відносять:

- Оперативність – інформація подається у будь-який час;
- Економічність – не потребує великої кількості матеріальних ресурсів;

- Мобільність – можливість вести інформаційну війну без прив'язки до локації;
- Доступність – будь-хто може публікувати інформацію та користуватися нею.

Особливо варто відзначити оперативність. Матеріали публікуються швидко та регулярно у режимі реального часу. При тому, у разі потреби, інформацію можна поширювати не лише у запланований час, а й, у разі необхідності, «тут і зараз».

Досить часто одним із способів ведення інформаційної війни у світовій павутині є застосування завчасно підготовленої дезінформації. Противник запускає так званих ботів, що покликані посіяти паніку або ж внести розбрат, діючи безпосередньо на психоемоційний стан людини. Підготувати такі кібератаки можуть як військові розвідувальні спеціалісти, так і хакери та просто проплачені пропагандисти. Їхня діяльність побудована на поширенні фейкової інформації, різноманітних DOS-атаках, які дезінформують населення та вилучають цінну інформацію.

Як зазначає Г. Назаренко, специфікою мережі Інтернет є те, що користувачі можуть діяти як відкрито, демонструючи певний набір персональних даних, так і анонімно [2]. Саме можливість анонімності дає змогу поширення фейків абсолютно кожному. Непідготовленому користувачеві досить складно розпізнати неправду, тому це дає ворогу перевагу над офіційними джерелами інформації. Такі офіційні джерела публікують лише факти, на перевірку яких потрібен час та законні способи.

Ще одним варіантом Інтернет-зброї є поширення через месенджери, e-mail повідомлення, новинні групи спеціально підібраної інформації. Так, наприклад, під час воєнної кампанії США в Іраку в 2003 році було проведено акцію за допомогою розсилання листів електронною поштою. У повідомленнях психологи США зверталися до генералів Іраку їхньою мовою та просили допомагати у боротьбі проти режиму терориста С. Хусейна, закликали позначати місця знаходження різних видів озброєння [1].

Висновки

Сьогодні значним помічником у веденні боротьби є мережа Інтернет, що робить силу інформації ще могутнішою. Особливо в епоху інформаційного суспільства вона є потужною зброєю, яка здатна принести перемогу у певних протистояннях. Недарма Вінстон Черчель колись сказав: «Хто володіє інформацією, той володіє світом».

Список використаних джерел:

1. Масова інформація в радянському промисловому місті: Досвід комплексного соціологічного дослідження / Під загальною редакцією Б.А. Грушина, Л.А. Оконнікова. - М.: 2006, - 347 с.
2. Назаренко Г.І. Тролінг-коментарі в інструментарії інформаційних війн у медійному просторі України / Матеріали XII міжнародної науково-технічної конференції «ABIA-2015»: Тези доповіді. К.: НАУ, 2015. С. 32.13 – 32.16.

3. Почепцов Г. Інформаційна війна як інтелектуальна війна [Електронний ресурс] / Г. Почепцов. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/13303>.

УДК [004.738.5:316.472.4]:001.9(043.2)

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ЗМІ

Катрін Онищук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Світлана Остапчук, к.п.н.,
ст.викладач кафедри журналістики*

Ключові слова: ЗМІ, соціальні мережі, Інтернет, медіа.

Вступ. Соціальні мережі вже досить давно стали одним із важливих компонентів в житті майже кожного. Аналітики ДатаРепортал склали звіт Діджитал 2022, який показує результати дослідження щодо виявлення активних користувачів соціальними мережами в світі. Станом на 2022 рік їх виявилось 58,4% від загального населення світу [1]. У 2021 році їх кількість становила ще 53,6% від усього населення [2].

«Соціальна мережа – інтернет-співтовариство користувачів, об'єднаних за будь-якою ознакою на базі одного сайту, який і називається у цьому випадку соціальною мережею». Тобто вона дає можливість людям об'єднувати в групи за інтересами, але не бути обмеженими географічною віддаленістю одне від одного [3].

Матеріали та методи. Для дослідження ми використали метод порівняння, а для формування висновків – методи спостереження та опису.

Результати. За часів появи Інтернету люди отримали доступ до інформації. А з появою соціальних мереж у них з'явилася можливість публікувати різні новини свого життя. Будь-хто має змогу публікувати різний контент, який не порушує права людини, не принижує інших та не порушує авторські права.

Соціальні мережі стали популярною платформою для просування власного бренду, бізнесу та приватного обличчя. Також соціальними мережами почали активно користуватися й різні всесвітні, державні чи приватні організації різного типу. Кожен із вище названих публікує важливу на їх думку інформацію для підписників. Та окрім відомих особистостей будь-хто має змогу поділитися з аудиторією будь-яким матеріалом: фото чи відео. Така інформація може стати цінною для журналістів, особливо коли хтось із користувачів став свідком подій та поділився своїм матеріалом в мережі. Звичайного користувача може побачити невелика кількість людей. Тому публікації з Інтернету можуть стати першоджерелом для ЗМІ. Досить часто на телебаченні, в газетах, на радіо можна почути новини, які містять посилання на першоджерела, якими стали соціальні мережі, наприклад,

Інстаграм, Фейсбук, Твіттер, Телеграм, Ютуб тощо. Причиною цього може стати той факт, що журналісти не завжди можуть опинитися саме в тому місці, де сталася подія.

Також соціальні мережі є досить зручними для різного типу установ, які можуть на своїх сторінках публікувати важливі заяви для населення. На їх основі й формуються новини багатьох медіа.

Висновки

Соціальні мережі можна назвати швидким методом збору та поширення інформації. Саме тому багато представників медіа користуються ними. Так як не всі мають змогу чи бажання бути користувачами Інтернету, різні видання можна сказати поширюють цю інформацію на ще ширшу аудиторію. І тому про неї дізнаються ще більше людей.

Список використаних джерел:

1. Документація по Datareportal URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2022-global-overview-report> (Last accessed: 23.04.2022).
2. Документація по Datareportal URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2021-global-overview-report> (Last accessed: 23.04.2022).
3. Документація по IGroup URL: <https://igroup.com.ua/seo-articles/sotsialna-merezha/> (Last accessed: 23.04.2022).

УДК 327.54”713”:796

СПАДОК ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ: СПОРТ ТА ПОЛІТИКА

Юлія Павліченко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Марія Лашкіна, к.н.д.у., доцент

Ключові слова: холодна війна, ідеологія, спорт, пропаганда.

Вступ. У роботі розглянуто вплив політичної ситуації у світі, як фактор впливу на інтернаціональні спортивні змагання. Та чому наслідки Холодної війни, можна назвати спадком сучасного спорту, який є невід’ємною частиною великої політики.

Дуже часто прихильники спорту помічають, як ті чи інші спортсмени опиняються у політичних скандалах. Навіть, якщо спортсмен далекий від політики, він все одно може потрапити в конфлікт інтересів своєї країни. Це стається тому що політична ситуація в країні впливає на міжнародну культуру. Якби порядно, спокійно чи апатично не вели себе спортсмени, їхня репутація може постраждати як і спортивна кар’єра. На прикладі Холодної війни ми розглянемо як все починалось, і чому якби не намагались розділяти такі поняття як спорт і політика, вони все одно залишаються пов’язані.

Матеріали та методи. Для дослідження проблемно-пошукового характеру впливу Холодної війни на сферу спорту, нами було використано методологічний історичний підхід, а для формування висновків чому ця проблема і лосі залишається – метод спостереження.

Результати. Греція – батьківщина Олімпійських ігор. Змагання сили, швидкості та спритності, змагання волі та нездолана жага до перемоги, ось що означало бути олімпіоном, ними захоплювались публіка ,про них складала легенди. Йшли часи, змінювалося суспільство, змінювалися пріоритети. Спортивні змагання перестали бути випробуванням для сильних та нездоланих духом. На зміну прийшли інтриги, закулісні маніпуляції та суперечки ідеології. Саме так можна охарактеризувати «Ігри Смерті», які Третій Рейх влаштовував на територіях окупованих держав, називаючи це спортивними змаганнями. Ці заходи несли усім одне єдине повідомлення: «Арійська нація непереможна, арійці незрівняні в усьому». Та навіть під страхом смерті спортсмени та команди завойованих країн здобували перемогу [2, с. 25]. Але як це не дивно, який би жах не принесла Друга Світова війна у всі аспекти життя, справжня ідеологічна битва, справжня політика під покровом спортивних змагань почалася пізніше, у начебто мирний час.

Перші з перших, сильніші з сильніших, Сполучені Штати Америки з промисловою базою та технологічними відкриттями проти СРСР. З невичерпними природними ресурсами та геніями будь якої наукової сфери.

Як і весь світ Сполучені Штати оправилися після подій Другої Світової війни. Ще свіжою були втрати в Нормандії, з вуст не сходив «пляж Омаха». Ніхто не забув про Перл Харбор та битву при Окінаві. Але на відміну від країн Європи та території Радянського Союзу, Сполучені Штати не вели бойові дії на своїй землі. Міста та інфраструктура були не пошкоджені, а підприємства працювали на повну потужність. Більш того США активно продавала військові розробки, техніку та сировину союзникам, у боротьбі проти нацистської Німеччини. Після закінчення війни, США були найбільшим кредитором у світі, що давало потужні можливості для розвитку їх економіки та промисловості.

Радянський Союз був наполовину зруйнований Другою Світовою, шокуючі людські втрати, зруйновані міста, важкі післявоєнні часи та роки відновлення. Економіка та промисловість перебували у руїнах [1, с. 48]. Та для радянського народу, що пережив жах війни, вже не було нічого неможливого. Відновлення у всіх галузях було потужним та стрімким, і вже за десять років Радянський Союз, єдина сила, що може конкурувати з економічним «монстром» Сполучених Штатів. Починаються перегони озброєння та ідеологічна боротьба. Напруження переростає у таємну ворожнечу, що здобула назву «Холодна війна». Кожне досягнення будь якої з цих наддержав супроводжувалося потужною пропагандою, метою якої було дискредитувати опонента. Але, якщо Холодна війна йшла таємно та була прикрита завісою фальшивих усмішок, зустрічей і перемовин лідерів обох

держав, справжня війна починається в усіх спортивних дисциплінах, а Олімпійські ігри стають полем битви. Перемоги більше не були досягненням спортсменів, перемога стала інструментом пропаганди, ідеологічною зброєю. Перемоги спортсменів однієї з наддержав, у той же час подавалися засобами пропаганди, як факт переваги одного народу над іншим.

Висновки

Особливості кризових комунікаційних технологій мають багатогранний підтекст та мають різноманітні формати використання. Вони є необхідними для застосування брендів у критичні часи. Та на прикладі українських локальних брендів одягу можна зрозуміти, як збільшити репутаційний фундамент внаслідок доцільного та дієвого використання кризових комунікацій.

Список використаних джерел:

1. Девід Хоффман: «Мертва рука. Невідома історія Холодної війни та її небезпечний спадок» 2011. Видавництво «Ексмо».
2. Грінченко Г. Г. Монографія. Харків НТМГ 2010.

UDC 331.53-057.87(043.2)

EMPLOYMENT PROBLEM AND COMPETITIVENESS OF BACHELOR ON THE LABOR MARKET

Maksym Petrenko

National Aviation University, Kyiv

*Scientific Supervisor – Olena Matviichuk-Yudina, Ph.D,
Associate Professor of Dept. KMMT*

Keywords: education, competitiveness, labor market.

Introduction. The relevance of this study is to determine and analyze the problems of youth activity and employment, the reasons for unemployment and identify ways to increase the competitiveness of graduate of publishing and printing in the Ukrainian labor market.

Materials and methods. For the scientific substantiation of the research results the theoretical method is used, which consists in the consideration and analysis of the main literature sources and systematization of information.

Main part. Competitiveness of the employee is the correspondence of the quality of labor to the needs of the market, the opportunity to win in the competition on the labor market, that is, more complete, to satisfy the requirements of employers in terms of knowledge, skills and abilities [1].

On the labor market, the demand for young, mobile, energetic, ready-to-develop employees with communicative skills and information technologies, is guided in the virtual space. Such "set" of competitive advantages can satisfy the most demanding employers.

Under the competitiveness of graduate faculty of International Relations in the labor market, modern researchers understand the purposeful tendency of young people's thinking to the need for gaining high competitive advantages in the struggle for the corresponding status in the labor market, as well as mastering the effective technologies of such a struggle. "In Ukraine, the rise in unemployment in 2014 was provoked by tight economic policy. As a result, the closure of enterprises, the decline of entire industries. The financial crisis, which has become a socio-economic crisis, has led to a sharp increase in unemployment among young people in the world and has increased the distrust of young people in institutions, governments and corporations [2]. More than 1.2 billion people in the world are young people aged 22 to 26 years old. According to the World Economic Forum, 357 million of them never studied and did not work [3].

Young people with vocational and college education are facing the problem of employment in our country. Most enterprises want to hire specialists with higher education and work experience. Unfortunately, the living standards in the country do not allow low-income families to pay for the higher education.

In my opinion, it is more difficult to realize the right to work for young specialists, because the younger generation is the most vulnerable category of the population. The labor market is crowded with mature people, because of the crisis in the country there is a job slashing, virtually no new ones are created.

This problem needs to be solved strategically, but for this purpose it is necessary to start with something and, in the first place, to intensify certain factors that would facilitate the expansion of the youth's capacity to implement their plans, as well as the basic measures that must be taken to reduce youth unemployment: create youth exchange of labor; to include in the curriculum students undergoing training; conduct training in job search technology, writing a resume and self presentation; dissemination of materials on employment issues; to introduce in the programs of educational institutions courses on technology of job search and optional lessons on organization of own business; to coordinate international activities in the exchange of students for the purpose of internships, volunteering "[3]

Conclusions

Consequently, measures to improve the competitiveness of youth should be comprehensive and inclusive.

Systemic vocational guidance work involving employers and educational institutions is the most effective means of preventing youth unemployment and motivating young people to work, conscious choice of occupations necessary for the labor market. creation of prerequisites for professional self-realization.

References:

1. Ilyich L. Value orientations of young people in the educational-professional sphere / L. Ilyich // Ukraine: aspects of labor. – №.8. – 2014. – С. 15-22.
2. “Youth unemployment: a lost generation” Ukrainian Pravda. Economic truth (2013), , URL: http://www.epravda.com.ua/news /2012/03/16/318783/view_print.
3. Проблематика працевлаштування молоді у сучасному суспільстві. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/pracevlashtyvannya-molodi/>.

УДК 304

ВІЙНА В УКРАЇНІ НА СТОРІНКАХ СВІТОВИХ ЖУРНАЛІВ**Анастасія Семенчук***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Олександр Мороз, к.н.с.к.***Ключові слова:** журнал, війна в Україні, світові видання.

Вступ. Повномасштабний наступ Російської Федерації на Україну змусив всесвітньовідомі журнальні видання активізувати свою позицію щодо війни. В цій статті ми розкриваємо як світові журнали реагують на події в Україні.

Матеріали та методи. Для наукового обґрунтування результатів досліджень, як журнальна періодика реагує на війну в Україні, був використаний метод спостереження.

Результати. Зарубіжні журнали підтримали Україну в боротьбі за незалежність. Після початку активних бойових дій на кордонах з Росією та тимчасово окупованих територіях, західні ЗМІ розміщувати проукраїнські обкладинки. Часто журнали займають відповідну позицію та звинувачують політичну верхівку РФ у розв’язуванні війни.

Так березневий випуск Time зобразив російський танк на обкладинці журналу з надписом «Повернення історії. Як Путін розбив мрії Європи». На ще одному випускові, зображений синьо жовтий прапор України з цитатою історичної промови президента Володимира Зеленського «Життя переможе смерть, а світ – темряву» мовою оригіналу. Наступні випуски журналу також були присвячені українській тематиці.

Інші всесвітньо відомі видання теж підтримали Україну. Прикладом слугує Vanity Fair Italy, що розмістив на обкладинці фото президента України. А The New Yorker зобразив чорний танк, який залишив відбиток, тавро на чистій білій землі. The Guardian, Paris Match, The Economist, Vogue France, Elle, The Week, New York Post, Internazionale та інші видання присвятили перші шпальти березневих випусків темі війни в Україні.

Інші відомі ЗМІ підтримали українців по-своєму, вони надали безкоштовний доступ до новин та статей на тему війни. Серед таких видань Dow Jones, Financial Times, The Washington Post та The Economist.

Багато брендів вже згорнули свій бізнес у країні-окупанті, отож такий тренд не обійшов і журнальну справу. Наприклад видавничий дім Condé Nast призупинив публікації в Росії. Зауважимо, що до його складу входять такі відомі журнали як GQ, Vogue, Tatler і Glamour, саме вони публікуються в РФ. Наступний медіахолдинг Hearst Magazines із випусками Cosmopolitan, Harper's Bazaar і Esquire також покинув російську аудиторію.

Висновки

Тема війни в Україні не замовчується, а активно просувається на сторінках світових журналів. Державу підтримують різними способами: від яскравих обкладинок до повного виходу з ринку країни-агресора.

Список використаних джерел:

1. Felsenthal E., Telling the Stories of War [Електронний ресурс]. – 2022. Режим доступу: <https://time.com/6158142/ukraine-war-stories-time-issue/>.
2. Snyder T., Vebawi S. The War in Ukraine Has Unleashed a New Word [Електронний ресурс]. – 2022. Режим доступу: <https://www.nytimes.com/2022/04/22/magazine/ruscism-ukraine-russia-war.html>.
3. Хемій М. [Електронний ресурс]. – 2022. Режим доступу: <https://bazilik.media/iak-reahuiut-obkladynky-svitovykh-zmi-na-vijnu-rosii-proty-ukrainy/>

УДК 070.445:78001.361(043.2)

УКРАЇНЬСЬКА МУЗИЧНА ЖУРНАЛІСТИКА: ВАЖЛИВІСТЬ ДЛЯ ПИТАННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Дар'я Солоденко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Марія Лашкіна, к.н.д.у., доцент

Ключові слова: музична журналістика, культурна ідентифікація, криза індивідуальної ідентичності.

Вступ. Музична журналістика й досі являється сферою журналістики в Україні, що тільки розвивається. Не зважаючи на наявність на ринку медіа досить популярних видань, таких як «Слух», «Сотта» чи «LiRoom», у читачів досі не має чіткого уявлення про діяльність та важливість журналістів, що висвітлюють музичну тематику в медіа.

Матеріали та методи. Предметом нашого дослідження є важливість музичної журналістики, її розповсюдження у професійному середовищі та вплив на сучасний інформаційний простір. Для реалізації нашого задуму, ми використовували загальнонаукові методи аналізу та синтезу та метод контент-аналізу стрімінгових платформ.

Результати. В своїй статті «We need more (quality) music journalism» автор розважальних програм та спеціаліст з музичного маркетингу з Мічигану Джеймс Шотвел (James Shotwell)

пише наступне: «Музичні журналісти, а також блогери, відеоблогери, автори інформаційних бюлетенів та фанатських видань (вони досі існують) мають здатність формувати майбутнє індустрії. Люди, що пишуть про музику є воротами майбутнього розважальної індустрії, і вони існують не лише для того, щоб допомогти у формуванні поп-культури, але й для того, щоб тримати її під контролем» [4].

Чому дана теза важлива для української музичної журналістики? Звертаючись до сучасної української історії розважального контенту, можна прогледіти довготривалі «стосунки» з російським музичним дискурсом. Все дійшло до того, що українські зірки почали виступати російською мовою і, таким чином, російськомовний контент на сцені і в ефірі фактично витіснив україномовний. Для людей це стало нормою, що в підсумку привело до стирання кордонів між творчістю двох різних країн. Надалі це призвело до певної кризи ідентичності, що переростало з кризи індивідуальної в колективну. «Важливою причиною кризи індивідуальної ідентичності є дисгармонія між «Я» і «Ми». Небагато людей можуть зберегти свою ідентичність недоторканою, якщо зіштовхуються із безпричинним презирством з боку свого оточення, особливо тих людей, яких вони поважають» [2, с. 294]. Переважна більшість людей вживає російський музичний (і не тільки) контент, інколи пропагуючи його. Більшість з цих людей не владні сприймати українську мову/контент, що призводить до кризи ідентичності у інших осіб. Починаючи зі шкільних років ми звикаємо до нерідної мови, інколи приховуючи захоплення українським доти, доки не знайдемо однодумців. В свою чергу це являє загрозу до формування колективної кризи ідентичності, що здійснює відмову від минулого, тобто і культурної спадщини. До 2017 року, поки українське законодавство не закріпило для аудіовізуальної індустрії обов'язкову частку у 50% для телебачення і 75% для радіо української мови, в інформаційному просторі практично не було української музики [3].

Задача української музичної журналістики якраз полягає в тому, аби не давати людям забути їхнє коріння, аби вишукувати серед величезної кількості російськомовного контенту українське. Таким чином лишаючи людей думки про меншовартісний статус українців, що був пропагований сусідньою країною роками.

На даний момент існує безліч стрімінгових сервісів (Spotify, YouTube Music, Apple Music, Deezer, SoundCloud), що дозволяють купувати або безкоштовно прослуховувати музику. Дані програми вираховують вподобання користувача, починаючи пропонувати музику, що може його зацікавити. Проблема полягає в тому, що серед даного потоку запропонованого контенту, пересічній людині досить важко критично оцінювати контент, відокремлюючи добре від поганого. Чим і займається музичний журналіст. Наступна важливість його роботи полягає також в пошуку нових артистів. Прослуховуючи тисячі пісень, аналізуючи сотні альбомів як відомих так і нових музикантів, журналіст має змогу

відкрити нові таланти, яким важко пробитися на сцену у музичному океані. Незважаючи на роботу штучного інтелекту, що може підбирати схожу музику під вподобання користувачів, відмінно він працює лише для англомовних пісень. Після прослуховування української музики, деякі платформи неодмінно пропонують російських виконавців, адже вони є більш популярними на стрімінгових платформах. Що ускладнює задачу для українських виконавців, для яких 1000 слухачів у місяць є недосяжною метою. Зрозуміло, що працювати з даним потоком може музичний журналіст, який надалі формує плейлисти, пише рецензії та огляди, спонукаючи людей до переходу на вітчизняний контент.

Висновки

Робота будь-якого журналіста важлива на світовій арені, адже пишучи про свою країну, заохочуючи людей до вивчення її історії, культури, сьогодення, він привертає увагу зарубіжної аудиторії. Це допомагає виокремити нашу культуру та дати зрозуміти світу про її багатство, насиченість та глибину. Погоджуємось з думкою Ліченко А., що «засоби масової інформації, а особливо нові медіа, є невід'ємним інструментарієм впливу на зарубіжну аудиторію, засобом культурної пропаганди та пропаганди зовнішньополітичних рішень урядів, цілей неурядових організацій тощо. ЗМІ допомагають державам вибудовувати власний позитивний імідж на світовій арені та здобувати прихильність світової спільноти, яка є необхідною при лобюванні певних економічних чи політичних інтересів» [1, с. 28]. Журналісти, які допомагають аудиторії зорієнтуватися в уподобаннях, обираючи українську музику і виконавців, виконують сьогодні серйозну місію.

Тому так важливо розвивати українську музичну журналістику, важливо надалі говорити про український продукт, заохочуючи людей до переходу на нього, задля розуміння своєї культурної ідентифікації.

Список використаних джерел:

1. Ліченко А. Мас-медіа як засіб реалізації зовнішньополітичних концепцій «soft power» і «smart power». Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи: наук.-практ. журн. Луцьк, 2016. № 9-10 (7). С. 24-28.
2. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – Київ: НІСД, 2011. – 336 с.
3. 75% ефіру – українською мовою. Рада проголосувала за квоти та ТБ. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/05/23/224324/>.
4. We need more (quality) music journalism. URL: <https://haulixdaily.com/2019/01/musicjournalism-2019>.

УДК 34:[316.472.4:004.7](043.2)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СПІЛЬНОТ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ ІНСТАГРАМ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Оксана Стаднійчук

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Маєвська, к.філос.н., доцент
кафедри журналістики*

Ключові слова: соціальні мережі, Instagram, профіль, обмеження.

Вступ. Instagram сьогодення перетворився з простого особистого простору для публікації фотографій та відео на платформу величезних можливостей для різних видів бізнесу. За останні п'ять-десять років багато користувачів знайшли способи отримати вигоду з охоплення, яке надає Instagram, відкриваючи бізнес через сам сайт чи просування селф-бренд. Від фешн-блогерів і впливових осіб у соціальних мережах до підприємців-початківців – кожен знайде корисним цю платформу, адже Instagram створив унікальне місце для прибуткових можливостей як для окремих осіб, так і для компаній. Однак, як і в будь-якому інформаційному публічному середовищі, підприємства та юзери повинні знати про деякі потенційні юридичні ризики, пов'язані з комерційною торгівлею в Instagram.

Матеріали та методи. Методологічну основу дослідження становлять принципи й методи системного та компаративного аналізу та узагальнення даних науково-методичної літератури. Використані метод порівняльних характеристик, задля виокремлення видів обмеження прав, методи системного аналізу та синтезу.

Результати. Щоб вести успішний бізнес, створювати бренд, спілкуватися зі своєю аудиторією та продавати, сьогодні не обійтись без Instagram. Сьогодні ця платформа є невід'ємною частиною життя більшості людей і ефективним інструментом для виконання особистих і ділових завдань. Професор економіки та підприємництва Валінкевич Н.В. у своїй роботі «Інтернет-маркетинг в мережі Instagram» згадує про те, що «минули ті часи, коли можна було безкарно підписуватися, ставити лайки та спамити коментарі кожного» [2 с.306-308]. Сучасні правила Instagram набагато жорсткіші, і щоб не побачити страшного «ви тимчасово заблоковані в Instagram», потрібно враховувати обмеження: право інтелектуальної власності, бан, продаж акаунту іншої людини, сторонні додатки для накрутки, авторське право, товарний знак, приниження, погрози та дискримінація. Пропонуємо розглянути їх докладніше.

У 2022 році Instagram встановив нові обмеження на популярні дії користувачів, які можуть загрожувати обліковому запису в разі їх порушення. Були встановлені ліміти на кількість підписок, лайки, коментарі та розсилку повідомлень у внутрішній месенджер.

Портал рекомендує не виходити за межі платформи і використовувати соціальну мережу як звичайний користувач, навіть якщо метою є – розвинути свій бізнес, оскільки зараз все складніше залучати клієнтів за допомогою таких дій, як коментарі, лайки, підписки та розсилки, а ось заблокувати обліковий запис можуть запросто [6].

В мережі Instagram можна створити лояльну та зацікавлену аудиторію, яка любить контент, який для неї підготували, допомагаючи соціальному підтвердженню, а також підвищує рівень залучення. Відповідно до «Умов використання та Правил спільноти Instagram», дозволяється публікувати вміст в акаунті, лише якщо він не порушує права інтелектуальної власності іншої сторони, включаючи торгові марки. Варто звернути увагу: усі користувачі Instagram несуть відповідальність за вміст, який публікують. Якщо вміст порушує політику Instagram або є таким, що порушує право інтелектуальної власності іншої сторони, Instagram може видалити цей вміст, або ж заблокувати сторінку [4].

Бан у Instagram – страшний сон блогера та SMM-фахівця. Бан (у перекладі з англ. Ван забороняти, оголошувати поза законом) — один з прийнятих в Інтернеті способів контролю за діями користувачів, як правило, бан полягає в обмеженні певних прав користувача. Можливість введена в цілях захистити інтернет-сайт від тролів, спамерів, вандалів та інших осіб, чиї повідомлення шкодять продуктивній роботі ресурсу.

Комерційний обліковий запис можуть заблокувати повністю (він фактично перестає існувати) або частково (пости, відео та сторіс не показують підписникам у стрічці, або, наприклад, власник облікового запису не може писати тим, з ким у нього немає діалогу). Бан в Instagram може тривати від кількох годин до кількох тижнів. І є можливість втратити свій обліковий запис назавжди. Тривалість блокування акаунту залежить від тяжкості порушення.

Відповідно, в Instagram існують такі види бану :

1. Тимчасове блокування. Це тимчасове обмеження на будь-які дії, що виникає при незначних порушеннях, таких як перевищення ліміту підписки. Сам обліковий запис не буде видалено. Однак, якщо неодноразово порушувати правила, можуть назавжди забанити акаунт.

2. Вічний бан. Вічне блокування означає повне видалення облікового запису. Повернути його важко, але можливо. Такі заборони стосуються серйозних порушень, наприклад, якщо є підозра у спамі чи шахрайстві, або після кількох тимчасових блокувань. Сторонні користувачі бачать повідомлення «Вибачте, ця сторінка недоступна», коли намагаються знайти сторінку.

3. Тіньовий бан. Це різке падіння кількості переглядів публікацій. Хештеги більше не рекомендують і не відображають публікації. Офіційних заборон і попереджень немає. Причини тіньових банів різні – скарги на обліковий запис, спам, занадто часте редагування дописів тощо.

4. Випадкове блокування. Причиною може стати глюк в телефоні, проблеми із провайдером, викрадення облікового запису або оновлення соцмережі [3 ст.117-119].

Копірайтер-маркетолог Юлія Савко, подає перелік причин блокування в Instagram:

- Перевищено обмеження на підписку/лайк/коментування.
- Переспам в коментарях до чужих постів, однакові коментарі під усіма постами.
- Нагота (у тому числі дитяча), крім: грудного вигодовування, шрамів після мастектомії, оголених фігур на картинах і скульптурах.
- Екстремістські, нелегальні матеріали.
- Одночасний вхід в Instagram з різних пристроїв / різних місць.
- Вас звинуватили в порушенні авторських прав (якщо ви публікуєте чуже фото без дозволу) [5].

Слід також зауважити, що мережа Instagram є чутливою до всіх актуальних подій і її правила та заборони адаптуються відповідно до стану справ. Повномасштабна війна, яка розпочалась унаслідок нападу Російської Федерації на Україну, внесла зміни у ві сфери нашого життя. Для жителів України унормовані правила залишились незмінними, а ось для жителів країни-агресора зміни все ж відбулись. Російський суд визнав компанія Meta екстремістською організацією і заборонив соціальні мережі Facebook та Instagram, що до неї належать. У зв'язку з цим, Meta тимчасово дозволила користувачам Facebook та Instagram, у деяких країнах, публікувати повідомлення, що містять заклики до насильства проти російських солдатів в контексті їх вторгнення в Україну, а також із закликом до смерті президента Росії Володимира Путіна або білоруського диктатора Олександра Лукашенка (якщо без вказівки на місце знаходження мети і метод виконання замаху).

Окрім того, неофіційно дозволені повідомлення з побажаннями смерті російським окупантами як форму політичного вираження в період російсько-української війни. Та уникнути скарг на аккаунт все ж не вдасться, що теж може спровокувати бан.

Водночас модератори і далі будуть накладати санкції на дописи, в яких користувачі будуть закликати до насильства проти цивільних, в тому числі росіян [1].

Висновки

Instagram вживає різноманітних заходів для захисту цілісності своєї платформи, і це одна з причин, чому вони досягли такого великого успіху. Це може бути трохи приголомшливим, якщо подивитись на всі різні правила та обмеження Instagram: ліміти на підписування та відписування, право інтелектуальної власності, заборона на публікування чужих фото, користування сторонніми додатками для накрутки та створення акаунтів, заборона на ведення сторінки від імені іншої людини, продаж та безкоштовну передачу акаунту іншої людини,

дискриміную, погрози та приниження. Насправді це не так вже й погано, адже ці обмеження дозволяють нормувати спільноти, як молоді так і старі акаунти, захистити права кожного користувача на збереження свого імені та даних.

Якщо користувач використовуватиме свій Instagram для подальшого розвитку бізнесу, зміцнення репутації та збільшення доходу, він навряд чи порушить обмеження щодо вмісту, оскільки такі типи контенту просто зашкодять репутації сторінки. Тож необхідно залишатись в межах Instagram правил та власних можливостей, слід дотримуватись природності, тримати руку на пульсі актуального та намагатися бути якомога автентичнішими та реальними — без спаму.

Список використаних джерел:

1. Бойко І. Роскомнагляд обмежив доступ до Instagram, побоюючись закликів до насильства проти росіян / Іван Бойко. // УНІАН. – 2022.
2. Валінкевич Н. В. ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ В МЕРЕЖІ INSTAGRAM / Наталія Василівна Валінкевич. // ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА. – 2020. – С. 306–308.
3. Довганець Т.О. ФЕНОМЕН ІНСТАГРАМ-МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ БІЗНЕСУ / Довганець Т.О.. // ЖУРНАЛІСТИКА ТА РЕКЛАМА: ВЕКТОРИ ВЗАЄМОДІЇ. – 2020. – С. 117–119.
4. Обновления Руководства сообщества в связи с COVID-19 [Електронний ресурс]. 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/help/instagram/477434105621119>
5. Савко Ю. За что прилетает бан в Instagram и как из-под него выбраться – реальные истории / Юлія Савко. // ТехТerra. – 2021. – С. онлайн–видання.
6. Якимова Ю. Соцмережа Instagram увійшла у 2022 рік з нововведеннями: встановлені нові ліміти та обмеження / Юлія Якимова. // Українські національні новини. – 2022.

УДК 355.01:004:070(043.2)

ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Анастасія Сухенко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Марина Маєвська, к. філос. н., доцент

Ключові слова: гібридна війна, інформаційна зброя, пропаганда.

Вступ. Нині у медійному просторі широкого використання набуває термін «гібридна війна» або еквівалентний йому – «гібридна агресія» для позначення складного конфліктного становища між Україною та Російською Федерацією. Актуалізується потреба у розумінні сутності цього непростого поняття та його проявів в інформаційному середовищі.

Матеріали та методи. Методи дослідження – метод логічного узагальнення, використаний для трактування сутності феномену гібридної війни; методи формалізації,

методи системного аналізу та синтезу, методи систематизації та порівняння застосовані задля виокремлення типів інформаційної зброї.

Результати. Словосполуча «гібридна війна» вперше зустрічається у працях канадського вченого М. МакЛюена (Herbert Marshall McLuhan) [1]. Цей феномен стає предметом дослідження таких науковців як Дж. Девіса (John Davis), Д. Ласіка (Daniel T. Lasica), Ф. ван Карпена (F.E. van Karpen), Ф. Хоффмана (Frank G. Hoffman) та ін. Серед вітчизняних вчених, які вивчають сутність інформаційної та гібридної війни, В. Бебик, В. Горюхов, Я. Жарков, О. Литвиненко, М. Присяжнюк, І. Рабінович, Д. Фельдман та інші. Також слід згадати доктора філологічних наук Г. Почепцова, що аналізує інформаційну політику, яку проводять провідні країни світу у своїй праці «Сучасні інформаційні війни» [2].

Для розуміння ролі інформаційної складової в гібридній війні, варто спочатку з'ясувати сутність цього непростого поняття. Голова Всеукраїнської асоціації політичних наук В. Бебик розглядає гібридну війну «як логічне продовження інформаційної війни, коли тривалі інформаційно-психологічні атаки на національний інформаційний простір та суспільну свідомість нації, які є об'єктом нападу агресора, на останньому етапі закінчуються введенням на територію країни (жертви нападу) обмежених військових контингентів» [5, с.10]. Так, у терміні «гібридна війна» наголошено на поєднанні різноманітних воєнних та невоєнних інструментів, серед яких інформаційна зброя посідає чільне місце.

Принципово нова форма ведення бойових дій із застосуванням технологій гібридної війни потребує адаптованого підходу до розуміння ролі засобів масової комунікації. Ураження інформаційного ресурсу противника неможливе без використання новітніх технологій, які в руках агресора перетворюються на інформаційну зброя. За визначенням дослідників міжнародного права В. Власюка та Я. Кармана інформаційна зброя класифікується за носієм інформації та за якістю інформації. Останній критерій дає можливість характеризувати такий вид зброї як концептуально-методологічний, хронологічний та факторологічний [3].

Кожна держава, стосовно якої здійснюються нестандартні методи ведення війни, повинна розуміти наслідки інформаційних атак. Як пише докторка політичних наук О. Новакова, незалежно від характеру впливу, інформаційна зброя має на меті викривлення реальності на користь країни-агресора, а також знищення національної ідентичності та громадянської свідомості окремого народу [4]. Це досягається шляхом поширення чуток: дезінформування, провокацій, психологічних атак та пропаганди.

Не останній метод пропаганди є найбільш поширеним і передбачає розповсюдження певних переконань, ідей, теорій, фактів через засоби масової комунікації, а саме: ефірне, кабельне, супутникове телебачення і радіо, мобільний, відео, аудіо та інтернет-зв'язок, соціальні мережі, сайти, паперові та електронні газети, журнали та книги.

У реаліях гібридної війни України та Росії предметом пропаганди найчастіше стають історичні відомості про українську націю. Професор та політичний діяч України М. Томенко у роботі «Історико-політологічні міфи та загрози «російського світу» в Україні» подає перелік найпоширеніших неправдивих тверджень стосовно української народу:

- «українці, білоруси та росіяни – єдиний «братній» народ»;
- Україна – це «багатонаціональна країна, що повинна існувати у формі федерації з двома державними мовами (українською та російською)»;
- подвійне громадянство – «це найкращий варіант для громадян сучасної України та діаспори»;
- «нейтральний статус передбачений Конституцією й захистить та збереже Україну»;
- НАТО – «це розміщення військових баз на території України, що неминуче призведе до війни з «братньою» Росією [5 с.6].

Не тільки минуле держави, її історія та культура стають інформаційною зброєю в руках агресора. Викривленню піддаються й останні події з політичного життя країни. Дезінформування відбувається у наслідок постійного збільшення потоків інформування, що унеможливорює контроль над ними. Перевагу має та сторона конфлікту, яка володіє більш розвиненою інформаційною інфраструктурою і здатна донести до світової спільноти відомості про конфлікт під вигідним для себе кутом зору.

Водночас відбувається диверсифікація громадської думки з метою «розпорошення уваги правлячої еліти держави на різні штучно акцентовані проблеми і, тим самим, відволікання її від вирішення першочергових завдань суспільно-політичного та економічного розвитку з метою забезпечення нормального функціонування суспільства і держави» [7].

Психологічний вплив як активна цілеспрямована діяльність, метою якої є отримання необхідної інформації або зміна психіки чи поведінки, є ще одним методом боротьби у ході гібридної війни. Навіюванню, шахрайству, маніпулюванню та тиску піддаються найбільш незахищені суб'єкти інформаційного середовища. Чим менше підготовлена особа до психотравмуючих впливів навколишньої дійсності та її фізичних впливів, тим більш різко виражені її психічні травми.

Поширення чуток є особливою технологією інформаційної війни. Експерт з інформаційної політики та комунікаційних технологій, доктор філологічних наук Г. Почепцов відзначає, що відсутність інформації ментально компенсується чутками. Він навіть вказує на вірогідність існування певного закону про можливості вакууму інформації: коли її не дають офіційні джерела, вона тут же з'являється в неофіційних каналах [6].

Висновки

Гібридна війна є високотехнологічним конфліктом, а використання інформаційної зброї — її невід'ємною складовою. Пропаганда, дезінформування та диверсифікація громадської думки, психологічний вплив та поширення чуток є дієвими технологіями, які активно використовуються країною-агресором у ході інформаційних атак, а збільшення каналів масової комунікації унеможливорює контроль над усіма даними. Розв'язанням цієї проблеми, на думку автора, є посилення інформаційної безпеки держави шляхом удосконалення інформаційних технологій, розвитку інформаційної інфраструктури держави та обмеження впливу з боку конфліктної сторони.

Список використаних джерел:

1. Маклюен Г. М. Внешние расширения человека / Г. М. Маклюен ; пер. С англ. В. Николаева ; закл. ст. М. Вавилова. – М. ; Жуковский : КАНОН – пресс – Ц, Кучково поле, 2003. – 464 с.
2. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Г. Почепцов. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2015. 497 с. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.questia.com/read/14143465/a-chronology-and-glossary-of-propaganda-in-the-united>.
3. Власюк В. В. ДЕЯКІ ОСНОВИ ПОНЯТТЯ “ГІБРИДНА ВІЙНА” В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ [Електронний ресурс] / В. В. Власюк, Я. В. Карман. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://leslaw.knu.ua/index.php/item/207-deyaki-osnovy-ponyattya-hibrydna-viyna-v-mizhnarodnomu-pravi-vlasiuk-v-v-karman-ya-v>.
4. Воєнні аспекти протидії “гібридній” агресії: досвід України : монографія / колектив авторів ; за заг. ред. А. М. Сиротенка. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 176 с.
5. Гібридна війна: сутність, виклики та загрози: зб. матер. круглого столу (Київ, 8 липня 2021 р.). [Електронне видання]. – Київ : НА СБУ, 2021. – 189 с. – Режим доступу до ресурсу: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_28744724.pdf.
6. Почепцов Г. Г. Психологические войны / Г. Г. Почепцов – М., К.: Рефл-бук, Ваклер, 2000. – 528 с.

УДК 339.138:659.123](043.2)

СТОРИТЕЛІНГ – ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ У МАРКЕТИНГУ ТА РЕКЛАМІ

Оксана Фурдат

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Марина Маєвська, к. філос. н.,
доцент кафедри журналістики*

*«Розповідь історій – найбільша технологія, яку коли-небудь створювали люди» –
Джон Вестенберг.*

Ключові слова: сторітелінг, бренд, реклама, маркетинг, історія.

Вступ. Сторітелінг – популярний маркетинговий прийом, який активно використовують маркетологи усього світу для просування своїх продуктів. Він допомагає залучити увагу

аудиторії і зробити споживача контенту лояльним, а також утримувати зацікавленість протягом довгого часу. На сьогодні така тематика є важливою частиною просування [5].

Матеріали та методи. Робота включає такі теоретичні методи, як аналіз, використаний для роботи з брендом спортивного одягу «Nike»; спостереження, збір інформації та узагальнення задля визначення та конкретизації поняття «сторітелінг» у маркетингу та рекламі.

Результати. Щоб рекламна історія була цікавою та ефективною, вона повинна будуватися за певним принципом. Таких схем сила-силенна, але виділяють класичну композицію, де обов'язково є позитивний герой – протагоніст, негативний – антагоніст, а також власне двигун історії – перешкоди, які долає головний персонаж [2].

Технологія сторітелінгу використовується, перш за все, для досягнення наступних цілей:

1. Підвищити впізнаваність бренду.
2. Донести до споживачів заклик, певну ідею, посил.
3. Сформувати у користувачів стійку думку про компанію [3].

Ерік Паллотта, віцепрезидент з бренд-маркетингу Netflix: «Історії — потужна сила. Серіали та фільми викликають найрізноманітніші емоції, дозволяють побачити щось по-новому, і навіть допомагають нам відчувати себе ближче один до одного. Смаки й настрої людей сильно відрізняються. Але ким і де б ви не були, ми всі знаходимося на відстані однієї історії від того, щоб побачити, відчувати й об'єднатися ще сильніше» [1]. Це було потужне послання, яке показало важливу роль оповідання для будь-якого медіа. Що б не стояло за брендом, у нього повинна бути своя історія, яку він може розповісти й залучити аудиторію до себе.

Nike — бренд спортивного одягу, побудував собі імідж, який підтримує різноманіття, жагу до руху та соціальної справедливості. Звичайно, це лише історія для задоволення потреб ринку. Комунікація брендів підлаштовується під запити суспільства, на які впливають економіка, політика, культура. Історія, яку розповідає бренд та яку підтримують його фанати, побудована на толерантності, різноманітті, расовій та гендерній справедливості [4].

Завдяки залученості та співпереживанню, яке викликають в людях гарні історії зі зрозумілими персонажами, цільова аудиторія продукту буде зростати навіть після закінчення рекламної кампанії за рахунок «сарафанного» радіо послідовників бренду. Це значно цінніше, ніж разова покупка, до якої клієнта спонукала велика знижка. Важлива умова: продукт чи послуга дійсно мають бути хорошими та вирішувати проблему споживача чи приносити заявлену вигоду.

Висновки

Сторітелінг підвищує залученість, допомагає усвідомити нагальні проблеми та пробуджує у людей емоції, які звичайним повідомленням викликати неможливо. Практикуючи цей підхід, з'явиться можливість підвищити обізнаність про бренд, що в підсумку отримаєте довготривалу лояльність з боку споживачів.

Розробка та конструкторська складова путівника музеїв авіації включає чітке з'ясування читацького призначення та передбачуваного попиту на книговидавничому ринку. Серед творчих питань найважливішими є складання путівника музеїв авіації, а саме компонування інформативного та ілюстративного матеріалу, з'ясування загальних принципів відбору і систематизації матеріалу загалом.

Список використаних джерел:

1. «One Story Away' campaign celebrates the power of storytelling» / URL: <https://about.netflix.com/en/news/one-story-away-campaign>.
2. «Казки для дорослих: чому нам подобаються історії в рекламі» / URL: <https://mind.ua/openmind/20227947-kazki-dlya-doroslih-chomu-nam-podobayutsya-istoriyi-v-reklamii>.
3. «Час історій: що таке сторітелінг і як він допомагає у просуванні бізнесу» / URL: <https://ag.marketing/blog/shcho-take-storitellinh/>.
4. «Чортові кросівки. Як вписувати несподіванки у бренд-історію» / URL: https://prjctrmag.com/satan_shoes_storytelling.
5. «Як використовувати сторітелінг для просування бренду» / URL: <https://promodo.ua/ua/blog/kak-ispolzovat-storytelling-dlya-prodvijeniya-brenda.html>

УДК 316.324.8:004(043.2)

ІНФОРМАЦІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ В ЇХ ТЕОРЕТИЧНОМУ ОСМИСЛЕННІ

Ліза Чернецька

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Геннадій Христокін. д.ф.н.,
професор кафедри журналістики*

Ключові слова: інформаційні комунікації, технології, технологічний прогрес, суспільство, розвиток.

Вступ. Проблема передачі, обробки та збереження інформації була і залишається актуальною протягом усієї історії людства. У стародавні часи наскальні різьблення використовувалися як інформація, а скелі, стіни печер служили носіями інформації. Основи наукової теорії інформації заклав Клод Шеннон, який розглядає інформацію як «зняту невизначеність знання про щось» [3].

Серед набору визначень найпоширенішим є визначення Норберт Вінер, в інтерпретації якого інформація — це обмін повідомленнями, це «зміст матеріалу, отриманого із зовнішнього світу в процесі адаптації до нього» [1].

Інформаційно-комунікативні відносини вносять суттєві зміни в характер сучасних цивілізаційних відносин. Проблема торкається розуміння образу людства у майбутньому, його самовираження і самореалізацію у середовищі, де інформаційні та комунікативні технології можуть істотно звужити та навіть змінити творчо-продуктивні аспекти свідомості.

Однак, увійшовши в інформаційну епоху, суспільство активно використовує інформаційно-комунікаційні технології, автоматизує та роботизує всі галузі виробництва, створює інтегративну комунікаційну систему, удосконалює джерела та носії інформації, що призвело до її докорінної трансформації. Активне впровадження інформаційно комп'ютерних технологій, поширення інформаційно-комунікаційних мереж сприяють формуванню глобального інформаційно-комунікаційного середовища, що охоплює всю планету. Інформаційно-комунікаційний простір поступово стає засобом інформаційного впливу на свідомість мас.

Матеріали та методи. Методами дослідження є принципи й методи системного та компаративного аналізу, формалізації та узагальнення даних науково-методичної літератури. Метод порівняльного аналізу було застосовано для розгляду дефініцій; метод моделювання – для дослідження. У процесі визначення було використано методи спостереження, індукції, дедукції, історичний метод.

При характеристиці сучасного суспільства широко використовується поняття «інформаційне суспільство». Термін „інформаційне суспільство” тісно пов'язаний з такими японськими вченими як Ю. Хаяші та Йонеджі Масуди і відноситься по початку 60-х років ХХ століття. Також, праці Й. Масуди „Комп'ютопія” (1966 р.) „Інформаційне суспільство як постіндустріальне суспільство” (1981 р.) [5] та „Гіпотези щодо генезису „Гомо інтелідженс” (1985 р.) [4] стали в Японії на Заході основними джерелами інформації.

Також існують версії, що цей термін був введений в науковий обіг одночасно авторами Фріц Махлуп і антропологом Тадао Умесао в Японії і США, які займалися дослідженнями динаміки розвитку наукоємних виробництв. Інформаційне суспільство - це нова стадія в історії людства, і від його значення залежить характер майбутньої цивілізації. Щодо цього М. Моїсеєв доречно підкреслює: “Інформаційне суспільство не зможе утвердитися на планеті самостійно без дії людей. Для того, щоб потенційні можливості інформатизації послужили планетарному співтовариству, потрібно змінити устрої та стереотипи нашої свідомості” [2].

Результати. Концепція інформаційного суспільства розвивалася поступово, формуючи науковий напрям «філософія інформації», досліджуючи проблеми застосування інформаційно

теоретичних та обчислювальних технологій до проблем філософії. У сучасному суспільстві особливо актуальними є питання передачі та збереження інформації та її впливу на суспільну свідомість. Філософська концепція інформаційного суспільства як результат діалектичного аналізу соціальних, культурних, технологічних основ є основою розвитку інформаційних та комунікативних технологій. З філософської точки зору весь об'єктивно існуючий світ має інформаційну структуру. Інформація, втілена в знаннях, або в техніці, стає продуктом і відображенням суспільного буття, справляючи певний вплив на суспільну свідомість.

Дослідження базується на принципах системного підходу, завдяки якому інформаційне суспільство розглядається як система. Для вивчення інформаційного суспільства використовується методологія наукового дослідження, основою якого є метод аналізу інформаційного контенту. Використання цього методу дозволяє розкрити закономірності розвитку інформаційних технологій та їх вплив на динаміку соціокультурних процесів. Інформаційне суспільство базується на інформації та добре розвиненій мережі послуг. Це торкнулося всіх сфер суспільства: освіти, охорони здоров'я, закладів культури, члени яких отримують або надають інформацію, передаючи свої знання як послугу. Стрімкий розвиток Інтернет-технологій відкрив нові шляхи організації ділових відносин на різних рівнях. Через Інтернет та веб-технології з'явилися нові способи фінансових розрахунків, електронні платежі, а також можливість робити покупки, отримувати різноманітні послуги. Інформаційно-комунікаційні технології використовуються як засіб міжкультурної комунікації, що розширило можливості громадян спілкуватися один з одним на всій нашій планеті на форумах, веб-сайтах і блогах.

Висновки

Проаналізувавши дану тему, можемо визначити, що попри проблематику у сфері самовираження та самореалізації, інформаційні комунікації є механізмом людського існування, адже вони забезпечують її інформацією, втіленою у знання, і технікою, яка стає продуктом і відображенням суспільного буття. Філософська концепція є результатом аналізу соціальних, культурних та технологічних основ і характеризується основою розвитку інформаційних та комунікативних технологій. Інформація стала основою для зростання знань і перетворила її в основний предмет людської праці.

Список використаних джерел:

1. Винер Н. Кибернетика, или Управление и связь в животном и машине. / Пер. с англ. И.В. Соловьева и Г.Н. Поварова; Под ред. Г.Н. Поварова. 2-е издание. М.: Наука; Главная редакция изданий для зарубежных стран, 1983. - 344 с.
2. Моисеев Н.Н. Универсум. Информация. Общество. М.: Устойчивый мир, 2001. – 200 с.
3. Шеннон К. Работы по теории информации и кибернетики. М.: Изд-во иностранной литературы, 1963. - 830 с.

УДК 070:04.77

МЕХАНІЗМИ ДОТРИМАННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ «ЮТУБ»

Анна Чулінда

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Ірина Кевлюк, ст. викладач

Ключові слова: авторське право, ютуб, соціальна мережа, ліцензія.

Вступ. У 2021 році ютуб був другою соціальною мережею за популярністю в світі, та налічував понад 2 млрд користувачів [1]. Станом на січень 2022 року 23,5 млн українців користується цією платформою. До того ж, ютуб став найбільш популярною соціальною мережею серед українців, крім вікової групи 18-24 роки [2].

Актуальність. Дослідження механізмів авторських прав у соціальній мережі «Ютуб» полягає в тому, що часто у відео використовуються інтелектуальні надбання, тому творцям контенту потрібно розуміти, як не порушувати авторські права. Баланс дотримання авторських прав досліджено в працях [3], [5]. Тему популярності ютубу проаналізовано в дослідженні [1].

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є механізми дотримання авторських прав на платформі «Ютуб» в мережі Інтернет. Для наукового обґрунтування результатів досліджень використані методи прямого аналізу і синтезу, опосередкованого спостереження, теоретичного узагальнення.

Результати. Відео може бути видалено з платформи, якщо містить не оригінальний контент – це гарантує стандартна ліцензія ютубу. Відповідно до неї за замовчуванням публікується більшість відео [3].

Якщо відео опубліковане на основі стандартної ліцензії ютубу, то його можна використовувати з урахуванням пунктів добросовісного використання матеріалів. Тобто ця соціальна мережа не має заблокувати відео, якщо:

- Фрагмент не перевищує 15 секунд, та не містить основної ідеї твору.
- Запозичений фрагмент інтерпретовано: накладено інший звук, створено колаж тощо.
- Відрізок містить загальновідомі факти.
- У результаті публікування власник авторських прав не понесе матеріальних втрат.

Однак навіть якщо власник авторських прав надсилає скаргу на відео з використанням фрагменту, власник відео, у свою чергу, може надіслати оскарження.

Також ютуб використовує систему ліцензування «Creative Commons». Відео, опубліковані під таким видом ліцензії можна частково чи повністю розповсюджувати, перекладати на інші мови, переозвучувати відповідно до умов [4].

Тобто, якщо потрібний об'єкт інтелектуальної власності опубліковано під таким видом ліцензії, то його можна використовувати, при цьому вказавши в самому відео, в назві, чи в описі ім'я або псевдонім автора оригінального твору; вказати, якщо ви внесли зміни в матеріал; додати посилання на текст публічної ліцензії.

За дотримання прав авторів в ютубі відповідають Content ID, за допомогою чого правовласники ідентифікують та керують своїми опублікованими відео, та Content Verification Program Application – програма перевірки контенту [4].

Висновки

Ютуб використовує 2 системи ліцензування: «Creative Commons» та стандартну ліцензію. Якщо дотримуватися їх положень, то відео з використанням фрагменту, що захищається авторським правом, не буде заблоковано.

Список використаних джерел:

1. Digital 2021 Global Overview Report [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.slideshare.net/DataReportal/digital-2021-global-overview-report-january-2021-v03>.
2. УМОВИ КОРИСТУВАННЯ [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/static?template=terms>.
3. Лісовий А. К. ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ : дис. канд. філос. наук : 081 / Лісовий А. К. – Київ, 2021. – 256с.
4. Code of Best Practices in Fair Use for Online Video [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://cmsimpact.org/code/code-best-practices-fair-use-online-video/>.
5. Що таке ретаргетинг [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.criteo.com/ru/what-is-retargeting/>.
6. Marfo, Natalie. "Playing Fair: Youtube, Nintendo, and the Lost Balance of Online Fair Use." Brook. J. Corp. Fin. & Com. L. 13 (2018): 465.

УДК 070: 316.774

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НОВИНИХ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ

Артем Ющенко

Національний авіаційний університет, Київ

*Науковий керівник – Олена Васьківська, к.п.н.,
доцент кафедри журналістики*

Ключові слова: мережа «Телеграм», телеграм-канал, месенджер, новина.

Вступ. Популярність мережі «Телеграм» від дня заснування зростає з кожним роком. Сприяє цьому відсутність реклами та алгоритмів, які диктують користувачам, що їм читати або дивитися. Раніше комунікація ЗМІ з аудиторією в цьому месенджері носила переважно односторонній характер: медіа публікували новину, але не отримували зворотного зв'язку.

Проте для засобів масової інформації існує необхідність розуміння реакції аудиторії і читацьких очікувань. Тому з часом у телеграмі з'явилися вбудовані коментарі та реакції – набір смайликів, яким можна відреагувати на повідомлення, як у фейсбуці. Теоретичні аспекти роботи телеграм-каналів як способу розповсюдження інформаційних матеріалів у своїх роботах досліджували як закордонні, так і українські науковці. Серед українських дослідників ми б хотіли виділити праці М. Бутиріної [1] та І. Тонкіх [2].

Матеріали та методи. Для дослідження характерних ознак телеграм-каналів нами було використано метод порівняння, а для формування висновків щодо перспектив їхнього розвитку – метод спостереження.

Результати. Новинні телеграм-канали наразі чи не найбільш розповсюджений спосіб отримання інформації для молоді. Вони оперативні, зручні, а стиль, спосіб подачі повідомлень і різні редакційні погляди можуть забезпечити попит на різні точки зору.

Станом на березень 2022 року, десяткою найпопулярніших телеграм-каналів у категорії «Новини та ЗМІ» в Україні були: «Украина Сейчас: новости, война, Россия», «Ukraine Now» (колишній «Коронавірус_інфо»), «Реальная Война Новости», «VOYNA | UKRAINA RUSSIA | NOVOSTI», «Всевидающее ОКО», «Ищи своих», «Телеграмна служба новин», «Украина 24/7 Новости», «Труха Харьков + Украина» та «ТСН новини / ТСН.ua» [3].

Аналізуючи останній як найпопулярніший канал серед зареєстрованих в Україні медіа, можна зазначити, що «ТСН» у месенджері (734 тис. підписників) веде інформування про поточні події. Повідомлення мають можливість реагування, а коментарі відключені (як і у значній кількості новинних телеграм-каналів України після початку повномасштабної війни). Особливостями каналу є використання емодзі на початку кожного повідомлення, використання гіперпосилань, які ведуть до матеріалів з сайту ТСН. Також цей телеграм-канал використовує короткі повідомлення, більшість із яких повністю вміщуються на екран стандартного смартфона, з використанням мультимедіа, форматуванням тексту тощо.

Водночас найпопулярніший телеграм-канал серед усіх новинних в Україні – «Украина Сейчас: новости, война, россия» (1,2 млн підписників) – є російськомовним, але публікує більшу кількість повідомлень, адже нові публікації з'являються з інтервалом у 1-10 хвилин. Частина з них – це виключно текст, частина доповненні фотографіями чи відео. В кінці кожної публікації розміщено активне посилання на канал, щоб збільшити ймовірність переходу на канал при пересиланні повідомлення на інший канал чи в приватному спілкуванні. Для реагування доступні лише чотири смайлики, можливість коментування відключена.

Телеграм надає можливість каналам бути мовниками нецензурованої інформації, яка не може бути спотворена державними або будь-якими іншими структурами. Існує і негативний вплив телеграм-каналів на суспільство: українські науковці визначають, що особливу шкоду

становить злочинна діяльність адміністраторів антиукраїнських видань у месенджері, які працюють на шкоду державним інтересам під керівництвом російських кураторів [4, с. 163]. Також у телеграм-каналах може поширюватися брехня, мета якої може бути різною – від привернення уваги до видання до навмисної дезінформації та маніпулювання аудиторією.

Висновки

Перспективи каналів у месенджері «Телеграм» розвиваються із модернізацією самої платформи і появи на ній нових функцій, адже до появи реакцій і можливості коментування було менше можливостей щодо комунікації з аудиторією. Спостерігаючи за поточним розвитком каналів, можна припустити, що в подальшому вони збільшуватимуть оперативність щодо поширення міжнародної інформації та розширюватимуть спілкування з читачами (наприклад, через пропонування матеріалів, читацьку оцінку, дослідження вподобань аудиторії тощо).

Список використаних джерел:

1. Бутиріна М. Telegram-канал як мета-ЗМІ: комунікаційні особливості. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 9–10 квітня 2020 р.). Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 138–141.
2. Тонкіх І. Ю. Професійно-етичні аспекти функціонування новинних Telegram каналів. Актуальні проблеми соціальних комунікацій: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 12–13 листопада 2021 р. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2021. С. 57–59.
3. Telegram-каналы Украина: Новости и СМИ. URL: <https://uk.tgstat.com/news> (дата звернення: 08.03.2022).
4. Гуржій С. Сучасні загрозливі тенденції використання Telegram-каналів на шкоду державним інтересам. Інформація і право. 2021. № 4(39). С. 162–169.

Scientific publication

POLIT.
Challenges of science today
INTERNATIONAL RELATIONS

***Abstracts of
XXII International
conference of higher education students
and young scientists***

*Kyiv, 5-7 April 2022
Published in the author's edition*

Наукова публікація

ПОЛІТ.
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

***Тези доповідей
XXII Міжнародної
науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти і молодих учених***

*Київ, 5-7 квітня 2022
Публікується у авторській редакції*

Підп. до друку 10.06.2021. Електронне видання.

Формат 60x84/16. Видавець і виготівник

Національний авіаційний університет 03680. Київ – 58, проспект Любомира Гузара, 1

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру України суб'єктів видавничої справи ДК № 977 від 05.07.2002

